

Παροχή Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών για τις επιχειρήσεις: Ανάλυση Τεχνολογικού Επιπέδου και Κανονιστικού Πλαισίου σε Ελλάδα και ΕΕ

Η Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία
παρουσιάστηκε ενώπιον
του Διδακτικού Προσωπικού του
Πανεπιστημίου Αιγαίου

Σε Μερική Εκπλήρωση
των Απαιτήσεων για το Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης (Μ.Δ.Ε.)
στις Τεχνολογίες Διοίκησης Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων
στην κατεύθυνση της Διοίκησης Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων

της
ΑΒΔΕΛΑ ΕΣΘΗΡ
ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2011-12

Η ΤΡΙΜΕΛΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΩΝ ΕΠΙΚΥΡΩΝΕΙ
ΤΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ
ΤΗΣ ΑΒΔΕΛΑ ΕΣΘΗΡ:

Χαραλαμπίδης Ιωάννης, Επιβλέπων
Τμήμα Μηχανικών Πληροφοριακών και
Επικοινωνιακών Συστημάτων

Λουκής Ευριπίδης, Μέλος
Τμήμα Μηχανικών Πληροφοριακών και
Επικοινωνιακών Συστημάτων

Κοκολάκης Σπύρος, Μέλος
Τμήμα Μηχανικών Πληροφοριακών και
Επικοινωνιακών Συστημάτων

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ
ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2011-2012

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι η ανάλυση τεχνολογικού επιπέδου και κανονιστικού πλαισίου στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή με στόχο την παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών στις επιχειρήσεις. Για τη μελέτη αυτή, χρειάστηκε να γίνει επισκόπηση των Ευρωπαϊκών έργων που έχουν στόχο την επίτευξη της διαλειτουργικότητας των επιχειρήσεων, να παρακολουθηθεί από κοντά η λειτουργία των επιχειρήσεων, να ελεγχθεί ποιες τεχνολογίες είναι διαθέσιμες και να διερευνηθεί το υποκείμενο κανονιστικό πλαίσιο. Από την έρευνα αυτή προκύπτει πως η δημιουργία μίας πλατφόρμας συνεργασίας με υπηρεσίες στοχευμένες στις ανάγκες των επιχειρήσεων θα ήταν εφικτό να δημιουργηθεί με τις υπάρχουσες τεχνολογίες και θα ήταν συμβιβασμένη στην Ελληνική και Ευρωπαϊκή νομοθεσία.

© 2011-2012

της

ΑΒΔΕΛΑ ΕΣΘΗΡ

Τμήμα Μηχανικών Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

ABSTRACT

The purpose of this survey is to analyze the technological level and regulatory framework in Greece and the European to provide electronic services to business. For this study, we had to review European projects that aimed at achieving business interoperability, and we had to monitor closely the business operation, to check what technologies are available and to investigate the underlying regulatory framework. This survey shows how a platform for cooperation with services targeted to business's needs, would be possible to be created with existing technologies and would adhere to Greek and European legislation.

© 2011-2012

AVDELA ESTHIR

Department of Information and Communication Systems Engineering

UNIVERSITY OF THE AEGEAN

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ - ΑΦΙΕΡΩΣΕΙΣ

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να ευχαριστήσω τον επιβλέπων καθηγητή μου Ι. Χαραλαμπίδη για τη βοήθεια του τόσο σε επιστημονικό επίπεδο όσο και για τη συνολική καθοδήγηση του.

Θα ήθελα να εκφράσω θερμές ευχαριστίες στη Βασιλική Διαμαντοπούλου, για τη βοήθειά της στην εκπόνηση της παρούσας διπλωματικής αλλά και για την υπομονή της όλο αυτό το διάστημα. Στην Κατερίνα Βλαχάβα για τη βοήθεια της στα νομικά ζητήματα, καθώς και στον Χαράλαμπο Αλεξόπουλο.

Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου και τους φίλους μου για τη συμπαράσταση σε όλη αυτή τη μακροχρόνια ακαδημαϊκή μου πορεία που με έφτασε στο επίπεδο της ολοκλήρωσης της παρούσας εργασίας.

Πίνακας περιεχομένων

Κατάλογος Εικόνων	13
Κατάλογος Πινάκων.....	14
1.Εισαγωγή.....	15
1.1 Μικρομεσαία Επιχείρηση.....	15
1.2 Ηλεκτρονική υπηρεσία.....	18
1.3 Το πρόβλημα της γραφειοκρατίας.....	18
1.4 Σκοπός διπλωματικής εργασίας.....	19
1.5 Δομή διπλωματικής εργασίας.....	19
2. Ευρωπαϊκά Έργα σχετικά με τη διαλειτουργικότητα στις MME.....	21
2.1 eGIF.....	21
2.2 GENESIS.....	22
2.3 FUSION.....	23
2.4 Interop-Vlab	24
2.5 Access-ICT.....	25
2.6 COIN-Enterprise Collaboration & interoperability (COIN&COIN-EEU).....	26
2.7 COMMunity-based Interoperability Utility for SMEs (COMMIUS)	27
2.8 EBBITS (Enabling business-based Internet of Things and Services)	28
2.9 iSURF (An Interoperability Service Utility for Collaborative Supply Chain Planning across Multiple Domains Supported by RFID Devices)	29
2.10 NEFFICS (Networked Enterprise transFormation and resource management in Future internet enabled Innovation CloudS).....	30
2.11 NisB (The Network is the Business)	31
2.12 SPIKE (Secure Process-oriented Integrative Service Infrastructure for Networked Enterprises).....	32
2.13 SYNERGY (Supporting highly adaptive Network enterprise collaboration through semantically enabled knowledge services).....	33
2.14 VENTURE GATE (Innovative Solutions for Enabling Efficient Interactions between SMEs in ICT Projects and Innovation Investors).....	34
2.15 YMIR (Stepping up ICT SME's in accessing finance)	35

2.16 ABILITIES (Application Bus for Interoperability In enlarged Europe SMEs).....	36
2.17 ATHENA (Advanced technologies for interoperability of heterogeneous enterprise networks and their applications).....	37
2.18 CONTRACT	37
2.19 CoVES (Collaborative Virtual Engineering for SMEs)	38
2.20 e-NVISION (A new vision for the participation of European SMEs in the future e-Business scenario)	39
2.21 ImportNET (Intelligent modular open source Platform for intercultural and cross-domain SMENetworks)	40
2.22 SUDDEN (SMEs Undertaking Design of Dynamic Ecosystem Networks)	40
2.23 LEKTOR (Legal Knowledge Transfer Accelerator for SME cluster and Digital Business Ecosystems).....	41
2.24 TrustCoM (Trust and contract management framework enabling secure collaborative business processing in on-demand created, self-managed, scalable, and highly dynamic virtual organizations).....	42
2.25 DEN4DEK (Digital Ecosystems Network of regions for (4) DissEmination and Knowledge Deployment).....	42
2.26 IDEAS (Interoperability Developments for Enterprise Application and Software - roadmaps)	43
2.27 Συμπεράσματα.....	44
3. Ανάλυση αναγκών διαλειτουργικότητας MME	48
3.1 Βασικά επεισόδια MME.....	49
3.1.1 Έναρξη επιχείρησης	49
3.1.2 Κλείσιμο επιχείρησης	54
3.2 Εμπορία	56
3.3 Παραγωγή.....	57
3.4 Χρηματοοικονομικά & Διοίκηση.....	58
3.5 Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού.....	60
3.6 Διαφήμιση	62
3.7 Συμπεράσματα.....	63
4. Ανάλυση Τεχνολογικού Επιπέδου στο σύγχρονο λογισμικό σαν υπηρεσία	66

4.1 Πλατφόρμες και Αρχιτεκτονικές προσανατολισμένες στη συνεργασία (Collaboration Oriented Platforms/Architectures).....	66
4.1.1 Microsoft BizTalk	67
4.1.2 ORACLE Fusion	67
4.1.3 IBM WebSphere	68
4.1.4 SAP Netweaver	68
4.1.5 Άλλες πλατφόρμες	68
4.2 Πρωτοβουλίες Επιχειρησιακής Διαλειτουργικότητας (Enterprise Interoperability Initiatives).....	68
4.2.1 ebXML	69
4.2.2 RosettaNet	69
4.2.3 OASIS	70
4.2.4 UN/CEFACT	70
4.2.5 FIPA	71
4.3 Μοντελοποίηση και Διαχείριση των Επιχειρησιακών Διαδικασιών (Business Process Modelling and Management)	71
2.3.1 The Unified Enterprise Modelling Language (UEML)	77
4.3.2 Global Returnable Asset Identifier (GRAI)	77
4.3.3 ARchitecture of Integrated information Systems (ARIS)	78
4.3.4 Business Process Modeling Language (BPML)	79
4.3.5 Business Process Modeling Notation (BPMN)	80
4.3.6 Unified Modeling Language(UML)	81
4.3.7 Business Process Execution Language (BPEL)	82
4.4 Υποδομές ενδιάμεσου λογισμικού και υπηρεσιοστρεφείς Αρχιτεκτονικές (SOA) (Middleware infrastructures and Service-oriented Architectures)	82
4.5 Μοντελοποίηση δεδομένων και πληροφοριών (Data and Information Modelling)	85
4.5.1 Core Component Technical Specification (CCTS)	86
4.5.2 xCBL	86
4.5.3 Cross Industry Invoice (CII)	87
4.5.4 Open Applications Group Integration Specification (OAGIS)	87

4.6 Λογισμικό ως Υπηρεσία (Software as a Service – SaaS).....	88
4.6.1 Cordys	89
4.6.2 Salesforce	90
4.6.3 SoftOne	91
4.7 Τεχνολογίες συμπαγούς και κινητής επικοινωνίας (Compact and mobile communication technologies).....	92
4.7.1 Wireless Application Protocol (WAP)	92
4.8 Συμπεράσματα.....	94
5. Διερεύνηση του Υποκείμενου Θεσμικού Κανονιστικού Πλαισίου για τη Λειτουργία πλατφόρμας σύνθεσης και παροχής υπηρεσιών μέσω διαδικτύου.....	96
5.1 Νόμος 2672/1998 Άρθρο 14: Διακίνηση εγγράφων με ηλεκτρονικά μέσα (τηλεομοιοτυπία – ηλεκτρονικό ταχυδρομείο).....	96
5.2 Νόμος 3979/2011: Για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και λοιπές διατάξεις.....	102
5.2.1 Οι βασικοί στόχοι της εφαρμογής του Νόμου	102
5.2.2 Άξονες παρεμβάσεων και αποτελέσματα εφαρμογής	105
5.2.3 Το περιεχόμενο του Νόμου	113
5.3 Προεδρικό Διάταγμα 150/2001: Προσαρμογή στην Οδηγία 99/93/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για ηλεκτρονικές υπογραφές.....	141
5.3.1 Εισαγωγή	141
5.3.2 Άρθρο 1: Σκοπός και Πεδίο Εφαρμογής	142
5.3.3 Άρθρο 2: Ορισμοί	142
5.3.4 Άρθρο 3 : Έννομες συνέπειες των ηλεκτρονικών υπογραφών	144
5.3.5 Άρθρο 4: Πρόσβαση στην αγορά - Αρχές της εσωτερικής αγοράς	144
5.3.6 Άρθρο 5: Διεθνείς πτυχές	146
5.3.7 Άρθρο 6: Ευθύνη των παρόχων πιστοποίησης	147
5.3.8 Άρθρο 7: Προστασία δεδομένων	148
5.3.9 Άρθρο 8: Κοινοποίηση	148
5.3.10 Άρθρο 9: Παραρτήματα	149
5.3.11 Άρθρο 10: Έναρξη ισχύος	152

5.4 Προεδρικό Διάταγμα 39/2001: Καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών σε συμμόρφωση προς τις Οδηγίες 98/34/ΕΚ και 98/48/ΕΚ	153
5.4.1 Εισαγωγή	153
5.4.2 Άρθρο 1	154
5.4.3 Άρθρο 2	154
5.4.4 Άρθρο 3	158
5.4.5 Άρθρο 4	158
5.4.6 Άρθρο 5	159
5.4.7 Άρθρο 6	159
5.4.8 Άρθρο 7	160
5.4.9 Άρθρο 8	161
5.4.10 Άρθρο 9	163
5.4.11 Άρθρο 10	166
5.4.12 Άρθρο 11	167
5.4.13 Άρθρο 12	167
5.4.14 Άρθρο 13	171
5.5 Συμπεράσματα.....	171
6.Διερεύνηση του Υποκείμενου Θεσμικού Κανονιστικού Πλαισίου της ΕΕ για τη Λειτουργία πλατφόρμας σύνθεσης και παροχής υπηρεσιών μέσω διαδικτύου.....	173
6.1 Οδηγία 2002/19/ΕΚ: σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους (οδηγία για την πρόσβαση) ...	173
6.1.1 Πεδίο εφαρμογής, σκοπός και ορισμοί	183
6.1.2 Γενικές Διατάξεις	184
6.1.3 Υποχρεώσεις φορέων εκμετάλλευσης και διαδικασίες επανεξέτασης της αγοράς	187
6.1.4 Διαδικαστικές διατάξεις	198
6.1.5 Παράρτημα Ι:Όροι πρόσβασης σε υπηρεσίες ψηφιακής τηλεόρασης και ραδιοφώνου που μεταδίδονται σε θεατές και ακροατές στην κοινότητα	200

6.1.6 Παράρτημα II: Στοιχειώδης κατάλογος στοιχείων που πρέπει να περιλαμβάνονται σε προσφορά αναφοράς για πρόσβαση σε δίκτυο υποδομής χονδρικής, συμπεριλαμβανομένης της μεριζώμενης ή πλήρως αδεσμοποίητης πρόσβασης σε σταθερό σημείο, ο οποίος πρέπει να δημοσιευτεί από τους κοινοποιημένους φορείς εκμετάλλευσης με σημαντική ισχύ στην αγορά (ΣΙΑ)	201
6.2 Οδηγία 2002/21 σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών.....	204
6.2.1 Εισαγωγή	204
6.2.2 Πεδίο εφαρμογής, στόχος και ορισμοί	217
6.2.3 Εθνικές κανονιστικές αρχές	220
6.2.4 ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ	225
6.2.5 ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	231
6.2.6 Τελικές διατάξεις	240
6.2.7 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I - Κατάλογος αγορών που θα συμπεριληφθεί στην αρχική σύσταση της Επιτροπής σχετικά με συναφείς αγορές προϊόντων και υπηρεσιών που αναφέρεται στο άρθρο 15	242
6.2.8 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II - Κριτήρια προς χρήση από τις εθνικές κανονιστικές αρχές κατά την εκτίμηση της κοινής δεσπόζουσας θέσης, σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο	243
6.3 Συμπεράσματα.....	244
7. Συμπεράσματα.....	245
7.1 Οι ανάγκες των ΜΜΕ	245
7.2 Τα τεχνολογικά συμπεράσματα.....	245
7.3 Συμπεράσματα από τη διερεύνηση του κανονιστικού πλαισίου σε Ελλάδα και ΕΕ...	246
7.4 Μελλοντική Έρευνα	247
8. Βιβλιογραφία-Πηγές.....	249
9. Ορισμοί.....	253
9.1 web services	253
9.2 Ελεύθερο λογισμικό	253
9.3 Αγνωστικισμός	255
9.4 Γενετικοί Αλγόριθμοι (GA).....	256

9.5 UBL.....	256
9.6 XRI Data Interchange (XDI).....	257
9.7 Ανεπίσημος ιδιώτης.....	257
9.8 Internet of Things	258
9.9 Six Sigma	258

Κατάλογος Εικόνων

Εικόνα 2.1: Η δομή του Interop-Vlab	24
Εικόνα 3.1.....	54
Εικόνα 3.2.....	55
Εικόνα 3.3.....	56
Εικόνα 3.4.....	57
Εικόνα 3.5.....	57
Εικόνα 3.6.....	58
Εικόνα 3.7.....	58
Εικόνα 3.8.....	59
Εικόνα 3.9.....	60
Εικόνα 3.10.....	60
Εικόνα 3.11.....	61
Εικόνα 3.12.....	62
Εικόνα 3.13.....	63
Εικόνα 3.14.....	63
Εικόνα 3.15.....	64
Εικόνα 3.16.....	64
Εικόνα 3.17.....	65
Εικόνα 4.0.1: Παράδειγμα Μοντελοποίησης Επιχειρησιακής Διεργασίας μιας διεργασίας με κανονική ροή με το Business Process Modeling Notation.....	72
Εικόνα 4.2: Ο κύκλος ζωής της ΔΕΔ	76
Εικόνα 7.4.1.....	248

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1.1	15
Πίνακας 1.2	16
Πίνακας 1.3	16
Πίνακας 1.4	17
Πίνακας 1.5	17
Πίνακας 2.1	45
Πίνακας 2.2	45
Πίνακας 2.3	45
Πίνακας 2.4	46
Πίνακας 2.5	46
Πίνακας 2.6	46
Πίνακας 2.7	47

1.Εισαγωγή

1.1 Μικρομεσαία Επιχείρηση

Πριν ξεκινήσουμε την ανάλυση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) στην Ελλάδα και την Ευρώπη καλό θα ήταν να οριστεί η έννοια της ΜΜΕ.

Σύμφωνα με τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2003, ο ορισμός για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι ο ακόλουθος:

«Ως ΜΜΕ ορίζονται οι επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 250 εργαζόμενους, ο ετήσιος κύκλος εργασιών τους δεν υπερβαίνει τα 50 εκατ. Ευρώ ή έχουν ετήσιο συνολικό ισολογισμό που δεν υπερβαίνει τα 43 εκατ. Ευρώ και πληρούν το κριτήριο ανεξαρτησίας, δηλαδή δεν ανήκουν, κατά ποσοστό 25% ή περισσότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου, σε μια επιχείρηση ή, από κοινού, σε περισσότερες επιχειρήσεις, οι οποίες δεν ανταποκρίνονται στους ορισμούς της ΜΜΕ ή της μικρής επιχείρησης (ανάλογα με την περίπτωση).»

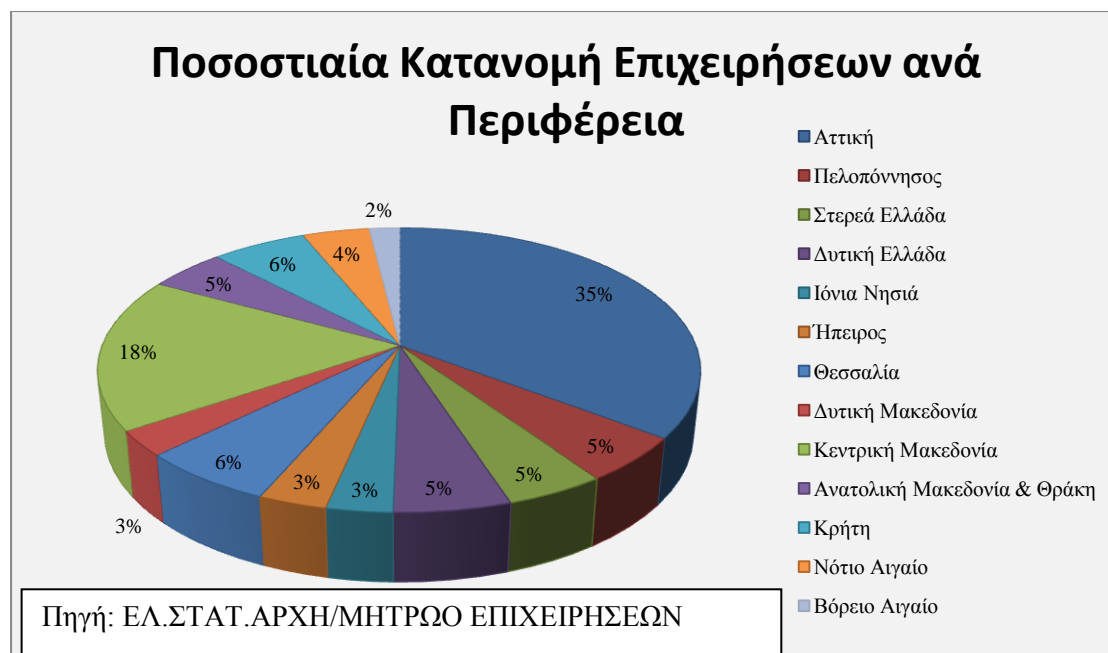
Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις χωρίζονται σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες ανάλογα με τον αριθμό εργαζομένων, τον κύκλο εργασιών τους και το συνολικό ισολογισμό όπως φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα:

Κατηγορίες Επιχειρήσεων	Αριθμός εργαζομένων (αμετάβλητος)	Κύκλος εργασιών	Συνολικός Ισολογισμός
Μεσαίες	< 250	< 50 εκατ. €	< 43 εκατ. €
Μικρές	< 50	< 10 εκατ. €	< 10 εκατ. €
Πολύ μικρές	< 10	< 2 εκατ. €	< 2 εκατ. €

Πίνακας 1.

[1] [2]

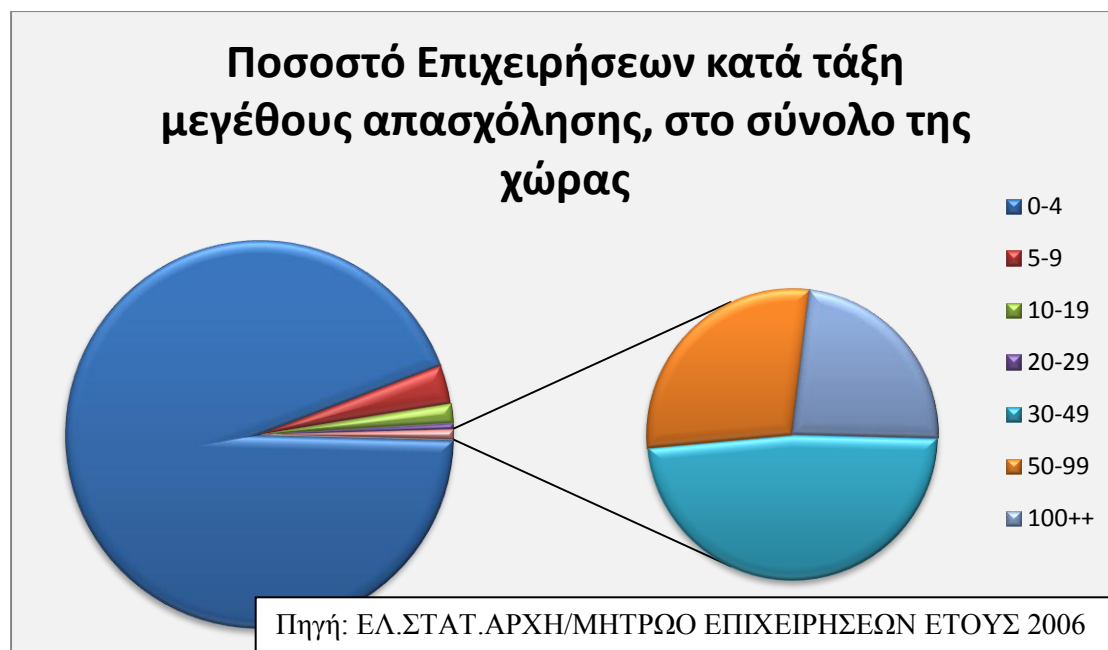
Κάποια πολύ σημαντικά στατιστικά στοιχεία για τις ΜΜΕ της Ελλάδος παρατίθενται παρακάτω όπως αυτά παρέχονται από το Ελληνικό Παρατηρητήριο για τις ΜΜΕ:

Πίνακας 1.

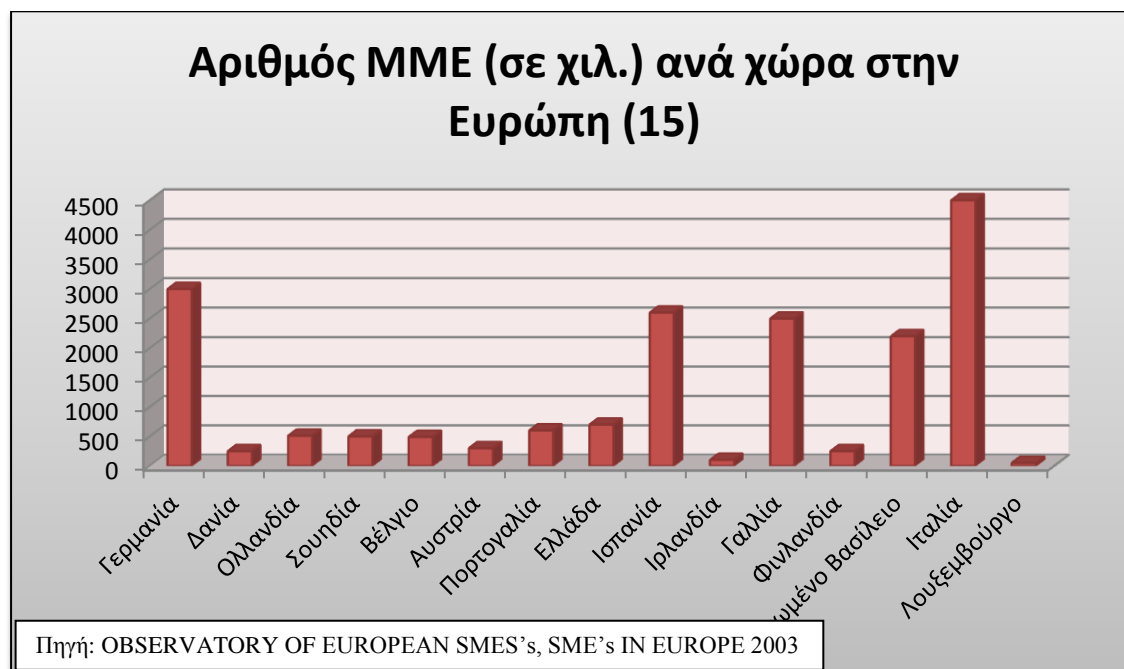

Πίνακας 1.

Πίνακας 1.

Ακόμη, είναι πολύ σημαντικό να αναφερθούν και κάποια στατιστικά στοιχεία για τις ΜΜΕ στην Ευρώπη:

Πίνακας 1.

[3]

1.2 Ηλεκτρονική υπηρεσία

Πριν δοθεί ο ορισμός της ηλεκτρονικής υπηρεσίας θα πρέπει να προηγηθεί ο όρος της λέξης «υπηρεσία».

Μια υπηρεσία είναι ένα σύστημα που παρέχει μία ή περισσότερες λειτουργίες αξίας στον τελικό χρήστη.

Παραδείγματα περιλαμβάνουν: μια υπηρεσία φωτοτύπησης, μια τραπεζική υπηρεσία, μια υπηρεσία πιστοποίησης ταυτότητας, δάνεια μεταξύ βιβλιοθηκών (διαδανεισμός) κ.λπ. , όπως βεβαιώνει το Λεξιλόγιο Τύπων του DCMI. [4]

Η έννοια του e-service (συντομογραφία της ηλεκτρονικής υπηρεσίας), αποτελεί εξέχουσα εφαρμογή αξιοποίησης της χρήσης των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (ΤΠΕ) σε διάφορους τομείς. Ωστόσο, παρέχοντας έναν ακριβή ορισμό της ηλεκτρονικής υπηρεσίας είναι δύσκολο να έρθουν κοντά οι ερευνητές που έχουν χρησιμοποιήσει διαφορετικούς ορισμούς για να περιγράψουν την ηλεκτρονική υπηρεσία. Παρά τους διαφορετικούς τους ορισμούς, μπορεί να υποστηριχθεί ότι όλοι συμφωνούν για το ρόλο της τεχνολογίας στη διευκόλυνση της παροχής υπηρεσιών. [6] Σύμφωνα με το Πλαίσιο Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, ορίζεται ως:

- Ηλεκτρονική Υπηρεσία Επιπέδου 1 (Πληροφόρηση): Παρέχεται πλήρης κάλυψη της ανάγκης για ενημέρωση του πολίτη σχετικά με τις υπηρεσίες μέσω ενημερωτικού υλικού και οδηγιών δημοσιοποιημένων σε Διαδικτυακή Πύλη.
- Ηλεκτρονική Υπηρεσία Επιπέδου 2 (Αλληλεπίδραση): Διατίθενται σε Διαδικτυακή Πύλη επίσημα έντυπα σε εκτυπώσιμη μορφή. Η διαδικασία εξυπηρέτησης ξεκινά και ολοκληρώνεται με μη ηλεκτρονικό τρόπο.
- Ηλεκτρονική Υπηρεσία Επιπέδου 3 (Αμφίδρομη Διάδραση): Παρέχεται πρόσβαση μέσω Διαδικτυακής Πύλης σε επίσημες ηλεκτρονικές φόρμες ώστε να ξεκινά η διαδικασία εξυπηρέτησης. Η διαδικασία μπορεί να περιλαμβάνει και την πιστοποίηση του χρήστη της υπηρεσίας. Η ολοκλήρωση της διαδικασίας εξυπηρέτησης γίνεται με μη ηλεκτρονικό τρόπο.
- Ηλεκτρονική Υπηρεσία Επιπέδου 4 (Συναλλαγή): Προσφέρεται στους χρήστες ολοκληρωμένος και πλήρως ηλεκτρονικός χειρισμός της υπηρεσίας, περιλαμβάνοντας σύνθετες εργασίες όπως πιστοποίηση, απόφαση, ειδοποίηση, παράδοση και πληρωμή. Καμία επιπλέον εργασία δεν απαιτείται από τον χρήστη για την ολοκλήρωση της εξυπηρέτησής του. [5]

1.3 Το πρόβλημα της γραφειοκρατίας

Όταν ο Γερμανός οικονομολόγος κοινωνιολόγος Μαξ Βέμπερ (Maximilian Karl Emil Weber, 21 Απριλίου 1864 – 14 Ιουνίου 1920), ανέπτυξε την ιδέα της γραφειοκρατίας

είχε στο νου του ένα τυπικό σύστημα οργάνωσης και διοίκησης που εξασφάλιζε την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα, και σίγουρα τότε κανείς δεν μπορούσε να φανταστεί τη σημερινή τεράστια διάσταση του θέματος.

Το πρόβλημα της γραφειοκρατίας, έχει απασχολήσει πολύ τόσο πολιτικούς όσο και πολίτες, έχει γίνει επανειλημμένα θέμα συζήτησης στη Βουλή, έχουν γραφτεί πολλά άρθρα αλλά έχουν δημιουργηθεί ακόμη και εικόνες και βίντεο που καταδικάζουν τη σημερινή κατάσταση.

Θα λέγαμε πως σήμερα βρισκόμαστε σε μία περίοδο «πολέμου κατά της γραφειοκρατίας», και πως αποτελεί στόχο σε πολλές ερευνητικές εργασίες. Το ζήτημα αυτό ήταν και η πηγή έμπνευσης για την παρούσα διπλωματική εργασία.

1.4 Σκοπός διπλωματικής εργασίας

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι η μελέτη των τεχνολογιών και των νομικών θεμάτων που αφορούν στην παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών σε επιχειρήσεις. Για το λόγο αυτό μελετήθηκαν όλα τα Ευρωπαϊκά έργα που σχετίζονται με τις ΜΜΕ και την παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών σε αυτές, μελετήθηκαν οι υπάρχουσες τεχνολογίες αλλά διερευνήθηκε και το Κανονιστικό Πλαίσιο σε Ελλάδα και ΕΕ. Τέλος, μελετήθηκαν οι ανάγκες των ΜΜΕ προκειμένου να αναπτυχθούν υπηρεσίες που να διευκολύνουν τη σημερινή κατάσταση.

Στα συμπεράσματα της παρούσας μελέτης περιλαμβάνεται ένα συνολικό αποτέλεσμα πραγματοποιήσιμο από τεχνολογική και νομική άποψη και να είναι σε θέση όταν υλοποιηθεί να παρέχει τις κατάλληλες ηλεκτρονικές υπηρεσίες σε όλες τις ΜΜΕ της Ελλάδας.

1.5 Δομή διπλωματικής εργασίας

- **Κεφάλαιο 1:** Εισαγωγή στις έννοιες που αφορούν στην παρούσα μελέτη καθώς και ανάλυση του στόχου της.
- **Κεφάλαιο 2:** Ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης των έργων που σχετίζονται με τις ΜΜΕ και ειδικότερα με την παροχή υπηρεσιών σε αυτές σε Ευρωπαϊκό επίπεδο.
- **Κεφάλαιο 3:** Ανάλυση όλων των τομέων των ΜΜΕ καθώς και των αναγκών τους σε ηλεκτρονικές υπηρεσίες.
- **Κεφάλαιο 4:** Ανάλυση τεχνολογικού επιπέδου για τεχνολογίες που αφορούν στη διαλειτουργικότητα των ηλεκτρονικών υπηρεσιών.

- **Κεφάλαιο 5:** Διερεύνηση του Ελληνικού Κανονιστικού Πλαισίου σε θέματα που αφορούν στην παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών και στη διακίνηση ηλεκτρονικών εγγράφων.
- **Κεφάλαιο 6:** Διερεύνηση του Ευρωπαϊκού Κανονιστικού Πλαισίου σε θέματα που αφορούν στην παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών και τη διακίνηση ηλεκτρονικών εγγράφων.
- **Κεφάλαιο 7:** Συνοπτική μελέτη όλων των παραπάνω κεφαλαίων με σκοπό τη δημιουργία συνολικών συμπερασμάτων της έρευνας που έγινε για την ανάδειξη των κενών που παραμένουν, ώστε να δοθούν εναύσματα για μελλοντική έρευνα.

2. Ευρωπαϊκά Έργα σχετικά με τη διαλειτουργικότητα στις MME

Προκειμένου να ξεκινήσει η έρευνα για τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες που θα προσφέρονται στις MME έγινε μία μελέτη όλων των Ευρωπαϊκών Έργων που βρίσκονται αυτή τη στιγμή σε εξέλιξη ή τελείωσαν πρόσφατα, προκειμένου να δημιουργηθεί μία ολοκληρωμένη άποψη για το σημείο στο οποίο βρίσκονται οι Ευρωπαϊκές MME. Με αυτόν τον τρόπο θα είμαστε σε θέση να εντοπίσουμε τις τρέχουσες τεχνολογίες που είναι διαθέσιμες για ένα τέτοιο εγχείρημα.

Για την επισκόπηση αυτή, μελετήθηκαν διεξοδικά όλα τα έργα που βρίσκονται στο FinES¹

2.1 eGIF

Το έργο αφορά στην εκπόνηση μελέτης Πλαισίου Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και την ανάπτυξη

Προτύπων Διαλειτουργικότητας για την Ελληνική Δημόσια Διοίκηση. Συγκεκριμένα, το έργο περιλαμβάνει:

- Τον καθορισμό του Πλαισίου Πιστοποίησης Δημόσιων Διαδικτυακών Τόπων, δηλαδή τον καθορισμό των προτύπων & προδιαγραφών που θα συμβάλλουν στην ομογενοποίηση της παρουσίας της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης στο Διαδίκτυο καθώς και του περιεχομένου που διαχειρίζεται και δημοσιεύει, με στόχο την υποστήριξη των Πολιτών / Επιχειρήσεων στην ανεύρεση & αξιοποίηση Δημόσιας Πληροφορίας και στην ηλεκτρονική διάδρασή τους με τη Δημόσια Διοίκηση.
- Τον καθορισμό του Πλαισίου Διαλειτουργικότητας μεταξύ πληροφοριακών συστημάτων και ανάπτυξης υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Συναλλαγών από την Δημόσια Διοίκηση, δηλαδή τον καθορισμό των γενικότερων αρχών και της στρατηγικής που θα πρέπει να διέπει την ανάπτυξη της Ελληνικής Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, με στόχο την υποστήριξη τόσο της ανταλλαγής περιεχομένου μεταξύ πληροφοριακών συστημάτων όσο και της

¹ FinES: Future Internet Enterprise Systems (<http://www.fines-cluster.eu>)

παροχής ολοκληρωμένων υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Συναλλαγών προς τους Πολίτες / Επιχειρήσεις.

- Τον καθορισμό του Πλαισίου Ψηφιακής Αυθεντικοποίησης Πολιτών / Επιχειρήσεων, που θα απαιτηθεί για την παροχή ασφαλών & ολοκληρωμένων υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Συναλλαγών, κυρίως 3ου και 4ου επιπέδου Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, από το σύνολο της Δημόσιας Διοίκησης.
- Τη σχεδίαση των προτύπων μεταδεδομένων και XML σχημάτων (metadata & XML standards) που θα απαιτηθούν για την ανάπτυξη του συνόλου των υπηρεσιών Ηλεκτρονικών Συναλλαγών της Δημόσιας Διοίκησης στο πλαίσιο της Ελληνικής Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, καθώς και την οργάνωση & επικαιροποίηση ήδη σχεδιασμένων ή υπό σχεδίαση προτύπων, βάσει του Πλαισίου Διαλειτουργικότητας και των διαδικασιών, προδιαγραφών και προτεραιοτήτων που αυτό θα θέσει.
- Την ανάπτυξη του κατάλληλου (σε ποιοτικό και ποσοτικό επίπεδο) εκπαιδευτικού υλικού για το σύνολο των θεωρητικών και πρακτικών θεμάτων των παραπάνω, με στόχο την εξασφάλιση της δυνατότητας ταχύτατης μεταφοράς τεχνογνωσίας στο σύνολο των στελεχών της Δημόσιας Διοίκησης, καθώς και τη διεξαγωγή σειράς εκπαιδευτικών σεμιναρίων σε έναν ικανό πυρήνα στελεχών, τα οποία στη συνέχεια θα αναλάβουν τη διαχείριση της μεταφοράς τεχνογνωσίας και της συνεργασίας μεταξύ φορέων της Δημόσιας Διοίκησης για τη συντήρηση των ανωτέρω πλαισίων και προτύπων.^[6]

2.2 GENESIS

Το GENESIS είναι ένα IST² έργο που έχει ως σκοπό να διευρύνει το πεδίο εφαρμογής και τους στόχους των υποδομών διαλειτουργικότητας σε επιχειρησιακές

πλατφόρμες ολοκλήρωσης. Στους εταίρους περιλαμβάνονται οι SingularLogic και ΕΜΠ.

Πιο συγκεκριμένα οι στόχοι του GENESIS είναι οι εξής:

² IST: Information Society Technologies (<http://cordis.europa.eu/ist/home.html>)

- Η δημιουργία μίας ενιαίας πλατφόρμας για εικονικά περιβάλλοντα, διανεμημένη και επεκτάσιμη σε πραγματικά δίκτυα.
- Η παρατήρηση της πραγματικής συμπεριφοράς σε ανταγωνιστικό περιβάλλον και γίνει σύγκριση με πραγματικά ζωντανά βιολογικά συστήματα.
- Η συσχέτιση διαφόρων στρατηγικών μεθόδων ελέγχου σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον, δημιουργώντας ένα προφίλ και ένα δείκτη αναφοράς για γνωστές αλγοριθμικές μεθόδους(GA³, ANN κλπ) για περιβάλλοντα όμοια με παιχνίδια.
- Η σύγκριση της σημασίας των δομικών χαρακτηριστικών (γενετικά κληρονομική) με τα χαρακτηριστικά συμπεριφοράς (γενετικά επίκτητα)
- Η διερεύνηση των επιδράσεων από την ημι-καθοδηγούμενη γενετική επανάσταση (Balwin) σε αντίθεση με την τυχαία γενετική εξέλιξη (Δαρβίνος).
- Η δημιουργία νέων μεθόδων για το σχεδιασμό και την υλοποίηση των «παγκοσμίως προσαρμόσιμων» φορέων με αμιγώς εξελισσόμενη συμπεριφορά, βασισμένες σε στρατηγικά μοντέλα αυτοοργάνωσης. [7]

2.3 FUSION

Ο κύριος στόχος του FUSION είναι η ανάπτυξη μιας αρχιτεκτονικής προκειμένου οι πληροφορίες και οι διαδικασίες μιας εταιρίας να συνενωθούν και να ολοκληρωθούν με τα διαφορετικά συστήματα της ίδιας της εταιρίας (ERP, CRM and HRMS). Στους εταίρους περιλαμβάνεται η SingularLogic.

Πιο συγκεκριμένα το FUSION έχει τρεις στόχους:

- Την ανάπτυξη μίας καινοτόμου προσέγγισης, μεθοδολογίας και ενός ολοκληρωμένου μηχανισμού για ενσωμάτωση σημασιολογίας ενός ετερογενούς συνόλου από επιχειρησιακές εφαρμογές, πλατφόρμες και γλώσσες που χρησιμοποιούν οι MME.

³ γενετικοί αλγόριθμοι (genetic algorithms) (Βλ. σελ. 256 9.4 [γενετικοί αλγόριθμοι](#))

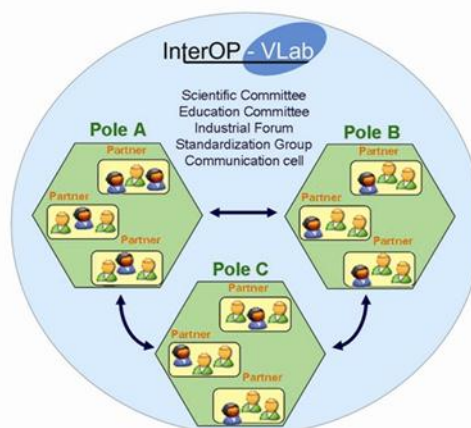
- Ολοκλήρωση των ερευνητικών δραστηριοτήτων που πραγματοποιούνται στο χώρο της διευρυμένης Ευρώπης στον τομέα της Διαχείρισης Επιχειρηματικών Διαδικασιών, του Σημασιολογικού Ιστού και των Web Services⁴.
- Επικύρωση των αποτελεσμάτων της έρευνας με την ανάπτυξη μίας πιλοτικής απόδειξης της ιδέας στη συνεργατική ανάπτυξη του εμπορίου δια μέσου ενός σημασιολογικά εμπλουτισμένου δικτύου αξίας σε ολόκληρη τη διευρυμένη Ευρώπη. Ειδικότερα, το FUSION πρόκειται να διευκολύνει τρεις διακρατικές περιπτώσεις.[8]

2.4 Interop-Vlab

The International Virtual Laboratory for Enterprise Interoperability

Το Interop-Vlab είναι ένα εικονικό εργαστήριο για τη διαλειτουργικότητα των επιχειρήσεων με σκοπό να διατηρήσει και να αναπτύξει την ανασυγκρότηση των ερευνητικών προσπαθειών σε Ευρωπαϊκό επίπεδο, σε συνεργασία με άλλες περιοχές του κόσμου, προκειμένου να στηρίξει την ανάπτυξη της έρευνας στον τομέα της διαλειτουργικότητας κυρίως των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Στους συμμετέχοντες του έργου περιλαμβάνεται το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, ως συντονιστής από την πλευρά της Ελλάδας.

Εικόνα 2.: Η δομή του Interop-Vlab

Πρόκειται για ένα δίκτυο από 9 περιφερειακούς πόλους, το οποίο ενώνει κορυφαία ακαδημαϊκά κέντρα, ερευνητικά κέντρα, παράγοντες της βιομηχανίας και MME από 9 ευρωπαϊκές χώρες και την Κίνα.

Είναι μία διαδρομή πρόσβασης σε 300 ειδικούς στον τομέα της επιχειρησιακής διαλειτουργικότητας, ενώ η δομή του περιγράφεται στην Εικόνα 2.1.[9]

⁴ Βλ. 9.1 web services σελ.253

2.5 Access-ICT

ACCESS ICT

Innovation to Investment

Το ACCESS ICT είναι μία στοχοθετημένη πρωτοβουλία για το πρώιμο στάδιο των ΤΠΕ ΜΜΕ και των ερευνητικών προγραμμάτων ΤΠΕ που έχουν χρηματοδοτηθεί από τα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (FP6 και FP7), και αναζητούν χρηματοδότηση από επενδυτές επιχειρηματικών κεφαλαίων (συμπεριλαμβανομένων των ανεπίσημων ιδιωτών⁵, εταιρείες επιχειρηματικών κεφαλαίων και εταιρικούς επενδυτές)

Το ACCESS ICT παρέχει την απαραίτητη στήριξη προκειμένου να υπάρξουν καινοτομίες ΤΠΕ και οι ΜΜΕ να έχουν το απαραίτητο κεφάλαιο μέσω ειδικά προσαρμοσμένης καθοδήγησης και εποπτείας. Το έργο λειτουργεί ως σύνδεσμος μεταξύ των ΤΠΕ ΜΜΕ και των επενδυτών (συμπεριλαμβανομένων των ανεπίσημων ιδιωτών, εταιρείες επιχειρηματικών κεφαλαίων και εταιρικούς επενδυτές) που ενδιαφέρονται για πρόσβαση σε ευκαιρίες με ισχυρό ΙΡ και υψηλό δυναμικό ανάπτυξης.

Το ACCESS ICT προσφέρει ευκαιρίες για περισσότερη γνώση, για υποστήριξη επενδυτικής ετοιμότητας καθώς και για καθοδήγηση και εισαγωγή των ΜΜΕ σε επενδυτικές ευκαιρίες σε όλη την Ευρώπη.

Το πλαίσιο ΤΠΕ καλύπτει μία σειρά από διαφορετικές περιοχές ΤΠΕ από ψηφιακά περιεχόμενα σε προγραμματισμό, δίκτυα και τηλεπικοινωνίες, εφαρμογές για έξυπνες συσκευές και τηλέφωνα, ρομποτική, υπηρεσίες διανομής και ΤΠΕ, κ.λπ.

Πάνω από 2000 έργα έρευνας και ανάπτυξης ΤΠΕ υποστηρίζονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω του 7^{ου} πλαισίου προγράμματος⁶, με χρηματοδότηση ύψους 9,1 δις ευρώ. Εν τούτοις, από όλα αυτά τα έργα έρευνας και ανάπτυξης που στηρίζονται από την ΕΟΚ, μόνο ένας μικρός αριθμός προχωράει σε εμπορευματοποίηση των αποτελεσμάτων του, σε χρηματοδότηση, αξιοποίηση του κεφαλαίου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και επιτυχούς δημιουργίας μίας βιώσιμης ΤΠΕ επιχείρησης. Αυτό σημαίνει πως αρκετές δυνητικά υπάρχουσες νέες

⁵ **Ανεπίσημος ιδιώτης:** Ο αγγλικός όρος είναι business angel. Βλ. σελ 257 9.7 Ανεπίσημος ιδιώτης

⁶ **FP7:** 7^ο Πρόγραμμα Πλαίσιο. Το έβδομο πρόγραμμα πλαίσιο περιλαμβάνει όλες τις συναφείς με την έρευνα πρωτοβουλίες της ΕΕ κάτω από μια κοινή στέγη και παίζει σημαντικό ρόλο στην επίτευξη των στόχων της ανάπτυξης, της ανταγωνιστικότητας και της απασχόλησης.

καινοτομίες, τεχνολογίες προϊόντα και υπηρεσίες δε θα βρεθούν ποτέ στην αγορά και δε θα φτάσουν ποτέ στην κοινότητα ιδίων κεφαλαίων.[\[10\]](#)

2.6 COIN-Enterprise Collaboration & interoperability (COIN&COIN-EEU)

Πρόκειται για ένα έργο με πολλαπλούς στόχους:

- Να σχεδιαστεί και να αναπτυχθεί μία κυρίαρχη, προσαρμοστική πλατφόρμα υπηρεσιών για να φιλοξενήσει στοχοθετημένες και καινοτόμες υπηρεσίες που αφορούν τη διαλειτουργικότητα επιχειρήσεων και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή καθώς και να τις διαθέσει με καινοτόμα, on-demand επιχειρηματικά μοντέλα (π.χ. το SaaS μοντέλο-U) για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις (κυρίως MME) για τη λειτουργία της επιχείρησης με ασφαλές, αξιόπιστο και αποτελεσματικό τρόπο.
- Να εδραιώσει και να σταθεροποιήσει τα τεχνολογικά αποτελέσματα των ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των ερευνών της επιχειρησιακής διαλειτουργικότητας FP6 για ορισμένες στοχοθετημένες υπηρεσίες που αποτελούν τα θεμέλια για τις υπηρεσίες του COIN.
- Επιπλέον, να γίνει μία επέκταση και βελτίωση των στοχοθετημένων υπηρεσιών, με τη δημιουργία άλλων καινοτόμων υπηρεσιών που θα αφορούν την Επιχειρησιακή Διαλειτουργικότητα και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα οποία θα μπορούσαν να λάβουν υπόψη τις πιο πρόσφατες και πολλά υποσχόμενες τεχνολογικές προκλήσεις (στον τομέα των Web2.0, semantic web, space computing) και να χρησιμοποιηθούν για τις υπηρεσίες που θα αφορούν την Επιχειρησιακή Διαλειτουργικότητα και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- Να παρουσιαστεί ένα μονοπάτι προς σύγκλιση για τα δύο αυτά θεμελιώδη ρεύματα έρευνας: Επιχειρησιακή Διαλειτουργικότητα και Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με την ενσωμάτωση στο ίδιο έργο των σημαντικότερων φορέων και των δύο ερευνητικών πεδίων που προέρχονται από τη βιομηχανία και από πανεπιστημιακά και ερευνητικά κέντρα.

- Να παρατεθούν πειράματα, μελέτη και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του έργου σε ρεαλιστικά Βιομηχανικά Σενάρια που προσφέρονται από έξι περιπτώσεις δοκιμής αεροναυπηγική, αυτοκινητοβιομηχανία, αεροδιαστημική, Pulp & Paper (χαρτοπολτού), υγειονομική περίθαλψη και ΤΠΕ.

Το έργο είναι σε ισχύ και έχει διάρκεια 48 μήνες. [11]

2.7 COMMunity-based Interoperability Utility for SMEs (COMMUIS)

Οι στόχοι του COMMUIS είναι οι εξής:

- Να διερευνήσει το σχεδιασμό και την ανάπτυξη μεθόδων και εξαρτημάτων για τη διαλειτουργικότητα κάθε συστήματος. Το COMMUIS χρησιμοποιεί το πρωτόκολλο SMTP και συνεπώς τη διασύνδεση των υφιστάμενων υποδομών ΤΠΕ για να χρησιμεύσει ως μία υποδομή για τη σημασιολογική και διαδικαστική διαλειτουργικότητα.
- Να καθοριστεί ένα πλαίσιο για τη σημασιολογική διαλειτουργικότητα. Η επιδίωξη αυτού του στόχου περιλαμβάνει την έρευνα και την ανάπτυξη των επιχειρηματικών μοντέλων αναφοράς, τις δομές και σημασιολογικές περιγραφές.
- Να διερευνήσει το σχεδιασμό και την ανάπτυξη μεθόδων και εξαρτημάτων για την πρόοδο της διαλειτουργικότητας. Έτσι, θα αναπτυχθούν οι μέθοδοι οι οποίες επιτρέπουν στους χρήστες να μοντελοποιήσουν τις επαναλαμβανόμενες επιχειρηματικές διαδικασίες. Εξετάστηκαν νέοι τρόποι για να διαμορφωθεί ένα μοντέλο προόδου το οποίο θα εξαρτάται από την διεπιχειρησιακή επικοινωνία και να εξεταστούν νέες προσεγγίσεις για την (ημι) αυτόματη ανίχνευση προόδου.
- Να παραδώσει ένα πλαίσιο ανοιχτού λογισμικού για τη διαλειτουργικότητα και την κατάλληλη συνεργασία για άψογη ενσωμάτωση σε εταιρικά δίκτυα το οποίο να εστιάζει στις ανάγκες των ΜΜΕ. Το COMMUIS είναι αρθρωτό και προσαρμόζεται σε διαφορετικά πρότυπα υποδομών ΤΠΕ (τα οποία είναι συχνά αρκετά χαμηλά σε πολλές ΜΜΕ). Είναι σε θέση να εξελιχθεί για τις ανάγκες της διαλειτουργικότητας των επιχειρήσεων. Το ανοιχτό λογισμικό είναι το κλειδί για το διαλειτουργικό πλαίσιο του COMMUIS και ποστηρίζει

νέες επιχειρηματικές ευκαιρίες για τις MME στην αγορά της διαλειτουργικότητας των επιχειρήσεων.

- Να αναπτυχθεί μία πιλοτική εφαρμογή που θα επιτρέπει την επικύρωση των τριών περιπτώσεων βιομηχανικής χρήσης: (α) τη στήριξη των MME στη διαχείριση των τελωνειακών διαδικασιών και των εξαγωγών στην Ισπανία, (β) δίκτυο MME που συνεργάζονται σε μία μεγάλη εφαρμογή για την παραγωγή λογισμικού στην Ιταλία (γ) υποστήριξη των επιχειρησιακών πόρων για το σχεδιασμό της διαλειτουργικότητας στην Ελλάδα.
- Να επινοηθεί μία κατάλληλη στρατηγική εκμετάλλευσης. Η αγορά-στόχος για το COMMUIS είναι οι MME, συμπεριλαμβανομένων των MME χαμηλής τεχνολογίας που αποτελούν ένα μεγάλο κομμάτι της αγοράς και οι όποιες έχουν ανάγκη από πιο συστηματική υιοθέτηση πρακτικών για τη διαλειτουργικότητα των υποστηριζόμενων και συνεργαζόμενων ΤΠΕ.

Το COMMUIS αποσκοπεί στην επίτευξη ενός ευπροσάρμοστου και προσαρμόσιμου πρωτότυπου λογισμικού, εισάγοντας τις MME με «μηδενικό κόστος εισόδου» στη διαλειτουργικότητα, χρησιμοποιώντας τις ιδέες του Interoperability Service Utility. Αυτό θα καταστεί δυνατό από μία σειρά από καινοτόμες επιστημονικές, τεχνικές και επιχειρηματικές εξελίξεις πάνω από το υπάρχον state-of-the-art.

Το έργο αυτό έχει ήδη ολοκληρωθεί ενώ η διάρκεια του ήταν 36 μήνες.[12]

2.8 EBBITS (Enabling business-based Internet of Things and Services)

Το ebbits αναπτύσσει αρχιτεκτονικές, τεχνολογίες και διαδικασίες οι οποίες επιτρέπουν στις επιχειρήσεις να ενσωματώσουν σημασιολογικά το Internet of Things⁷

ebbits

στα γενικά επιχειρησιακά συστήματα και να υποστηρίξουν τη διαλειτουργικότητα ολοκληρωτικά στις επιχειρησιακές εφαρμογές.

Το ebbits έχει ως στόχο:

- Να εισάγει μία SoA βασισμένη σε ανοιχτά πρωτόκολλα και στο middleware, η οποία θα μετατρέπει αποτελεσματικά κάθε οδηγία σε web service με σημασιολογική ανάλυση.

⁷ Βλ. 9.8 Internet of Things σελ.258

- Να υποστηρίξει τις βασικές επιχειρησιακές εφαρμογές με συνδεσιμότητα και έλεγχο των προϊόντων σε ολόκληρο τον κύκλο ζωής τους, από τα πρώτα στάδια παραγωγής μέχρι το τέλος του κύκλου ζωής τους.
- Να καταστεί δυνατή η διανομή των πληροφοριών μεταξύ των δικτύων και των κεντρικών επιχειρηματικών/διαδικαστικών πληροφοριών και να εξαλειφθεί η κεντρική πύλη των κρίσιμων λειτουργιών της επιχείρησης.
- Να καταστεί δυνατή η σύγκλιση του Internet of Things (IoT) και του Internet of Services (IoS) σε ένα ενιαίο “Internet of People, Things and Services (IoPTS)” για τις ανάγκες των επιχειρήσεων.

Το παραπάνω έργο προβλέπεται να έχει διάρκεια 48 μήνες και βρίσκεται σε εξέλιξη.[13]

2.9 iSURF (An Interoperability Service Utility for Collaborative Supply Chain Planning across Multiple Domains Supported by RFID Devices)

Το iSurf πρόκειται να αναπτύξει διεπιχειρησιακά εργαλεία συνεργασίας βασισμένα στη γνώση για τις ευρωπαϊκές ΜΜΕ ώστε να τις καταστήσει πιο ευέλικτες, πιο αυτάρκειες για να μπορούν να ανταποκριθούν καλύτερα στις αλλαγές της αλυσίδας τροφοδοσίας. Θα αναπτυχθεί ένα ανοικτό, έξυπνο προϊόν υποδομής προκειμένου να συλλέγει πληροφορίες για την εφοδιαστική αλυσίδα καθώς και μία υπηρεσία διαλειτουργικότητας για την ομοιογενή ανταλλαγή των εγγράφων προγραμματισμού.

Οι βασικοί στόχοι του iSurf είναι οι εξής:

- Να δημιουργηθεί ένα συνεργατικό διεπιχειρησιακό περιβάλλον βασισμένο στη γνώση, μέσω του οποίου η κατανεμημένη ευφυΐα των πολλαπλών εμπορικών εταιρών θα αξιοποιείται στο σχεδιασμό και στην εκπλήρωση των αναγκών των πελατών καθώς και στην εφοδιαστική αλυσίδα.
- Να αναπτυχθεί μία υπηρεσία σημασιολογικής διαλειτουργικότητας για την επίτευξη της σημασιολογικής συμφιλίωσης του σχεδιασμού και των προβλέψεων των επιχειρηματικών αντικειμένων που ανταλλάσσονται μεταξύ των διαφορετικών εταιρειών βασισμένα σε διαφορετικά πρότυπα.

- Να δημιουργήσει ένα έξυπνο προϊόν υποδομής ανοιχτού λογισμικού για MME με σκοπό την ενίσχυση των δυνατοτήτων τους στη συλλογή πληροφοριών για τα προϊόντα τους μέσω του RFID συστήματος, να φιλτράρει τις πληροφορίες και να συγκεντρώνει τις πληροφορίες αυτές καθώς και να τις διαχέει στο σύνολο της επιχείρησης.
- Να καταστεί δυνατός ο καθορισμός και η εκτέλεση της διεπιχειρησιακής συνεργασίας σε ένα ευρύ φάσμα επιχειρηματικών τομέων μέσω Service Oriented Collaborative Supply Chain Planning Process Definition και Execution Platform.
- Να αντικαταστήσει τις υπάρχουσες, παλαιού τύπου, εφαρμογές με εμπλουτισμένα web services προκειμένου να επιλύσει το τεχνικό πρόβλημα της διαλειτουργικότητας κατά την αλληλεπίδραση με τις βασικές επιχειρηματικές διαδικασίες.
- Να διευκολυνθούν οι παροδικές συνεργασίες εφοδιαστικής αλυσίδας σε περίπτωση εξαιρέσεων. Η δυναμική ορατότητα των πληροφοριών θα κάνει τις ευρωπαϊκές MME πιο ευέλικτες, βιώσιμες και να ανταποκρίνονται καλύτερα στις αλλαγές της εφοδιαστικής αλυσίδας.
- Να δημιουργηθεί μία υπηρεσία συγχρονισμού παγκόσμιων δεδομένων (Global Data Synchronization Service Utility) με σκοπό να διασφαλίσει την ακρίβεια και την αξιοπιστία των βασικών δεδομένων που χρησιμοποιούνται στην εφοδιαστική αλυσίδα. Αυτό θα γίνει με την ανάπτυξη προτύπων με βάση την ανοιχτή πλατφόρμα για τις MME.
- Να εξασφαλίσει την ασφάλεια και το απόρρητο των δεδομένων που συλλέγονται σε πραγματικό χρόνο με την τεχνολογία RFID, αλλά και των δεδομένων σχεδιασμού και προβλέψεων που ανταλλάσσονται μέσα στην επιχείρηση.

Το έργο αυτό προβλέπεται να διαρκέσει 30 μήνες και αυτή τη στιγμή βρίσκεται σε εξέλιξη. [14]

2.10 NEFFICS (Networked Enterprise transFormation and resource management in Future internet enabled Innovation CloudS)

Το NEFFICS βασίζεται στην υπόθεση πως οι τεχνολογίες στις οποίες βασίζεται το Internet και το Web μπορούν να

λειτουργήσουν ως μοχλός όχι μόνο για την αύξηση της αποδοτικότητας, αλλά και για να ενισχυθεί η αξία των επιχειρήσεων, με την προσθήκη σταδιακής αξίας (στοιχειώδης καινοτομία) καθώς και με την αλλαγή αξίας (ριζική καινοτομία). Με αυτή την παραδοχή, το NEFFICS θεωρεί το Internet ως ένα παγκόσμιο επιχειρηματικό σύστημα το οποίο επιτρέπει τη δημιουργία αξίας στις επιχειρήσεις μέσω της συνεργασίας σε ανοιχτές ζώνες καινοτομίας της γνώσης (δηλαδή δικτυωμένων επιχειρήσεων).

Ο στόχος της NEFFICS είναι να παρέχει μια νέα πλατφόρμα λογισμικού ως βάση για μια νέα καινοτομία με γνώμονα την οικολογία για δικτυωμένες επιχειρήσεις, με επεκτάσεις σε μία cloud, Software-as-a-service πλατφόρμα λειτουργίας των επιχειρήσεων, σε συνδυασμό με μία προηγμένη καινοτόμα διαχειριστική πλατφόρμα λογισμικού. Το πλαίσιο των επιχειρήσεων και η αξία της νέας πλατφόρμας θα αποδειχθεί και θα επικυρωθεί στις επιχειρηματικές κοινότητες σε δύο μεγάλους ευρωπαϊκούς βιομηχανικούς τομείς μέσα από τη βελτιστοποίηση των λειτουργικών επιδόσεων και της ικανότητας καινοτομίας. Το μοντέλο ανοιχτής καινοτομίας των επιχειρήσεων και η καινοτομία των διαδικασιών, υπηρεσιών και προϊόντων θα διαχειρίζεται και θα μετράται για να αποδείξει την αξία της παραγωγής στις επιχειρήσεις.

Το NEFFICS έχει διάρκεια 36 μήνες και έχει ήδη ξεκινήσει. [\[15\]](#)

2.11 NisB (The Network is the Business)

Το NisB θα επιτρέψει στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις να συνδεθούν, να ευθυγραμμιστούν, να ανταλλάξουν δεδομένα και να ολοκληρώσουν τις συναλλαγές τους με άλλους συνεργάτες που «δε μιλούν τη γλώσσα των επιχειρήσεων». Το NisB στοχεύει στην καινοτομία με χαμηλό κόστος για να καθιερώσει τη χαρτογράφηση για τη σημασιολογική διαλειτουργικότητα ενώ παράλληλα θα εξετάζει τη συνεχώς μεταβαλλόμενη δομή του δικτύου των επιχειρήσεων χρησιμοποιώντας το μηχανισμό peer-to-peer καθώς και το μηχανισμό pay-as-you-go που εκ φύσεως έχουν χαμηλό κόστος.

Ο βασικός στόχος του NisB είναι να παρέχει μία υποστήριξη ΤΠΕ για την αξία των δικτύων των ΜΜΕ, δηλαδή μία ιεραρχική εφοδιαστική αλυσίδα ή ένα δυναμικό επιχειρησιακό οικοσύστημα, καθιστώντας τους έτσι πρωταρχικούς διαμεσολαβητές στα καινοτόμα επιχειρηματικά δίκτυα. Η καινοτομία στο NisB χρησιμοποιεί το ίδιο το δίκτυο ως ένα κατακευματισμένο χώρο αποθήκευσης και διανομής των πληροφοριών και των γνώσεων που απαιτούνται για τη διεξαγωγή του επιχειρηματικού δικτύου. Το NisB είναι ένα διεπιστημονικό ερευνητικό πρόγραμμα με συμβολή στους τομείς των ΤΠΕ, των επιχειρήσεων και των επιστημών:

- **Πλατφόρμα λογισμικού:** Δημιουργώντας την υποστήριξη ΤΠΕ και τα εργαλεία με επίκεντρο το χρήστη που αποδεικνύουν πως το NisB μπορεί να βοηθήσει σε πραγματικές περιπτώσεις, όπως και ως βιτρίνα να χρησιμοποιηθούν σύνθετα σενάρια HINB που όμως δεν έχουν ακόμη ενεργοποιηθεί.
- **Επιχειρήσεις:** Η ανάπτυξη αρχέτυπων επιχειρηματικών μοντέλων για την ενθάρρυνση της ανταλλαγής, ανάλογα με τη ζήτηση, και η εμπορευματοποίηση των πληροφοριών διαλειτουργικότητας ενώ γίνεται εξισορρόπηση της προσπάθειας και των κερδών, και ελέγχοντας τον ενδεχόμενο κίνδυνο.
- **Επιστήμες:** Η ανάπτυξη της επιστημονικής βάσης της διάχυσης και της επαναχρησιμοποίησης των διάφορων τομέων των πληροφοριών διαλειτουργικότητας. Η έρευνα εμπεριέχει αλγορίθμους και πρωτοκόλλα για την αξιοποίηση της «Σοφίας του Διαδικτύου» που περιέχεται δυναμικά σχηματίζοντας δίκτυα αξίας.

Το έργο έχει ξεκινήσει και πρόκειται να έχει διάρκεια 30 μήνες. [16]

2.12 SPIKE (Secure Process-oriented Integrative Service Infrastructure for Networked Enterprises)

Ο στόχος του SPIKE είναι η ανάπτυξη μιας πλατφόρμας λογισμικού για εύκολη και γρήγορη εκκίνηση εικονικών επιχειρηματικών συμμαχιών.

Αυτή η πλατφόρμα πρόκειται να:

- Ενεργοποιήσει το outsourcing για τμήματα της αλυσίδας αξίας για τους εμπλεκόμενους επιχειρηματικούς συνεργάτες.
- Απλοποιήσει τη συνεργασία μεταξύ των μελών των συμμετεχόντων οργανισμών, μέσω της δημιουργίας δυναμικών και προκαθορισμένων επιχειρηματικών διαδικασιών και ροών εργασίας.
- Επιτευχθεί η διαλειτουργικότητα και η αλληλοσυμπλήρωση μεταξύ οργανισμών (όλων των μεγεθών).
- Προσφέρει γενικευμένες λύσεις για την διεπιχειρησιακή διαλειτουργικότητα και συνεργασία μέσω σεναρίων αναφοράς και οδηγιών για τη χρήση τους.
- Δώσει ιδιαίτερη έμφαση στην ασφάλεια και στην εμπιστοσύνη.

Ο στόχος του SPIKE είναι να ερευνήσει και να εφαρμόσει ένα σύστημα το οποίο θα κάνει ευέλικτη τη συνεργασία δικτυωμένων επιχειρήσεων. Χρησιμοποιώντας το SPIKE, οι επιχειρήσεις θα αποκτήσουν επιχειρηματικές ευκαιρίες με πελάτες που ήταν απρόσιτοι στο παρελθόν αλλά και με συνεργαζόμενους οργανισμούς.

Το SPIKE έχει ήδη ξεκινήσει και είναι ένα έργο με διάρκεια 39 μηνών. [17]

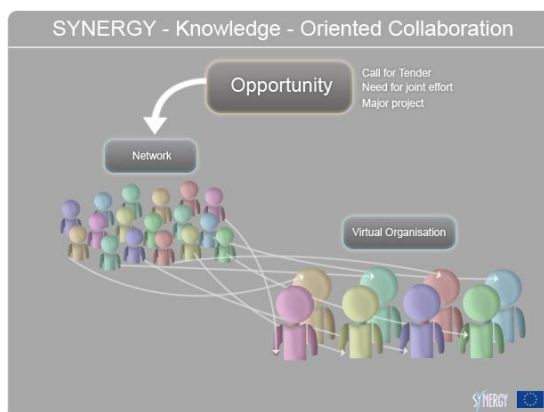
2.13 SYNERGY (Supporting highly adaptive Network enterprise collaboration through semantically enabled knowledge services)

Το SYNERGY ερευνά το διαμοιρασμό της γνώσης και τις ανάγκες συνεργατικής υποστήριξης των φορέων που συνεργάζονται στο πλαίσιο συμπράξεων βασισμένο σε εικονικά μοντέλα οργανισμών των επιχειρήσεων (VO business models). Στοχεύει στην ενίσχυση της αποτελεσματικής ανταλλαγής γνώσεων μεταξύ οργανισμών καθώς και στην τόνωση της συνεργατικότητας μέσω της ανάπτυξης ενός ιδιαίτερα ευφυούς τεχνολογικού συστήματος που θα βασίζεται στα πρότυπα συνεργασίας και των ροών γνώσης.

Ο γενικός στόχος της έρευνας είναι να ενισχυθεί η υποστήριξη των δικτυωμένων επιχειρήσεων για την επιτυχημένη και έγκαιρη δημιουργία του καθώς και τη

συμμετοχή σε συνεργατικούς εικονικούς οργανισμούς (VOs), προσφέροντας την υποδομή και τις υπηρεσίες για να ανακαλυφθούν, να συλληφθούν, να παραδοθούν και να εφαρμοστούν οι γνώσεις σχετικά με τη δημιουργία και τη λειτουργία της συνεργασίας. Η υποδομή θα πρέπει να διευκολύνει την ανταλλαγή γνώσεων μέσα σε μία επιχείρηση, μεταξύ δυνητικών και πραγματικών εικονικών οργανισμών

που συνεργάζονται με επιχειρήσεις, και σε βιομηχανικούς τομείς, ενώ παράλληλα θα επιτρέπει, και μάλιστα ενεργά, την προώθηση και την προστασία των ατομικών και κοινών εμπορικών συμφερόντων στις λειτουργικές γνώσεις και εμπειρίες καθώς και στα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Ο στόχος του SYNERGY αναλύεται περισσότερο παρακάτω:

- Σημαιολογική οντολογία που βασίζεται μοντελοποίηση των δομών της γνώσης για συνεργατική εργασία.
- Ανάπτυξη μίας υπηρεσίας με γνώμονα την αυτοϋποστηριζόμενη αρχιτεκτονική για τις συνεργατικές υπηρεσίες του SYNERGY που βασίζονται στη γνώση.

Ανάμεσα στους συντελεστές του έργου είναι και το Ελληνικό Ινστιτούτο Πληροφοριακών και Επικοινωνιακών Συστημάτων. Το έργο βρίσκεται σε εξέλιξη και πρόκειται να διαρκεί συνολικά 36 μήνες. [18]

2.14 VENTURE GATE (Innovative Solutions for Enabling Efficient Interactions between SMEs in ICT Projects and Innovation Investors)

Το ICT-VentureGate είναι ένα έργο που ανήκει στο 7ο πρόγραμμα-πλαίσιο και στοχεύει να διευκολύνει τη χρηματοδότηση των ΤΠΕ ΜΜΕ, οι οποίες συμμετείχαν στο 6ο ή/και στο 7ο πρόγραμμα

πλαίσιο και αναζητούν πηγές χρηματοδότησης προκειμένου να εμπορευματοποιήσουν τα αποτελέσματα από τις ενέργειες έρευνας και ανάπτυξης που έκαναν.

Οι στόχοι του ICT-VentureGate είναι οι εξής:

- Να αναδείξει τις ανάγκες για χρηματοδότηση που έχουν οι ΤΠΕ ΜΜΕ που συμμετείχαν στο 6ο και 7ο πρόγραμμα – πλαίσιο
- Να μάθουν πως οι επενδυτές και οι ιδιωτικές επενδυτικές εταιρίες βλέπουν τις συγκεκριμένες ΜΜΕ
- Να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ των συγκεκριμένων ΜΜΕ και των σχετικών επενδυτών
- Να ωφεληθούν οι σχετικές ΜΜΕ παίρνοντας χρηματοδότηση με διάφορους τρόπους και από διάφορους διαύλους πληροφορίας
- Να δημιουργηθεί, να ενεργοποιηθεί και να διατηρηθεί μία σταθερή πλατφόρμα για να μεσολαβεί, να δικτυώνει και να θέτει σε συνεργασία τις ΜΜΕ και τους επενδυτές επιχειρηματικών κεφαλαίων

Το έργο έχει ήδη ολοκληρωθεί ενώ η διάρκεια του ήταν 24 μήνες. [19]

2.15 YMIR (Stepping up ICT SME's in accessing finance)

Το YMIR αρχικά ξεκίνησε για να γεφυρώσει το χάσμα μεταξύ των καινοτόμων ΜΜΕ στις ΤΠΕ και της Επενδυτικής Κοινότητας (στην οποία ανήκουν εταιρείες επιχειρηματικών κεφαλαίων, ανεπίσημοι ιδιώτες και άλλες ιδιωτικές επενδυτικές εταιρίες).

Οι στόχοι του YMIR είναι οι ακόλουθοι:

- Να παρέχει ποιοτικές υπηρεσίες και βοήθεια προκειμένου να διευκολυνθεί η πρόσβαση των καινοτόμων ΜΜΕ, που συμμετείχαν και ακόμη συμμετέχουν στο 6ο και 7ο πρόγραμμα πλαίσιο, σε χρηματοδοτήσεις.
- Να αυξηθούν οι επενδύσεις στις πολύ αναπτυσσόμενες ΤΠΕ ΜΜΕ.

- Να παρέχει συμβουλευτικές και βοηθητικές υπηρεσίες για χρηματοπιστωτικά θέματα στις ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται σε έργα έρευνας ΤΠΕ τα οποία χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Να δημιουργηθούν συγκεκριμένες ευκαιρίες για αξιόπιστη αντιστοίχιση και διάδραση των καινοτόμων ΜΜΕ και της επενδυτικής κοινότητας.

Το έργο βρίσκεται σε εξέλιξη και η συνολική διάρκεια του ανέρχεται στους 24 μήνες. [20]

2.16 ABILITIES (Application Bus for Interoperability In enlarged Europe SMEs)

Ο βασικός στόχος της συγκεκριμένης πρότασης του ABILITIES είναι η μελέτη, ο σχεδιασμός και η ανάπτυξη μίας ομόσπονδης αρχιτεκτονικής η οποία θα υλοποιείται από μία σειρά ευφών μηνυμάτων, προσαρμοσμένων στην παγκόσμια επιχειρηματική γλώσσα (UBL), καθώς και από βασικές υπηρεσίες διαλειτουργικότητας, με στόχο την υποστήριξη των επιχειρησιακών εφαρμογών των ΜΜΕ (SMEs EAI) στην e-εμπορευματοποίηση του περιεχομένου τους, ιδιαίτερα στις υποανάπτυκτες χώρες και στις λιγότερο ανεπτυγμένους τεχνολογικά βιομηχανικούς τομείς.

Το ABILITIES θα ασχοληθεί με τους τρεις ερευνητικούς άξονες που ακολουθούν:

- Προσανατολισμός προς τις ΜΜΕ της Διευρυμένης Ευρώπης: Με γνώμονα τις προδιαγραφές της OASIS θα οριστεί μία γενικευμένη μορφή ανταλλαγής XML για επιχειρησιακά έγγραφα που αφορούν όλες τις επιχειρηματικές διεργασίες από την παραγγελία ως το τιμολόγιο.
- Ομόσπονδες Αρχιτεκτονικές και Εύφυη Επιχειρηματικά Έγγραφα
- Ενορχήστρωση Υπηρεσιών και υποστήριξη Επιχειρηματικών Διαδικασιών: Μελέτη και παροχή υπηρεσιών για τη συμφιλίωση μεταξύ έρευνας και προτύπων στα επιχειρησιακά έγγραφα καθώς και συμφιλίωση μεταξύ έρευνας και προτύπων της διαχείρισης επιχειρηματικών διαδικασιών.

Το έργο έχει ήδη ολοκληρωθεί ενώ η διάρκεια του ήταν 25 μήνες. [21]

2.17 ATHENA (Advanced technologies for interoperability of heterogeneous enterprise networks and their applications)

Το ATHENA ήταν μία συστηματική Ευρωπαϊκή έρευνα με ειδίκευση στον τομέα της πληροφορικής και έγινε με σκοπό την άρση των εμποδίων της διαλειτουργικότητας καθώς και για τη μεταφορά και εφαρμογή των αποτελεσμάτων που προέκυψαν από την έρευνα στον τομέα της βιομηχανίας αλλά και για την προώθηση μίας νέας κουλτούρας των δικτυωμένων επιχειρήσεων. Ο γενικός στόχος του ATHENA ήταν η μεταφορά από τις τεχνικές δυνατότητες, αρχιτεκτονικές και εργαλεία στις βιώσιμες υποδομές.

Το ATHENA αποσκοπούσε να καταστήσει δυνατή τη διαλειτουργικότητα, παρέχοντας ένα ολοκληρωμένο Πλαίσιο Διαλειτουργικότητας. Η συνεργασία της κοινότητας που θα έχτιζε το ATHENA με την Έρευνα και Ανάπτυξη αποτέλεσαν μία βασική πηγή για τις τεχνικές εφευρέσεις για τη διαλειτουργικότητα. Ακόμη, με αυτόν τον τρόπο δημιουργήθηκαν πρότυπα, τεχνικές προδιαγραφές, κατευθυντήριες γραμμές και βέλτιστες πρακτικές που αποτελούν μία πηγή γνώσης για όλη την Ευρώπη.

Το έργο ολοκληρώθηκε σε 38 μήνες ενώ ανάμεσα σε άλλους στο ATHENA συμμετείχε και από την Ελλάδα η Intracom S.A. Telecom Solutions. [22]

2.18 CONTRACT

Το CONTRACT αναπτύσσει πλαίσια, εξαρτήματα και εργαλεία τα οποία καθιστούν ικανή τη μοντελοποίηση, την κατασκευή, τον έλεγχο και την παρακολούθηση διανεμημένων επιχειρηματικών ηλεκτρονικών συστημάτων, με βάση δυναμικά δημιουργημένων, σταυροειδώς οργανωμένων συμβάσεων που στηρίζουν τυπικές περιγραφές των αναμενόμενων συμπεριφορών των επιμέρους υπηρεσιών και του συστήματος ως σύνολο.

Το CONTRACT στοχεύει να παρέχει:

- Ένα νέο υγιές θεωρητικό πλαίσιο για την ανάθεση σε ψηφιακά επιχειρησιακά οικοσυστήματα.

- Νέες γλώσσες για την έκφραση και την ανταλλαγή των συμβάσεων σε ψηφιακά επιχειρησιακά οικοσυστήματα.
- Στοιχεία λογισμικού και εργαλεία τα οποία θα ενσωματώνουν τα θεωρητικά πλαίσια και τις γλώσσες, ώστε να μπορούν να χρησιμοποιούνται σε πειραματικά ή πραγματικά ψηφιακά επιχειρησιακά οικοσυστήματα.
- Σενάρια χρήσης που αποδεικνύουν πως τα συμβαλλόμενα μπορούν να εφαρμοστούν σε διαφορετικά e-επιχειρηματικά σενάρια στα πλαίσια των ψηφιακών επιχειρησιακών οικοσυστημάτων.

Το CONTRACT έχει ολοκληρωθεί ενώ η διάρκεια του ήταν 35 μήνες. [23]

2.19 CoVES (Collaborative Virtual Engineering for SMEs)

Το CoVES εργάζεται πάνω σε ένα ευέλικτο συνεργατικό περιβάλλον το οποίο έχει πρόσβαση σε πλούσια δεδομένα και εφαρμογές για περιπλανώμενους επαγγελματίες και συνεργάτες που απευθύνονται σε MME.

Οι στόχοι του CoVES περιγράφονται παρακάτω:

- Να υποστηρίξει τις κινητές και διάσπαρτες ομάδες στον τομέα της μηχανικής
- Να αναπτύξει ένα ανοιχτό, ευέλικτο και μελλοντικά επεκτάσιμο συνεργατικό περιβάλλον
- Να παρέχει συνεργατικές υπηρεσίες κατάλληλες για τις MME

Το CoVES καθοδηγείται από μία κοινοπραξία από τελικούς χρήστες της βιομηχανίας, παρόχους τεχνολογίας και ερευνητών. Πρόκειται για ένα έργο MME-κεντρικό (απευθύνεται από MME προς MME).

Το CoVES έχει ολοκληρωθεί και η διάρκεια του ήταν 30 μήνες. [24]

2.20 e-NVISION (A new vision for the participation of European SMEs in the future e-Business scenario)

Ο βασικός στόχος του e-NVISION είναι η ανάπτυξη και η νομιμοποίηση μίας καινοτόμου e-επιχειρηματικής πλατφόρμας η οποία θα επιτρέπει στις ΜΜΕ να μοντελοποιήσουν και να προσαρμόσουν συγκεκριμένα επιχειρηματικά σενάρια, προκειμένου να αναπτύξουν όλες τις επιχειρηματικές τους εφαρμογές και να ενσωματώσουν τις νομικές, οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές υπηρεσίες. Τελικός στόχος του e-NVISION είναι η διευκόλυνση της συμμετοχής των ΜΜΕ στο Μελλοντικό Ευρωπαϊκό e-Επιχειρηματικό Σενάριο.

Τα κυριότερα αποτελέσματα του έργου είναι:

- Ένα συγκεκριμένο μοντέλο e-Business που απευθύνεται σε ΜΜΕ και περιγράφεται από ένα σύνολο οντολογιών.
- Μία σημασιολογικά εμπλουτισμένη e-Business αρχιτεκτονική η οποία αφορά διαδικτυακές υπηρεσίες, παρέχοντας ομαδοποίηση και ολοκληρωσιμότητα.
- Υπηρεσίες σχετικές με τις επιχειρήσεις οι οποίες επιτρέπουν στις ΜΜΕ να ενσωματώσουν νομικές, κοινωνικές, οικονομικές πτυχές καθώς και πτυχές εμπιστοσύνης στο επιχειρηματικό τους μοντέλο.
- Μία σειρά από σημασιολογικά στοιχεία ολοκλήρωσης τα οποία διευκολύνουν την ένταξη των πιο συνηθισμένων επιχειρηματικών εφαρμογών όπως ERP, CRM, logistics, κ.λπ.
- Μία ποικιλία από Σημασιολογικά Εργαλεία τα οποία παρέχουν την αναγκαία υποστήριξη για να παρθεί απόφαση για να διέπουν τη συμπεριφορά και την e-επιχειρηματική πρόοδο, μέσω διαδικασιών εξαγωγής συμπερασμάτων.
- Μία e-Business πλατφόρμα ανοιχτού λογισμικού η οποία ενσωματώνει τα προαναφερθέντα στοιχεία σε ένα αποτελεσματικό Πληροφοριακό Σύστημα το οποίο αφορά τις ΜΜΕ και θα είναι ανοιχτό και διαμορφώσιμο ώστε να υιοθετηθεί από τις ΜΜΕ.

Το e-NVISION έχει ολοκληρωθεί ήδη, η διάρκεια του ήταν 36 μήνες. [25]

2.21 ImportNET (Intelligent modular open source Platform for intercultural and cross-domain SMENetworks)

Η κύρια ερευνητική δραστηριότητα του ImportNET είναι η δημιουργία ενός πλαισίου το οποίο θα δημιουργεί μία βάση για στήριξη τομέων της μηχανικής (μηχανική, ηλεκτρονική, ενσωματωμένο λογισμικό) μέσα σε μία διαπολιτισμική συνεργασία με αποτελεσματικό τρόπο.

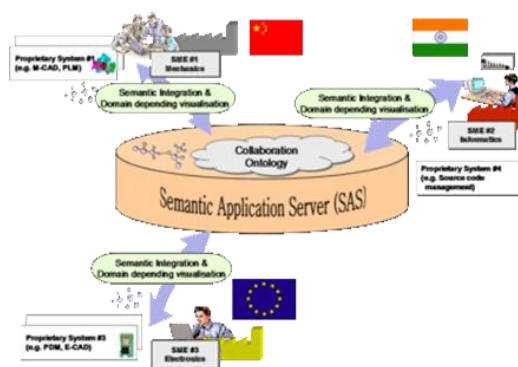
Το ImportNET δεν αποσκοπεί να αντικαταστήσει οποιαδήποτε υπάρχουσα εφαρμογή, αλλά να παρέχει μια σημασιολογική συνεκτική λύση, η οποία θα υποστηρίζει υπηρεσίες όλων των τομέων της μηχανικής. Το ImportNET θα παρέχει:

- Ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο το οποίο θα επιτρέπει την αποτελεσματική σημασιολογική ενοποίηση των υφιστάμενων εφαρμογών.

Η ομάδα-στόχος είναι οι επιχειρήσεις συμβούλων.

- Μια προηγμένη, έτοιμη προς χρήση λύση για μηχανικούς

Η ομάδα στόχος είναι οι MME στον τομέα της μηχανοτρονικής ανάπτυξης προϊόντων.

Το έργο έχει ήδη ολοκληρωθεί, η διάρκεια του ήταν 36 μήνες. [26]

2.22 SUDDEN (SMEs Undertaking Design of Dynamic Ecosystem Networks)

Το SUDDEN προσφέρει μία νέα προσέγγιση η οποία ενσωματώνει τη βελτιστοποίηση της συνεργασίας και την ανταπόκριση της τελευταίας στιγμής της αλυσίδας εφοδιασμού, σε ένα εύκολο στη χρήση πρωτότυπο λογισμικό το οποίο θα εφαρμοστεί για τους προμηθευτές της αυτοκινητοβιομηχανίας.

Το υποκείμενο θεωρητικό μοντέλο χρησιμοποιεί τις αρχές του συντονισμού των δραστηριοτήτων και τις αρχές της μετα-διαχείρισης για την παροχή δύο βασικών εργαλείων:

- Γίνονται εφικτές καινοτόμες και αναδυόμενες συνθέσεις από δραστηριότητες και υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας, μέσω του διαχωρισμού αφηρημένων απαιτήσεων για δραστηριότητες όπως η μεταφορά και η συσκευασία των προμηθευτών.
- Εξασφαλίζεται η ανταπόκριση σε αλλαγές της τελευταίας στιγμής των αναγκών του πελάτη ή αλλαγές και διαταραχές κατά τη μεταφορά, μέσω της αναβολής της κατανομής των προμηθευτών σε αφηρημένες απαιτήσεις μέχρι την τελευταία στιγμή, καθώς και συνεχή παρακολούθηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας της διανομής του προμηθευτή.

Το έργο έχει ήδη ολοκληρωθεί. Η διάρκεια του ήταν 36 μήνες. [27]

2.23 LEKTOR (Legal Knowledge Transfer Accelerator for SME cluster and Digital Business Ecosystems)

Ο στόχος του LEKTOR είναι να βελτιώσει την πρόσβαση σε νομικές γνώσεις για το ηλεκτρονικό επιχειρείν και να καταστήσει δυνατή την ανταλλαγή των γνώσεων από όλες τις πλευρές του ηλεκτρονικού επιχειρείν μέσω της πλατφόρμας LEXELERATOR.

Το LEKTOR αποσκοπεί στην ευαισθητοποίηση σε σχέση με τα πιθανά νομικά εμπόδια στα πλαίσια του ηλεκτρονικού επιχειρείν καθώς και να δώσει λύσεις δημιουργώντας μία πλατφόρμα για την αυτόνομη ανταλλαγή νομικών γνώσεων μεταξύ των ΜΜΕ. Το LEKTOR είναι προσανατολισμένο στις ΜΜΕ, στους ομίλους ΜΜΕ και στα ψηφιακά επιχειρησιακά οικοσυστήματα για τις ΜΜΕ και τους άμεσα εμπλεκόμενους. Το LEKTOR δεν έχει σκοπό να ερευνήσει από μόνο του τα νομικά ζητήματα αλλά να προσδιορίσει, να συγκεντρώσει και να αξιολογήσει τα ήδη υπάρχοντα (από άλλα Ευρωπαϊκά, εθνικά και περιφερειακά προγράμματα και πρωτοβουλίες). Για αυτό το λόγο, θα χρησιμοποιηθεί ο Lexelerator, μία Web 2.0 πλατφόρμα, βασισμένη στην OSS.

Η διάρκεια του LEKTOR ήταν 24 μήνες και έχει ήδη ολοκληρωθεί. [28]

2.24 TrustCoM (Trust and contract management framework enabling secure collaborative business processing in on-demand created, self-managed, scalable, and highly dynamic virtual organizations)

Το TrustCoM θα αναπτύξει ένα πλαίσιο για εμπιστοσύνη, προστασία και διαχείριση των συμβάσεων σε δυναμικά εξελισσόμενους εικονικούς οργανισμούς. Το πλαίσιο θα καταστήσει δυνατή την ασφάλεια στις επιχειρηματικές συνεργασίες σε δημιουργημένα κατά ζήτηση και αυτοδιαχειριζόμενα δίκτυα επιχειρήσεων καθώς και κυβερνήσεις που βασίζονται στην αναδυόμενη σύγκλιση των δικτυακών υπηρεσιών, των αντιπροσώπων και των τεχνολογιών Grid.

Η αποστολή του TrustCoM είναι να παρέχει ένα πλαίσιο εμπιστοσύνης και διαχειριστικών συμβάσεων το οποίο θα επιτρέπει τον καθορισμό και την ασφαλή θέσπιση επιχειρηματικών διαδικασιών συνεργασίας σε Εικονικούς Οργανισμούς που δημιουργούνται ανάλογα με τη ζήτηση, είναι αυτοδιαχειριζόμενοι και εξελίσσονται δυναμικά, διαμοιράζοντας τους υπολογισμούς, τα δεδομένα, τις πληροφορίες και τη γνώση πέρα από τα όρια της επιχείρησης, με σκοπό την αντιμετώπιση των συνεργατικών έργων των οποίων οι συμμετέχοντες δεν μπορούσαν, μεμονωμένα ή συλλογικά, να προσφέρουν υπηρεσίες στους πελάτες οι οποίες δεν μπορούσαν να παρέχονται από μεμονωμένες επιχειρήσεις.

Το έργο ολοκληρώθηκε. Η διάρκεια του ήταν 40 μήνες. [29]

2.25 DEN4DEK (Digital Ecosystems Network of regions for (4) DissEmination and Knowledge Deployment)

Το DEN4DEK είναι ένα Θεματικό Δίκτυο που αποσκοπεί να διανέμει εμπειρίες και διαδώσει την απαραίτητη γνώση η οποία θα επιτρέπει στις περιφέρειες να προγραμματίσουν μία αποτελεσματική ανάπτυξη των Ψηφιακών Οικοσυστημάτων σε όλα τα επίπεδα (οικονομικό, κοινωνικό, τεχνικό και πολιτικό) με σκοπό τη δημιουργία πραγματικών αποτελεσμάτων στις οικονομικές δραστηριότητες των Ευρωπαϊκών περιοχών μέσω της βελτίωσης του περιβάλλοντος των MME.

Ο στόχος του DEN4DEK είναι:

- Να δημιουργήσει κατανεμημένα εργαλεία για την ανταλλαγή και διάδοση των γνώσεων: το DEKEOL (Digital Ecosystems Knowledge Exchange Online Tool) και το OKS (Open Knowledge Space).
- Να συνδεθεί το DEN4DEK με τα υπόλοιπα έργα του 6ου προγράμματος-πλαισίου στα ψηφιακά οικοσυστήματα, όπως το PEARDROP, το EFFORT, κ.λπ.
- Να ξεκινήσουν οι εργασίες στα τεχνικά, κοινωνικό-οικονομικά και πολιτικά θέματα των Ψηφιακών Οικοσυστημάτων.
- Να εισαχθούν όλες οι ευρωπαϊκές περιοχές που ενδιαφέρονται για ψηφιακά οικοσυστήματα, στην κοινότητα του DEN4DEK.
- Να αναπτύξει την προώθηση του «DEs Adoption Strategies and Knowledge Transfer Plans» (στρατηγικές έγκρισης και σχέδια μεταφοράς τεχνογνωσίας στα ψηφιακά οικοσυστήματα).
- Να αποσαφηνιστούν οι ειδικοί όροι που αφορούν τα Ψηφιακά Οικοσυστήματα μέσω ενός μόνιμου γραφείου βοήθειας το οποίο θα διατίθεται μέσω του DEKEOL.

Το έργο έχει ολοκληρωθεί, ενώ η διάρκεια του ήταν 30 μήνες. [30]

2.26 IDEAS (Interoperability Developments for Enterprise Application and Software - roadmaps)

Ο στόχος του IDEAS είναι να δημιουργήσει και να διοικεί μία ομάδα εργασίας που θα επεξεργάζεται ένα στρατηγικό χάρτη πορείας στο χώρο των επιχειρησιακών εφαρμογών και της διαλειτουργικότητας του λογισμικού για τα επόμενα δέκα χρόνια, καθώς και να προτείνει στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα μια δομή και μία οργάνωση για την υποστήριξη της εφαρμογής αυτού του χάρτη στο 6ο πρόγραμμα-πλαίσιο.

Ο βασικός στόχος του IDEAS είναι να δημιουργήσει και να διοικεί μία ομάδα εργασίας η οποία θα στοχεύει:

- Στην εκπόνηση μίας τεχνολογικής περιγραφής και στην καταγραφή των απαιτήσεων των χρηστών στους τομείς της τεχνολογίας της μελέτης της διαλειτουργικότητας όπως η αρχιτεκτονική, η μοντελοποίηση και η οντολογία.

- Στον καθορισμό ενός οράματος και ενός στρατηγικού χάρτη πορείας στον τομέα των επιχειρηματικών εφαρμογών και της διαλειτουργικότητας του λογισμικού για τα επόμενα δέκα χρόνια.

- Στο να προτείνει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή μία δομή και μία οργάνωση για την υποστήριξη της εφαρμογής των χαρτών πορείας στο 6ο πρόγραμμα-πλαίσιο.

- Στο να προτείνει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή εργαλεία διαχείρισης για να δοκιμαστούν οι χάρτες πορείας που βασίζονται σε εργαλεία που προτείνει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μέσω του 6ου προγράμματος-πλαισίου.

- Στη διάδοση των αποτελεσμάτων του έργου και την προσέλκυση άλλων εταιρών.

Το συγκεκριμένο έργο ολοκληρώθηκε σε 12 μήνες, ενώ ένας από στους συντελεστές του έργου ήταν η INTRACOM S.A. HELLENIC TELECOMMUNICATIONS AND ELECTRONICS INDUSTRY. [31]

2.27 Συμπεράσματα

Μελετώντας τα παραπάνω έργα μπορούμε να κάνουμε μία ομαδοποίηση ανάλογα με τις τεχνολογίες που χρησιμοποιούν αλλά και σύμφωνα με το περιεχόμενο και τους στόχους τους.

Στον παρακάτω πίνακα φαίνεται ποια από τα παραπάνω έργα αποσκοπούν στην δημιουργία πλατφόρμας.

Όνομα	Περιγραφή	Ολοκληρώθηκε
Genesis	Δημιουργία πλατφόρμας σε περιβάλλον παιχνιδιού που θα διερευνά το πεδίο εφαρμογής της επιχειρησιακής διαλειτουργικότητας	Ναι
COIN	Σχεδιασμός πλατφόρμας με καινοτόμες υπηρεσίες για την επιχειρησιακή διαλειτουργικότητα	Όχι
NEFFICS	Πλατφόρμα λογισμικού με δυνατότητα επέκτασης σε cloud, Saas πλατφόρμα για τις βασικές λειτουργίες των επιχειρήσεων	Όχι
SPIKE	Πλατφόρμα λογισμικού για την εύκολη και γρήγορη εκκίνηση εικονικών επιχειρηματικών συμμαχιών	Όχι
e-NVISION	Ανάπτυξη και νομιμοποίηση μίας e-επιχειρηματικής πλατφόρμας ανοικτού λογισμικού για τη μοντελοποίηση	Ναι

	επιχειρηματικών σεναρίων	
Lektor	Δημιουργία της πλατφόρμας LEXELERATOR για τη βελτίωση πρόσβασης σε νομικές γνώσεις για το ηλεκτρονικό επιχειρείν	Ναι

Πίνακας 2.

Τα έργα που φαίνονται παρακάτω έχουν ως στόχο την ανάπτυξη κάποιας αρχιτεκτονικής:

Όνομα	Περιγραφή	Ολοκληρώθηκε
FUSION	Ανάπτυξη αρχιτεκτονικής με σκοπό την ενοποίηση από τις πλατφόρμες μίας εταιρείας	Ναι
ebbits	Αναπτύσσει αρχιτεκτονικές, τεχνολογίες και διαδικασίες που επιτρέπουν στις επιχειρήσεις να ενσωματώσουν το IoT, με χρήση SoA βασισμένη σε ανοικτά πρωτόκολλα	Όχι
ABILITIES	Μελέτη, σχεδιασμός και ανάπτυξη ομοσπονδιακής αρχιτεκτονικής που θα υλοποιείται με ευφυή μηνύματα σε UBL, με στόχο την υποστήριξη των επιχειρησιακών εφαρμογών στη e-εμπορευματοποίηση τους	Ναι

Πίνακας 2.

Ακόμη, υπάρχουν κάποια προγράμματα που στόχο τους έχουν τη χρηματοδότηση άλλων προγραμμάτων με συγκεκριμένο στόχο όπως τα παρακάτω:

Όνομα	Περιγραφή	Ολοκληρώθηκε
ACCESS ICT	Πρωτοβουλία για προγράμματα που έχουν χρηματοδοτηθεί από την ΕΕ και αναζητούν χρηματοδότηση από επενδυτές επιχειρηματικών κεφαλαίων	Όχι
VENTURE GATE	Διευκόλυνση χρηματοδότησης των ΤΠΕ ΜΜΕ	Ναι
YMIR	Στόχος του έργου είναι να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ των καινοτόμων ΜΜΕ στις ΤΠΕ και της επενδυτικής κοινότητας	Όχι

Πίνακας 2.

Ένας σημαντικός τομέας είναι η δημιουργία πλαισίων, την προσπάθεια αυτή κάνουν τα παρακάτω έργα:

Όνομα	Περιγραφή	Ολοκληρώθηκε
E - gif	Δημιουργία πλαισίου παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για την ανάπτυξη προτύπων διαλειτουργικότητας για την	Ναι

	Ελληνική Δημόσια Διοίκηση	
COMMIUS	Δημιουργία πλαισίου, ανοιχτού λογισμικού, σημασιολογικής διαλειτουργικότητας	Ναι
CONTRACT	Δημιουργία υγιούς θεωρητικού πλαισίου για την ανάθεση σε ψηφιακά επιχειρησιακά οικοσυστήματα	Ναι
Import Net	Δημιουργία πλαισίου για τη συνεργασία των ΜΜΕ στον τομέα της μηχανοτρονικής	Ναι

Πίνακας 2.

Επιπροσθέτως, κάποια έργα ασχολούνται με την εφοδιαστική αλυσίδα των ΜΜΕ:

Όνομα	Περιγραφή	Ολοκληρώθηκε
i Surf	Διεπιχειρησιακά εργαλεία συνεργασίας που κάνουν τις επιχειρήσεις ευέλικτες στην εφοδιαστική αλυσίδα με χρήση RFID	Όχι
SUDDEN	Βελτιστοποίηση συνεργασίας και ανταπόκριση τελευταίας στιγμής της εφοδιαστικής αλυσίδας για τους προμηθευτές της αυτοκινητοβιομηχανίας	Ναι

Πίνακας 2.

Επιπλέον, υπάρχουν έργα που βασικό στόχο έχουν τη συνεργασία των επιχειρήσεων:

Όνομα	Περιγραφή	Ολοκληρώθηκε
NisB	Χαρτογράφηση της σημασιολογικής διαλειτουργικότητας, επιτρέπει στις ΜΜΕ να συνδεθούν, να ευθυγραμμιστούν, να ανταλλάξουν δεδομένα και να ολοκληρώσουν τις συναλλαγές τους	Όχι
SYNERGY	Ανάπτυξη ευφυούς τεχνολογικού συστήματος για την ενίσχυση της υποστήριξης των δικτυωμένων επιχειρήσεων	Όχι
COVES	Προσφέρει ευέλικτο συνεργατικό περιβάλλον με πρόσβαση σε δεδομένα και εφαρμογές για επαγγελματίες που απευθύνονται σε ΜΜΕ	Ναι
Trust COM	Προσφέρει ασφάλεια στις επιχειρηματικές συνεργασίες	Ναι
Interop - VLab	Εικονικό εργαστήριο διαλειτουργικότητας των επιχειρήσεων	Όχι

Πίνακας 2.

Τέλος, υπάρχουν και κάποια έργα με ανεξάρτητο περιεχόμενο:

Όνομα	Περιγραφή	Ολοκληρώθηκε
ATHENA	Μεταφορά από τις τεχνικές δυνατότητες και τις αρχιτεκτονικές στις βιώσιμες υποδομές	Ναι
DEN4DEK	Δημιουργία θεματικού δικτύου, δημιουργία καταναμημένων εργαλείων για την ανταλλαγή και διάδοση των γνώσεων, δημιουργία μόνιμου	Ναι

	γραφείου βοήθειας	
IDEAS	Δημιουργία ομάδας εργασίας που θα καταγράφει τις απαιτήσεις των χρηστών στον τομέα της τεχνολογίας της μελέτης της διαλειτουργικότητας, θα καθορίζει το όραμα και το στρατηγικό χάρτη πορείας στον τομέα των επιχειρησιακών εφαρμογών και της διαλειτουργικότητας του λογισμικού	Ναι

Πίνακας 2.

Συμπερασματικά, παρατηρείται πως τα ευρωπαϊκά έργα που τρέχουν αυτό το διάστημα έχουν ως κύριο στόχο τη δημιουργία κάποιας πλατφόρμας ή αρχιτεκτονικής και είναι προσανατολισμένα στη συνεργασία των επιχειρήσεων. Με τη βοήθεια όλων των παραπάνω ερευνών αλλά και της ανάλυσης τόσο τεχνολογικού επιπέδου όσο και νομικού, θα μπορέσει να γίνει μία συντονισμένη προσπάθεια για τη δημιουργία μίας πλατφόρμας συνεργασίας με στόχο να προσφέρει στις επιχειρήσεις τη δυνατότητα να μπορούν να έχουν ηλεκτρονικά τις υπηρεσίες που χρειάζονται τόσο από το Δημόσιο τομέα όσο και από τον ιδιωτικό.

3. Ανάλυση αναγκών διαλειτουργικότητας MME

Στο κεφάλαιο αυτό θα μελετήσουμε τις ανάγκες διαλειτουργικότητας κάθε MME στους διάφορους τομείς της, προκειμένου να εξοικονομήσει χρόνο, προσωπικό και χρήμα για όλες τις εσωτερικές αλλά και εξωτερικές υποθέσεις της.

Αρχικά θα μελετήσουμε τα βασικά επεισόδια της επιχείρησης:

- Έναρξη επιχείρησης
- Κλείσιμο επιχείρησης

Στο επόμενο υποκεφάλαιο 3.2 μελετώνται οι ανάγκες διαλειτουργικότητας στον τομέα της εμπορίας:

- Παραγγελία εμπορευμάτων
- Παραλαβή/Αποστολή εμπορευμάτων

Ένας εξίσου σημαντικός τομέας κάθε MME είναι η παραγωγή, εφόσον υπάρχει αυτός ο τομέας:

- Υπολογισμός πρώτων υλών
- Παραγγελία απαραίτητων πρώτων υλών
- Πλάνο παραγωγής

Ένας από τους επίσης σημαντικούς τομείς της κάθε MME είναι τα Χρηματοοικονομικά και η Διοίκησή της. Αυτός ο τομέας αφορά τις συναλλαγές της επιχείρησης με άλλες επιχειρήσεις, με τράπεζες αλλά και με τις διάφορες κρατικές υπηρεσίες όπως φαίνεται παρακάτω:

- B2B συναλλαγές
 - Πληρωμή
 - Απόδειξη
- Τραπεζικές συναλλαγές
 - Πληρωμή
 - Απόδειξη
- B2G συναλλαγές

- ΦΠΑ
- Εισόδημα
- Κατάσταση ΠΠ
- INTRASTAT

Στο σημείο αυτό αξίζει να αναφέρουμε και τη Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού

- Πρόσληψη/απόλυση
- Πληρωμή

Τέλος, θα μελετηθεί ο τομέας της διαφήμισης.

Παρακάτω θα αναλύσουμε πιο μεθοδικά όλες τις παραπάνω λειτουργίες.

3.1 Βασικά επεισόδια MME

3.1.1 Έναρξη επιχείρησης

Η δημιουργία μιας Μικρομεσαίας Επιχείρησης (MME) απαιτεί ουσιαστικές ενέργειες σχεδιασμού και ανάπτυξης της καθώς και τυπικές, αλλά υποχρεωτικές, διαδικασίες ίδρυσης. Παρακάτω, παρουσιάζεται η διαδικασία αυτή σε 8 βήματα.

ΒΗΜΑ 1ο

Ο **χώρος εγκατάστασης** της επιχείρησης είναι απαραίτητο να είναι γνωστός και εξασφαλισμένος πριν από οποιαδήποτε άλλη ενέργεια.

ΒΗΜΑ 2ο

Νομική μορφή

- Για τα Φυσικά Πρόσωπα (Ατομικές επιχειρήσεις) δεν απαιτούνται ιδιαίτερες νομικές διαδικασίες ίδρυσης.
- Για τα Νομικά Πρόσωπα (Εταιρείες) απαιτούνται νομικές διαδικασίες και ενέργειες.

ΒΗΜΑ 3ο

Στην πλειοψηφία των περιπτώσεων ίδρυσης επιχείρησης είναι υποχρεωτική η εγγραφή στο οικείο **Επιμελητήριο** (Ν.2081/92, ΦΕΚ 154/Α'/10.9.92) που τροποποιήθηκε με τον Ν.3419/05, ΦΕΚ 297/Α'/6.12.05).

Τα Επιμελητήρια όπου εγγράφονται οι ΜΜΕ, ανάλογα με το είδος της δραστηριότητας και το μέγεθός τους, είναι τα κατά τύπους Βιοτεχνικά, Εμπορικά-Βιομηχανικά και Επαγγελματικά Επιμελητήρια.

- Κατ' αρχήν στο Επιμελητήριο γίνεται αναγγελία έναρξης, προεγγραφή και εκδίδεται βεβαίωση δικαιώματος χρήσης επωνυμίας και κατοχύρωσης διακριτικού τίτλου της επιχείρησης.
 - Το Επιμελητήριο ενημερώνει επίσης για τις απαραίτητες, για την ίδρυση, ενέργειες.
 - Οριστική εγγραφή τόσο στο Μητρώο Μελών όσο και στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) του οικείου Επιμελητηρίου γίνεται: για τις Ατομικές Επιχειρήσεις εντός 2 μηνών από την έναρξη των εργασιών (δήλωση έναρξης εργασιών στην ΔΟΥ).

ΒΗΜΑ 4ο

Στον **ασφαλιστικό φορέα** εγγράφονται, κατά κανόνα υποχρεωτικά (Ν2084/92), τα φυσικά πρόσωπα και οι εταίροι-μέλη των νομικών προσώπων άνω των 18 ετών, όταν η δραστηριότητα ασκείται σε πόλη άνω των 2.000 ατόμων (σε ορισμένες περιπτώσεις και σε μικρότερες), οι Ε.Π.Ε. και οι Α.Ε. Οι φορείς των ΜΜΕ εγγράφονται στο κατά τύπους παράρτημα του Οργανισμού Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών (Ο.Α.Ε.Ε.).

Πληροφορίες δίδονται στον οικείο ασφαλιστικό φορέα για την αίτηση εγγραφής και τα συνυποβαλλόμενα δικαιολογητικά.

ΒΗΜΑ 5ο

Οι περισσότερες επιχειρήσεις που θα ασκήσουν μεταποιητική δραστηριότητα υποχρεούνται σε έκδοση **τεχνικής άδειας εγκατάστασης** και στη συνέχεια **τεχνικής άδειας λειτουργίας** (βάσει του Π.Δ. 84/84 και του Ν. 2516/97). Οι Διευθύνσεις

Βιομηχανίας των κατά τύπους Περιφερειακών Ενοτήτων είναι αρμόδιες για την πληροφόρηση των υπόχρεων ή μη κατηγοριών και για την έκδοση των αδειών.

Η Άδεια Εγκατάστασης εκδίδεται για το χρονικό διάστημα που διαρκούν οι εργασίες εγκατάστασης της επιχείρησης (2-6 μήνες ή 2 χρόνια όταν υπάρχουν κτιριακά).

Η Άδεια Λειτουργίας εκδίδεται μετά την ολοκλήρωση των εργασιών εγκατάστασης, αντικαθιστά την Άδεια Εγκατάστασης και η διάρκειά της είναι αορίστου χρόνου.

Πληροφορίες δίδονται από τις κατά τύπους Περιφερειακές Ενώτητες (Δ/νσεις Βιομηχανίας) για τα δικαιολογητικά που πρέπει να συνυποβληθούν με την αίτηση. Στα δικαιολογητικά περιλαμβάνονται μελέτες και άδειες που εκδίδονται από άλλες αρχές (όπως οικοδομικές, περιβαλλοντικών επιπτώσεων, οριοθέτησης) που απαιτείται χρόνος και επιπλέον ενέργειες για την έκδοσή τους.

ΒΗΜΑ 6ο

Άδεια ασκήσεως επαγγέλματος ειδική άδεια λειτουργίας

- Ορισμένες κατηγορίες επαγγελματιών υποχρεούνται να έχουν Άδεια Ασκήσεως Επαγγέλματος προκειμένου να δραστηριοποιηθούν επαγγελματικά. Παραδείγματα τέτοιων κατηγοριών είναι:
 - Επαγγέλματα σχετικά με ηλεκτρικές συσκευές και εγκαταστάσεις, αυτοκίνητα, μοτοποδήλατα, αεροσκάφη.
 - Υδραυλικά, κλιματιστικά, ηλιακοί θερμοσίφωνες.
 - Κουρείς-κομμωτές, οπτικά είδη, οδοντοτεχνίτες.
 - Μηχανουργεία, επισκευές μηχανών.
 - Εγκαταστάσεις τηλεπικοινωνιακών κέντρων.
 - Επαγγέλματα τουριστικά, υπηρεσίες μεταφορών, περιπτώσεις λιανικού εμπορίου.
 - Άλλοι ελεύθεροι επαγγελματίες.
- Ορισμένες επίσης επιχειρήσεις και επαγγελματικές δραστηριότητες υποχρεούνται σε έκδοση Ειδικής Άδειας Λειτουργίας (ανεξάρτητα από την Τεχνική Άδεια Λειτουργίας της προηγούμενης παραγράφου). Τέτοιες επιχειρήσεις και δραστηριότητες είναι:
 - Με αντικείμενο σχετικό με τρόφιμα, ποτά, φάρμακα, χημικά, λιπάσματα, ιατρική (μηχανήματα κ.λπ.), οπτικά.

- ο Με αντικείμενο σχετικό με τον άνθρωπο γενικότερα (κουρεία κ.λπ.), με όπλα, πυρομαχικά, εκρηκτικά, με τον τουρισμό.
- ο Ορισμένες εμπορικές δραστηριότητες.
- ο Λοιπές.

Η πλειοψηφία των Αδειών Ασκήσεως Επαγγέλματος και των Ειδικών Αδειών Λειτουργίας εκδίδονται από τις αρμόδιες για τη δραστηριότητα Δ/σεις των κατά τόπους Περιφερειακών Ενοτήτων, όπως Δ/σεις Βιομηχανίας, Υγιεινής, Μεταφορών κ.λπ., καθώς και από άλλες αρχές όπως Αστυνομία (όπλα), ΕΟΤ (τουρισμός), Δ/ση Εμπορίου Υπουργείου Ανάπτυξης κ.λπ. Οι ίδιες αρχές ενημερώνουν για την υποχρέωση ή όχι της επιχείρησης σε έκδοση ειδικής άδειας, καθώς και για τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Σχετικές πληροφορίες δίδονται επίσης από τα Επιμελητήρια.

ΒΗΜΑ 7^ο

Δήλωση έναρξης επιτηδεύματος – Αριθμός φορολογικού μητρώου (ΑΦΜ) – Θεώρηση βιβλίων και στοιχείων

- Κάθε υποψήφιος επιτηδευματίας υποβάλλει στην αρμόδια Δημόσια Οικονομική Υπηρεσία (ΔΟΥ), κατ' αρχήν, το έντυπο **M5 "Δήλωση υπό ίδρυση Επιχείρησης"**. Στη συνέχεια, αφού ολοκληρωθούν οι διαδικασίες της ίδρυσης και πριν την έναρξη των εργασιών της επιχείρησης, υποβάλλεται η δήλωση διακοπής των εργασιών ίδρυσης. Συγχρόνως υποβάλλεται το έντυπο **M2 "Δήλωση έναρξης/μεταβολής εργασιών Φυσικού Προσώπου"** από τα Φυσικά Πρόσωπα ή το έντυπο **M3 "Δήλωση έναρξης/μεταβολής εργασιών Μη Φυσικού Προσώπου"** από τα Νομικά Πρόσωπα. Σειρά άλλων δηλώσεων και δικαιολογητικών απαιτείται να συνυποβληθούν με τη Δήλωση έναρξης εργασιών, για τα οποία είναι αρμόδια να ενημερώσει η ΔΟΥ του τόπου όπου εδρεύει η επιχείρηση. Με την έναρξη των εργασιών καταβάλλεται και ο Φόρος Συγκέντρωσης Κεφαλαίου (1% του μετοχικού κεφαλαίου) καθώς και τέλη χαρτοσήμου, το ύψος των οποίων κυμαίνεται ανάλογα με τη νομική μορφή της επιχείρησης και τον πληθυσμό του τόπου όπου ασκείται η δραστηριότητα.
- Υποχρεωτικά εκδίδεται ΑΦΜ για κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που διενεργεί πράξεις φορολογικού ενδιαφέροντος στην Ελλάδα. Κατά κανόνα ΑΦΜ

αποδίδεται ήδη στις υπό ίδρυση επιχειρήσεις από τα Γραφεία Μητρώου των κατά τόπους ΔΟΥ. Ο ίδιος ΑΦΜ ισχύει και μετά τη **Δήλωση έναρξης** εργασιών και δεν αλλάζει ανεξάρτητα από μεταβολές στη νομική μορφή, στον ιδρυτή, στην επωνυμία κ.λπ. Μόνη εξαίρεση αποτελεί η μετατροπή από εταιρική μορφή σε ατομική επιχείρηση και το αντίστροφο, οπότε εκδίδεται νέος ΑΦΜ. Η οικεία ΔΟΥ πληροφορεί για τις λεπτομέρειες και για τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

- Οι επιχειρήσεις και οι επαγγελματίες υποχρεούνται να χρησιμοποιούν ορισμένα θεωρημένα Βιβλία και Στοιχεία, που ορίζονται από τον Κώδικα Φορολογικών Βιβλίων και Στοιχείων, ανάλογα με τη νομική μορφή, το είδος της δραστηριότητας, την κατηγορία τήρησης Βιβλίων κ.λπ. Η θεώρηση γίνεται από την ΔΟΥ της έδρας της επιχείρησης, εκτός των Α.Ε. που υπάγονται σε ΔΟΥ ΦΑΒΕ και ΦΑΕΕ. Η οικεία ΔΟΥ ενημερώνει για την κατηγορία Βιβλίων, για τα είδη Βιβλίων και Στοιχείων που πρέπει να τηρούνται θεωρημένα και για το χρόνο και τα δικαιολογητικά της θεώρησης.

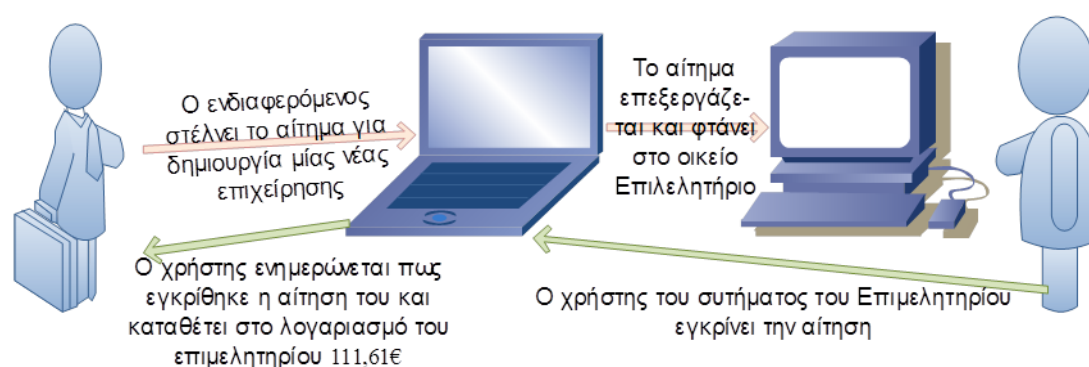
ΒΗΜΑ 8^ο

Πρόσληψη Προσωπικού

- Ο εργοδότης υποχρεούται να καταθέσει Δήλωση και Κάρτα Πρόσληψης, για κάθε εργαζόμενο που προσλαμβάνει, στο κατάστημα του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) του τόπου όπου εδρεύει η επιχείρηση.
- Στη συνέχεια ο εργοδότης υποβάλλει Κατάσταση προσωπικού και ωρών εργασίας στα κατά τόπους γραφεία της Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Στην περίπτωση που ο εργαζόμενος είναι υπήκοος χώρας-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.) συνοποβάλλεται και το έντυπο "Δήλωση Εργοδότη για πρόσληψη κοινοτικού εργαζόμενου". Στην περίπτωση που ο εργαζόμενος είναι υπήκοος τρίτης χώρας απαιτούνται κατά περίπτωση και άλλα δικαιολογητικά. Η πληροφόρηση στην περίπτωση αυτή είναι αρμοδιότητα του ΟΑΕΔ και της Δ/σης Εργασίας των κατά τόπους Περιφερειακών Ενοτήτων.

- Τέλος ο εργοδότης είναι υποχρεωμένος να παρουσιαστεί (ως εργοδότης) και να δηλώσει τους εργαζόμενους στον ασφαλιστικό τους φορέα, που κατά κανόνα είναι το κατά τόπους Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (ΙΚΑ).⁸[1]

Όπως φαίνεται, πρόκειται για μία πολύ χρονοβόρα εργασία εφόσον ο ενδιαφερόμενος καλείται να προσκομίσει αρκετά δικαιολογητικά, αλλά και σε πολλαπλές υπηρεσίες. Συνήθως τη δουλειά αυτή την αναθέτουν στον μέλλοντα λογιστή της επιχείρησης, προκειμένου να μη γίνουν λάθη και να μη χάσουν περισσότερο από τον απαραίτητο χρόνο. Ωστόσο, θα μπορούσαν όλα αυτά να λυθούν εάν υπήρχε μία ηλεκτρονική υπηρεσία, η οποία να μπορούσε ο ενδιαφερόμενος να χρησιμοποιήσει ώστε όλα αυτά να γίνουν αυτόματα από το σύστημα των διάφορων υπηρεσιών. Η λύση αυτή περιγράφεται στο ακόλουθο σχήμα.

Εικόνα 3.

Όπως φαίνεται και από το διάγραμμα όλα γίνονται ηλεκτρονικά, χωρίς σπατάλη χρόνου, κόυρασης και χρημάτων. Μία τέτοια ηλεκτρονική υπηρεσία, θα έκανε σαφώς πιο εύκολη τη διαδικασία έναρξης επιχείρησης και θα ενθάρρυνε τους νέους επιχειρηματίες για την κίνηση αυτή.

3.1.2 Κλείσιμο επιχείρησης

Όπως και η έναρξη έτσι και το κλείσιμο της επιχείρησης, απαιτεί πολλά δικαιολογητικά και διεργασίες από τον ενδιαφερόμενο, όπως αυτό γίνεται μέχρι σήμερα.

Όλοι οι επιχειρηματίες ανήκουν στον Οργανισμό Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών (ΟΑΕΕ) και σε ένα ταμείο είτε στο Ταμείο Εμπόρων (ΤΑΕ) είτε στο

⁸ Το κομμάτι αυτό περιγράφεται αναλυτικότερα στο [κεφάλαιο 3.5](#)

Ταμείο Επαγγελματιών Βιοτεχνών Ελλάδος (ΤΕΒΕ). Ανάλογα με το ταμείο στο οποίο ανήκουν, απευθύνονται εκεί και καλούνται να προσκομίσουν τα εξής δικαιολογητικά:

- Φωτοτυπία Ταυτότητας
- Ασφαλιστικά βιβλιάρια
- Βεβαίωση διακοπής επαγγέλματος (από τη ΔΟΥ στην οποία ανήκουν)
- Πιστοποιητικό από το οικείο Επιμελητήριο
- Εκκαθαριστικό εφορίας του τελευταίου χρόνου
- Βιβλιάριο ασθένειας
- Φωτοτυπία της πρώτης σελίδας ενός βιβλιαρίου τραπέζης (όπου θα μπαίνει η σύνταξη)
- Για όσους χρειάζεται πιστοποιητικό τύπου Α (για να συμπληρωθούν επιπλέον 2 χρόνια προϋπηρεσίας στο στρατό) από τη στρατονομία

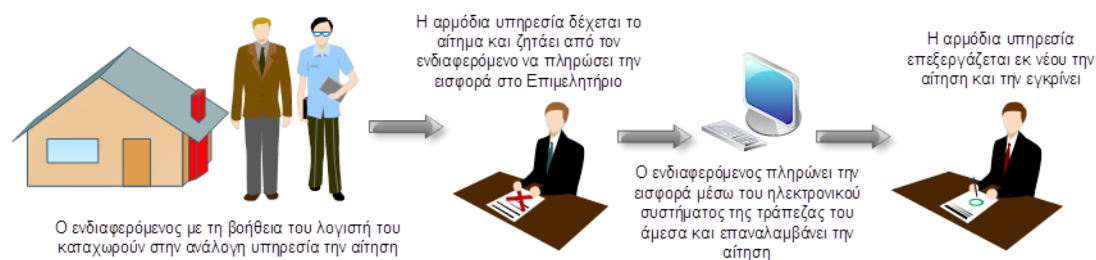
Ο εκάστοτε ενδιαφερόμενος αναγκάζεται να ακολουθήσει την πορεία που φαίνεται στην παρακάτω εικόνα:

Εικόνα 3.

Όπως φαίνεται και στην εικόνα 3.2 ο ενδιαφερόμενος τελειώνει μετά από 10 ημέρες με τη συγκέντρωση των δικαιολογητικών με τη βοήθεια του λογιστή του. Οι ημέρες θα ήταν ακόμη περισσότερες εάν χρειαζόταν και το τελευταίο δικαιολογητικό.

Ο ενδιαφερόμενος θα μπορούσε πολύ πιο εύκολα και γρήγορα να τελειώσει εάν υπήρχε μία υπηρεσία, την οποία θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει και να γίνουν αυτόματα τα παραπάνω βήματα, όπως φαίνεται στην εικόνα 3.3.

Εικόνα 3.

Η διαδικασία αυτή είναι σαφώς πιο γρήγορη αλλά και πιο εύκολη εφόσον ο ενδιαφερόμενος αντί να περνάει από τις διάφορες υπηρεσίες τα κάνει όλα από τον υπολογιστή του μέσα σε περίπου 15 λεπτά. [32]

3.2 Εμπορία

Στην ενότητα αυτή, θα εξεταστούν οι βασικές επιχειρηματικές διαδικασίες μεταξύ δύο επιχειρήσεων οι οποίες έχουν σχέση πωλητή-πελάτη.

Ας υποθέσουμε πως η επιχείρηση Α έχει ένα προϊόν που ενδιαφέρει την επιχείρηση Β. Η διαδικασία που θα ακολουθηθεί είναι η εξής:

- Η επιχείρηση Α θα στείλει τον κατάλογο προϊόντων της στην επιχείρηση Β
- Η επιχείρηση Β θα δει τα προϊόντα της επιχείρησης Α και θα εκδηλώσει το ενδιαφέρον της για το προϊόν που χρειάζεται πραγματοποιώντας μία προπαραγγελία
- Η επιχείρηση Α θα στείλει μία προσφορά στην επιχείρηση Β
- Η επιχείρηση Β είτε θα επιβεβαιώσει είτε θα απορρίψει την προσφορά αυτή
- Εφόσον την αποδεχτεί η επιχείρηση Α θα πρέπει να στείλει τα προϊόντα μαζί με ένα δελτίο αποστολής
- Η επιχείρηση παραλαμβάνει τα προϊόντα αλλά μερικά από αυτά είναι ελαττωματικά, οπότε κάνει κάποιες ακυρώσεις

Στην παρακάτω εικόνα βλέπουμε ποιες ενέργειες θα έπρεπε να γίνουν από τα ERP των επιχειρήσεων Α και Β ώστε να μην χρειαστεί να εμπλέκονται περισσότερα από τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα.

Εικόνα 3.

Αν όμως αυτά τα δύο πληροφοριακά συστήματα δεν είναι εφικτό να επικοινωνήσουν, μία άλλη λύση θα ήταν να μεσολαβεί ένα τρίτο το οποίο θα έχει δυνατότητα επικοινωνίας και με τα δύο έτσι προκύπτει το παρακάτω σχήμα:

Εικόνα 3.

Έτσι δεν θα χρειαστεί καμία αλλαγή στο ERP της επιχείρησης Α ή Β.

3.3 Παραγωγή

Στον τομέα της παραγωγής θα εξεταστεί η περίπτωση δύο επιχειρήσεων που συνεργάζονται. Το σενάριο έχει ως εξής: η επιχείρηση Α παράγει κάποια προϊόντα τα οποία χρειάζονται πρώτες ύλες από την επιχείρηση Β. Επομένως η επιχείρηση Β τροφοδοτεί την επιχείρηση Α όποτε υπάρχει η ανάγκη αυτή όπως φαίνεται στο παρακάτω σχήμα.

Εικόνα 3.

Εάν τα δύο πληροφοριακά συστήματα μπορούν να διαλειτουργήσουν, οι διαδικασίες αυτές θα είναι πολύ απλές. Όμως αυτό δεν είναι εφικτό πάντα, θα μπορούσε πάλι να υπάρχει ένα Π.Σ.-μεσολαβητής για να μπορούν οι δύο επιχειρήσεις να επικοινωνήσουν σε κάθε περίπτωση. Έτσι προκύπτει το παρακάτω σχήμα:

Εικόνα 3.

Στο σημείο αυτό πρέπει να τονίσουμε πως η δεύτερη εναλλακτική δεν απαιτεί καμία παραμετροποίηση ούτε στο σύστημα της επιχείρησης Α ούτε της Β.

3.4 Χρηματοοικονομικά & Διοίκηση

Ένα πολύ σημαντικό κομμάτι κάθε επιχείρησης είναι αυτό των χρηματοοικονομικών. Οι περισσότερες επιχειρήσεις χρησιμοποιούν ERP για να γλιτώσουν τον κόπο των διπλοεγγραφών τόσο σε λογιστικό επίπεδο όσο και σε επίπεδο αποθηκών.

Για κάθε επιχείρηση είναι πολύ σημαντικό να έχει έτοιμες, από το Πληροφοριακό Σύστημα που χρησιμοποιεί, κάποιες δηλώσεις που χρειάζεται να στείλει προς το κράτος. Κάποιες από αυτές είναι οι παρακάτω:

- ΦΠΑ
- INTRASTAT
- Εισόδημα
- Κατάσταση ΠΠ

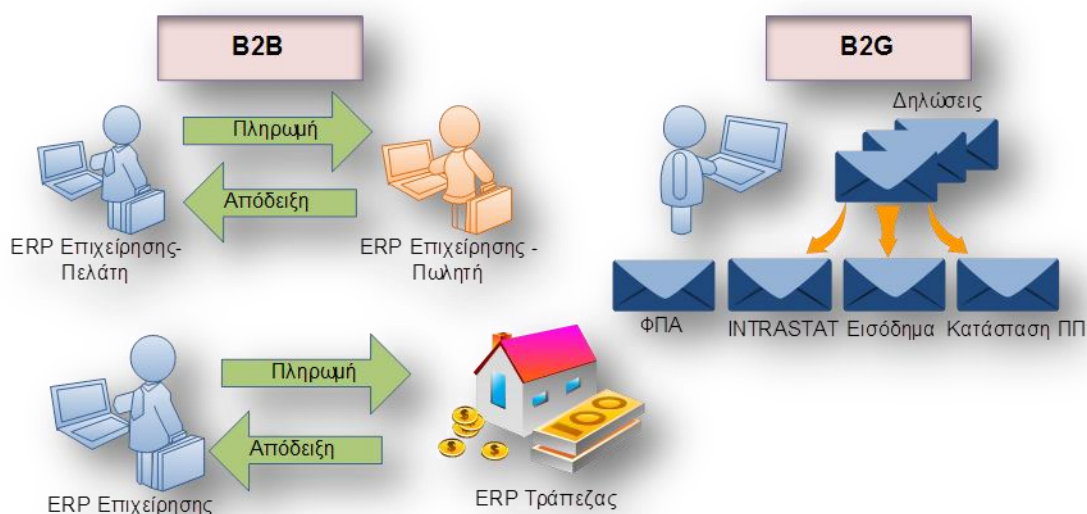
Στον τομέα των χρηματοοικονομικών, πολύ σημαντικό για κάθε επιχείρηση είναι και οι διάφορες συναλλαγές με την τράπεζα όπως:

- Πληρωμές
- Αποδείξεις πληρωμών

οι οποίες καλό θα ήταν να καταγράφονται στο εκάστοτε ERP που χρησιμοποιεί κάθε επιχείρηση.

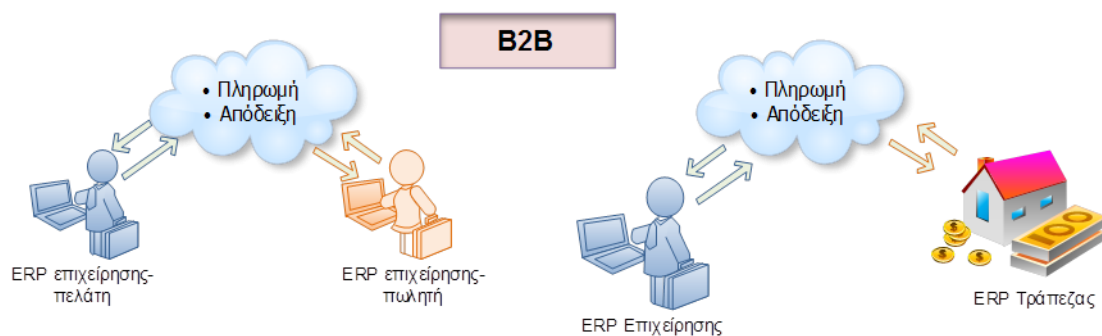
Τέλος, στον τομέα των χρηματοοικονομικών ανήκουν και οι οποιοσδήποτε πληρωμές γίνονται προς προμηθευτές και από πελάτες μαζί με τις αποδείξεις τους.

Έτσι προκύπτει το παρακάτω σχήμα:

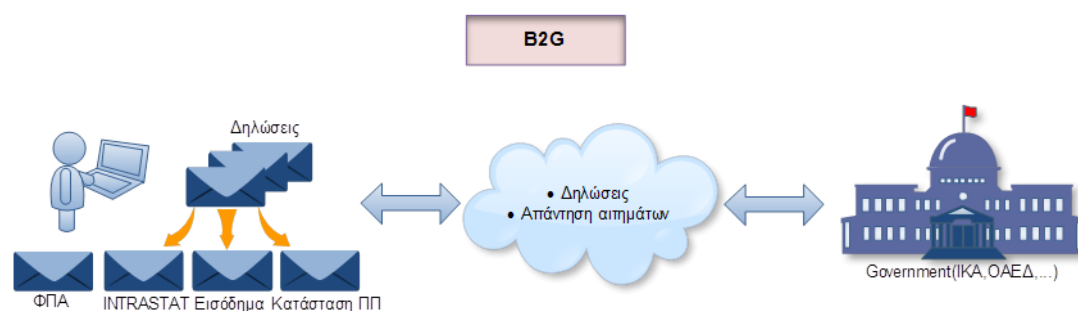

Εικόνα 3.

Όπως και στους προηγούμενους τομείς έτσι και στα Χρηματοοικονομικά & Διοίκηση υπάρχει και η επιλογή ύπαρξης ενός μεσολαβητή η οποία φαίνεται να είναι περισσότερο αναγκαία από ό,τι προηγουμένως, εφόσον οι συναλλαγές της επιχείρησης είναι με οργανισμούς που δεν έχουν άμεση επαφή με την ίδια την επιχείρηση. Έτσι προκύπτουν τα παρακάτω σχήματα:

Εικόνα 3.

Εικόνα 3.

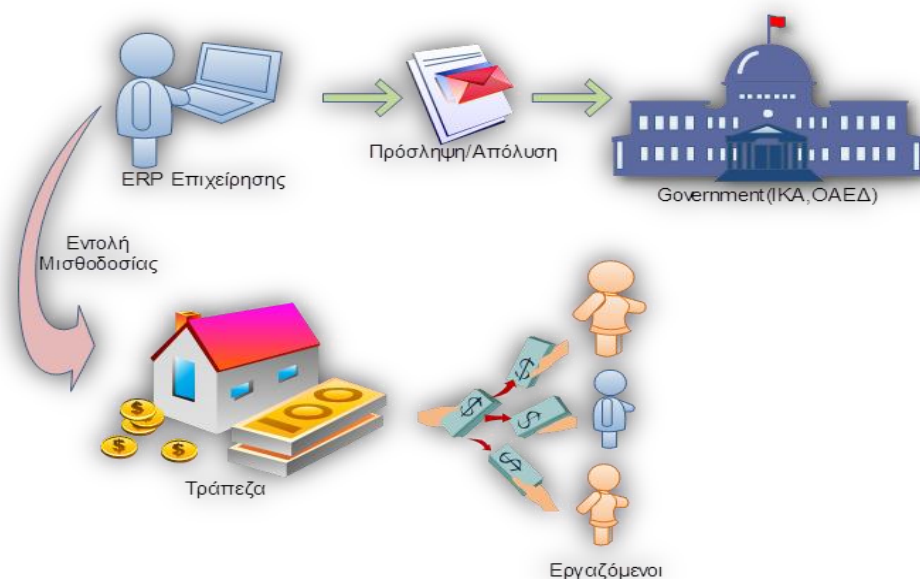
3.5 Διαχείριση Ανθρώπινου Δυναμικού

Κάθε φορά που γίνεται κάποια πρόσληψη, απόλυση ή πληρωμή του ανθρώπινου δυναμικού υπάρχουν πολλές διεργασίες που γίνονται τόσο στο εσωτερικό της επιχείρησης όσο και σε δημόσιους φορείς.

Πιο συγκεκριμένα, όταν μία επιχείρηση κάνει μία πρόσληψη αυτό θα πρέπει να το γνωρίζει ο ΟΑΕΔ και το ΙΚΑ. Για αυτό το λόγο, θα ήταν πάρα πολύ χρήσιμο αν γινόταν μία αυτόματη ενημέρωση από το ERP της επιχείρησης προς τα ERP των παραπάνω οργανισμών. Ομοίως και όταν γίνεται κάποια απόλυση.

Τέλος, όταν η μια επιχείρηση θέλει να πληρώσει το ανθρώπινο δυναμικό της επικοινωνεί με κάποια συνεργαζόμενη Τράπεζα και δίνει εντολή μισθοδοσίας και ο κάθε εργαζόμενος την παραλαμβάνει από αυτή την Τράπεζα. Αυτή η διαδικασία είναι αρκετά χρονοβόρα ενώ θα μπορούσαν να 'επικοινωνούν' τα ERP της επιχείρησης και της Τράπεζας και να γίνεται αυτόματα σύμφωνα με τις ρυθμίσεις που έχουν γίνει.

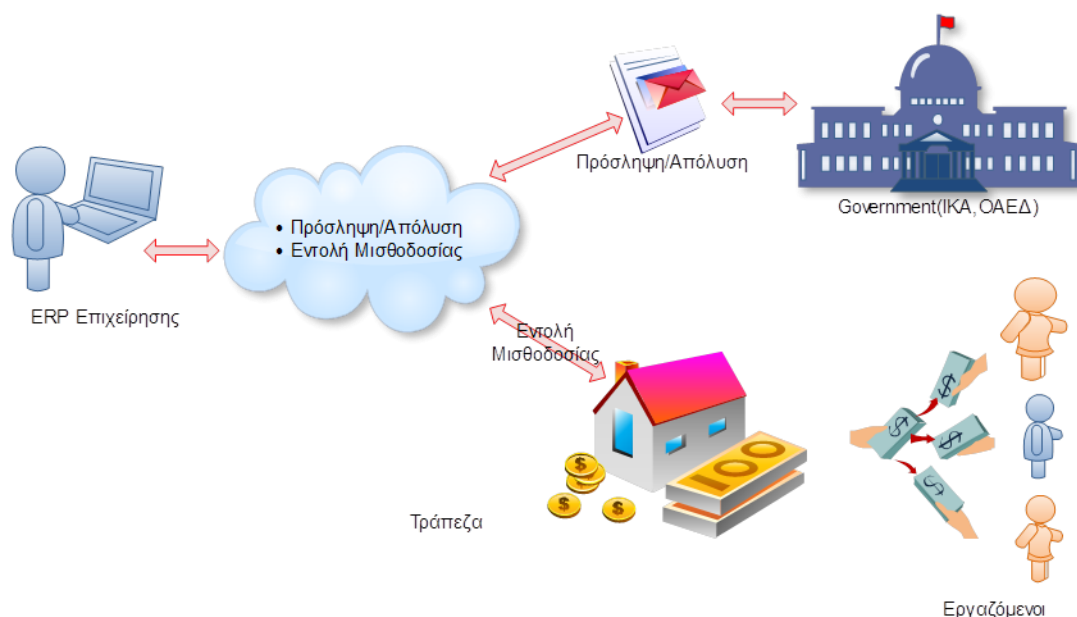
Στο παρακάτω σχήμα φαίνεται πως μπορούν να αυτοματοποιηθούν οι διεργασίες που προαναφέρθηκαν.

Εικόνα 3.

Φυσικά το παραπάνω σχήμα αφορά την ιδανική περίπτωση όπου τόσο οι διάφοροι δημόσιοι φορείς όσο και η συνεργαζόμενη τράπεζα χρησιμοποιούν κάποιο πληροφοριακό σύστημα το οποίο είναι σε θέση να διαλειτουργεί με αυτό της επιχείρησης. Αυτό, φυσικά σύμφωνα με έρευνα που έχει γίνει χαρακτηρίζεται ως δύσκολο⁹. Έτσι, προκύπτει και μία ακόμη λύση όπου η επιχείρηση «επικοινωνεί» με ένα «μεσολαβητή» ο οποίος με τη σειρά του «επικοινωνεί» τόσο με τις τράπεζες όσο και με τους διάφορους δημόσιους φορείς. Παρακάτω απεικονίζεται η εκδοχή αυτή.

⁹ Διαλειτουργικότητα Συστημάτων ERP, 2011, http://www.icsd.aegean.gr/is-lab/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=103&Itemid=72

Εικόνα 3.

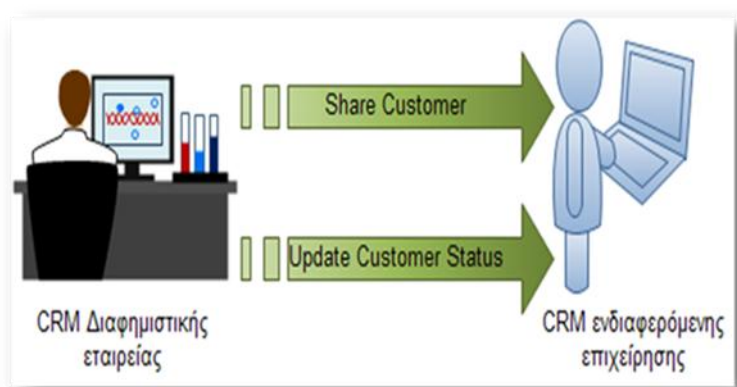
Όπως φαίνεται και στο σχήμα, στην ουσία, η επιχείρηση χρειάζεται να στείλει πληροφορίες μόνο στο μεσολαβητή, και από εκεί και πέρα περιμένει ανταπόκριση μόνο από εκεί χωρίς να χρειαστεί να κάνει αλλαγές στο πληροφοριακό της σύστημα ή να δαπανήσει εργατοώρες για να προκύψει το επιθυμητό αποτέλεσμα.

3.6 Διαφήμιση

Για τις ΜΜΕ επιχειρήσεις, ο τομέας της διαφήμισης είναι εξαιρετικά σημαντικός. Έτσι, χρησιμοποιούν κάποιο CRM, στο οποίο έχουν καταχωρημένους τους πελάτες τους. Πολλές φορές για τις ανάγκες αυτές απευθύνονται σε εξωτερικούς συνεργάτες. Ωστόσο τα στοιχεία των πελατών τους θα πρέπει πάντα να βρίσκονται στην κατοχή της επιχείρησης. Έτσι προκύπτουν οι ακόλουθες ανάγκες:

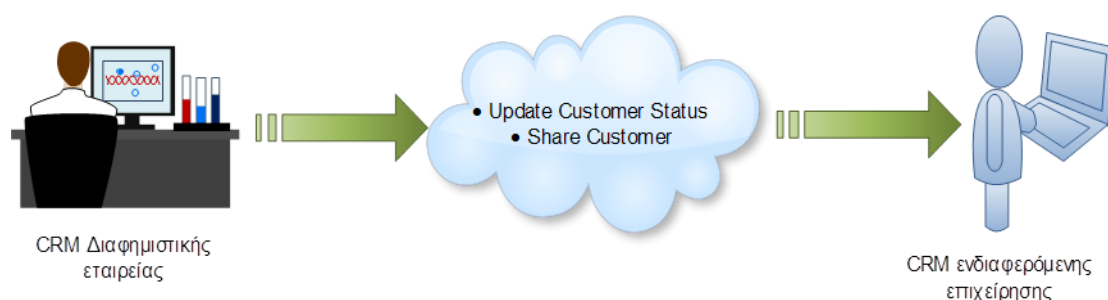
- Share customers
- Update customer status

Όπως φαίνεται και στο παρακάτω σχήμα, οι ενέργειες αυτές θα πρέπει να γίνονται από την πλευρά της διαφημιστικής εταιρείας ώστε να είναι πάντα ενημερωμένο το αρχείο της εκάστοτε επιχείρησης που εξυπηρετεί.

Εικόνα 3.

Αντίστοιχα και με τους παραπάνω τομείς, έτσι και στον τομέα της διαφήμισης, υπάρχει η ανάγκη της «επικοινωνίας» των δύο CRM. Όμως, κάτι τέτοιο δεν είναι εφικτό εάν τα συστήματα τους δεν είναι σε θέση να διαλειτουργήσουν. Στην εικόνα 3-11 παρουσιάζεται ένα διαφορετικό σχήμα επικοινωνίας μέσω ενός «διαμεσολαβητή».

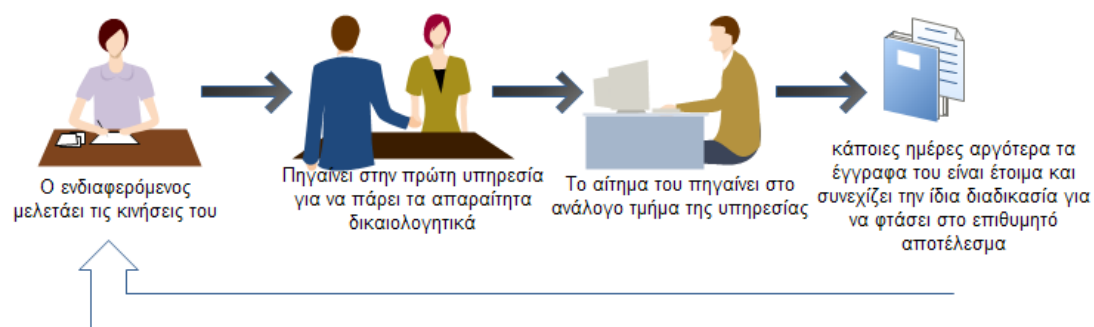
Εικόνα 3.

[33]

3.7 Συμπεράσματα

Μετά τη λεπτομερή μελέτη όλων των τομέων μίας μικρομεσαίας επιχείρησης, συμπεραίνεται εύκολα πως τα Πληροφοριακά Συστήματα διευκολύνουν τις διαδικασίες που πρέπει να γίνουν, και ειδικότερα όταν διαλειτουργούν, εξοικονομούν χρόνο με αποτέλεσμα να παραμένουν τα χρήματα στην επιχείρηση.

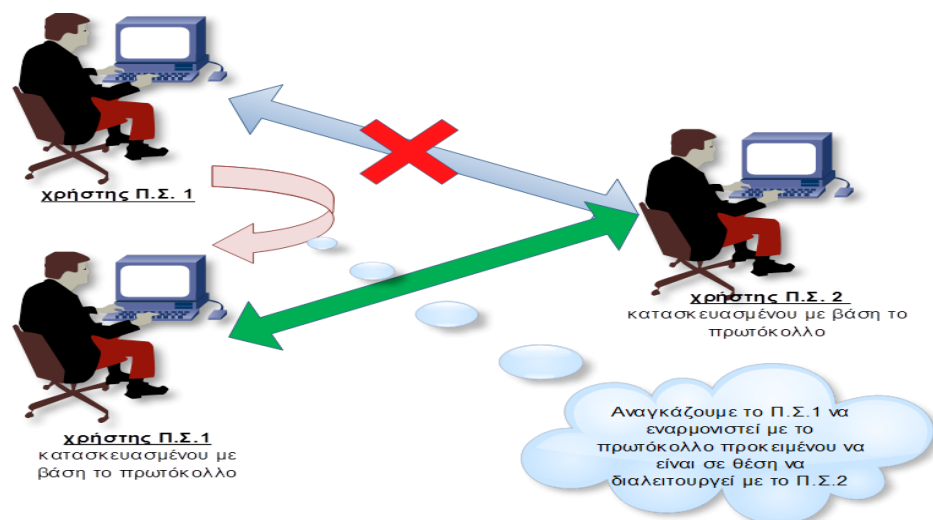
Ωστόσο, οι μέχρι τώρα πρακτικές, ακόμη και με τη χρήση Πληροφοριακών Συστημάτων, απαιτούν αρκετή γραφειοκρατία. Παρακάτω περιγράφεται διαγραμματικά η πορεία ενός ενδιαφερόμενου που θέλει να χρησιμοποιήσει μία υπηρεσία:

Εικόνα 3.

Όπως φαίνεται και από το σχήμα 3.15, είναι πολύ δύσκολο για τον ενδιαφερόμενο να φτάσει στον τελικό του στόχο και απαιτεί πολύ χρόνο. Ένα ακόμη πρόβλημα που δημιουργείται, είναι η μεσολάβηση πολλών διαφορετικών υπαλλήλων από την πλευρά της υπηρεσίας.

Προκειμένου να διαλειτουργούν τα διάφορα Πληροφοριακά Συστήματα, και να λυθούν τα υποφαινόμενα προβλήματα, υπάρχουν δύο διαφορετικές λύσεις. Η πρώτη επιλογή είναι η δημιουργία ενός πρωτόκολλου διαλειτουργικότητας Π.Σ. το οποίο θα ακολουθούν όλα ώστε να μπορούν να διαλειτουργούν. Αυτή φαίνεται να είναι μία καλή και οικονομική λύση από την πλευρά των επιχειρήσεων που χρησιμοποιούν τα διάφορα Π.Σ, αλλά με μεγάλο κόστος για τις επιχειρήσεις που πουλούν ή διαχειρίζονται τα Π.Σ., εφόσον απαιτεί έρευνα για να δημιουργηθεί το πρωτόκολλο και μεγάλη δαπάνη για να αλλαχθούν όλα τα Π.Σ. που ήδη έχουν πουληθεί και χρησιμοποιούν οι εταιρείες, αλλά και όλα εκείνα που είναι έτοιμα για χρήση. Η λύση αυτή περιγράφεται μέσω της εικόνας 3.16 παρακάτω:

Εικόνα 3.

Στην περίπτωση αυτή, θα υπάρξουν αρκετά έξοδα τόσο από την πλευρά των εταιρειών που παρέχουν Π.Σ. όσο και από την πλευρά των οργανισμών που τα χρησιμοποιούν, καθώς θα χρειαστεί να γίνουν μετατροπές τόσο στα «παλιά» όσο και στα «καινούρια» Πληροφοριακά Συστήματα. Ακόμη, θα υπάρξουν και έξοδα για την εκπαίδευση των χρηστών αλλά και έξοδα έρευνας και ανάπτυξης για τη δημιουργία του πρωτόκολλου.

Από την άλλη πλευρά, θα μπορούσε να επιτευχθεί η διαλειτουργικότητα των Πληροφοριακών Συστημάτων με τη βοήθεια κάποιας υπηρεσίας η οποία θα διατίθεται ανάλογα με τις απαιτήσεις της κάθε επιχείρησης μεμονωμένα, λειτουργώντας ως μεσολαβητής για να διαλειτουργήσουν δύο ή παραπάνω Πληροφοριακά Συστήματα, όπως φαίνεται και στην εικόνα που ακολουθεί:

Εικόνα 3.

Όπως φαίνεται και από το σχήμα, εδώ τα πράγματα θα γίνουν πιο απλά εάν δημιουργηθεί μία τέτοιου είδους πλατφόρμα διαλειτουργικότητας. Το μόνο κόστος που φαίνεται να υπάρχει είναι αυτό της έρευνας προκειμένου να δημιουργηθεί η πλατφόρμα – μεσολαβητής.

Παρατηρώντας τις παραπάνω εναλλακτικές φαίνεται η τρίτη να είναι και η επικρατέστερη για τη διευκόλυνση των οργανισμών που χρησιμοποιούν Π.Σ.. Στα επόμενα κεφάλαια θα μελετηθεί αν η δημιουργία μίας τέτοιας πλατφόρμας συνεργασίας είναι εφικτή τόσο τεχνολογικά όσο και νομικά.

4. Ανάλυση Τεχνολογικού Επιπέδου στο σύγχρονο λογισμικό σαν υπηρεσία

4.1 Πλατφόρμες και Αρχιτεκτονικές προσανατολισμένες στη συνεργασία (Collaboration Oriented Platforms/Architectures)

Στο σημερινό ανταγωνιστικό και δυναμικό περιβάλλον η ανάγκη για επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ διαφορετικών επιχειρηματικών οντοτήτων έχει οδηγήσει στο σχεδιασμό και στην ανάπτυξη αρχιτεκτονικών και πλατφορμών με σκοπό την αποτελεσματική επικοινωνία διαφορετικών επιχειρήσεων και οργανισμών.

Πιο συγκεκριμένα, με τον όρο **πλατφόρμα συνεργασίας** εννοείται μία αναδυόμενη κατηγορία λογισμικού. Πρόκειται για πλατφόρμες που είναι ενοποιημένες με τις ηλεκτρονικές πλατφόρμες που υποστηρίζουν τις σύγχρονες και ασύγχρονες επικοινωνίες μέσω μίας ποικιλίας από συσκευές και κανάλια.

Οι πλατφόρμες συνεργασίας προσφέρουν ένα σύνολο στοιχείων λογισμικού και υπηρεσιών που επιτρέπουν στους χρήστες να επικοινωνούν, να ανταλλάξουν πληροφορίες και να συνεργαστούν για την επίτευξη κοινών επιχειρηματικών στόχων. Τα βασικά στοιχεία μίας πλατφόρμας συνεργασίας είναι τα μηνύματα (email, οι επαφές, ημερολόγιο και προγραμματισμός), η ομάδα συνεργασίας (συγχρονισμός αρχείων, ιδέες και σημειώσεις σε wiki, διαχείριση εργασιών, αναζήτηση πλήρους κειμένου) και επικοινωνία πραγματικού χρόνου (π.χ. παρουσία, ανταλλαγή άμεσων μηνυμάτων, τηλεδιάσκεψη κ.λπ.). [34]

Οι **αρχιτεκτονικές προσανατολισμένες στη συνεργασία**, είναι μία έννοια που χρησιμοποιείται για να περιγράψει το σχεδιασμό ενός συστήματος ηλεκτρονικών υπολογιστών που το οποίο σχεδιάστηκε για να συνεργάζεται ή να χρησιμοποιεί τις υπηρεσίες από συστήματα που βρίσκονται εκτός του τόπου ελέγχου. Οι αρχιτεκτονικές προσανατολισμένες στη συνεργασία, χρησιμοποιούν συχνά SOA (Service Oriented Architecture – Αρχιτεκτονικές Προσανατολισμένες στις Υπηρεσίες) προκειμένου να παραδώσουν το τεχνικό πλαίσιο.

Τα βασικά στοιχεία που διαχωρίζουν μία ασφαλή αρχιτεκτονική από μία Αρχιτεκτονική Προσανατολισμένη στη Συνεργασία, είναι τα εξής:

- **Πρωτόκολλο:** Τα συστήματα χρησιμοποιούν κατάλληλα ασφαλή πρωτόκολλα προκειμένου να επικοινωνήσουν.
- **Έλεγχος ταυτότητας:** Το πρωτόκολλο είναι επικυρωμένο με πιστοποιητικά του χρήστη ή/και του συστήματος.
- **Ομοσπονδία:** Τα διαπιστευτήρια του χρήστη ή/και του συστήματος γίνονται αποδεκτά και επικυρώνονται από συστήματα τα οποία δε βρίσκονται κάτω από τον τοπικό έλεγχο.
- **Αγνωστικιστής¹⁰ δικτύου:** Ο σχεδιασμός δε στηρίζεται σε ένα ασφαλές δίκτυο, έτσι θα λειτουργεί με ασφάλεια από ένα intranet στο raw-Internet.
- **Εμπιστοσύνη:** Τα συνεργατικά συστήματα έχουν την ικανότητα να είναι σε θέση να επιβεβαιώσουν, σε ένα συγκεκριμένο βαθμό εμπιστοσύνης, που έχουν τα συστατικά σε μία αλυσίδα συναλλαγών.
- **Κίνδυνος:** Τα συνεργαζόμενα συστήματα μπορούν να κάνουν μία εκτίμηση κινδύνου σε οποιαδήποτε συναλλαγή που βασίζεται στα κοινοποιημένα επίπεδα της απαιτούμενης εμπιστοσύνης, με βάση τον απαιτούμενο βαθμό ταυτοποίησης, εμπιστευτικότητας, ακεραιότητας και διαθεσιμότητας. [35]

Μερικές από τις πλατφόρμες και τις αρχιτεκτονικές προσανατολισμένες στη συνεργασία παρουσιάζονται παρακάτω.

4.1.1 Microsoft BizTalk

Ο BizTalk εξυπηρετητής παρέχει ένα πλαίσιο το οποίο βασίζεται σε XML και έχει ως σκοπό την ολοκλήρωση – ενοποίηση (integration) διαφορετικών εφαρμογών μέσω ενός μηχανισμού ανταλλαγής μηνυμάτων. Με τον τρόπο αυτό επιτρέπει σε εταιρείες να ολοκληρώσουν και να διαχειριστούν επιχειρησιακές διαδικασίες ανταλλάσσοντας επιχειρησιακά κείμενα και μηνύματα. [36]

4.1.2 ORACLE Fusion

Η πλατφόρμα EAI της Oracle είναι μια συλλογή εργαλείων που βασίζεται στην BPEL (Business Process Execution Language) υποστηρίζοντας τη δημιουργία και την εκτέλεση διαδικτυακών υπηρεσιών (Web Services) καθώς και την παροχή διαφορετικών τρόπων παρουσίασης και διαχείρισης δεδομένων και περιεχομένου. [37]

¹⁰ Βλ. 9.3 Αγνωστικισμός σελ. 255

4.1.3 IBM WebSphere

Η WebSphere της IBM είναι μια σουίτα από εργαλεία ανάπτυξης που έχει σχεδιαστεί προκειμένου να εγκαθιστά, να λειτουργεί και να ολοκληρώνει – ενοποιεί ηλεκτρονικές επιχειρηματικές εφαρμογές μεταξύ πολλαπλών διαφορετικών συστημάτων χρησιμοποιώντας τεχνολογίες του διαδικτύου. [38]

4.1.4 SAP Netweaver

Το SAP NetWeaver είναι μία υπηρεσιοστρεφής (Service Oriented) εφαρμογή που έχει ως σκοπό την ενοποίηση διαφορετικών συστημάτων. Έχει αναπτυχθεί χρησιμοποιώντας τόσο ανοιχτά όσο και κλειστά – βιομηχανικά πρότυπα και μπορεί να επεκταθεί και να συλλειτουργήσει και με άλλες τεχνολογίες. [39]

4.1.5 Άλλες πλατφόρμες

Εκτός από τα παραπάνω εμπορικά προϊόντα υπάρχουν και λύσεις λογισμικού ανοιχτού κώδικα όπως το Tomcat και το Geronimo από την Apache Software Foundation, το Eclipse από την Eclipse Foundation και το JOnAS από την ObjectWeb. Όλες οι παραπάνω λύσεις ανοιχτού κώδικα έχουν ως σκοπό να προσφέρουν υποστήριξη στην επικοινωνία διαφορετικών επιχειρήσεων και οργανισμών και στην ενοποίηση και ολοκλήρωση των συστημάτων τους.

4.2 Πρωτοβουλίες Επιχειρησιακής Διαλειτουργικότητας (Enterprise Interoperability Initiatives)

Στην περιοχή της διαλειτουργικότητας υπάρχει ένα σημαντικό πλήθος από πρωτοβουλίες που όταν ολοκληρωθούν θα είναι πιο εύκολο να ορίσουμε τα απαραίτητα πλαίσια, πρότυπα, τεχνολογίες, αρχιτεκτονικές και εφαρμογές που θα μπορέσουν να βοηθήσουν στην επίτευξη της διαλειτουργικότητας. Τα σημαντικότερα πλαίσια στη συγκεκριμένη περιοχή είναι τα ακόλουθα.

4.2.1 ebXML

Η ebXML (Electronic Business using eXtensible Markup Language) είναι σουίτα από πρότυπα που επιτρέπει στις επιχειρήσεις να πραγματοποιούν τις συναλλαγές τους μέσω διαδικτύου ανταλλάσσοντας XML μηνύματα.

Τα χαρακτηριστικά του ebXML είναι τα ακόλουθα:

- Ασχολείται με το σχεδιασμό των διαδικασιών (Business Processes)
- Δεν παρέχει δομές ηλεκτρονικών εγγράφων, αλλά επιτρέπει τον καθορισμό αυτών ανά περίπτωση (Business Messages)
- Η αρχιτεκτονική του ebXML είναι τμηματική (modular)
- Το πρότυπο βασίζεται στην οικογένεια των τεχνολογιών της XML
- Η μεταφορά δεδομένων γίνεται με τη χρήση SOAP, HTTP, ενώ στην τελευταία έκδοση υποστηρίζεται και η χρήση των web services
- Παρέχονται υπηρεσίες καταλόγου εγγράφων και εταιριών με τη χρήση των registry και repository [40]

4.2.2 RosettaNet

Τα πρότυπα του RosettaNet παρέχουν επιχειρησιακά πλαίσια που επιτρέπουν σε διαφορετικές εταιρείες να επιτύχουν διαλειτουργικότητα των διαδικασιών τους κατά μήκος της εφοδιαστικής τους αλυσίδας. Επιπλέον, χρησιμοποιεί και επεκτείνει υπάρχοντα πρωτόκολλα και προδιαγραφές προκειμένου να δημιουργήσει πρότυπα που θα χρησιμοποιηθούν για την αποτελεσματική λειτουργία ετερογενών πλατφορμών, εφαρμογών και δικτύων.

Το πρότυπο RossetaNet αποτελεί μια προσπάθεια καθορισμού μεθόδου ανταλλαγής ηλεκτρονικών εγγράφων στο χώρο του e-Business. Είναι αρκετά διαδεδομένο και έχει την υποστήριξη 500 και πλέον οργανισμών και επιχειρήσεων.

Βασικά χαρακτηριστικά του προτύπου είναι:

- Βασίζεται στην XML και άλλες συγγενείς τεχνολογίες
- Εστιάζει στις επιχειρηματικές διαδικασίες και όχι στα έγγραφα
- Προτείνεται το RNIF (RossetaNet Implementation Framework)
- Η ανταλλαγή των εγγράφων γίνεται με απευθείας σύνδεση των ενδιαφερομένων
- Υποστηρίζεται από την πλατφόρμα, αλλά δεν θεωρείται καλή πρακτική

- Το πρότυπο προβλέπει χειρισμό λαθών και κάθε μήνυμα ενισχύεται με επικεφαλίδα που περιέχει σχετικές πληροφορίες
- Η μεταφορά των δεδομένων γίνεται μέσω των πρωτοκόλλων HTTP, SMTP ή από οποιοδήποτε άλλο πρωτόκολλο μεταφοράς δεδομένων (ανοιχτή αρχιτεκτονική)
- Για την κωδικοποίηση χρησιμοποιείται MIME (RFC 2311)
- Ενίσχυση της ασφάλειας προβλέπεται χρησιμοποιώντας HTTPS, S/MIME, SSL κτλ. [41]

4.2.3 OASIS

Ο OASIS είναι ένας οργανισμός που στοχεύει στην ανάπτυξη, στη σύγκληση και στην υιοθέτηση ηλεκτρονικών επιχειρησιακών προτύπων όπως είναι τα πρότυπα των διαδικτυακών υπηρεσιών για την ασφάλεια (Web Services Security Standards) καθώς και πρότυπα που αφορούν το δημόσιο τομέα και συγκεκριμένους επιχειρησιακούς τομείς. Μερικά από τα πιο γνωστά πρότυπα που έχει αναπτύξει η OASIS είναι η UBL¹¹, η WSDM¹² και η XDI¹³.

2.2.4 UN/CEFACT

Το UN/CEFACT είναι ένα πλαίσιο από B2B πρότυπα με σκοπό να αυξήσουν την ικανότητα των επιχειρήσεων και των οργανισμών και να ανταλλάσσουν προϊόντα και σχετικές υπηρεσίες αποτελεσματικά.

Το UN/CEFACT θεωρείται απόγονος του UN/EDIFACT και ουσιαστικά αποτελεί τη μετατροπή των EDI (Electronic Data Interchange) μηνυμάτων του UN/EDIFACT σε αντίστοιχα XML. Ικανοποιώντας τον αρχικό στόχο για τον οποίο και δημιουργήθηκε, ο UN/CEFACT διευκολύνει την ανάπτυξη επιχειρηματικών διαδικασιών, αλλά και διαδικασιών που έχουν να κάνουν με τη Δημόσια Διοίκηση, θεσπίζοντας πρότυπα που βρίσκουν εφαρμογή σε παγκόσμιο επίπεδο και συμβάλλουν στην απλοποίηση της μεταφοράς δεδομένων, ενώ βοηθούν στη μείωση του κόστους της και στην απαλλαγή, κατά μεγάλο ποσοστό, των χρηστών από τις γραφειοκρατικές διαδικασίες που διέπουν τις υπηρεσίες και ειδικά αυτές που έχουν να κάνουν με τη Δημόσια Διοίκηση. Ωστόσο, παρόλο που διευκολύνει την εφαρμογή διαδικασιών,

¹¹ Βλ. 9.5 UBL σελ.256

¹² Web Services Distributed Management

¹³ Βλ. 9.6 XRI Data Interchange (XDI) σελ. 257

επικεντρώνεται κυρίως στα έγγραφα και όχι στις διαδικασίες αυτές καθαυτές, ενώ χρησιμοποιεί τη γλώσσα XML για τη μετάδοση και την αποθήκευση των δεδομένων που απαρτίζουν τα έγγραφα αυτά. Για τη μεταφορά και τη μοντελοποίηση των διεργασιών προτείνει τη χρήση συγκεκριμένα του προτύπου ebXML (electronic business XML), το οποίο έχει τμηματική αρχιτεκτονική και δεν παρέχει άμεσα τις δομές των ηλεκτρονικών εγγράφων, αλλά επιτρέπει τον καθορισμό τους ανά περίπτωση. [42]

Τα βασικά του χαρακτηριστικά είναι:

- Επικεντρώνεται στα έγγραφα και όχι στις διαδικασίες
- Χρησιμοποιεί XML για την περιγραφή των δεδομένων
- Για τη μεταφορά και τη μοντελοποίηση των διεργασιών προτείνει την χρήση του προτύπου ebXML
- Είναι το επίσημο πρότυπο των Ηνωμένων Εθνών και τυγχάνει μεγάλης υποστήριξης [43]

4.2.5 FIPA

Το FIPA είναι ένας οργανισμός προτυποποίησης της IEEE (IEEE Computer Society) που προωθεί τεχνολογίες βασισμένες σε πράκτορες (agent-based technology) καθώς και τη διαλειτουργικότητα των προτύπων της με άλλες τεχνολογίες. [44]

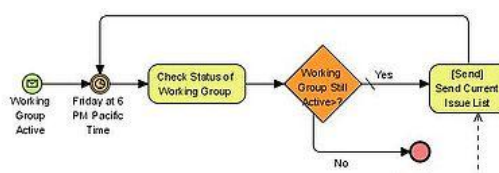
4.3 Μοντελοποίηση και Διαχείριση των Επιχειρησιακών Διαδικασιών (Business Process Modelling and Management)

Η **Επιχειρησιακή Μοντελοποίηση** (EM) χρησιμοποιείται στους τομείς της μηχανικής συστημάτων και της μηχανικής λογισμικού και αποτελεί τη διαδικασία της σχηματικής αναπαράστασης των διεργασιών μιας επιχείρησης ώστε αυτές να μπορούν να αναλυθούν και να βελτιωθούν. Η μοντελοποίηση συνήθως πραγματοποιείται από επιχειρησιακούς αναλυτές και μάνατζερ, οι οποίοι προσπαθούν να βελτιώσουν την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των επιχειρησιακών διαδικασιών. Η βελτιστοποίηση απαιτεί συχνά τη χρήση της τεχνολογίας της πληροφορικής (information technology), έτσι ώστε να μπορούν να δημιουργηθούν επιτυχή μοντέλα.

Οι βελτιστοποιημένες επιχειρησιακές διεργασίες τίθενται σε εφαρμογή μέσα από προγράμματα Μάνατζμεντ της Αλλαγής (Change management). Μέρα με τη μέρα τα πλεονεκτήματα από την εξέλιξη της τεχνολογίας καθιστούν τα μοντέλα της EM όλο και πιο εκτελέσιμα και ικανά να προσομοιωθούν.

Οι τεχνικές μοντελοποίησης επιχειρησιακών διεργασιών, όπως το flow chart, το functional flow block diagram, το control flow diagram, το διάγραμμα Gantt, το διάγραμμα PERT και το IDEF αναπτύχθηκαν από τις αρχές του 20ού αιώνα. Το διάγραμμα Gantt ήταν από τα πρώτα που εμφανίστηκαν γύρω στο 1900, ακολούθησαν τα flow charts τη δεκαετία του '20, τα functional flow block diagram και PERT τη δεκαετία του '50 και τέλος το Data flow diagrams και IDEF τη δεκαετία του '70. Ορισμένες πιο σύγχρονες τεχνικές μοντελοποίησης είναι το Unified Modeling Language και το Business Process Modeling Notation. Ωστόσο, οι παραπάνω αποτελούν μόνο ένα μέρος του συνόλου των μεθοδολογιών που έχουν αναπτυχθεί για τον τομέα των επιχειρησιακών διαδικασιών. Ο ίδιος ο όρος «επιχειρησιακή μοντελοποίηση» επινοήθηκε γύρω στο 1960 στον τομέα της μηχανικής συστημάτων από τον S.Williams στο άρθρο του «Η Επιχειρησιακή Μοντελοποίηση Βελτιώνει τον Διοικητικό Έλεγχο» (“Business Process Modeling Improves Administrative Control”). Η

ιδέα του ήταν ότι οι τεχνικές που χρησιμοποιούνταν στα συστήματα φυσικού ελέγχου για την καλύτερη ανάλυση και κατανόησή τους, μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν αντίστοιχα και στις επιχειρησιακές διεργασίες. Τη δεκαετία του '90 ο όρος είχε πια εδραιωθεί.

Εικόνα 4.0.: Παράδειγμα Μοντελοποίησης Επιχειρησιακής Διεργασίας μιας διεργασίας με κανονική ροή με το Business Process Modeling Notation

Το 1990 ο όρος «διεργασία» έγινε ταυτόσημο της παραγωγικότητας. Οι επιχειρήσεις ενθαρρύνονταν πλέον να σκέφτονται σε διεργασίες (processes) αντί για διαδικασίες (procedures), όπως συνήθιζαν μέχρι τότε. Η προσέγγιση των διεργασιών ασχολείται με τα γεγονότα που συμβαίνουν σε μια επιχείρηση, αντιμετωπίζοντάς τα ως μια αλυσίδα που συνδέει την αγορά με τα αποθέματα, τις παραγγελίες με τις πωλήσεις, κλπ. Τα παραδοσιακά εργαλεία μοντελοποίησης αναπτύχθηκαν για την απεικόνιση του χρόνου και του κόστους, ενώ οι σύγχρονες μέθοδοι επικεντρώνονται σε

δραστηριότητες με πολλαπλές διασταυρούμενες λειτουργίες (cross-function activities). Αυτές έχουν αυξηθεί ιδιαίτερα σε αριθμό και σημασία, εξαιτίας της μεγάλης πολυπλοκότητας που συναντάται σήμερα στις επιχειρήσεις. Οι νέες μεθοδολογίες, όπως ο ανασχεδιασμός των επιχειρηματικών διεργασιών και η διαχείριση επιχειρηματικών διεργασιών μεταξύ άλλων, στοχεύουν στη βελτιστοποίηση των διεργασιών μέσω των παραδοσιακών λειτουργιών που συνθέτουν την κάθε επιχείρηση.

Όσον αφορά στον τομέα της μηχανικής λογισμικού, ο όρος «επιχειρησιακή μοντελοποίηση» έρχεται σε αντίθεση με την κοινή διαδικασία μοντελοποίησης λογισμικού, με στόχο να επικεντρωθεί περισσότερο στην πρακτική διαδικασία ανάπτυξης λογισμικού. Σε αυτό το διάστημα, στις αρχές της δεκαετίας του '90, όλες οι υφιστάμενες και οι νέες τεχνικές επιχειρησιακής μοντελοποίησης θεωρούνταν και ονομάζονταν «γλώσσες επιχειρησιακής μοντελοποίησης» (business process modeling languages). Στην Αντικειμενοστραφή προσέγγιση, θεωρήθηκε ότι αποτελεί ένα ουσιαστικό βήμα για τον προσδιορισμό των Συστημάτων Επιχειρησιακών Εφαρμογών. Η μοντελοποίηση επιχειρηματικών διεργασιών έγινε η βάση των νέων μεθοδολογιών, οι οποίες για παράδειγμα υποστήριζαν επίσης τη συλλογή δεδομένων, την ανάλυση δεδομένων ροής, τα διαγράμματα ροής διεργασιών, καθώς και εγκαταστάσεις αναφοράς (reporting facilities). Γύρω στο 1995 παρουσιάστηκαν τα πρώτα οπτικά προσανατολισμένα εργαλεία για τη μοντελοποίηση των επιχειρησιακών διεργασιών. [45]

Η **Διαχείριση Επιχειρησιακών Διεργασιών (ΔΕΔ)** είναι μια διοικητική προσέγγιση εστιασμένη στην ευθυγράμμιση όλων των τμημάτων ενός οργανισμού σύμφωνα με τα θέλω και τις ανάγκες των πελατών του. Είναι στην ουσία, μια προσέγγιση του Ολοκληρωτικού Μάνατζμεντ, το οποίο προωθεί την επιχειρησιακή αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα, καθώς επιδιώκει την ύπαρξη καινοτομιών, ευελιξίας και ολοκλήρωσης με τη χρήση της τεχνολογίας. Η Διαχείριση Επιχειρησιακών Διεργασιών έχει ως στόχο τη συνεχή βελτιστοποίηση των διεργασιών που πραγματοποιούνται σε μια επιχείρηση. Θα μπορούσε επομένως να περιγραφεί ως η διαδικασία τελειοποίησης των διεργασιών. Είναι σημαντικό να τονίσουμε ότι η ΔΕΔ δίνει στους οργανισμούς την ικανότητα να διαφοροποιούνται από την παραδοσιακή και τυποποιημένη λειτουργία τους, σύμφωνα με την οποία

υπάρχει μια συγκεκριμένη και απόλυτα καθορισμένη διοικητική ιεραρχία σε όλα τα τμήματα της κάθε επιχείρησης.

Μια επιχειρησιακή διεργασία αποτελείται από μια σειρά, είτε από ένα δίκτυο που εμπεριέχει δραστηριότητες, οι οποίες προσθέτουν αξία, παρουσιασμένες με τον ιδανικό τρόπο, είτε σε σχέση με το ρόλο που έχουν, είτε σχεδιασμένες από τα στελέχη μιας επιχείρησης, ώστε σκόπιμα να επιτύχουν τον κοινό επιχειρησιακό στόχο τους. Αυτές οι διεργασίες είναι κρίσιμες για οποιοδήποτε οργανισμό: είναι πιθανό να οδηγήσουν σε κέρδη και συχνά αντιπροσωπεύουν ένα σημαντικό ποσοστό από τα κόστη. Ως μια επιχειρησιακή προσέγγιση, η ΔΕΔ θεωρεί πως οι διεργασίες πρέπει να είναι στρατηγικές πλευρές ενός οργανισμού, οι οποίες είναι σημαντικό να είναι κατανοητές, να μπορούν να διαχειρίζονται και να βελτιώνονται, ώστε να μεταφέρεται η προστιθέμενη αξία των προϊόντων και των υπηρεσιών στους πελάτες. Αυτή η θεμελίωση μοιάζει ιδιαίτερα με αυτή των μεθοδολογιών του Ολοκληρωμένου Ποιοτικού Μάνατζμεντ και της Συνεχούς Βελτίωσης Διεργασιών. Η ΔΕΔ προχωρά ένα βήμα παραπέρα, εξηγώντας πως αυτή η προσέγγιση μπορεί να υποστηριχθεί ή να υλοποιηθεί μέσω της τεχνολογίας, ώστε να εξασφαλιστεί η βιωσιμότητα της τεχνοκρατικής προσέγγισης σε εποχές γεμάτες άγχος και έντονες αλλαγές. Στην πραγματικότητα, η ΔΕΔ είναι μια προσέγγιση που ενσωματώνει σε έναν οργανισμό την ικανότητα να προσαρμόζεται στις αλλαγές – την ανθρώπινη, αλλά και την τεχνολογική. Αυτό φαίνεται και από πολλά άρθρα που αναφέρονται στη ΔΕΔ και τα οποία συχνά συζητούν για αυτήν μέσα από δυο διαφορετικές οπτικές: η πρώτη αφορά τους ανθρώπους και η δεύτερη την τεχνολογία.

Η ιδέα της επιχειρησιακής διεργασίας είναι τόσο παραδοσιακή όσο και οι έννοιες των δραστηριοτήτων, των τμημάτων, της παραγωγής και των εκροών. Η σύγχρονη διοικητική και προοδευτική προσέγγιση, με τους πιο επίσημους ορισμούς και μαζί με την τεχνική μοντελοποίηση, υπάρχει γενικά από το 1990. Σημειώνεται πως στην κοινωνία της τεχνολογίας των πληροφοριών, ο όρος της επιχειρησιακής διεργασίας χρησιμοποιείται συχνά ως συνώνυμο της διαχείρισης των ενδιάμεσων διαδικασιών ή της ενοποίησης διάφορων εφαρμογών λογισμικού σε δραστηριότητες. Αυτή η οπτική όμως μπορεί να είναι υπερβολικά κατασταλτική.

Παρόλα αυτά το βασικότερο στη ΔΕΔ στο οποίο και εστίασαμε ήταν ο αυτοματισμός που επιτυγχάνεται στις επιχειρησιακές διεργασίες με τη χρήση της τεχνολογίας των

πληροφοριών, η οποία έχει επεκταθεί προκειμένου να ενοποιούνται διεργασίες καθοδηγούμενες από άτομα και στις οποίες η ανθρώπινη επίδραση συμμετέχει είτε σε σειριακή, είτε παράλληλη μορφή με τη χρησιμοποίηση της τεχνολογίας. Για παράδειγμα, στα συστήματα ροής εργασίας, όταν τα ατομικά βήματα σε μια επιχειρησιακή διαδικασία απαιτούν την ανθρώπινη διαίσθηση ή κρίση για να εκτελεστούν, αυτά τα βήματα ανατίθενται στα κατάλληλα μέλη της επιχείρησης.

Πολλές προοδευτικές μορφές, όπως αυτή της διοίκησης της ανθρώπινης επίδρασης στις διεργασίες είναι αρκετά πολύπλοκες λόγω της αλληλεπίδρασης μεταξύ των εργαζομένων και εξαιτίας των απαιτήσεων που δημιουργούνται σε μια δραστηριότητα που πραγματοποιούν σαν ομάδα εργασίας. Σε αυτή την περίπτωση, πολλοί άνθρωποι και συστήματα αλληλεπιδρούν σε μια δομή και μερικές φορές με απολύτως δυναμικούς τρόπους, ώστε να ολοκληρώσουν μια ή περισσότερες συναλλαγές.

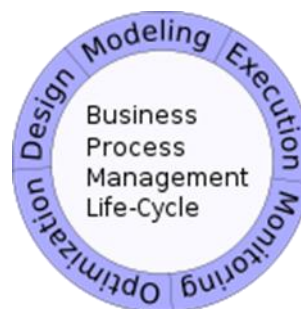
Η ΔΕΔ μπορεί να χρησιμοποιηθεί προκειμένου να κατανοήσουν οι επιχειρήσεις μέσα από επεκτάσιμες οπτικές πως δε θα μπορούσαν οι διεργασίες να είναι διαθέσιμες με άλλο τρόπο, ώστε να οργανώνονται και να παρουσιάζονται. Αυτές οι οπτικές συμπεριλαμβάνουν τις σχέσεις μεταξύ των διεργασιών και οι οποίες όταν περιλαμβάνονται σε ένα μοντέλο διεργασίας, παρέχουν πρωταρχικές αναφορές και αναλύσεις, οι οποίες δε θα μπορούσαν να είναι διαθέσιμες με άλλον τρόπο. Η ΔΕΔ αποτελεί για μερικούς τη σπονδυλική στήλη της διοίκησης του επιχειρησιακού περιεχομένου.

Εξαιτίας του γεγονότος ότι η ΔΕΔ επιτρέπει στους οργανισμούς να αποσπών τις επιχειρησιακές διεργασίες από την τεχνολογική υποδομή, αυτό πλέον ξεπερνά την αυτοματοποίηση των επιχειρησιακών διαδικασιών (με λογισμικό) ή την επίλυση των προβλημάτων της επιχείρησης (σε σουίτα). Η ΔΕΔ δίνει την ικανότητα στις επιχειρήσεις να ανταποκρίνονται στις μεταβολές όσον αφορά τους πελάτες, την αγορά και κανονίζει τις απαιτήσεις γρηγορότερα από τους ανταγωνιστές της, δημιουργώντας έτσι ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

Πλέον η τεχνολογία του 2010 έχει επιτρέψει τη συσχέτιση της ΔΕΔ με άλλες μεθοδολογίες, όπως αυτή που χρησιμοποιεί η Six Sigma¹⁴. Τα εργαλεία της ΔΕΔ επιτρέπουν στους χρήστες να:

- **Καθορίζουν** την αρχική τιμή της διεργασίας ή την πρόοδο της διεργασίας
- **Μοντελοποιούν** – προσομοιώνεται η αλλαγή στη διεργασία
- **Αναλύουν** – συγκρίνονται οι ποικίλες προσομοιώσεις για να αποφασιστεί τελικά η βέλτιστη πρόοδος
- **Βελτιώνουν** – επιλέγεται και εκτελείται η διεργασία με τη μεγαλύτερη πρόοδο
- **Ελέγχουν** – αναπτύσσεται αυτή η εκτέλεση και με τη χρησιμοποίησή της από έναν χρήστη εμφανίζονται σε μια οθόνη του ταμπλό, η πρόοδος σε πραγματικό χρόνο και έπειτα γίνεται μια ανατροφοδότηση προκειμένου οι πληροφορίες αυτές να είναι γνωστές και την επόμενη φορά που θα ξαναχρησιμοποιηθεί αυτή τη διαδικασία.

Αυτό μεταφέρει μαζί του το όφελος του να είσαι ικανός να προσομοιώνεις αλλαγές σε επιχειρησιακές διεργασίες βασισμένες σε δεδομένα της πραγματικής ζωής (όχι σε υποθετικές γνώσεις). Επιπλέον, η σύνδεση της ΔΕΔ με

τη βιομηχανία μεθοδολογιών επιτρέπει στους χρήστες να εξορθολογίζουν συνεχώς και να βελτιστοποιούν τη διαδικασία, ώστε να εξασφαλίζουν ότι αυτή είναι εναρμονισμένη ακριβώς με τις ανάγκες της αγοράς. [46]

Εικόνα 4.: Ο κύκλος ζωής της ΔΕΔ

Στη συγκεκριμένη περιοχή καθώς και στην ευρύτερη περιοχή της επιχειρησιακής μοντελοποίησης (Enterprise Modelling – EM) υπάρχει ένας σημαντικός αριθμός από μεθοδολογίες – γλώσσες που αφορούν τη μοντελοποίηση και διαχείριση (UEML, GRAI, ARIS, BPML, κ.ά.) καθώς και ένα σημαντικό πλήθος από λογισμικά και εργαλεία που υποστηρίζουν αυτόν το σκοπό (ARIS Suite, ADONIS, METIS, Bonapart, Intalio BPMS). Ο σκοπός όμως των παραπάνω δεν είναι μόνο να εκπληρώσουν τις ανάγκες αναπαράστασης των επιχειρησιακών διαδικασιών αλλά να βοηθήσουν τόσο στη διαχείρισή τους όσο και στην επίτευξη της διαλειτουργικότητας. Στην περιοχή της διαχείρισης των διαδικασιών και των διαγραμμάτων ροής

¹⁴ Βλ. 9.9 Six Sigma σελ.258

κυριαρχούν οι BPMN, UML και BPEL ενώ σημαντικές γλώσσες που βασίζονται στους κανόνες είναι οι: UML/OCL, RIF και R2ML.

2.3.1 The Unified Enterprise Modelling Language (UEML)

Το UEML είναι μία συνεχής προσπάθεια για ανάπτυξη θεωριών, τεχνολογιών και εργαλείων για την ολοκληρωμένη χρήση των επιχειρήσεων και IS μοντέλων που εκφράζονται χρησιμοποιώντας διαφορετικές γλώσσες. Με αυτό εννοούμε πως διατηρώντας τα υπάρχοντα μοντέλα, όπως είναι και να δημιουργήσουν σχέσεις μεταξύ τους με σαφή και εύχρηστο τρόπο, υποστηρίζοντας, για παράδειγμα, τον έλεγχο της συνέπειας, αυτόματη αντανάκλαση ενημέρωση, μοντέλου προς μοντέλο μετάφρασης και άλλες υπηρεσίες πέρα από τα όρια γλώσσα μοντελοποίησης. Το UEML στοχεύει, λοιπόν, ως ενδιάμεση γλώσσα - ή ένα κομβικό σημείο - μέσω του οποίου διαφορετικές γλώσσες μπορούν να συνδεθούν, διευκολύνοντας έτσι έναν ιστό των γλωσσών και των μοντέλων που εκφράζονται σε αυτές τις γλώσσες. Το UEML περιλαμβάνει:

- μια δομημένη προσέγγιση για την περιγραφή της γλώσσας μοντελοποίησης των επιχειρήσεων και των πληροφοριακών συστημάτων,
- μια κοινή οντολογία για την περιγραφή της σημασιολογίας των κατασκευών μοντέλων ώστε να αλληλοσυνδέονται περιγραφές στο σημασιολογικό επίπεδο,
- μια προσέγγιση ανάλυσης αντιστοιχίας για τον προσδιορισμό αντιστοιχιών μεταξύ δομών,
- ένα ποιοτικό πλαίσιο για τον καθορισμό και την αξιολόγηση της ποιότητας της επιχειρησιακής γλώσσας μοντελοποίησης για την ενίσχυση επιλογής γλώσσας,
- ένα μετα-μετα-μοντέλο για την οργάνωση της UEML και
- ένα σύνολο εργαλείων για την ενίσχυση της χρήσης του. [47]

4.3.2 Global Returnable Asset Identifier (GRAI)

Ο Διεθνής Κωδικός Προσδιορισμού Επιστρεφομένων Παγίων-GRAI, είναι ο Κωδικός Αναγνώρισης GS1 για κάποιους τύπους επαναχρησιμοποιήσιμων

συσκευασιών ή εξοπλισμού μεταφορών, που θεωρούνται ως πάγια στοιχεία. Χρησιμοποιείται για να δώσει τη δυνατότητα παρακολούθησης και καταγραφής όλων των δεδομένων που σχετίζονται με το συγκεκριμένο πάγιο. Ο GRAI ισχύει για όλη τη διάρκεια ζωής του παγίου και μπορεί να απεικονισθεί με σύμβολο barcode χρησιμοποιώντας τον Δείκτη Εφαρμογής (8003). [48]

4.3.3 ARchitecture of Integrated information Systems (ARIS)

Η αρχιτεκτονική ARIS (ARchitecture of Integrated information Systems) έχει ως στόχο της την περιγραφή όλων των όψεων ή οπτικών ενός επιχειρηματικού πληροφοριακού συστήματος. Η ARIS αναπτύχθηκε το 1985 από τον καθηγητή Scheer στο Πανεπιστήμιο του Saarbrucken της Γερμανίας. Περιλαμβάνει τις 3 φάσεις ανάπτυξης του πληροφοριακού συστήματος (requirements specification ή business concept, design specification ή IT concept, και implementation description), και 4 όψεις (data, function, organization, control). Οι τρεις φάσεις ανάπτυξης και οι τέσσερις όψεις μαρτυρούν ότι το ARIS έχει παρόμοια δομή με την αρχιτεκτονική CIMOSA μόνο που η CIMOSA είναι περισσότερο προσανατολισμένη σε μονάδες παραγωγής ενώ το ARIS σε περιβάλλοντα γραφείου.

Η αρχιτεκτονική έχει 4 οπτικές προκειμένου να μειώσει την πολυπλοκότητα του συστήματος οι οποίες σχηματίζουν το ARIS - House of Business Engineering:

- ΟΠΤΙΚΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ (Data view): Η οπτική αυτή ορίζει τα διάφορα μοντέλα δεδομένων και τις μεταξύ τους σχέσεις πριν αυτά υλοποιηθούν ως συστήματα βάσεων δεδομένων. Αποτελείται από συνθήκες (π.χ. κατάσταση του πελάτη, ή κάποιου εγγράφου) και γεγονότα (π.χ. παραγγελία προϊόντος).
- ΟΠΤΙΚΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ (Functional view): Οι λειτουργίες της επιχείρησης, η ιεραρχία τους και οι διαδικασίες στις οποίες εμπλέκονται απεικονίζονται με την οπτική αυτή.
- ΟΡΓΑΝΩΣΙΑΚΗ ΟΠΤΙΚΗ (Organizational view): Η οργανωσιακή δομή της επιχείρησης και οι σχέσεις μεταξύ των υπαλλήλων της και των επιχειρηματικών μονάδων αναπαριστούνται με την οργανωσιακή οπτική. Περιλαμβάνει δηλαδή το οργανόγραμμα της επιχείρησης, την τοπολογία του επιχειρηματικού δικτύου και τον τρόπο υλοποίησής του.

ΟΠΤΙΚΗ ΕΛΕΓΧΟΥ (Control view): Η οπτική ελέγχου αποτελεί το συνδετικό κρίκο των υπολοίπων τριών οπτικών, χρησιμοποιείται για την αποθήκευση όλων των σχέσεων των υπολοίπων οπτικών (π.χ. datafunctions, organization-data, organization-functions, organization-functionsdata) και αποτελεί το σημείο στο οποίο η αρχιτεκτονική ARIS διαφέρει από άλλες αρχιτεκτονικές. Σε αυτήν οι επιχειρηματικές διαδικασίες παρουσιάζονται ως ένα ολοκληρωμένο σύνολο των τριών άλλων οπτικών, και υλοποιούνται με την εκτέλεση αλληλουχίας προγραμμάτων και με τη διανομή των κατάλληλων δεδομένων στο επιχειρηματικό δίκτυο. [49]

4.3.4 Business Process Modeling Language (BPML)

Η Business Process Modeling Language (BPML) είναι μια μετα-γλώσσα για τη μοντελοποίηση των επιχειρηματικών διαδικασιών. Σκοπός της BPML είναι να ορίσει ένα αφαιρετικό μοντέλο και ένα συντακτικό βασισμένο σε XML προκειμένου να περιγράψει εκτελέσιμες επιχειρησιακές διαδικασίες και τις επιμέρους οντότητες που αυτές υποστηρίζουν. Η ίδια η BPML δεν ορίζει κάποια ειδική εφαρμογή που θα αποτελείται από επιχειρησιακές διαδικασίες αλλά περιορίζεται μόνο στην περιγραφή τους. Πιο συγκεκριμένα, ορίζει το αφαιρετικό μοντέλο και τη γραμματική που απαιτείται για να περιγράψει κανείς μια εκτελέσιμη επιχειρησιακή διαδικασία. Το γεγονός αυτό δίνει στη BPML τη δυνατότητα να χρησιμοποιείται για πολλούς σκοπούς πέραν της περιγραφής απλών επιχειρησιακών διαδικασιών, όπως σύνθετες δικτυακές υπηρεσίες (επιχειρησιακές διαδικασίες αποτελούμενες από δικτυακές υπηρεσίες) και διαδικασίες που περιλαμβάνουν τη συνεργασία πολλών διαφορετικών και ανεξάρτητα μεταξύ τους μερών.

Η BPML στηρίζει το πρότυπό της σε μια σειρά άλλων προτύπων. Τα πρότυπα αυτά αναφέρονται παρακάτω.

- XML 1.0
- XML – namespaces
- XML – schema
- Xpath 1.0
- WSDL 1.1

Η BPML προβλέπει για την υλοποίησή της τους εξής τύπους οντοτήτων:

- **BPML constructs:** Είναι οι βασικές κατασκευαστικές μονάδες που περιγράφουν μια διαδικασία σε BPML. Οι μονάδες αυτές περιγράφονται με τη βοήθεια ειδικής γραμματικής στηριγμένη σε XML.
- **BPML definitions:** Είναι μια συλλογή από τα ονόματα των BPML constructs που χρησιμοποιούνται για την περιγραφή της συγκεκριμένης διαδικασίας. Τα ίδια αποτελούν και αυτά ένα BPML construct.
- **BPML package:** Είναι μια συλλογή από BPML definitions που μπορεί να περιέχουν και definitions από άλλες γλώσσες όπως XML schema ή WSDL 1.1.
- **BPML documents:** Είναι XML αναπαραστάσεις ενός BPML package βασισμένα στο συντακτικό που ορίζει η ίδια η BPML. [50]

4.3.5 Business Process Modeling Notation (BPMN)

Η BPMN (Business Process Modeling Notation) είναι ένα πρότυπο το οποίο αναπτύχθηκε μετά από την πρωτοβουλία BPMI (Business Process Management Initiative), με κύριο στόχο τη δημιουργία μίας μεθόδου αναπαράστασης, η οποία θα είναι εύκολα αναγνωρίσιμη και κατανοητή από το σύνολο του επιχειρηματικού κόσμου: Από τους αναλυτές, οι οποίοι δημιουργούν τα αρχικά σχέδια των διαδικασιών, τους τεχνικούς που είναι υπεύθυνοι για την εγκατάσταση των τεχνολογικών εφαρμογών οι οποίες θα εκτελούν τις διαδικασίες, και τελικά τους υπαλλήλους της εκάστοτε εταιρείας οι οποίοι θα διαχειρίζονται και θα ελέγχουν τις διαδικασίες οι οποίες περιγράφονται. Επίσης, σκοπός είναι η γεφύρωση του χάσματος που αναφέρθηκε παραπάνω, από τον απλό σχεδιασμό της διαδικασίας μέχρι την ολοκλήρωσή και την εφαρμογή της.

Ένας στόχος εξίσου σημαντικός είναι να εξασφαλιστεί ότι οι γλώσσες σε XML, οι οποίες έχουν σχεδιαστεί για την εκτέλεση Διαδικασιών, θα μπορούν να αναπαρασταθούν σε διαγράμματα τα οποία είναι προσανατολισμένα επιχειρησιακά, σε φυσικό επίπεδο Δραστηριοτήτων και όχι σε γλώσσα. Τα μέλη του BPMI έλαβαν υπόψη τους τη συσσωρευμένη πείρα από τις ήδη υπάρχουσες μεθόδους αναπαράστασης, κράτησαν τις επιμέρους καλύτερες ιδέες και τις συγκέντρωσαν σε μία. Χρησιμοποιήθηκαν ιδέες από μεθοδολογίες και αναπαραστάσεις όπως οι UML, IDEF ebXML BPSS, ADF, RosettaNet, LOVeM και EPCs.

Η BPMN έχει ως σκοπό της να υποστηρίζει μόνο μοντέλα που έχουν σχέση με επιχειρησιακές Διαδικασίες. Αυτό σημαίνει πως η μοντελοποίηση η οποία εφαρμόζεται για άλλο σκοπό, είναι εκτός σκοπιάς του BPMN. Για παράδειγμα, τα παρακάτω είναι κομμάτια με τα οποία δεν ασχολείται:

- Οργανωτικές Δομές
- Στρατηγική
- Επιχειρηματικοί Κανόνες
- Μοντέλα δεδομένων και πληροφοριών

Βέβαια, καθώς αυτά τα είδη μοντελοποίησης υψηλού επιπέδου, επηρεάζουν άμεσα ή έμμεσα τις διαδικασίες, η σχέση τους με τη BPMN θα αυξάνεται συνεχώς στο μέλλον όσο εξελίσσονται. [51]

4.3.6 Unified Modeling Language(UML)

Μετά την ευρεία εξάπλωση του αντικειμενοστραφούς προγραμματισμού κατά τη δεκαετία του '90, το αντικειμενοστραφές μοντέλο σχεδίασης (με κλάσεις, κληρονομικότητα, αντικείμενα και τυποποιημένες αλληλεπιδράσεις μεταξύ τους) επικράτησε ακόμη και για μοντελοποίηση που δεν περιελάμβανε προγραμματισμό (π.χ. σχήματα βάσεων δεδομένων). Έτσι αναπτύχθηκαν διάφορες πρότυπες γλώσσες μοντελοποίησης λογισμικού οι οποίες τυποποιούσαν οπτικά σύμβολα και συμπεριφορές με στόχο την αφαιρετική περιγραφή της λειτουργίας και της δομής ενός υπολογιστικού συστήματος. Οι γλώσσες αυτές είχαν εξαρχής έναν εμφανή αντικειμενοστραφή προσανατολισμό. Τελικά, οι πιο δημοφιλείς από αυτές ενοποιήθηκαν στο κοινό πρότυπο UML που η πρώτη του έκδοση οριστικοποιήθηκε το 1997.

Η UML πλέον είναι η πρότυπη γλώσσα μοντελοποίησης στη μηχανική λογισμικού. Χρησιμοποιείται για τη γραφική απεικόνιση, προσδιορισμό, κατασκευή και τεκμηρίωση των στοιχείων ενός συστήματος λογισμικού. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε διάφορες φάσεις ανάπτυξης, από την ανάλυση απαιτήσεων ως τον έλεγχο ενός ολοκληρωμένου συστήματος. Αποτελείται από ένα σύνολο προσυμφωνημένων όρων, συμβόλων και διαγραμμάτων που επιτρέπουν:

- την εμφάνιση των ορίων ενός συστήματος και των βασικών λειτουργιών του, χρησιμοποιώντας «περιπτώσεις χρήσης» (use-cases) και «actors».
- την επεξήγηση της πραγματοποίησης των περιπτώσεων χρήσης με «διαγράμματα αλληλεπίδρασης».
- την αναπαράσταση μιας στατικής δομής ενός συστήματος χρησιμοποιώντας «διαγράμματα κλάσεων».
- τη μοντελοποίηση της συμπεριφοράς των αντικειμένων με «διαγράμματα καταστάσεων».
- την αποκάλυψη της υλοποίησης της αρχιτεκτονικής με «διαγράμματα συστατικών» και «ανάπτυξης».
- την επέκταση της λειτουργικότητας με «στερεότυπα». [52]

4.3.7 Business Process Execution Language (BPEL)

Το BPEL είναι μία συντομογραφία για το Web Services Business Process Execution Language (WS-BPEL). Πρόκειται για μία πρότυπη γλώσσα OASIS που χρησιμοποιείται για τον καθορισμό δράσεων στα πλαίσια των επιχειρηματικών διαδικασιών με web services. Οι διαδικασίες στο BPEL εξάγουν και εισάγουν πληροφορίες χρησιμοποιώντας αποκλειστικά διεπαφές web service. [53]

4.4 Υποδομές ενδιάμεσου λογισμικού και υπηρεσιοστρεφείς

Αρχιτεκτονικές (SOA) (Middleware infrastructures and Service-oriented Architectures)

Η επικοινωνία μεταξύ του πελάτη και του διακομιστή δεν είναι άμεση. Συχνά, όταν ένας πελάτης απαιτεί μία υπηρεσία από έναν διακομιστή, το αίτημα περνά μέσω πολλών ενδιάμεσων στρωμάτων λογισμικού που παρεμβάλλονται μεταξύ των πελατών και των διακομιστών. Αυτό το μεσαίο λογισμικό ονομάζεται **ενδιάμεσο λογισμικό** (middleware). Αποτελεί ζωτικό μέρος κάθε συστήματος πελάτη-διακομιστή. Ευτυχώς, τις περισσότερες φορές, ο προγραμματιστής και ο σχεδιαστής δε χρειάζεται να ανησυχούν για το πώς λειτουργεί. Χρειάζεται μόνο να το χρησιμοποιούν μέσω μεθόδων κλήσεων. Η έννοια του ενδιάμεσου λογισμικού είναι κάπως ομιχλώδης. Ο καλύτερος ορισμός είναι των Orfali, Harkey και Edwards:

Το ενδιάμεσο λογισμικό είναι ένας ευρύς όρος που καλύπτει όλα τα καταναμημένα λογισμικά που χρειάζονται για την υποστήριξη της συνεργασίας πελατών και διακομιστών... Πού αρχίζει το ενδιάμεσο λογισμικό και πού τελειώνει; Αρχίζει με την ομάδα API στην πλευρά του πελάτη που χρησιμοποιείται για την κλήση μιας υπηρεσίας, και καλύπτει τη μεταβίβαση του αιτήματος στο δίκτυο και την αντίστοιχη απάντηση.
[54]

Για την ανάλυση, το σχεδιασμό και την υλοποίηση καταναμημένων συστημάτων μεγάλης κλίμακας, χρειάζεται να ακολουθηθεί συγκεκριμένη μεθοδολογία, ώστε τα διάφορα μέρη του συστήματος, να μπορούν να συνεργάζονται αποδοτικά για την εκτέλεση της κάθε λειτουργίας. Επίσης, είναι απαραίτητη η ύπαρξη τεχνολογιών οι οποίες επιτρέπουν την επικοινωνία των συστατικών μερών του συστήματος, και ακόμα περισσότερο τη συνεργασία ετερογενών και ασύμβατων συστημάτων. Δεδομένου ότι σήμερα υπάρχουν, έχουν δοκιμαστεί και έχουν θεμελιωθεί τέτοιες τεχνολογίες, έχει εισαχθεί η έννοια μιας αρχιτεκτονικής που να έχει ως επίκεντρο τις υπηρεσίες που συναποτελούν το σύστημα. Η προσέγγιση του προβλήματος, υλοποιώντας μία **SOA (Service Oriented Architecture)**, μπορεί να μειώσει την πολυπλοκότητα του λογισμικού και τη διαχείριση, και τέλος να ενθαρρύνει την επαναχρησιμοποίηση κώδικα και παλαιότερων συστημάτων.

Σκοπός της αρχιτεκτονικής αυτής είναι να συσχετίσει με δυναμικό τρόπο διάφορες λειτουργικές οντότητες σε ένα δίκτυο, μέσω καλά ορισμένων διεπαφών. Με τον όρο διεπαφή εννοούμε τα χαρακτηριστικά των «σημείων επαφής» μέσω των οποίων μπορεί να συνδεθεί και να επικοινωνήσει κάποια οντότητα με την υπηρεσία. Στην ιδανική περίπτωση, οι διεπαφές ορίζονται με ουδέτερο τρόπο ανεξάρτητο από πλατφόρμα, λειτουργικό σύστημα ή γλώσσα προγραμματισμού.

Για την υλοποίηση μίας αρχιτεκτονικής προσανατολισμένης στις υπηρεσίες, χρησιμοποιούνται υλοποιημένες υπηρεσίες και εφαρμογές, ενωμένες στο δίκτυο. Σε αυτές τις υπηρεσίες, δίνεται η δυνατότητα να δημοσιεύσουν τη λειτουργικότητα τους ώστε να ανακαλύψουν άλλες υπηρεσίες στο δίκτυο και τελικά να μπορούν να τις χρησιμοποιήσουν.

Συνοψίζοντας, μπορούμε να πούμε ότι πρόκειται για μία αρχιτεκτονική όπου κάθε λειτουργία υλοποιείται από μια ανεξάρτητη και αυτοτελή υπηρεσία η οποία διαθέτει μία καλά ορισμένη διεπαφή, και όπου οι υπηρεσίες μπορούν να κληθούν με βάση

κάποια καθορισμένη ακολουθία ώστε να σχηματίζουν μία διεργασία που εκτελεί κάποια εργασία.

Μέχρι στιγμής, έχουν αναπτυχθεί και θεμελιωθεί αρκετές τεχνολογίες οι οποίες κατά κύριο λόγο, αντιμετωπίζουν το πρόβλημα της διασύνδεσης ετερογενών συστημάτων, καθώς και τη δυνατότητα μεταφοράς ολόκληρων αντικειμένων μέσω δικτύου, και μεταξύ διαφόρων γλωσσών προγραμματισμού και λειτουργικών συστημάτων. Αυτό το σύνολο των τεχνολογιών, είναι γνωστό σήμερα σαν web services, και θεωρείται ως υπόβαθρο πάνω στο οποίο μπορεί να στηθεί ένα σύστημα SOA, αν και ως προσέγγιση σχεδιασμού συστημάτων είναι παντελώς ανεξάρτητη από επιμέρους τεχνολογίες.

Ως web services εννοούμε τα πρότυπα XML, SOAP, WSDL και UDDI, τα οποία δίνουν τη δυνατότητα για την περιγραφή διεπαφών και αντικειμένων με ουδέτερο τρόπο, ανεξάρτητο από πλατφόρμα υλοποίησης. Καθορίζουν επίσης μηχανισμούς για την ανταλλαγή μηνυμάτων μεταξύ προγραμμάτων στο δίκτυο, αντιμετωπίζουν όμως πολύ συγκεκριμένα θέματα διασύνδεσης εφαρμογών. Κατά την ανάπτυξη αυτών των τεχνολογιών φαίνεται ότι η κοινότητα λογισμικού έκανε κάποιες παραδοχές, και υπήρξαν προϋποθέσεις που έκαναν το εγχείρημα επιτυχημένο. Μερικές είναι:

- Η ωριμότητα τεχνολογιών δικτύου (π.χ. TCP/IP), εργαλείων μοντελοποίησης (π.χ. Ολοκληρωμένα περιβάλλοντα ανάπτυξης – IDE's, UML), πλατφόρμες όπου η διαλειτουργικότητα είναι θεμελιώδης παράμετρος (J2EE) και μεθοδολογίες (Object Oriented). Όλα αυτά συνιστούν την υποδομή που διευκολύνει την επικοινωνία μεταξύ μηχανημάτων και την υλοποίηση χαλαρά συζευγμένων (loose coupled) αλληλεπιδράσεων μεταξύ τους. Με τον όρο loose-coupling αναφερόμαστε κυρίως στην ουδετερότητα ως προς την πλατφόρμα και τη γλώσσα προγραμματισμού, της δήλωσης διεπαφών.
- Η αποδοχή και ωρίμανση της ιδέας ότι σε ένα δικτυακό περιβάλλον είναι απαραίτητη η επίτευξη της διαλειτουργικότητας των εφαρμογών για να υπάρξει συνεργασία καταναμημένων συστημάτων.
- Συναινέση στο ότι για την επίτευξη χαμηλού κόστους διαλειτουργικότητας, χρειάζονται ανοικτά πρότυπα βασισμένα στο διαδίκτυο. Συνεπώς, είναι απαραίτητη η συνεργασία των μεγάλων εταιρειών του χώρου στην ανάπτυξη αυτών των προτύπων.

Μία SOA δεν περιορίζεται στα web services αν και μάλλον παρέχουν το πιο απλό τρόπο για μια τέτοια υλοποίηση. Συγκεκριμένα, επιτυγχάνεται η δήλωση διεπαφών με τη χρήση της WSDL και η ανταλλαγή μηνυμάτων και αντικειμένων χρησιμοποιώντας SOAP χωρίς να εισάγεται περιορισμός και εξάρτηση από κάποια συγκεκριμένη γλώσσα ή πλατφόρμα. Μπορούν όμως να χρησιμοποιηθούν και άλλοι τρόποι που επιτρέπουν την ανταλλαγή XML μηνυμάτων μέσω HTTP.

Επίσης, τα web services και η SOA, παρόλη την ανεξαρτησία που έχουν από κάθε γλώσσα προγραμματισμού, διαφαίνεται από τα χαρακτηριστικά τους ότι προκρίνουν τη γλώσσα Java ως φυσική επιλογή για κάθε υλοποίηση. Η γλώσσα Java είναι μεταφέρσιμη σε πολλά διαφορετικά μηχανήματα και λειτουργικά συστήματα. Μπορούν να δηλωθούν interfaces με καλά ορισμένο και πλήρη τρόπο και διαθέτει εργαλεία για σύνδεση και επικοινωνία μέσω πολλών διαφορετικών πρωτοκόλλων.

[55]

Η SOA είναι ένα σύνολο από υπηρεσίες που επικοινωνούν μεταξύ τους. Αυτή η επικοινωνία μπορεί να περιλαμβάνει είτε απλή ανταλλαγή δεδομένων είτε τη συνεργασία πολλών υπηρεσιών με σκοπό την επίτευξη μιας πιο σύνθετης υπηρεσίας. Οι διαδικτυακές υπηρεσίες (Web Services) είναι η πιο συνηθισμένη υλοποίηση της SOA. Τα πιο γνωστά πρότυπα των Web Services είναι τα SOAP, WSDL, UDDI, Web Services Interoperability organization (WS-I) Specifications και WS-BPEL. Στην περιοχή των υποδομών ενδιάμεσου λογισμικού, γνωστές υλοποιήσεις του ESB (Enterprise Service Bus) είναι οι ακόλουθες: MULE, JBossESB, OpenESB, Oracle ESB και ChainbuilderESB.

4.5 Μοντελοποίηση δεδομένων και πληροφοριών (Data and Information Modelling)

Στο χώρο της πληροφορικής με τον όρο **μοντελοποίηση δεδομένων** (αγγλ. Data modeling) καλείται η διαδικασία περιγραφής και αναπαράστασης όλων των εννοιών (δεδομένων) που συναντιούνται εντός ενός πεδίου εφαρμογής (που αποτελεί το πρόβλημα το οποίο πρέπει να επιλυθεί) με ένα μοντέλο δεδομένων. [56]

Με τον όρο **μοντέλο πληροφοριών** εννοείται μία αναπαράσταση εννοιών, σχέσεων, περιορισμών, όρων και λειτουργιών με σκοπό να οριστούν τα σημασιολογικά

δεδομένα για ένα επιλεγμένο τομέα. Μπορεί να προσφέρει μία σταθερή και οργανωμένη δομή των απαιτήσεων των πληροφοριών στα πλαίσια του συγκριμένου τομέα. [57]

Στη συγκεκριμένη περιοχή υπάρχουν ήδη πολλές προσπάθειες που αφορούν τεχνολογίες για τη μοντελοποίηση των δεδομένων όπως και πολλά πρότυπα ηλεκτρονικής επιχειρηματικότητας όπως είναι το CCTS (Core Component Technical Specification). Επιπλέον, υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός από XML πρότυπα τα οποία παρέχουν μία βιβλιοθήκη γενικών ή ειδικών XML σχημάτων (XML schemas) για επιχειρήσεις (ανεξάρτητα από συγκεκριμένες βιομηχανίες) όπως είναι τα: UBL, xCBL, CII και OAGIS.

4.5.1 Core Component Technical Specification (CCTS)

Ακρογωνιαίος λίθος της προσπάθειας προτυποποίησης που καταβάλλεται από τον Οργανισμό UN/CEFACT είναι η δημιουργία της μεθοδολογίας CCTS (Core Components Technical Specification). Η μέθοδος προτυποποίησης που εισάγεται από το CCTS καθορίζει μία νέα προσέγγιση στο πρόβλημα έλλειψης διαλειτουργικότητας μεταξύ των εφαρμογών που τοποθετούνται κατά κύριο λόγο στον επιχειρησιακό στίβο. Κύριος σκοπός του είναι η δημιουργία ευέλικτων προτύπων για την προτυποποίηση της επικοινωνίας υπηρεσιών και εφαρμογών. [58]

4.5.2 xCBL

Το πρότυπο xCBL αναπτύχθηκε από μια συνεργασία των εταιριών Microsoft, SAP και Commerce One ως μια βασική συλλογή ηλεκτρονικών εγγράφων για χρήση στο e-Business.

Χαρακτηριστικά του xCBL:

- Βασίζεται στην XML
- Τα έγγραφα διαθέτουν σχήματα δεδομένων σε X-Schema
- Δεν ορίζει επιχειρηματικές διαδικασίες
- Διαθέτει ονοματολογίες ανά περιοχές χρήσης (functional areas) [59]

4.5.3 Cross Industry Invoice (CII)

Μια ανακοίνωση από την οικονομική Επιτροπή Ηνωμένων Εθνών για την Ευρώπη (UNECE) περιγράφει την έκδοση ενός διεθνούς ηλεκτρονικού τιμολογίου που σχεδιάζεται προς χρήση από τις βιομηχανίες χάλυβα, αυτοκινήτων, ηλεκτρονικών, καθώς επίσης και από τον λιανικό τομέα ή το τελωνείο και άλλες κυβερνητικές αρχές.

Το Cross Industry Invoice (CII) έχει τη δυνατότητα να δημιουργήσει την απαραίτητη κρίσιμη μάζα εθνικών και διεθνών επιχειρήσεων και κυβερνητικών συνεργατών που απαιτούνται προκειμένου να αυξηθούν τα οφέλη της τεράστιας αποταμίευσης που προσφέρεται με την ηλεκτρονική τιμολόγηση.

Το Cross Industry Invoice είναι ένα ηλεκτρονικό έγγραφο που ανταλλάσσεται μεταξύ των εμπορικών εταιρών με μια πρωταρχική λειτουργία ως αίτημα για την πληρωμή. Είναι ένα σημαντικό έγγραφο λογιστικής και έχει νομικές επιπτώσεις για τον αποστολέα και το δέκτη. Χρησιμοποιείται επίσης στην Ευρωπαϊκή Ένωση ως βασικό έγγραφο για τη δήλωση και την αποκατάσταση Φ.Π.Α, για τη δήλωση στατιστικών για το ενδοκοινοτικό εμπόριο, και για να υποστηρίξει τη δήλωση εμπορικών εξαγωγών και εισαγωγών με χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Η ηλεκτρονική τιμολόγηση μπορεί να μειώσει αυτό το κόστος κατά 40%. [60]

4.5.4 Open Applications Group Integration Specification (OAGIS)

Το Open Applications Group Integration Specification (OAGIS) είναι μία προσπάθεια για παροχή μίας κανονικής επιχειρησιακής γλώσσας για την ενσωμάτωση των πληροφοριών. Χρησιμοποιεί XML ως κοινό αλφάβητο για τον καθορισμό των επιχειρησιακών μηνυμάτων, και τον εντοπισμό επιχειρησιακών διαδικασιών (σενάρια) που επιτρέπουν στις επιχειρήσεις να επικοινωνούν. Το OASIS δεν είναι μόνο ένα ολοκληρωμένο σύνολο επιχειρησιακών μηνυμάτων XML που είναι διαθέσιμο, αλλά φιλοξενεί και πρόσθετες απαιτήσεις από συγκεκριμένες βιομηχανίες σε συνεργασία με διάφορες κάθετες ομάδες βιομηχανίας. [61]

4.6 Λογισμικό ως Υπηρεσία (Software as a Service – SaaS)

Ο όρος Λογισμικό ως Υπηρεσία (Software as a Service – SaaS) ή Λογισμικό ως Cloud Υπηρεσία χρησιμοποιείται για να περιγράψει ένα νέο μοντέλο διάθεσης και χρήσης λογισμικού, σύμφωνα με το οποίο το λογισμικό διατίθεται σε πελάτες προς χρήση ως συνδρομητική υπηρεσία μέσω Internet. Κάποιες φορές το ονομάζουν και "on-demand software" δηλαδή λογισμικό ανάλογα με τη ζήτηση, αφού ο χρήστης μπορεί να χρησιμοποιήσει μόνο ό,τι χρειάζεται.

Το SaaS έχει πλέον εδραιωθεί για τις περισσότερες επιχειρηματικές εφαρμογές, συμπεριλαμβανομένων των λογιστικών, τη συνεργασία, τη διαχείριση πελατειακών σχέσεων (Customer relationship management – CRM), συστήματα ενδοεπιχειρησιακού σχεδιασμού (Enterprise Resource Planning – ERP), τιμολόγησης, διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού (HRM), διαχείρισης περιεχομένου (CM) και τη διαχείριση υπηρεσιών γραφείου. Το SaaS έχει ενσωματωθεί στη στρατηγική όλων των κορυφαίων εταιρειών λογισμικού των επιχειρήσεων.

Με βάση το μοντέλο αυτό και σε αντίθεση με τον παραδοσιακό τρόπο διάθεσης λογισμικού:

- Ο πελάτης δεν αγοράζει άδειες χρήσης (user licenses) αλλά αποκτά το δικαίωμα χρήσης του λογισμικού στο πλαίσιο συνδρομής για συγκεκριμένη χρονική περίοδο.
- Το λογισμικό δε λειτουργεί σε εξοπλισμό του πελάτη που θέλει να το χρησιμοποιήσει, αλλά σε εξοπλισμό υποδομής που είναι εγκατεστημένος σε κατάλληλο Data Center, ανήκει στον προμηθευτή της συνδρομητικής υπηρεσίας και χρησιμοποιείται από κοινού για την εξυπηρέτηση των αναγκών όλων των πελατών της υπηρεσίας.
- Ο πελάτης μπορεί να αποκτήσει πρόσβαση και να χρησιμοποιήσει το λογισμικό μέσω Internet, από οποιοδήποτε σημείο και οποιαδήποτε χρονική στιγμή είναι αυτό επιθυμητό.

Το κόστος της συνδρομής SaaS καλύπτει πλήρως:

- τη χρήση του λογισμικού
- τη χρήση του κεντρικού εξοπλισμού υποδομής που χρησιμοποιείται για τη λειτουργία του λογισμικού

- τις νέες εκδόσεις του λογισμικού και
- διαχειριστικές εργασίες που αναλαμβάνει ο προμηθευτής της συνδρομητικής υπηρεσίας (π.χ. διενέργεια backup καθημερινά, συμπίεση / βελτιστοποίηση βάσης δεδομένων, συντήρηση νέων εκδόσεων λογισμικού).

Μερικά είδη SaaS είναι οι επιχειρησιακές εφαρμογές και τα εργαλεία ανάπτυξης. Ο κλάδος των επιχειρησιακών εφαρμογών αντιπροσωπεύει το λογισμικό που βοηθά τις διάφορες επιχειρήσεις να ολοκληρώσουν τις διεργασίες τους γρήγορα και με ακρίβεια. Αντίστοιχα, η βιομηχανία των εργαλείων ανάπτυξης περιλαμβάνει το λογισμικό που χρησιμοποιείται κυρίως για την ανάπτυξη προϊόντων και τη διαχείριση, σε αντίθεση με τη διαχείριση επιχειρησιακών διαδικασιών. Οι επιχειρήσεις στον τομέα αυτό εστιάζονται συνήθως σε έναν τύπο προϊόντος.

Κάποιες από τις εταιρείες που παρέχουν τέτοιου είδους λύσεις είναι οι: Cordys, Salesforce, SaaS.com και Softone. [62] [63] [64]

4.6.1 Cordys

Η πλατφόρμα της Cordys που παρέχεται ως υπηρεσία (Platform-as-a-Service) παρέχει όλες τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για να υποστηρίξουν τον πλήρη κύκλο ζωής για το χτίσιμο και την παροχή εφαρμογών και υπηρεσιών Cloud. Διαθέτει:

- **Ανάπτυξη Εφαρμογών (aPaaS):** Μια σύνθετη εφαρμογή διακομιστή για τη δημιουργία μοντέλου με γνώμονα τις επιχειρηματικές λύσεις για το cloud, συμπεριλαμβανομένου του πλαισίου για εφαρμογές σε κινητά
- **Διαχείριση Επιχειρησιακών Διαδικασιών (bPaaS):** εκφράζει την ικανότητα του Cordys BPMS και προσθέτει μοντελοποίηση και την εκτέλεση σε Cloud - συμπεριλαμβανομένων των κανόνων επιχειρησιακής διαχείρισης, Case Management και Business Activity Monitoring
- **Ενσωμάτωση (iPaaS):** βασισμένη στην ενσωμάτωση των υφιστάμενων συστημάτων και των δεδομένων
- **Τροφοδότηση Cloud** για τη διαχείριση των προβλέψεων και μέτρησεων των ενοικιαστών και των χρηστών, καθώς και για την παρακολούθηση των συστημάτων
- **Κατάστημα για Mashup Εφαρμογές (MashApps)** αναπτύχθηκε στο Cordys Process Factory

Η Cordys προσφέρει μία πλατφόρμα, που προσεγγίζεται μόνο μέσω ενός web browser και χτίστηκε από το μηδέν για να είναι πραγματικά πολύ-ενοικιαστή και να υποστηρίξει όλα τα απαιτούμενα μοντέλα ανάπτυξης έχοντας ως βάση, ιδιωτικά ή δημόσια δίκτυα.[65]

4.6.2 Salesforce

Οι λύσεις λογισμικού για τη διαχείριση πελατειακών σχέσεων (CRM) επιτρέπουν στις επιχειρήσεις να διαχειριστούν τις σχέσεις που έχουν με τους πελάτες τους, χρησιμοποιώντας ένα συνδυασμό ανθρώπων, διαδικασιών και τεχνολογιών. Βοηθά τις επιχειρήσεις να επιτύχουν και να διατηρούν ευχάριστες πελατειακές σχέσεις. Το CRM αποτελεί μία συνολική στρατηγική που βοηθά τις επιχειρήσεις να μάθουν περισσότερο για τους πελάτες τους και τη συμπεριφορά τους, ώστε να αποκτήσουν τις απαραίτητες δεξιότητες για την ανάπτυξη ισχυρότερων, βιώσιμων οικονομικών σχέσεων που θα ωφελήσουν τόσο τις επιχειρήσεις όσο και τους πελάτες τους. Με τη χρήση όλων των παραπάνω οι επιχειρήσεις γίνονται πελατοκεντρικές.

Ένα επιτυχημένο CRM περιλαμβάνει πολλά διαφορετικά τμήματα της εταιρείας, αρχίζοντας με τις πωλήσεις, αλλά και διάφορα άλλα που αφορούν τον πελάτη, όπως η εμπορία και η πελατειακή εξυπηρέτηση. Η Salesforce.com προσφέρει μία λύση CRM για όλους τους τομείς της επιχείρησης... και πολλά άλλα. Με το λογισμικό CRM της Salesforce που προσφέρεται ως υπηρεσία και την cloud πλατφόρμα Force.com, είναι εφικτή η παρακολούθηση των πελατών και του προϋπολογισμού της επιχείρησης ταυτόχρονα.

Με τη χρήση του CRM της Salesforce.com, η επιχείρηση θα είναι σε θέση να αυτοματοποιήσει τις επιχειρημαστικές διαδικασίες, να έχει όλο το εργατικό δυναμικό πλήρη εικόνα των πελατών, να αποκτήσει μία πλήρη ανάλυση και πρόβλεψη των πωλήσεων και των κρίσιμων μετρήσεων που αφορούν τους πελάτες, καθώς και να παραμείνει επικεντρωμένη η επιχείρηση στην προμήθεια των πελατών διατηρώντας ό,τι έχει ήδη επιτύχει.

Πιο συγκεκριμένα οι λύσεις CRM που παρέχονται από την Salesforce.com είναι οι παρακάτω:

- Λύσεις CRM για Πωλήσεις & Μάρκετινγκ
- Λύσεις CRM για τη διαχείριση της δραστηριότητας
- Λύσεις CRM για την εξυπηρέτηση και την υποστήριξη

Οι CRM λύσεις της Salesforce.com προσφέρουν μία ευρεία γκάμα χαρακτηριστικών και λειτουργιών, συμπεριλαμβανόμενης της διαχείρισης των συνεργατικών καναλιών, της κοινοτικής διαχείρισης κλπ. Όσον αφορά στο βραβευμένο interface, στην προσαρμοσμένη εξατομίκευση και στην ομαλή ενσωμάτωση των δυνατοτήτων, το CRM της Salesforce κατέχει ηγετική θέση παγκοσμίως. [66]

4.6.3 SoftOne

Η SoftOne είναι η πρώτη ελληνική εταιρία που σχεδίασε και προτείνει τις πρωτοποριακές υπηρεσίες μηχανογράφησης που βασίζονται στο διεθνές μοντέλο διάθεσης λογισμικού software as a service, δηλαδή, λογισμικό ως υπηρεσία.

Η υπηρεσία, που βασίζεται στο ίδιο ακριβώς λογισμικό που χρησιμοποιείται εγκατεστημένο στην έδρα μίας επιχείρησης, απευθύνεται σε εταιρίες κάθε μεγέθους και αντικειμένου δραστηριότητας. Η χρήση της υπηρεσίας S1 On Demand μπορεί να γίνει από οπουδήποτε (από την έδρα της επιχείρησης, το υποκατάστημα, τη θυγατρική, το σπίτι, κλπ), οποιαδήποτε στιγμή ο πελάτης επιθυμεί.

Με την εγγραφή της επιχείρησης είναι εφικτό να ξεκινήσει πολύ σύντομα η καθημερινή χρήση του λογισμικού, χρησιμοποιώντας τις προ-παραμετροποιημένες εφαρμογές της SoftOne. Οι εφαρμογές προσαρμόζονται στις απαιτήσεις της κάθε επιχείρησης.

Η υπηρεσία S1 On Demand βασίζεται στο μοντέλο χρήσης λογισμικού εξ' αποστάσεως μέσω Internet (Software as a Service ή SaaS).

- Η επιχείρηση έχει διαρκώς στη διάθεσή των χειριστών το λογισμικό μέσω Internet και πληρώνει μόνο για τη χρήση του λογισμικού με συνδρομή.
- Η λήψη αντιγράφων ασφαλείας, η εγκατάσταση των αναβαθμισμένων εκδόσεων, η διαρκής διάθεση της υπηρεσίας είναι υποχρεώσεις του παρόχου και είναι εξασφαλισμένες.
- Το λογισμικό ανήκει στον προμηθευτή της υπηρεσίας και παραδίδεται προς χρήση στους πελάτες, δηλαδή, στους συνδρομητές της υπηρεσίας.
- Ο συνδρομητής (και ο κάθε χειριστής ξεχωριστά) συνδέεται με τη βάση δεδομένων της εταιρίας και την (τις) εφαρμογή(ες) δίνοντας την ηλεκτρονική του διεύθυνση και τον κωδικό ασφαλείας του. Έτσι, μπορεί να έχει πρόσβαση

από οπουδήποτε κι αν βρίσκεται, αρκεί να έχει πρόσβαση στο Internet. Τα οφέλη αυτής και μόνο της δυνατότητας είναι ιδιαίτερα σημαντικά.

- Η χρήση του λογισμικού υποστηρίζεται στο πλαίσιο της σύμβασης συνδρομής από πολυμορφικό εκπαιδευτικό υλικό και παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής υποστήριξης.
- Η διάρκεια της συνδρομής μπορεί να είναι ετήσια ή ακέραιο πολλαπλάσιο μηνός για την υπηρεσία S1 On Demand. Στην περίπτωση διακοπής της συνδρομής τα καταχωρημένα δεδομένα είναι διαθέσιμα στην επιχείρηση, μαζί με αντίγραφο του λογισμικού που χρησιμοποιούσε ώστε να μπορεί να αξιοποιήσει τα καταχωρημένα δεδομένα της.

Η υπηρεσία S1 On Demand παρέχεται σε συνεργασία με την Interworks, το μοναδικό Microsoft Incubation Center για την Ελλάδα και τις Βαλκανικές χώρες. [67]

4.7 Τεχνολογίες συμπαγούς και κινητής επικοινωνίας (Compact and mobile communication technologies)

Κατά τη διάρκεια των τελευταίων χρόνων έχει γίνει πολύ σημαντική πρόοδος στα μέσα επικοινωνίας και ειδικά στις κινητές και φορητές συσκευές. Καινοτομικά τηλεπικοινωνιακά πρότυπα και πρωτόκολλα όπως είναι το WAP, το GPRS και το I-mode έχουν βοηθήσει στη διαλειτουργικότητα των κινητών συσκευών με το διαδίκτυο. Επιπλέον, καινούργια πλαίσια ανάπτυξης προγραμμάτων όπως τα ακόλουθα Microsoft .NET Compact Framework και Java Micro Edition έχουν βοηθήσει στην εύκολη και αποτελεσματική ανάπτυξη εφαρμογών για κινητές συσκευές.

4.7.1 Wireless Application Protocol (WAP)

Το WAP (Wireless Application Protocol) είναι ένα ανοιχτό διεθνές περιβάλλον μέσω του οποίου χρήστες ασύρματων συσκευών έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης και αμφίδρομης επικοινωνίας σε πληροφορίες και υπηρεσίες του διαδικτύου. Το πρωτόκολλο WAP αναπτύχθηκε από τον οργανισμό WAP Forum που απαρτίζεται από τους ισχυρότερους τηλεπικοινωνιακούς οργανισμούς.

Η βιομηχανία των ασύρματων συσκευών ανέπτυξε την ιδέα του WAP. Ο στόχος αυτού του standard είναι να μπορούν να εμφανίζονται τα περιεχόμενα του Internet σε ασύρματες συσκευές, όπως είναι τα κινητά τηλέφωνα (mobile phones).

- Τα αρχικά WAP σημαίνουν Wireless Application Protocol, δηλ. Πρωτόκολλο Ασύρματων Εφαρμογών.
- Το WAP είναι ένα πρωτόκολλο εφαρμογής επικοινωνιών (application communication protocol).
- Το WAP χρησιμοποιείται για να έχουμε πρόσβαση σε υπηρεσίες και πληροφορίες.
- Το WAP έχει κληρονομηθεί από τα standards του Internet.
- Το WAP προορίζεται για φορητές συσκευές όπως είναι τα κινητά τηλέφωνα.
- Το WAP είναι ένα πρωτόκολλο που είναι σχεδιασμένο για micro browsers.
- Το WAP δίνει τη δυνατότητα δημιουργίας web εφαρμογών για κινητές συσκευές.
- Το WAP χρησιμοποιεί τη γλώσσα σήμανσης (mark-up language) WML και όχι την HTML.
- Η WML είναι ορισμένη σαν μια εφαρμογή της XML 1.0.

Το Πρωτόκολλο WAP αποτελεί το κορυφαίο στάνταρτ για υπηρεσίες πληροφοριών σε ασύρματες συσκευές, όπως είναι τα ψηφιακά κινητά τηλέφωνα.

Το WAP standard βασίζεται στα Internet standards (HTML, XML και TCP/IP). Αποτελείται από μια προδιαγραφή (specification) της γλώσσας WML, από μια προδιαγραφή (specification) της γλώσσας WMLScript και από μια προδιαγραφή (specification) του Wireless Telephony Application Interface (WTAI).

Το WAP δημοσιεύθηκε από το WAP Forum, που ιδρύθηκε το 1997 από τις εταιρείες Ericsson, Motorola, Nokia και Unwired Planet. Τα μέλη του Forum αντιπροσωπεύουν τώρα πάνω από το 90% της παγκόσμιας αγοράς φορητών συσκευών καθώς επίσης και κορυφαίους παρόχους infrastructure, software developers και άλλους οργανισμούς.

Για να χωρέσει σε μια μικρή ασύρματη συσκευή, το WAP χρησιμοποιεί έναν μικρό φυλλομετρητή (Micro Browser).

Ένας μικρό φυλλομετρητής είναι ένα μικρό κομμάτι λογισμικού (software) που έχει ελάχιστες απαιτήσεις σε υλικό (hardware), μνήμη και CPU. Μπορεί να εμφανίσει πληροφορίες που είναι γραμμένες σε μια αυστηρή γλώσσα σήμανσης (mark-up language), που αποκαλείται WML¹⁵ (Wireless Markup Language).

Ο μικρό φυλλομετρητής μπορεί επίσης να διερμηνεύσει (interpret) μια μειωμένη έκδοση (version) της JavaScript, που αποκαλείται WMLScript. [68]

Το WAP ως τεχνολογία υποσχόταν στους χρήστες γρήγορες και εύκολες συνδέσεις με ιστοσελίδες του Internet, καθώς και τη διάθεση αναρίθμητων προσωπικών (personalized) ηλεκτρονικών υπηρεσιών. Ωστόσο, η μέχρι τώρα πρακτική εφαρμογή του -κυρίως στις χώρες της Ευρώπης- αποδεικνύει ότι υπάρχουν ακόμη πολλά προβλήματα που πρέπει να επιλυθούν.

Το WAP δεν είναι μια τεχνολογία που ήρθε να αντικαταστήσει τον καθιερωμένο τρόπο πρόσβασης των χρηστών στο διαδίκτυο μέσω των υπολογιστών. Το WAP δεν ενδείκνυται για πολύωρο "σερφάρισμα" στο Δίκτυο. Είναι μια τεχνολογία που καθιστά τις ασύρματες-κινητές συσκευές σε χρήσιμα, προσωπικά "εργαλεία", μέσω των οποίων μπορεί να εξασφαλιστεί η πρόσβαση των χρηστών σε διάφορες ηλεκτρονικές πηγές πληροφοριών και υπηρεσίες, ενώ αυτοί βρίσκονται εν κινήσει. Μέσω του WAP ο χρήστης μπορεί να ενημερωθεί για θέματα που τον ενδιαφέρουν, όπως ειδήσεις πάσης φύσεως και λήψη-αποστολή ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, καθώς και να επιδοθεί σε online αγορές, να επιλέξει κινηματογραφική αίθουσα, να αγοράσει εισιτήρια για συναυλίες, να τσεκάρει τα δρομολόγια αεροπορικών πτήσεων, να επιλέξει πακέτα ταξιδιών κ.λπ. [69]

4.8 Συμπεράσματα

Αφού μελετήθηκαν προσεκτικά οι Πλατφόρμες και οι Αρχιτεκτονικές προσανατολισμένες στη συνεργασία, οι πρωτοβουλίες επιχειρησιακής διαλειτουργικότητας, η μοντελοποίηση και Διαχείριση των επιχειρησιακών

¹⁵ Τα αρχικά WML σημαίνουν Wireless Markup Language, δηλ. Ασύρματη Γλώσσα Σήμανσης. Είναι μια γλώσσα σήμανσης που έχει κληρονομηθεί από την HTML, αλλά που βασίζεται στην XML και έτσι είναι πολύ περισσότερο αυστηρή από την HTML. Η WML χρησιμοποιείται για να δημιουργήσουμε σελίδες που να μπορούν να εμφανισθούν σ' έναν φυλλομετρητή WAP. Οι σελίδες της WML αποκαλούνται DECKS και τα Decks δημιουργούνται σαν ένα σύνολο από CARDS. [86]

διαδικασιών, οι υποδομές ενδιάμεσου λογισμικού και οι υπηρεσιοστραφείς αρχιτεκτονικές, η μοντελοποίηση δεδομένων και πληροφοριών, το λογισμικό ως υπηρεσία καθώς και οι τεχνολογίες συμπαγούς και κινητής επικοινωνίας, παρατηρείται πως οι νέες τεχνολογίες προσεγγίζουν τη συνεργατικότητα και τη διαλειτουργικότητα, όλες οι πρωτοβουλίες που γίνονται έχουν ως βασικό κανόνα τη συνεργασία των διάφορων συστημάτων και όλο αυτό γίνεται μέσα από τον ανερχόμενο κλάδο του cloud computing.

Όπως προκύπτει, η παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών στις επιχειρήσεις θα μπορούσε να υλοποιηθεί μέσω μίας ηλεκτρονικής πλατφόρμας συνεργασίας βασισμένη σε SOA, η οποία θα δίνει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις να αγοράζουν τις υπηρεσίες που χρειάζονται ως SaaS.

5. Διερεύνηση του Υποκείμενου Θεσμικού Κανονιστικού Πλαισίου για τη Λειτουργία πλατφόρμας σύνθεσης και παροχής υπηρεσιών μέσω διαδικτύου

Μετά τη μελέτη των αναγκών των ΜΜΕ και την Ανάλυση Τεχνολογικού Επιπέδου, αυτό που μένει να μελετηθεί είναι το υποκείμενο Θεσμικό Κανονιστικό Πλαίσιο τόσο στην Ελλάδα όσο και στην υπόλοιπη ΕΕ.

Για το σκοπό αυτό παρακάτω αναλύονται οι Νόμοι:

- 2672/1998/14,
- 3979/2011

Καθώς και τα Προεδρικά Διατάγματα:

- 150/2001 και
- 39/2001

5.1 Νόμος 2672/1998 Άρθρο 14: Διακίνηση εγγράφων με ηλεκτρονικά μέσα (τηλεομοιοτυπία – ηλεκτρονικό ταχυδρομείο)

1. Επιτρέπεται η διακίνηση εγγράφων μεταξύ των υπηρεσιών του Δημοσίου, των Ν.Π.Δ.Δ. και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή μεταξύ αυτών και των ενδιαφερομένων φυσικών προσώπων, νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου και ενώσεων προσώπων με τηλεομοιοτυπία και ηλεκτρονικό ταχυδρομείο.

2. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου ορίζονται:

- Ως τηλεομοιοτυπία, η πιστή αναπαραγωγή από απόσταση εγγράφων με την βοήθεια κατάλληλων τερματικών συσκευών.
- Ως τηλεομοιότυπο, το λαμβανόμενο αντίγραφο στην τερματική συσκευή λήψης.
- Ως ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, το σύστημα αποστολής και λήψης μηνυμάτων μέσω δικτύου από και προς την ηλεκτρονική διεύθυνση των χρηστών.
- Ως μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, η πληροφορία, το κείμενο ή αρχείο δεδομένων ή άλλο έγγραφο που μεταδίδεται με σύστημα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

- Ως ψηφιακή υπογραφή, η ψηφιακής μορφή υπογραφή σε δεδομένα ή λογικά συσχετιζόμενη με αυτά, που χρησιμοποιείται από τον υπογράφο ως ένδειξη αποδοχής του περιεχομένου των δεδομένων αυτών, εφόσον η εν λόγω υπογραφή:
 - Συνδέεται μονοσήμαντα με τον υπογράφο.
 - Ταυτοποιεί τον υπογράφο.
 - Δημιουργεί μέσα τα οποία ο υπογράφων μπορεί να διατηρήσει υπό τον έλεγχο του και
 - Συνδέεται με τα δεδομένα στα οποία αναφέρονται κατά τρόπο ώστε να μπορεί να αποκαλυφθεί οποιαδήποτε επακόλουθη αλλοίωση των εν λόγω δεδομένων

3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου που αφορούν τη διακίνηση έγγραφων με τηλεομοιοτυπία εφαρμόζονται στα έγγραφα που συντάσσονται από όργανα των υπηρεσιών της παραγράφου 1 ή από φυσικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και ενώσεις προσώπων και ιδίως στις αποφάσεις, στις γνωμοδοτήσεις, στα πιστοποιητικά, στις βεβαιώσεις, στα ερωτήματα, στις αιτήσεις, στις μελέτες, στα πρακτικά, στα στατιστικά στοιχεία, στα υπηρεσιακά σημειώματα, στις έγγραφες εισηγήσεις, καθώς και απαντήσεις

4. Μεταξύ των υπηρεσιών της παραγράφου 1, διακινούνται με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, κατά τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, μηνύματα που έχουν ως περιεχόμενο γνωμοδοτήσεις, ερωτήματα, αιτήσεις, απαντήσεις, εγκυκλίους, οδηγίες, εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, υπηρεσιακά σημειώματα και έγγραφες εισηγήσεις. Κατά τον παραπάνω τρόπο διακινούνται μεταξύ των υπηρεσιών αυτών και των φυσικών και νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου μηνύματα που έχουν ως περιεχόμενο αιτήσεις παροχής πληροφοριών και σχετικές απαντήσεις.

5. Για τη διακίνηση εγγράφων με τηλεομοιοτυπία ή μηνυμάτων με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο προς φυσικά πρόσωπα, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου ή ενώσεις φυσικών προσώπων απαιτείται η συγκατάθεσή τους. Τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου μπορούν, με την υποβαλλόμενη αίτηση τους ή το διακινούμενο μήνυμα να δηλώσουν την προτίμησή τους ως προς το μέσο της απάντησης. Σε διαφορετική περίπτωση τεκμαίρεται η συγκατάθεση τους για τη διακίνηση της απάντησης με το ίδιο μέσο.

6. Από τις διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 εξαιρούνται:

- Τα απόρρητα έγγραφα και εν γένει εκείνα των οποίων κωλύεται η χορήγηση αντιγράφων από τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας
- Τα έγγραφα τα οποία περιέχουν ευαίσθητα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία ατόμων από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
- Οι αιτήσεις, προσφορές και δικαιολογητικά συμμετοχής στις διαδικασίες πρόσληψης προσωπικού με οποιαδήποτε σχέση, στους διαγωνισμούς ή διαδικασίες ανάθεσης δημόσιων έργων, μελετών, προμηθειών, παροχής υπηρεσιών ή σε άλλους δημόσιους οργανισμούς οι οποίοι πραγματοποιούνται βάσει προκήρυξης, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από ειδικές διατάξεις ή την οικεία προκήρυξη ή πρόσκληση συμμετοχής.
- Τα έγγραφα για τα οποία προβλέπεται από τις κείμενες διατάξεις η υποβολή τους σε πρωτότυπα ή επικυρωμένα αντίγραφα, καθώς και έγγραφα που χρησιμοποιούνται ως δικαιολογητικά για την εξόφληση τίτλων πληρωμής
- Τα πάσης φύσεως αποδεικτικά είσπραξης
- Με αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και εκδίδονται εντός αποκλειστικής προθεσμίας τεσσάρων (4) ημερών από την δημοσίευση του παρόντος νόμου, δύναται να εξαιρούνται και άλλες κατηγορίες εγγράφων, εφόσον ειδικοί λόγοι επιβάλλουν την εξαίρεση αυτή.

7. Αν η επιδιωκόμενη από φυσικό ή νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου διακίνηση αφορά έγγραφα ή μηνύματα, τα οποία δεν περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου ή εξαιρούνται σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, η υπηρεσία υποχρεούται να ενημερώνει σχετικά τον ενδιαφερόμενο.

8. Οι αιτήσεις που υποβάλλονται με τηλεομοιοτυπία δε χαρτοσημαίνονται. Αν για τη χορήγηση πιστοποιητικού ή αλλού είδους βεβαίωσης απαιτείται η καταβολή παράβολου, τέλους ή άλλου ποσού υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων τα σχετικά παραστατικά πρέπει να προσκομίζονται κατά την παραλαβή του. Στην περίπτωση αυτή δεν είναι δυνατή η αποστολή του πιστοποιητικού ή της βεβαίωσης με τηλεομοιοτυπία.

9. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, το μηχανικό μέσο (τηλεομοιοτυπική συσκευή) με το οποίο μεταβιβάζεται το έγγραφο, πρέπει να αφήνει ευκρινές αποτύπωμα, ώστε να είναι δυνατή η αναγνώριση της συσκευής αποστολής. Το αποτύπωμα αυτό περιλαμβάνει τον αριθμό κλήσης της τηλεομοιοτυπικής συσκευής του αποστολέα και του παραλήπτη, την ημερομηνία και την ώρα αποστολής καθώς και τον αριθμό της τρέχουσας σελίδας.

10. Τα έγγραφα που αποστέλλονται από τις υπηρεσίες της παραγράφου 1 και τους ιδιώτες, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, με τηλεομοιοτυπική συσκευή, πρέπει απαραίτητως, να συνοδεύονται στο φύλλο αποστολής.

11. Προκείμενου τα έγγραφα να αποστέλλονται από τις παραπάνω υπηρεσίες το φύλλο αποστολής πρέπει να περιέχει:

- Τον πλήρη τίτλο και τη διεύθυνση της αποστέλλουσας υπηρεσίας
- Τα στοιχεία προσδιορισμού της ταυτότητας του αποστελλόμενου έγγραφου, όπως τον πλήρη τίτλο της εκδούσας υπηρεσίας, τον αριθμό πρωτοκόλλου και την ημερομηνία έκδοσης.
- Τον αριθμό σελίδων του αποστελλόμενου έγγραφου και
- Το ονοματεπώνυμο, την ιδιότητα, τον αριθμό τηλεφώνου και τηλεομοιοτυπικής συσκευής, καθώς και την υπογραφή του χειριστή

12. Προκείμενου για έγγραφα που αποστέλλονται από ιδιώτη, το φύλλο αποστολής πρέπει να περιέχει:

- Το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία, τη διεύθυνση, τον αριθμό τηλεφώνου και, εφόσον υπάρχει, της τηλεομοιοτυπικής συσκευής του φυσικού ή νομικού προσώπου, που υπογράφει το έγγραφο και την ημερομηνία έκδοσης.
- Τον αριθμό των σελίδων του αποστελλόμενου έγγραφου και
- Την υπογραφή του αποστολέα

Αν το έγγραφο αποστέλλεται από νομικό πρόσωπο, το φύλλο αποστολής πρέπει να περιέχει και τα στοιχεία που αναφέρονται στη περίπτωση δ της προηγούμενης παραγράφου.

13. Τα εισερχόμενα με τηλεομοιοτυπία στις υπηρεσίες της παραγράφου 1 έγγραφα πρωτοκολλούνται με την ημερομηνία και κατά τη σειρά λήψης τους. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καθορίζεται ο

τρόπος συγκρότησης και τήρησης του ενιαίου πρωτοκόλλου για τα έγγραφα που περιέχονται στην υπηρεσία, είτε κατατίθενται σε αυτήν είτε αποστέλλονται με το ταχυδρομείο ή τηλεομοιοτυπία.

14. Τα αναφερόμενα στις παραγράφους 10 ως και 12 στοιχεία και το περιεχόμενο του μεταβιβαζομένου με τηλεομοιοτυπία εγγράφου θεωρούνται ότι έχουν ληφθεί πλήρως και ευκρινώς, εκτός αν ο παραλήπτης ζητήσει την εκ νέου αποστολή του σε εύλογο χρόνο.

15. Τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ των υπηρεσιών της παραγράφου 1 του παρόντος πρέπει να περιέχουν, τουλάχιστον, τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αποστολέα και λήπτη, τον πλήρη τίτλο της αποστέλλουσας υπηρεσίας, τα στοιχεία προσδιορισμού της ταυτότητας του αποστελλόμενου μηνύματος, το ονοματεπώνυμο, την ιδιότητα και τον αριθμό τηλεφώνου του χειριστή. Αν στο μήνυμα προσαρτώνται αρχεία δεδομένων, αναγράφεται ο χαρακτήρας και τα στοιχεία προσδιορισμού της ταυτότητας των δεδομένων αυτών.

16. Τα μηνύματα που αποστέλλονται από ιδιώτες, φυσικά, ή νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων, πρέπει να περιέχουν το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία, τη διεύθυνση της κατοικίας ή της έδρας, τη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τον αριθμό τηλεφώνου του φυσικού προσώπου που αποστέλλει το μήνυμα. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 15 ισχύει και στην περίπτωση αυτή.

17. Το μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου θεωρείται ότι έχει περιέλθει στο λήπτη, εφόσον υπάρχει σχετική ηλεκτρονική επιβεβαίωση. Αν το οικείο σύστημα του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου δεν υποστηρίζει την αυτόματη επιβεβαίωση της λήψης του μηνύματος ο παραλήπτης του, εφόσον τούτο ζητηθεί από τον αποστολέα υποχρεούται στην παραπάνω επιβεβαίωση.

Η αποστολή μηνύματος με ηλεκτρονικό υπολογιστή δεν συνεπάγεται έναρξη προθεσμιών άσκησης διοικητικών προσφυγών, ένδικων βοηθημάτων και ένδικων μέσων.

18. Σε κάθε υπηρεσία που διαθέτει ηλεκτρονική διεύθυνση ορίζεται υπεύθυνος για τη χρήση και λειτουργία ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και τη διακίνηση των μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Ο υπεύθυνος λαμβάνει όλα τα αναγκαία και πρόσφορα

μέτρα για την παρεμπόδιση στην πρόσβαση και χρήση μη εξουσιοδοτημένων προς τούτο ατόμων.

19. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομικών, Ανάπτυξης και Μεταφορών και Επικοινωνιών, καθορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία έκδοσης, διακίνησης, διαχείρισης και διασφάλισης της ψηφιακής υπογραφής, οι προϋποθέσεις παροχής και το περιεχόμενο των υπηρεσιών πιστοποίησης, οι τεχνικοί κανόνες για την κατάρτιση, την Αποστολή, τη διατήρηση, την αντιγραφή και την αναπαραγωγή των μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, την εγγύηση ακεραιότητας, διάθεσης και διατήρησης των πληροφοριών που περιέχονται στο μήνυμα καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα μπορεί να καθορίζονται και οι κατηγορίες μηνυμάτων τα οποία έχουν ισχύ και χωρίς να φέρουν ψηφιακή υπογραφή.

20. Με το ανωτέρω προεδρικό διάταγμα ή άλλο μεταγενέστερο, που εκδίδεται με πρόταση των ίδιων Υπουργών, μπορεί να επεκτείνεται η διακίνηση μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ των δημόσιων υπηρεσιών, Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. ή μεταξύ αυτών και των φυσικών και των νομικών προσώπων δικαίου σε όλες ή ορισμένες από τις αναφερόμενες στην παρ.3 του παρόντος άρθρου κατηγορίες εγγράφων. Η επέκταση αυτή επιτρέπεται μόνο σε μηνύματα που φέρουν ψηφιακή υπογραφή, η οποία είναι σύμφωνη με τους όρους και προδιαγραφές που προβλέπονται από το προεδρικό διάταγμα της προηγούμενης παραγράφου.

21. Το τηλεομοιότυπο έχει την ισχύ του μεταβιβαζομένου εγγράφου, εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις και τηρείται η διαδικασία που προβλέπεται στο παρόν άρθρο.

22. Η ψηφιακή υπογραφή επιφέρει τα αποτελέσματα της ιδιόχειρης υπογραφής, και την κείμενη νομοθεσία. Το μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που φέρει ψηφιακή υπογραφή σύμφωνα με το προεδρικό διάταγμα της παραγράφου 19 έχει την αποδεικτική ισχύ έγγραφου κατά τους ορισμούς του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας και κάθε άλλης σχετικής διάταξης.

23. Εφόσον τα διακινούμενα με τηλεομοιοτυπία έγγραφα πρέπει να διατηρηθούν, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις για τη διατήρηση αρχείων, πέραν την διετίας, η οικεία υπηρεσία υποχρεούται να προβαίνει στην αρχειοθέτηση και επικυρωμένων από την ίδια φωτοτυπικών αντιγράφων και παραλαμβανόμενων τηλεομοιοτύπων.

24. Τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αρχειοθετούνται ηλεκτρονικώς και διατηρούνται για όσο χρόνο προβλέπουν οι ισχύουσες διατάξεις για τη διατήρηση αρχείων. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης μπορεί να ρυθμίζονται ειδικότερες τεχνικές λεπτομέρειες για την αρχειοθέτηση των μηνυμάτων του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου.

25. Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει δύο (2) μήνες από τη δημοσίευση του άρθρου αυτού στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.^[70]

5.2 Νόμος 3979/2011: Για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και λοιπές διατάξεις

Ο νόμος για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση προδιαγράφει τις προϋποθέσεις για την υλοποίηση ενός πλαισίου για την παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών με εμπλεκόμενους τους φορείς της Δημόσιας Διοίκησης, τους Πολίτες και τις Επιχειρήσεις. Δηλαδή προδιαγράφει την αλληλεπίδραση με ηλεκτρονικά μέσα της Κυβέρνησης (government, g), των επιχειρήσεων (business, b) και των πολιτών (citizens, c). Συνοπτικά, οι σχέσεις αυτές περιγράφονται και ως g2g, g2b, g2c.

5.2.1 Οι βασικοί στόχοι της εφαρμογής του Νόμου

- Η εξυπηρέτηση του πολίτη και της επιχείρησης μέσα από τη χρήση ηλεκτρονικών υπηρεσιών και με την καθιέρωση της ηλεκτρονικής συναλλαγής σε κάθε δημόσιο φορέα.
- Η πλήρης αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών προκειμένου να περιοριστεί δραστικά η γραφειοκρατία.
- Η απλούστευση των διαδικασιών που θα επιφέρει δραστική μείωση των διοικητικών επιβαρύνσεων που υφίστανται πολίτες και επιχειρήσεις κατά τις συναλλαγές τους με φορείς του δημόσιου τομέα.
- Η μείωση εμφάνισης φαινομένων διαφθοράς και η εδραίωση σχέσης εμπιστοσύνης ανάμεσα σε πολίτες, επιχειρήσεις και φορείς του δημόσιου τομέα.
- Η Δημιουργία προϋποθέσεων Ανάπτυξης.

- Η Βελτίωση των συνθηκών εργασίας των εργαζομένων με ταυτόχρονη αύξηση της αποδοτικότητάς τους και η επίτευξη του τρίπτυχου «ευελιξία, ταχύτητα, ποιότητα» με ασφάλεια στην εσωτερική επικοινωνία και λειτουργία των φορέων.

Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται:

- στην ηλεκτρονική επικοινωνία και ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ φυσικών/νομικών προσώπων και των δημόσιων φορέων (διάσταση της ενδοδιοικητικής επικοινωνίας και διακίνησης εγγράφων καθώς και στην παραγωγή ηλεκτρονικών διοικητικών πράξεων και εγγράφων).
- Στη δημόσια πληροφορία του δημόσιου τομέα και στον τρόπο που αυτή πρέπει να γίνεται αντικείμενο επεξεργασίας προκειμένου να είναι χρήσιμη και αξιοποιήσιμη για να διευκολύνει πολίτες και επιχειρήσεις.
- Στη δυνατότητα των φορέων να αναλάβουν πρωτοβουλίες σε ένα συγκεκριμένο πλαίσιο προκειμένου να διευκολύνουν τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που συναλλάσσονται μαζί τους (πολίτες, επιχειρήσεις ή άλλους φορείς της Δημόσιας Διοίκησης).
- Σε ζητήματα προστασίας προσωπικών δεδομένων και προστασίας της ιδιωτικότητας.
- Σε θέματα όπως οι ηλεκτρονικές πληρωμές (e-payments) και αυτεπάγγελτη αναζήτηση αρχείων και εγγράφων κ.α.
- Σε θέματα ανοικτής πρόσβασης σε δημόσια δεδομένα.

Ο νόμος δημιουργεί ένα γενικό πλαίσιο για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση στη δημόσια διοίκηση. Πιο συγκεκριμένα, ορίζει έννοιες, καταγράφει τις βασικές αρχές της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, προδιαγράφει τις υποχρεώσεις των φορέων του δημοσίου για χρήση και αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, δίνει δικαιώματα στους πολίτες σε σχέση με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τη χρήση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, ρυθμίζει θέματα αποθήκευσης και διακίνησης ηλεκτρονικών αντιγράφων, αρχείων και πρωτοκόλλου, καθώς και θέματα αυθεντικοποίησης των χρηστών των υπηρεσιών τους.

Ιδιαίτερη σημασία για την επιτυχία του εγχειρήματος είναι η ενεργός συμμετοχή των στελεχών του δημοσίου, οι οποίοι και στην ουσία θα κληθούν να εφαρμόσουν το νέο αυτό πλαίσιο.

Οι αλλαγές για τους Πολίτες και τις Επιχειρήσεις:

- Ηλεκτρονικές Συναλλαγές, ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων, δηλώσεων και δικαιολογητικών.
- Ηλεκτρονική Επικοινωνία με τους φορείς του Δημοσίου.
- Ηλεκτρονικό Πρωτόκολλο στο οποίο ο πολίτης θα μπορεί να παρακολουθεί την πορεία της υποθέσεως που τον αφορά και μέσω του διαδικτύου.
- Πλαίσιο για τις Ηλεκτρονικές Πληρωμές.
- Πρόσβαση σε χρήσιμη και οργανωμένη πληροφορία μέσω των δικτυακών τόπων.
- Θεσμοθετείται η δυνατότητα ηλεκτρονικής εγγραφής για πρόσβαση σε υπηρεσίες που παρέχονται από φορείς του δημόσιου τομέα.
- Προβλέπεται η νομική και αποδεικτική ισχύς ηλεκτρονικών εγγράφων.
- Ελεύθερη Διάθεση Δημόσιων Δεδομένων.
- Θεσμοθετείται η διαρκής συμμετοχή στη βελτίωση λειτουργιών και υπηρεσιών.

Οι αλλαγές για τους Φορείς του Δημοσίου:

- Θεσμικό πλαίσιο να παρέχουν ηλεκτρονικές υπηρεσίες προς τους πολίτες.
- Θεσμοθετημένη δυνατότητα διακίνησης ηλεκτρονικών εγγράφων.
- Οι δικτυακοί τόποι όλων των φορέων του δημοσίου τομέα είναι πλέον οργανικό τμήμα της δομής του φορέα που ενημερώνεται καθημερινά.
- Διατηρούν μητρώα στα οποία καταγράφουν το σύνολο των υποδομών τους, έχουν τη δυνατότητα να συνεργαστούν με άλλους φορείς για την από κοινού παροχή υπηρεσιών.
- Διατηρούν ηλεκτρονικά αρχεία.
- Λαμβάνουν μέτρα προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
- Λειτουργούν καινοτόμες υπηρεσίες (π.χ. πρωτόκολλο στο οποίο οι πολίτες θα βλέπουν την πορεία της αιτήσεως – υποθέσεώς τους).
- Είναι συμμετοχοί στο συνολικό σχεδιασμό αξιοποιώντας την εμπειρία τους.
- Υποστηρίζονται με χρηματοδοτικά εργαλεία για την άμεση απλούστευση των διαδικασιών τους και ανάπτυξη ασφαλών G2G υπηρεσιών, στην υπηρεσία του πολίτη, αναιρώντας την απαίτηση για παραγωγή έντυπου «πιστοποιητικού».

5.2.2 Άξονες παρεμβάσεων και αποτελέσματα εφαρμογής

5.2.2.1 Δικαιώματα φυσικών και νομικών προσώπων για ηλεκτρονικές συναλλαγές

Ο νόμος αναγνωρίζει το δικαίωμα φυσικών και Νομικών Προσώπων Ιδιωτικού Δικαίου (πολιτών και επιχειρήσεων) να συναλλάσσονται ηλεκτρονικά με φορείς του δημόσιου τομέα. Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των προσώπων που χρησιμοποιούν υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, εισάγοντας σημαντικές, καινοτόμες και σε σχέση με το ευρωπαϊκό κανονιστικό περιβάλλον, ρυθμίσεις που ενισχύουν το επίπεδο προστασίας, όπως η υποχρέωση όσων φορέων σχεδιάζουν, διαμορφώνουν ή προμηθεύονται πληροφοριακά συστήματα και υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης να αξιολογούν τις επιπτώσεις τους στην ιδιωτικότητα και στην προστασία προσωπικών δεδομένων (privacy impact assessment) και η πρόβλεψη ότι κατά το σχεδιασμό συστημάτων και υπηρεσιών, ο σχεδιασμός, η διαμόρφωση και η προμήθεια πληροφοριακών συστημάτων και υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης πρέπει να γίνονται, λαμβάνοντας υπόψη τη – συνταγματική και νομοθετική – επιταγή για προστασία προσωπικών δεδομένων (privacy by design) και την ανάγκη διαμόρφωσης των συστημάτων και υπηρεσιών κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η επεξεργασία όσο το δυνατόν λιγότερων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα .

Σε σχέση με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ειδικά για σκοπούς ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (άρθρο _ 8) τα πρόσωπα μπορούν να επιλέξουν τη χρήση των προσωπικών δεδομένων που έχουν ήδη γνωστοποιήσει σε φορείς του δημόσιου τομέα για τις μελλοντικές, ηλεκτρονικές ή μη, συναλλαγές με αυτούς, αλλά προβλέπεται η παροχή της ενημερωμένης συγκατάθεσης τους (Informed consent). Η περαιτέρω χρήση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για στατιστικούς λόγους ή για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών καθίσταται δυνατή είτε επί τη βάση της ανωνυμοποίησης, είτε, εφόσον τα δεδομένα δεν ανωνυμοποιούνται, επί τη βάση της έγγραφης συγκατάθεσης των φυσικών προσώπων ή των νομίμων εκπροσώπων τους.

Ως μέτρο που διασφαλίζει τη συμμόρφωση των φορέων του δημόσιου τομέα με τις επιταγές της προστασίας προσωπικών δεδομένων και κατ' αποτέλεσμα με την ενίσχυση της προστασίας των προσώπων προβλέπεται ο ορισμός μέλους της ΟΔΕ που προβλέπει το άρθρο 36 ως εσωτερικό υπεύθυνο προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με καθήκον τη μέριμνα για τη λήψη όλων των αναγκαίων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων για την τήρηση των αρχών και των υποχρεώσεων που περιγράφονται στο νόμο για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και στον ν. 2472/97. Με τη θέσπιση του εσωτερικού υπεύθυνου προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εισάγεται η αρχή της λογοδοσίας (accountability) που συγκαταλέγεται στις βασικές επιλογές του υπό αναθεώρηση κοινοτικού πλαισίου για την προστασία προσωπικών δεδομένων.

5.2.2.2 Δικτυακοί τόποι φορέων της δημόσιας διοίκησης, διάθεση δημόσιας πληροφορίας και ανοιχτά δημόσια δεδομένα

Ο δικτυακός τόπος των φορέων γίνεται πλέον οργανικό τμήμα της λειτουργίας της Δημόσιας Διοίκησης, οι φορείς οφείλουν να παρέχουν χρήσιμη πληροφορία προς τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Ειδικότερα:

- Κατοχυρώνεται η ελεύθερη και χωρίς περιορισμούς πρόσβαση στους δικτυακούς τόπους.
- Παρέχεται στους χρήστες η δυνατότητα επικοινωνίας με τον φορέα, ιδίως με τη διαμόρφωση ειδικού χώρου για την υποβολή ερωτημάτων ή τη διάθεση ηλεκτρονικής διεύθυνσης επικοινωνίας.
- Καθίσταται προσιτή η σχετική νομοθεσία που διέπει τη λειτουργία τους αλλά και κάθε άλλη πληροφορία που διευκολύνει την άσκηση δικαιωμάτων και υποχρεώσεων.
- Διατίθενται σε επεξεργάσιμη και δεκτική περαιτέρω χρήσης μορφή υποδείγματα αιτήσεων, δηλώσεων αναγκαίων για την επικοινωνία και συναλλαγή χρηστών με τους φορείς.
- Οι φορείς εγγυώνται την εγκυρότητα και νομιμότητα και μεριμνούν για την ποιότητα και επικαιροποίηση των πληροφοριών που διαθέτουν ώστε να

γνωρίζει ο πολίτης με βεβαιότητα την εγκυρότητα της πληροφορίας που λαμβάνει.

- Παρέχεται η δυνατότητα για ελεύθερη χρήση των πληροφοριών που διαθέτουν από τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.
- Εισάγεται υποχρέωση ευρετηρίασης και παροχή υπηρεσιών καταλόγου και αναζήτησης των πληροφοριών για τη διευκόλυνση πολιτών και επιχειρήσεων.

5.2.2.3 Ηλεκτρονικά έγγραφα, αντίγραφα και αρχεία

Ο νόμος εισάγει και οργανώνει το πλαίσιο για την έκδοση διοικητικών πράξεων, σύνταξη και τήρηση εγγράφων κάθε είδους καθώς και τη διακίνηση, διαβίβαση, κοινοποίηση και ανακοίνωση αυτών μεταξύ φορέων του δημόσιου τομέα ή μεταξύ αυτών και των φυσικών προσώπων και Ν.Π.Ι.Δ. με χρήση ΤΠΕ (άρθρο 12).

Τα ηλεκτρονικά έγγραφα τα οποία φέρουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή του εξουσιοδοτημένου οργάνου που βασίζεται σε αναγνωρισμένο πιστοποιητικό, έχουν την ίδια νομική και αποδεικτική ισχύ με τα έγγραφα που φέρουν ιδιόχειρη υπογραφή και σφραγίδα.

Κάθε ηλεκτρονικό έγγραφο θα φέρει χρονοσήμανση και με αυτό τον τρόπο θα είναι δυνατή η επιβεβαίωση της προέλευσής του.

Παράλληλα, η διαδικασία έκδοσης αντιγράφου γίνεται πιο ευέλικτη και για τη μέγιστη δυνατή διευκόλυνση του συναλλασσομένου με φορείς του δημόσιου τομέα, προβλέπεται ότι δεν απαιτείται επικύρωση αντιγράφου όταν το έγγραφο έχει παραχθεί από φορέα του δημόσιου τομέα και τηρείται από αυτόν ή άλλον φορέα, εφόσον είναι δυνατή η επιβεβαίωση της ακρίβειας και ισχύος τους με χρήση ΤΠΕ. Για την εύρυθμη λειτουργία των φορέων του δημόσιου τομέα αλλά και την ταχύτερη διεκπεραίωση των διαδικασιών προβλέπεται η δημιουργία ή επικύρωση επιμέρους αρχείου της εκάστοτε διαδικασίας ή υπόθεσης καθώς και η τήρηση ηλεκτρονικών αρχείων κάθε φορέα του δημόσιου τομέα (άρθρο 15).

5.2.2.4 Ηλεκτρονικό πρωτόκολλο

Κάθε φορέας τηρεί ηλεκτρονικό πρωτόκολλο στο οποίο θα καταχωρίζονται πράξεις όπως η έκδοση, παραλαβή, κοινοποίηση, διαβίβαση εγγράφων, τα οποία είτε εκδίδονται από αυτόν είτε βρίσκονται ή περιέρχονται στην κατοχή του στο πλαίσιο της άσκησης των αρμοδιοτήτων του και μάλιστα ανεξάρτητα από το εάν η διοικητική πράξη ή ενέργεια διεκπεραιώνεται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει με ηλεκτρονικό τρόπο (άρθρο 16). Μετά την καταχώριση του εγγράφου, ο συναλλασσόμενος θα έχει τη δυνατότητα να ενημερώνεται μέσα από κατάλληλη on-line φόρμα για την πορεία της υπόθεσης του. Με τον τρόπο αυτό εισάγεται μια νέα συνιστώσα για ενίσχυση της αποδοτικότητας των δημοσίων υπηρεσιών και, κυρίως, μια βασική παράμετρος εισδοχής απόλυτα διαφανών διαδικασιών πριν την διεκπεραίωση μιας διοικητικής διαδικασίας ή την έκδοση της τελικής διοικητικής πράξης.

5.2.2.5 Ηλεκτρονική επικοινωνία μεταξύ φορέων της δημόσιας διοίκησης, φυσικών και νομικών προσώπων

Η ηλεκτρονική επικοινωνία μεταξύ φορέων του δημόσιου τομέα και φυσικών προσώπων ή Ν.Π.Ι.Δ. πραγματοποιείται μετά από σχετικό αίτημα των εν λόγω προσώπων ή μετά από την παροχή ρητής συγκατάθεσή τους.

- Τόσο η ίδια η αίτηση ή συγκατάθεση όσο και τυχόν ανάκλησή τους μπορούν να διαβιβαστούν και με ηλεκτρονικό τρόπο, με την προϋπόθεση ότι τηρούνται οι ρυθμίσεις για την ταυτοποίηση και επιβεβαίωση της ταυτότητας (αυθεντικοποίηση) ώστε να προκύπτει με ασφάλεια η ταυτότητα του υποβάλλοντος την αίτηση, συγκατάθεση ή ανάκληση.
- Σημειώνεται επίσης ότι οι φορείς του δημόσιου τομέα επικοινωνούν και συναλλάσσονται με φυσικά πρόσωπα και Ν.Π.Ι.Δ. και παρέχουν υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, τηρώντας τις προϋποθέσεις και τους όρους ασφάλειας που περιέχονται στο Πλαίσιο Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (άρθρο 27 ν. 3731/2008) ή στην πολιτική ασφάλειας του εκάστοτε φορέα του δημόσιου τομέα.

5.2.2.6 Ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων, δηλώσεων και δικαιολογητικών

Τα φυσικά πρόσωπα και Ν.Π.Ι.Δ. – δια των νομίμων εκπροσώπων τους – μπορούν να υποβάλλουν με ηλεκτρονικό τρόπο αιτήσεις, δηλώσεις, βεβαιώσεις, νομιμοποιητικά έγγραφα, δικαιολογητικά συμμετοχής, δικαιολογητικά καθώς και προσφορές για συμμετοχή σε δημόσιους διαγωνισμούς εφόσον πληρούνται οι κατά περίπτωση προϋποθέσεις που αφορούν την παροχή των αναγνωριστικών και διαπιστευτηρίων, της ταυτοποίησης και της επιβεβαίωσης της ταυτότητας (αυθεντικοποίησης) και της πολιτικής ασφάλειας του φορέα (άρθρο 23).

Με στόχο την παροχή αποτελεσματικών υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που θα συμβάλλουν στην ποιοτική διαφοροποίηση της επικοινωνίας και συναλλαγής των φορέων δημόσιου τομέα με φυσικά πρόσωπα και Ν.Π.Ι.Δ., εάν τα έγγραφα αυτά (π.χ. αιτήσεις, δηλώσεις, δικαιολογητικά) τηρούνται ήδη σε ηλεκτρονικό αρχείο ή με οποιονδήποτε τρόπο σε φορέα του δημόσιου τομέα προβλέπεται αυτεπάγγελτη αναζήτησή τους από τον ίδιο το φορέα στον οποίο απευθύνονται. Το φυσικό πρόσωπο ή Ν.Π.Ι.Δ. που επικοινωνεί ή συναλλάσσεται με φορέα του δημόσιου τομέα μπορεί να αιτηθεί την αναζήτηση των εγγράφων αυτών βεβαιώνοντας με υπεύθυνη δήλωση την ακρίβεια των αναγραφόμενων ή βεβαιούμενων σε αυτά στοιχείων – δεδομένων.

5.2.2.7 Ηλεκτρονικές πληρωμές

Στο πλαίσιο της εφαρμογής του νόμου εισάγεται η δυνατότητα των ηλεκτρονικών πληρωμών σε όλο το εύρος των συναλλαγών και μάλιστα ανεξάρτητα από την ιδιότητα του συναλλασσομένου – χρήστη υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης ως δικαιούχου ή οφειλέτη χρηματικού ποσού. Για τη διευκόλυνση διενέργειας τέτοιων συναλλαγών προβλέπεται ότι η συναλλαγή μπορεί να πραγματοποιείται είτε απευθείας από τον ίδιο υπό τις προϋποθέσεις της ταυτοποίησης και επιβεβαίωσης της ταυτότητάς του (αυθεντικοποίησης) είτε μέσω των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) και των Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης (ΕΚΕ) καθώς και των Ελληνικών Ταχυδρομείων (ΕΛΤΑ).

5.2.2.8 *Νέες οργανωτικές δομές*

Με σκοπό την ενίσχυση της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και την εφαρμογή του νόμου με συντονισμένο τρόπο προβλέπεται :

- Η σύσταση Γενικών Διευθύνσεων Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης σε κάθε Υπουργείο, στις οποίες θα υπάγονται όλες οι υφιστάμενες οργανικές μονάδες, των οποίων οι αρμοδιότητες σχετίζονται με την αξιοποίηση των ΤΠΕ, την ενίσχυση της αποδοτικότητας των υπηρεσιών, την απλούστευση των διαδικασιών και την υλοποίηση δράσεων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης (άρθρο 34)
- Η συγκρότηση Διυπουργικής Επιτροπής Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης – αποτελούμενη από Προϊστάμενους Γενικών Διευθύνσεων Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ή εκπροσώπους αυτών – με στόχο την ενίσχυση της συνεργασίας και το συντονισμό των φορέων του δημόσιου τομέα καθώς και την αποτελεσματικότερη υλοποίηση δράσεων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Για την καλύτερη οργάνωση της ενημέρωσης και εν γένει των εργασιών της Επιτροπής προβλέπεται η δημιουργία δικτυακού τόπου υπό την εποπτεία της Γενικής Διεύθυνσης Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης (άρθρο 35)
- Η συγκρότηση Ομάδας Διοίκησης Έργου (ΟΔΕ) σε κάθε φορέα του δημόσιου τομέα που θα έχει ως αντικείμενο τη διαδικαστική, οργανωτική και τεχνική υποστήριξη της εφαρμογής του νόμου. Μάλιστα, όπως ήδη αναφέρθηκε (βλ. 2.2.1), κάθε ομάδα ορίζει ένα από τα μέλη της ως εσωτερικό υπεύθυνο προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο οποίος μεριμνά για τη λήψη όλων των αναγκαίων τεχνικών και οργανωτικών μέτρων για την τήρηση των αρχών και των υποχρεώσεων που περιγράφονται στο νόμο για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και στον ν. 2472/97
- Με την τροποποίηση των προγενέστερων ρυθμίσεων για το Τεχνικό Γνωμοδοτικό Συμβούλιο επικαιροποιούνται οι αρμοδιότητές του, αξιοποιώντας τη δυνατότητα για συμβολή του συλλογικού αυτού οργάνου στο θεσμικό πλαίσιο ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και ειδικότερα στα θέματα διαλειτουργικότητας (άρθρο 37).

5.2.2.9 Κοινή χρήση υποδομών, υπηρεσιών ΤΠΕ και δεδομένων

Βασική προϋπόθεση για τη μετάβαση στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση αποτελεί η ενίσχυση της συνεργασίας των επιμέρους φορέων για την αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Με τον νόμο για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση:

- Παρέχεται η δυνατότητα για κοινή χρήση υποδομών, υπηρεσιών ΤΠΕ και δεδομένων από τους φορείς του δημόσιου τομέα που θα συμβάλλει σημαντικά και στη δραστική εξοικονόμηση πόρων. Επισημαίνεται πάντως ότι εξαιρούνται από την κοινή αυτή χρήση τα προσωπικά δεδομένα χρηστών υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.
- Προβλέπεται η τήρηση μητρώου των πληροφοριακών και επικοινωνιακών υποδομών και συστημάτων, του λογισμικού καθώς και των κατηγοριών αρχείων και δεδομένων που χρησιμοποιούν ή τηρούν οι φορείς του δημόσιου τομέα. Στο μητρώο περιλαμβάνονται όλες οι αναγκαίες λεπτομέρειες σχετικά με τις άδειες χρήσης/εκμετάλλευσης και τα δικαιώματα πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας του φορέα του δημόσιου τομέα.
- Για λόγους εξοικονόμησης πόρων και ενίσχυσης της αποδοτικότητας της δράσης των φορέων του δημόσιου τομέα, κάθε φορέας του δημόσιου τομέα υποχρεούται να εξετάζει με τον πλέον πρόσφορο τρόπο τη διαθεσιμότητα λογισμικού, υποδομών, πληροφοριακών και επικοινωνιακών συστημάτων και εν γένει ΤΠΕ σε άλλους δημόσιους φορείς καθώς και τη δυνατότητα κοινής χρήσης αυτών πριν από την προμήθεια, αναβάθμιση ή επικαιροποίησή τους.
- Σε κάθε σύμβαση με αντικείμενο την ανάπτυξη προϊόντων λογισμικού για λογαριασμό φορέων του δημόσιου τομέα θα πρέπει να προβλέπεται ότι το πρόγραμμα λογισμικού που παραδίδεται από τον ανάδοχο στον φορέα του δημόσιου τομέα περιλαμβάνει τον πηγαίο κώδικα και την αναγκαία τεκμηρίωση σύμφωνα με τους κανόνες της επιστήμης, τα οποία θα πρέπει να καταχωρίζονται στο μητρώο.
- Προβλέπεται η δημιουργία αποθετηρίου πληροφοριών και προϊόντων λογισμικού του δημόσιου τομέα για την αξιοποίηση των υφιστάμενων προϊόντων λογισμικού προς όφελος του συνόλου των φορέων.

5.2.2.10 Δίκτυο Δημόσιου Τομέα

Για τη συγκέντρωση της ζήτησης υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και την κάλυψη του συνόλου των αναγκών και αιτημάτων για την παροχή και προμήθεια των σχετικών υπηρεσιών και συστημάτων των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης δημιουργείται ενιαίο σύστημα παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών υπηρεσιών και προμήθειας των αναγκαίων πληροφοριακών συστημάτων «Δίκτυο Δημόσιου Τομέα», το οποίο λειτουργεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης. Με τη λειτουργία του εντάσσονται οι φορείς του ΣΥΖΕΥΞΙΣ και εντός τριμήνου όλοι οι φορείς της Γενικής Κυβέρνησης. Το Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής διακυβέρνησης συγκεντρώνει τα αιτήματα των φορέων της Γενικής Κυβέρνησης, αξιολογεί τις σχετικές ανάγκες, προβαίνει σε ορθολογική κατανομή τους και φροντίζει για τη διενέργεια των σχετικών διαγωνισμών ή διαδικασιών ανάθεσης σύμφωνα με την ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία για τις δημόσιες συμβάσεις.

5.2.2.11 Συμμετοχική διαρκής βελτίωση υπηρεσιών και λειτουργιών του δημοσίου

Στο άρθρο 11 του νόμου για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση προβλέπεται η δυνατότητα των προσώπων που επικοινωνούν ή συναλλάσσονται με φορείς του δημόσιου τομέα να διατυπώνουν παρατηρήσεις και προτάσεις αναφορικά με την λειτουργία των εν λόγω φορέων και την παροχή υπηρεσιών, ιδίως όσων παρέχονται με χρήση ΤΠΕ.

Με τη ρύθμιση αυτή επιδιώκεται η ενίσχυση της συμμετοχής των χρηστών στην προσπάθεια για συνεχή βελτίωση υπηρεσιών καθώς και της εν γένει λειτουργίας των φορέων του δημόσιου τομέα, με σκοπό τη συνεχή διάδραση μεταξύ πολιτών και φορέων του δημόσιου τομέα και τη συνδιαμόρφωση ενός αποτελεσματικού πλαισίου λειτουργίας και παροχής υπηρεσιών που θα αποκρίνεται στις πραγματικές ανάγκες των χρηστών υπό όρους αποδοτικής ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

5.2.2.12 Αναβάθμιση και Βελτίωση Λειτουργίας των ΚΕΠ και των ΕΚΕ

Στο πλαίσιο της εφαρμογής του Νόμου προσδιορίζονται με κοινή απόφαση του Υπ. ΕΣΑΗΔ και του εκάστοτε συναρμόδιου Υπουργού οι υπηρεσίες ή οι κατηγορίες

υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που παρέχονται, μεταξύ άλλων, και μέσω των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (ΚΕΠ) και των Ενιαίων Κέντρων Εξυπηρέτησης (ΕΚΕ). Στόχος είναι η σταδιακή μετάβαση των ΚΕΠ ως κέντρων ολοκληρωμένων υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Σε αυτή την κατεύθυνση, τα ΚΕΠ θα μπορούν να υποστηρίζουν ηλεκτρονικές πληρωμές. [71]

5.2.3 Το περιεχόμενο του Νόμου

Παρακάτω αναλύεται ο Νόμος για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση όπως είχε αναρτηθεί για ηλεκτρονική διαβούλευση στις 9 Ιανουαρίου 2011.

5.2.3.1 Το Σχέδιο Νόμου για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση και Λοιπές Διατάξεις

Εξοικονόμηση μέχρι 4 δις ευρώ, καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη και μείωση της διαφθοράς υπόσχεται ο νέος νόμος για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση που κατατέθηκε στις 27/04 στη Βουλή των Ελλήνων. Μετά τη «Διαύγεια», τον «Καλλικράτη» και την «Ηλεκτρονική Διαβούλευση» ο νόμος για την «Ηλεκτρονική διακυβέρνηση», που συμπεριλαμβάνει και χρονοδιάγραμμα με «δράσεις άμεσης προτεραιότητας» αποτελεί το επόμενο μεγάλο βήμα αλλαγής του τρόπου λειτουργίας της ελληνικής δημόσιας διοίκησης και των σχέσεων του κράτους με τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τους άλλους φορείς.

5.2.3.2 Άρθρο 1 Αντικείμενο/Σκοπός του νόμου

Αντικείμενο του νόμου αυτού είναι:

1. η αναγνώριση του δικαιώματος των φυσικών και νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (εφεξής ΝΠΙΔ) να επικοινωνούν και να συναλλάσσονται με τους φορείς του δημόσιου τομέα με χρήση τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών (εφεξής ΤΠΕ) και
2. η ρύθμιση της χρήσης των ΤΠΕ από τους φορείς του δημόσιου τομέα εντός του πλαισίου και για τις ανάγκες της λειτουργίας τους και την υποστήριξη της άσκησης των αρμοδιοτήτων και των συναλλαγών τους.

5.2.3.3 Άρθρο 2 Πεδίο εφαρμογής

- 1) Με την επιφύλαξη ειδικότερων ρυθμίσεων ο νόμος αυτός εφαρμόζεται
 1. ως προς την άσκηση αρμοδιοτήτων, όπως η έκδοση πράξεων από φορείς του δημόσιου τομέα με χρήση πληροφοριακών και επικοινωνιακών συστημάτων και δικτύων,
 2. ως προς την ηλεκτρονική επικοινωνία μεταξύ των φορέων του δημόσιου τομέα
 3. ως προς την ηλεκτρονική επικοινωνία και παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης μεταξύ των φορέων του δημόσιου τομέα και των φυσικών ή/και ΝΠΙΔ .
 4. ως προς την πρόσβαση των φυσικών ή ΝΠΙΔ σε δημόσια ηλεκτρονικά έγγραφα και τη διάθεσή τους για περαιτέρω χρήση
- 2) Ο νόμος αυτός εφαρμόζεται και στην περίπτωση που μέρος της έκδοσης ή διεκπεραίωσης πράξης ή ενέργειας, της επικοινωνίας ή της συναλλαγής πραγματοποιείται με μη ηλεκτρονικό τρόπο. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζεται σε εκείνα τα στάδια της πράξης, ενέργειας, επικοινωνίας ή συναλλαγής, τα οποία πραγματοποιούνται με ηλεκτρονικό τρόπο.

5.2.3.4 Άρθρο 3 Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος νόμου νοούνται ως

Αρχή Εγγραφής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης: η οντότητα που είναι αρμόδια για τη συλλογή των απαιτούμενων στοιχείων και την πιστοποίηση της ταυτότητας ενός προσώπου που αιτείται εγγραφή σε κάποια ηλεκτρονική υπηρεσία.

Αρχή Πιστοποίησης: η οντότητα που είναι αρμόδια για τη(ν) (τεχνική) διαχείριση των ψηφιακών πιστοποιητικών για ολόκληρο τον κύκλο ζωής τους.

Ασφάλεια Πληροφοριακών Συστημάτων: ένα οργανωμένο πλαίσιο από έννοιες, αντιλήψεις, αρχές, πολιτικές, διαδικασίες, τεχνικές και μέτρα που απαιτούνται για να προστατευθούν τα στοιχεία του Πληροφοριακού Συστήματος (ΠΣ), αλλά και το σύστημα ολόκληρο, από κάθε σκόπιμη ή τυχαία απειλή.

Ασφάλεια Τεχνολογίας Πληροφορικής και Επικοινωνιών – ΤΠΕ: η ασφάλεια της τεχνολογικής υποδομής των ΠΣ, συμπεριλαμβανομένων και των επικοινωνιακών (υπο) συστημάτων του.

Ασφάλεια Πληροφοριών/δεδομένων: η ασφάλεια των δεδομένων που διακινούνται, επεξεργάζονται και αποθηκεύονται στα στοιχεία του ΠΣ.

Αυθεντικοποίηση: η διαδικασία πιστοποίησης και επιβεβαίωσης της ταυτότητας των φυσικών και νομικών προσώπων, τα οποία είναι χρήστες υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που βασίζεται στα διαπιστευτήρια που κατέχουν, και με την οποία αναγνωρίζεται και επιβεβαιώνεται η ορθότητα της ταυτότητας ενός προσώπου ή κάποιων χαρακτηριστικών της.

Διαπιστευτήρια: εχέγγυα που παρουσιάζει το πρόσωπο που είναι χρήστης υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης προκειμένου να αποδείξει την ταυτότητά του.

Εγγραφή: η διαδικασία που συνίσταται στη δήλωση της βούλησης να γίνεται χρήση μιας υπηρεσίας ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, την υποβολή τυχόν δικαιολογητικών και νομιμοποιητικών εγγράφων και την παροχή αναγνωριστικών.

Ευρετηρίαση: η δημιουργία υποδομής για την ταχεία αναζήτηση πληροφοριών και δεδομένων σε ένα αρχείο ή συλλογή πληροφορίας και εγγράφων.

Ηλεκτρονικό γραφείο: η ηλεκτρονική διεύθυνση, της οποίας η κατοχή και διαχείριση ανήκει σε φορέα του δημόσιου τομέα στο πλαίσιο της άσκησης των αρμοδιοτήτων που έχουν ανατεθεί σε αυτόν για την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Ηλεκτρονική διαχείριση εγγράφων: Το σύνολο των ενεργειών που αποσκοπούν στην καταχώριση, πρωτοκόλληση, οργάνωση, ταξινόμηση και συντήρηση των διοικητικών εγγράφων που δημιουργήθηκαν από τους φορείς δημόσιου τομέα ή ιδιωτικών εγγράφων που περιήλθαν σε αυτούς από τρίτους και πραγματοποιούνται μέσω πληροφοριακών συστημάτων/τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών.

Ηλεκτρονικό έγγραφο : κάθε μέσο, το οποίο χρησιμοποιείται από υπολογιστικό – πληροφοριακό σύστημα, με ηλεκτρονικό, μαγνητικό ή άλλο τρόπο, για εγγραφή, αποθήκευση, παραγωγή ή αναπαραγωγή στοιχείων που δεν μπορούν να αναγνωστούν άμεσα, όπως επίσης και κάθε μαγνητικό, ηλεκτρονικό ή άλλο υλικό, στο οποίο

εγγράφεται οποιαδήποτε πληροφορία, εικόνα, σύμβολο ή ήχος, αυτοτελώς ή σε συνδυασμό, εφόσον τα μέσα και τα υλικά αυτά επιφέρουν έννομες συνέπειες ή προορίζονται ή είναι πρόσφορα να αποδείξουν γεγονότα που έχουν έννομη σημασία.

Ηλεκτρονική πληρωμή: κάθε οικονομικού χαρακτήρα συναλλαγή που διενεργείται ηλεκτρονικά και παρέχει τη δυνατότητα απόδειξης της διενέργειας αυτής, ανεξάρτητα από το μέσο πληρωμής που χρησιμοποιείται.

Ηλεκτρονικό πρωτόκολλο: Ηλεκτρονικό πρωτόκολλο είναι το πληροφοριακό σύστημα που εξυπηρετεί τη συλλογή, καταγραφή και διανομή των διακινούμενων εγγράφων με όποιο μέσο κι αν αυτά παράγονται, καταχωρίζονται ή διακινούνται.

Ηλεκτρονική ταυτότητα/ταυτοποίηση: οποιοδήποτε μέσο ή μέθοδος που χρησιμοποιεί το πρόσωπο που είναι χρήστης υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για τη δήλωση και αναγνώριση της ταυτότητάς του αναφορικά με την πρόσβαση σε μια ηλεκτρονική υπηρεσία.

Ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: κάθε μήνυμα με κείμενο, φωνή, ήχο ή εικόνα που αποστέλλεται μέσω δημόσιου δικτύου επικοινωνιών, το οποίο μπορεί να αποθηκεύεται στο δίκτυο ή στον τερματικό εξοπλισμό του παραλήπτη έως ότου παραληφθούν από αυτόν.

Ηλεκτρονική υπογραφή: δεδομένα σε ηλεκτρονική μορφή, τα οποία είναι συνημμένα σε άλλα ηλεκτρονικά δεδομένα ή συσχετίζονται λογικά με αυτά και τα οποία χρησιμεύουν ως μέθοδος απόδειξης της γνησιότητας.

Πιστοποιητικό: ηλεκτρονική βεβαίωση, η οποία συνδέει δεδομένα επαλήθευσης υπογραφής με ένα άτομο και επιβεβαιώνει την ταυτότητά του.

Πολιτική Ασφάλειας: δήλωση που περιγράφει τις στρατηγικές, επιλογές, προτεραιότητες, διαδικασίες και μέτρα της διοίκησης του φορέα σε θέματα ασφάλειας πληροφοριακών συστημάτων, ασφάλειας τεχνολογίας πληροφορικής και επικοινωνιών και ασφάλειας πληροφοριών. Με τη δήλωση αυτή καθορίζονται οι ρόλοι, οι αρμοδιότητες και οι ευθύνες ενός εκάστου για την εφαρμογή των επιλεγμένων διαδικασιών ασφάλειας.

Προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή: ηλεκτρονική υπογραφή, που πληροί τους εξής όρους: α) συνδέεται μονοσήμαντα με τον υπογράφοντα, β) είναι ικανή να καθορίσει ειδικά και αποκλειστικά την ταυτότητα του υπογράφοντος, γ) δημιουργείται με μέσα

τα οποία ο υπογράφων μπορεί να διατηρήσει υπό τον αποκλειστικό του έλεγχο και δ) συνδέεται με τα δεδομένα στα οποία αναφέρεται κατά τρόπο τέτοιο ώστε να μπορεί να εντοπισθεί οποιαδήποτε μεταγενέστερη αλλοίωση των εν λόγω δεδομένων.

Ταυτοποίηση: η διαδικασία δήλωσης ταυτότητας από το χρήστη στις υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

Υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης: υπηρεσίες που συνίστανται στην παραγωγή, διακίνηση και διαχείριση πληροφοριών και (ηλεκτρονικών) εγγράφων και στην παροχή υπηρεσιών από φορείς του δημόσιου τομέα ή/και στην πραγματοποίηση συναλλαγών με αυτούς με χρήση πληροφοριακών και επικοινωνιακών συστημάτων.

Υπηρεσία χρονοσήμανσης: ορίζεται η δημιουργία των απαραίτητων τεκμηρίων για ένα σύνολο δεδομένων σε ψηφιακή μορφή, έτσι ώστε να μπορεί να αποδειχθεί ότι τα δεδομένα αυτά υπήρχαν σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

Φορείς δημόσιου τομέα: οι κρατικές αρχές, κεντρικές και περιφερειακές, αυτοτελείς δημόσιες υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ανεξάρτητες και ρυθμιστικές διοικητικές αρχές, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου του δημόσιου τομέα¹⁶ και οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού./ *Εναλλακτικά: Οι κρατικές αρχές, κεντρικές και περιφερειακές, αυτοτελείς δημόσιες υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, ανεξάρτητες και ρυθμιστικές διοικητικές αρχές, οι φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα όπως ορίζονται στον ν. 3861/10/ ν. 3812/09. και οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου και δευτέρου βαθμού.*

Χρήστες υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης: τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που χρησιμοποιούν υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Ως χρήστες υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης νοούνται και οι υπάλληλοι και λειτουργοί των φορέων δημόσιου τομέα που χρησιμοποιούν υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους.

¹⁶ Αυτή είναι η διατύπωση που ακολουθεί ο ν. 3844/10 (προσαρμογή στην Οδηγία για τις υπηρεσίες) «Όλες οι αρμόδιες αρχές, όπως υπηρεσίες Υπουργείων, Περιφερειών, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) πρώτου και δευτέρου βαθμού, ανεξάρτητες διοικητικές αρχές, ή υπηρεσίες νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.) του δημόσιου τομέα...»

Χρονοσήμανση: αλληλουχία χαρακτήρων ή στοιχεία που δηλώνουν με ασφάλεια την ημερομηνία και ώρα που έχει λάβει χώρα μία πράξη ή ενέργεια.

5.2.3.5 Άρθρο 4 Γενικές αρχές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

1. Οι φορείς του δημόσιου τομέα χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ και τις υπηρεσίες κι εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης τηρώντας τις αρχές της νομιμότητας, της χρηστής διοίκησης και της διαφάνειας.
2. Οι φορείς του δημόσιου τομέα χρησιμοποιούν τις ΤΠΕ και τις υπηρεσίες κι εφαρμογές ηλεκτρονικής διακυβέρνησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στον παρόντα νόμο, μεριμνώντας για την ασφάλεια, (και τη διαθεσιμότητα) των συστημάτων και υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και την πρόσβαση σε αυτές. Οι φορείς του δημόσιου τομέα παρέχουν τη δυνατότητα της χρήσης υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης μέσω της Κεντρικής Διαδικτυακής Πύλης του Ελληνικού Δημοσίου, και, κατά περίπτωση, άλλων πυλών ή τόπων πρόσβασης που ορίζονται ειδικά. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του εκάστοτε συναρμόδιου Υπουργού προσδιορίζονται κάθε φορά οι υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που παρέχονται μέσω των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (εφεξής ΚΕΠ), της Κεντρικής Διαδικτυακής Πύλης του Ελληνικού Δημοσίου και, κατά περίπτωση, άλλων πυλών ή τόπων πρόσβασης που ορίζονται ειδικά.
3. Οι φορείς του δημόσιου τομέα φροντίζουν για την ασφάλεια και την αυθεντικότητα των δεδομένων και των ηλεκτρονικών εγγράφων που παράγουν, καταχωρίζουν, τηρούν ή με οποιοδήποτε τρόπο διαχειρίζονται και των υπηρεσιών που παρέχουν κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που έχουν ανατεθεί σε αυτούς.
4. Οι φορείς του δημόσιου τομέα διαμορφώνουν την πληροφόρηση και επικοινωνία και εν γένει τις υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης κατά τρόπο, ώστε αυτές να είναι φιλικές προς τον χρήστη, να διασφαλίζουν και να ενισχύουν την ισότητα ως προς την πρόσβαση σε πληροφορίες και υπηρεσίες και να λαμβάνουν υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες πρόσβασης ορισμένων ομάδων ή ατόμων.

5. Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και η διαμόρφωση και προμήθεια των αντίστοιχων πληροφοριακών και επικοινωνιακών συστημάτων και υπηρεσιών πρέπει να γίνεται με γνώμονα την προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρίες και τη δυνατότητα αξιοποίησης των σχετικών υπηρεσιών από αυτά.
6. Οι φορείς δημοσίου τομέα διασφαλίζουν ότι η παροχή των υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης γίνεται κατά τρόπο που υποστηρίζει και ενθαρρύνει, ιδίως με τεχνικά μέσα και επιλογή των κατάλληλων μορφών αδειών χρήσης, την πρόσβαση στην πληροφορία του δημόσιου τομέα και την περαιτέρω χρήση αυτής κατά τα οριζόμενα στην κείμενη νομοθεσία.

5.2.3.6 Άρθρο 5 Δημιουργία δικτυακού τόπου

1. Κάθε φορέας δημόσιου τομέα υποχρεούται να δημιουργεί και να διατηρεί δικτυακό τόπο με τις κατάλληλες εφαρμογές, ιδίως για την υποβολή αναφορών, δηλώσεων και αιτήσεων από τα συναλλασσόμενα με αυτή φυσικά πρόσωπα ή ΝΠΙΔ. Η υποχρέωση αυτή εκπληρώνεται και με απλή φιλοξενία σχετικής με τον συγκεκριμένο φορέα ιστοσελίδας σε δικτυακό τόπο που διαχειρίζεται ιεραρχικά προϊσταμένη ή εποπτεύουσα αυτής αρχή, υπό την προϋπόθεση ότι διατίθεται εμφανώς διεύθυνση ηλεκτρονικής επικοινωνίας με τον συγκεκριμένο φορέα.
2. Ο δικτυακός τόπος οφείλει να παρέχει με κάθε πρόσφορο τρόπο τη δυνατότητα επικοινωνίας των φυσικών προσώπων και των ΝΠΙΔ με τον φορέα του δημόσιου τομέα, ιδίως με τη διάθεση της διεύθυνσης ηλεκτρονικού ταχυδρομείου ή τη διαμόρφωση ειδικού χώρου για τη διατύπωση των ερωτημάτων κάθε ενδιαφερόμενου.
3. Ο φορέας του δημόσιου τομέα που τηρεί δικτυακό τόπο μεριμνά για την εγκυρότητα, νομιμότητα, ακεραιότητα, ακρίβεια και επικαιροποίηση των πληροφοριών και των υπηρεσιών, στις οποίες τα συναλλασσόμενα με τον φορέα φυσικά ή ΝΠΙΔ έχουν πρόσβαση με χρήση ΤΠΕ.
4. Κάθε φορέας του δημόσιου τομέα προσδιορίζει τους όρους και τα εργαλεία τήρησης του δικτυακού τόπου τηρώντας τις αρχές της δημοσιότητας, της ποιότητας, της ασφάλειας, της προσβασιμότητας και της διαλειτουργικότητας.

Στο δικτυακό τόπο περιλαμβάνεται αναφορά των στοιχείων του υπευθύνου τήρησης και του αναπληρωτή του και των στοιχείων επικοινωνίας αυτών.

5. Με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων, οι δικτυακοί τόποι που δημιουργούνται και τηρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων είναι τόποι ελεύθερης και χωρίς περιορισμούς πρόσβασης. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Η.Δ. / εναλλακτικά: Με απόφαση του εκάστοτε καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού προσδιορίζονται οι όροι και τα εργαλεία τήρησης δικτυακού τόπου από έναν φορέα του δημόσιου τομέα, οι ειδικότεροι όροι χρήσης, η πολιτική ασφάλειας, η πολιτική προστασίας ιδιωτικότητας και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια που αναφέρεται στους δικτυακούς τόπους των φορέων του δημόσιου τομέα, των οποίων προΐσταται ή εποπτεύει.

5.2.3.7 Άρθρο 6 Πληροφοριακές υποχρεώσεις των φορέων του δημόσιου τομέα

1. Με την επιφύλαξη των προϋποθέσεων, των όρων και των περιορισμών που προβλέπονται ως προς την πρόσβαση στα έγγραφα και την επεξεργασία και προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τηρούν οι φορείς του δημόσιου τομέα και ως προς την περαιτέρω χρήση των πληροφοριών του δημόσιου τομέα κατά τα οριζόμενα στον ν. 3448/06 «Για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα και τη ρύθμιση θεμάτων αρμοδιότητας Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης» (ΦΕΚ 57 Α'/15.03.2006), οι φορείς του δημόσιου τομέα οφείλουν να δημοσιοποιούν και να καθιστούν προσιτές, ιδίως στους δικτυακούς τόπους τους, τις πληροφορίες που τους αφορούν ή διαθέτουν. Σε αυτές συγκαταλέγονται: α) η βασική νομοθεσία που αναφέρεται στα εκάστοτε πεδία αρμοδιότητάς ή δραστηριότητάς τους, β) πληροφορίες για τις υπηρεσίες συναλλαγών, οι οποίες μπορεί να πραγματοποιηθούν με χρήση ΤΠΕ γ) κάθε άλλη πληροφορία, η πρόσβαση στην οποία διευκολύνει την άσκηση δικαιωμάτων ή την εκπλήρωση υποχρεώσεων που προβλέπει ο νόμος.
2. Οι φορείς του δημόσιου τομέα διαθέτουν τις ως άνω πληροφορίες και έγγραφα σε επεξεργάσιμη, με αυτοματοποιημένα μέσα, μορφή. Οι φορείς του δημόσιου τομέα οφείλουν ιδίως να διαθέτουν σε επεξεργάσιμη, με

αυτοματοποιημένα μέσα, μορφή στους δικτυακούς τόπους τους τα υποδείγματα-κείμενα αιτήσεων, δηλώσεων, παραστατικών που είναι αναγκαία για την άσκηση δικαιωμάτων ή την εκπλήρωση υποχρεώσεων των συναλλασσομένων με αυτούς, ανεξάρτητα από το εάν η σχετική επικοινωνία ή συναλλαγή θα πραγματοποιηθεί με ηλεκτρονικό ή μη τρόπο.

3. Οι φορείς του δημόσιου τομέα εγγυώνται την εγκυρότητα και νομιμότητα των πληροφοριών και εγγράφων που αναρτούν ή κοινοποιούν προς ανάρτηση στην Κεντρική Διαδικτυακή Πύλη του Ελληνικού Δημοσίου.
4. Με την επιφύλαξη των διατάξεων για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, των διατάξεων για την προστασία της πνευματικής και βιομηχανικής ιδιοκτησίας και των διατάξεων για την περαιτέρω χρήση των πληροφοριών του δημόσιου τομέα, οι πληροφορίες που δημοσιοποιούνται, ανακοινώνονται και κοινοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, μπορούν ελεύθερα να μεταφορτώνονται, να προσκτώνται, να αποθηκεύονται, να τυγχάνουν επεξεργασίας, να διαδίδονται και να χρησιμοποιούνται περαιτέρω υπό τον όρο ότι μνημονεύεται κατάλληλα η πηγή τους και δεν εμφανίζονται ως πρωτότυπες πληροφορίες, εάν έχουν υποστεί μετατροπές.
5. Οι περιορισμοί και οι όροι χρήσης των πληροφοριών και εγγράφων που αναρτώνται πρέπει να δημοσιεύονται κατά σαφή και εμφανή τρόπο στο δικτυακό τόπο του φορέα του δημόσιου τομέα. Οι τροποποιήσεις των περιορισμών και των όρων χρήσης πρέπει να είναι άμεσα και ευχερώς αναγνωρίσιμες.
6. Οι φορείς του δημόσιου τομέα οφείλουν να μεριμνούν για την ευρετηρίαση και τεκμηρίωση της πληροφορίας που διαθέτουν, όπως και για την παροχή υπηρεσιών καταλόγου, αναζήτησης και αυτοματοποιημένης αίτησης και διάθεσης πληροφοριών και εγγράφων του δημοσίου τομέα.

5.2.3.8 Άρθρο 7 Γενικές αρχές προστασίας προσωπικών δεδομένων

1. Οι φορείς του δημόσιου τομέα παρέχουν υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης με σεβασμό του δικαιώματος προστασίας προσωπικών δεδομένων και ιδιωτικότητας.
2. Ο σχεδιασμός, η διαμόρφωση και η προμήθεια πληροφοριακών συστημάτων και υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης πρέπει να γίνεται, λαμβάνοντας

υπόψη το δικαίωμα προστασίας των προσωπικών δεδομένων και την ανάγκη διαμόρφωσης των συστημάτων και υπηρεσιών κατά τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η επεξεργασία όσο το δυνατόν λιγότερων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

3. Κατά το σχεδιασμό, διαμόρφωση και προμήθεια πληροφοριακών συστημάτων και υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης γίνεται αξιολόγηση των επιπτώσεών τους στην ιδιωτικότητα και στην προστασία προσωπικών δεδομένων.

5.2.3.9 Άρθρο 8 Δικαιώματα των προσώπων σε σχέση με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για σκοπούς ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

1. Περαιτέρω χρήση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για στατιστικούς λόγους ή για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών επιτρέπεται είτε με ανωνυμοποίηση των δεδομένων αυτών είτε με έγγραφη συγκατάθεση των φυσικών προσώπων ή των νομίμων εκπροσώπων τους κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον ν. 2472/97 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως ισχύει.
2. Εφόσον τα φυσικά πρόσωπα επιθυμούν να χρησιμοποιηθούν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν και έχουν γνωστοποιήσει σε φορείς του δημόσιου τομέα για μελλοντικές ηλεκτρονικές συναλλαγές τους με τους φορείς αυτούς παρέχουν προς τούτο την έγγραφη συγκατάθεσή τους μετά από ενημέρωση για τις ενδεχόμενες μελλοντικές χρήσεις και τους σκοπούς που επιδιώκονται, τους αποδέκτες και τις κατηγορίες αποδεκτών καθώς και την ύπαρξη δικαιωμάτων πρόσβασης και αντίρρησης.
3. Με πράξη της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα ορίζονται οι ειδικότερες λεπτομέρειες για την ενημέρωση των προσώπων και την παροχή της συγκατάθεσης σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους.
4. Οι δημόσιες αρχές δεν επιτρέπεται να εξαρτούν την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης από τη συγκατάθεση των προσώπων για την περαιτέρω επεξεργασία δεδομένων που τα αφορούν είτε για στατιστικούς σκοπούς και για σκοπούς βελτίωσης των παρεχομένων υπηρεσιών είτε για την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης στο μέλλον

5.2.3.10 Άρθρο 9 Δικαίωμα πρόσβασης στις πληροφορίες των φορέων του δημόσιου τομέα.

Καθένας έχει δικαίωμα πρόσβασης στις πληροφορίες του δημόσιου τομέα. Η πρόσβαση στα έγγραφα όπως προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν.2690/1999 «Κύρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει, αφορά και στα ηλεκτρονικά έγγραφα κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον παρόντα νόμο. Εφόσον ασκείται το κατά το άρθρο 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα που τηρούνται ηλεκτρονικά από φορέα του δημόσιου τομέα, η χορήγηση αντιγράφου σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του παρόντος μπορεί να γίνει και με ηλεκτρονικό τρόπο, με την επιφύλαξη των ειδικότερων ρυθμίσεων του παρόντος. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ρυθμίζεται ο τρόπος πρόσβασης με χρήση ΤΠΕ και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας ρύθμισης.

5.2.3.11 Άρθρο 10 Δικαίωμα ηλεκτρονικής επικοινωνίας – Δικαίωμα χρήσης τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών

1. Με την επιφύλαξη ειδικότερων ρυθμίσεων ή εξαιρέσεων, τα φυσικά πρόσωπα και τα ΝΠΙΔ έχουν δικαίωμα να επικοινωνούν και να συναλλάσσονται με τους φορείς του δημόσιου τομέα με χρήση ΤΠΕ και ιδίως να κάνουν χρήση ηλεκτρονικών πληροφοριακών και επικοινωνιακών συστημάτων προκειμένου να χρησιμοποιούν υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, να λαμβάνουν και να δίδουν πληροφορίες, να έχουν πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα, να καταθέτουν αιτήσεις, δηλώσεις, δικαιολογητικά ή άλλα έγγραφα και να λαμβάνουν διοικητικά ή άλλα έγγραφα που απευθύνουν σε αυτά οι φορείς του δημόσιου τομέα.
2. Με την επιφύλαξη ειδικότερων ρυθμίσεων τα φυσικά πρόσωπα και τα ΝΠΙΔ έχουν δικαίωμα να επιλέγουν μεταξύ των διαθέσιμων μέσων και τρόπων επικοινωνίας και συναλλαγής με τους φορείς του δημόσιου τομέα. Η επιλογή του τρόπου επικοινωνίας ή/και συναλλαγής δηλώνεται κατά την έναρξη της επικοινωνίας ή συναλλαγής με τον φορέα του δημόσιου τομέα και μπορεί να μεταβληθεί από το συναλλασσόμενο με τον φορέα του δημόσιου τομέα

πρόσωπο σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας, εφόσον υπάρξει έγκαιρη και σαφής δήλωση της μεταβολής της προηγούμενης επιλογής. Οι υπάλληλοι φορέων του δημόσιου τομέα και ιδίως οι υπάλληλοι των ΚΕΠ επικουρούν κάθε ενδιαφερόμενο πρόσωπο που αδυνατεί να χρησιμοποιήσει τις ΤΠΕ για την επικοινωνία και συναλλαγή του με φορείς του δημόσιου τομέα.

3. Ο φορέας του δημόσιου τομέα που επικοινωνεί ή συναλλάσσεται με φυσικά πρόσωπα ή ΝΠΙΔ μπορεί, σε εξαιρετικές περιστάσεις, να μεταβάλλει τον τρόπο επικοινωνίας ή συναλλαγής, εφόσον αυτό επιβάλλεται από επιτακτικές οργανωτικές ανάγκες και τα συναλλασσόμενα με αυτόν πρόσωπα ενημερώνονται εγκαίρως και σαφώς για τη μεταβολή του τρόπου επικοινωνίας ή συναλλαγής.
4. Ο φορέας του δημόσιου τομέα μπορεί, να προσδιορίσει την επικοινωνία ή συναλλαγή με χρήση ΤΠΕ ως μοναδικό τρόπο επικοινωνίας ή συναλλαγής, εφόσον απευθύνεται ή/και συναλλάσσεται με ΝΠΙΔ, ενώσεις προσώπων ή φυσικά πρόσωπα που λόγω της φύσης τους, των τεχνικών-οικονομικών δυνατοτήτων τους και του πεδίου δραστηριότητάς τους τεκμαίρεται ότι έχουν πρόσβαση σε ΤΠΕ και στη χρήση αυτών.

5.2.3.12 Άρθρο 11 Έκδοση ηλεκτρονικών εγγράφων

1. Με την επιφύλαξη ειδικών ρυθμίσεων επιτρέπεται η σύνταξη και τήρηση εγγράφων κάθε είδους καθώς και η διακίνηση, διαβίβαση, κοινοποίηση και ανακοίνωση αυτών μεταξύ φορέων του δημόσιου τομέα ή μεταξύ αυτών και των φυσικών προσώπων και ΝΠΙΔ και η έκδοση διοικητικών πράξεων με ηλεκτρονικό τρόπο/ χρήση ΤΠΕ.
2. Από τη διάταξη της προηγούμενης παραγράφου εξαιρούνται η σύνταξη και τήρηση εγγράφων για τα οποία προβλέπεται από το νόμο απαγόρευση χορήγησης αντιγράφων.
3. Αν η επιδιωκόμενη από φυσικό πρόσωπο ή ΝΠΙΔ ή απευθυνόμενη σε αυτά πράξη αφορά έγγραφα, τα οποία δεν περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος άρθρου, ο φορέας του δημόσιου τομέα υποχρεούται να ενημερώνει σχετικώς και εγκαίρως με τον εκάστοτε πλέον πρόσφορο τρόπο τον ενδιαφερόμενο.

5.2.3.13 Άρθρο 12 Κύρος και αποδεικτική ισχύς ηλεκτρονικών εγγράφων

1. Τα ηλεκτρονικά έγγραφα που συντάσσονται από όργανο φορέα του δημόσιου τομέα και φέρουν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή (του εξουσιοδοτημένου οργάνου) που βασίζεται σε αναγνωρισμένο πιστοποιητικό και δημιουργείται από ασφαλή διάταξη δημιουργίας υπογραφής έχουν την ίδια νομική και αποδεικτική ισχύ με τα έγγραφα που φέρουν ιδιόχειρη υπογραφή και σφραγίδα.
2. Τα ηλεκτρονικά διοικητικά έγγραφα φέρουν υποχρεωτικά χρονοσήμανση.

5.2.3.14 Άρθρο 13 Ηλεκτρονικά αντίγραφα

1. Αντίγραφα εγγράφων που παράγονται με ΤΠΕ έχουν ισχύ ακριβούς αντιγράφου, εφόσον α) το πρωτότυπο ηλεκτρονικό ή έντυπο/έγχαρτο έγγραφο βρίσκεται στην κατοχή του φορέα του δημόσιου τομέα ή άλλου φορέα του δημόσιου τομέα και κατά τη διαδικασία της καταχώρισης, της ψηφιοποίησης, της αναπαραγωγής και της εκτύπωσης καθίσταται δυνατή η ταύτιση πρωτοτύπου και ηλεκτρονικού αντιγράφου και β) το αντίγραφο φέρει προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή και ασφαλή χρονοσήμανση.
2. Η εκτύπωση εγγράφου με χρήση ΤΠΕ επέχει θέση ακριβούς αντιγράφου, εφόσον επικυρώνεται από δημόσια αρχή που δύναται να ελέγχει την ταύτιση πρωτοτύπου και εκτυπωμένου εγγράφου αντιγράφου. Δεν απαιτείται επικύρωση στην περίπτωση που το φυσικό πρόσωπο ή ΝΠΙΔ που συναλλάσσεται με φορέα του δημόσιου τομέα βεβαιώνει με υπεύθυνη δήλωση την ακρίβεια των στοιχείων που περιέχονται σε έγγραφο που έχει παραχθεί ή τηρείται από τον φορέα του δημόσιου τομέα με ηλεκτρονικό τρόπο.
3. Ο φορέας του δημόσιου τομέα μπορεί να ψηφιοποιεί ή να αναπαράγει με οποιοδήποτε τρόπο έντυπα/έγχαρτα έγγραφα που εκδίδει ή άλλα δημόσια και ιδιωτικά έγγραφα που κατέχει στο πλαίσιο της άσκησης των αρμοδιοτήτων της και να πιστοποιεί την ταύτιση πρωτοτύπου και ακριβούς ηλεκτρονικού (ψηφιακού) αντιγράφου, βεβαιώνοντας την ακεραιότητα και αυθεντικότητά του.
4. Σε περίπτωση καταστροφής πρωτότυπων έντυπων/έγχαρτων εγγράφων μετά την παραγωγή ψηφιοποιημένου ισόκυρου αντιγράφου στο πρωτόκολλο

καταστροφής μνημονεύονται τα στοιχεία που αναφέρονται στην παραγωγή και αρχειοθέτηση του ψηφιοποιημένου ισόκυρου αντιγράφου.

5.2.3.15 Άρθρο 14 Τήρηση ηλεκτρονικών αρχείων

1. Η δημιουργία ή/και επικύρωση (επιμέρους) αρχείου της εκάστοτε διαδικασίας ή/και υπόθεσης πραγματοποιείται μέσω ηλεκτρονικής ένδειξης, υπογεγραμμένης με προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή από το κάθε φορά προς τούτο εξουσιοδοτημένο όργανο του φορέα δημόσιου τομέα κατά τη διάρκεια της διεξαγωγής της διαδικασίας.
2. Κάθε φορέας του δημόσιου τομέα τηρεί (ηλεκτρονικά) αρχεία των ηλεκτρονικών εγγράφων, τα οποία εκδίδει, κατέχει ή διακινεί και σχετίζονται με την άσκηση των αρμοδιοτήτων του ή/και το πεδίο των δραστηριοτήτων του .
3. Η μορφή και τα μέσα τήρησης, επεξεργασίας και αποθήκευσης των ηλεκτρονικών εγγράφων πρέπει να πληρούν τους όρους και προϋποθέσεις ασφαλείας και να εγγυώνται ιδίως την ακεραιότητα, αυθεντικότητα, εμπιστευτικότητα, και την ποιότητα των εγγράφων και των δεδομένων/πληροφοριών που περιέχονται σε αυτά. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης/εναλλακτικά: Με Π.Δ. που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης καθορίζονται τα ειδικότερα ζητήματα που αναφέρονται στα μέτρα οργανωτικής και τεχνικής ασφάλειας και στην τήρηση, επεξεργασία, αποθήκευση, ευρετηρίαση και αναζήτηση ηλεκτρονικών αρχείων και εγγράφων και ιδίως οι τεχνικές προδιαγραφές και τα πρότυπα, τα μέσα τήρησης, τα τεχνικά πρότυπα ηλεκτρονικής διαχείρισης-αρχειοθέτησης και αναζήτησης εγγράφων και δεδομένων.
4. Κάθε φορέας του δημόσιου τομέα μεριμνά ώστε τα ηλεκτρονικά έγγραφα καθώς και τα ψηφιακά αντίγραφα εντύπων/εγχάρτων εγγράφων τηρούνται με τρόπο, σε μορφή και υλικούς φορείς που εξασφαλίζουν τη διατηρησιμότητα, την προσβασιμότητα και την αναγνωσιμότητά τους. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής

Διακυβέρνησης/Εναλλακτικά: Με Π.Δ. που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης ρυθμίζονται τα ειδικότερα ζητήματα της τήρησης και διατήρησης των ηλεκτρονικών εγγράφων και κατάθεσης ηλεκτρονικών εγγράφων ή ψηφιακών αντιγράφων εντύπων/εγχάρτων εγγράφων στα Γενικά Αρχεία του Κράτους και κάθε άλλη τεχνική λεπτομέρεια για την εφαρμογή της παρούσας διάταξης.

5.2.3.16 Άρθρο 15 Τήρηση ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου

1. Κάθε φορέας του δημόσιου τομέα, τηρεί ηλεκτρονικό πρωτόκολλο, στο οποίο καταχωρίζονται πράξεις όπως η έκδοση, παραλαβή, κοινοποίηση, διαβίβαση εγγράφων, τα οποία είτε εκδίδονται από αυτόν είτε βρίσκονται ή/και περιέρχονται στην κατοχή του στο πλαίσιο της άσκησης των αρμοδιοτήτων του.
2. Εφόσον τηρείται ηλεκτρονικό πρωτόκολλο από τον φορέα του δημόσιου τομέα η καταχώριση σε αυτό πραγματοποιείται, ανεξάρτητα εάν η παραγωγή, έκδοση ή διακίνηση εγγράφων πραγματοποιείται με ηλεκτρονικό ή μη τρόπο και ανεξάρτητα εάν η διοικητική πράξη ή ενέργεια διεκπεραιώνεται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει με ηλεκτρονικό τρόπο.
3. Τα συστήματα ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου εκδίδουν ηλεκτρονικό αποδεικτικό καταχώρισης που περιλαμβάνει στοιχεία ταυτοποίησης του εγγράφου, όπως εκδότης, ημερομηνία, θέμα κλπ, ημερομηνία και ώρα καταχώρισης καθώς και το αριθμό ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου. Με την επιφύλαξη ειδικότερης διάταξης ως χρόνος καταχώρισης στο ηλεκτρονικό πρωτόκολλο λογίζεται η ημερομηνία και ώρα που αναγράφεται στο αποδεικτικό καταχώρισης.
4. Η βεβαίωση καταχώρισης στο ηλεκτρονικό πρωτόκολλο γνωστοποιείται, τηρουμένων των διατάξεων του παρόντος, στο φυσικό πρόσωπο ή στο ΝΠΙΔ με χρήση ΤΠΕ, εκτός εάν αυτό έχει αιτηθεί/επιλέξει διαφορετικά κατά την αρχική επικοινωνία. Με την επιφύλαξη της τήρησης των ρυθμίσεων του παρόντος νόμου που αφορούν την ταυτοποίηση και αυθεντικοποίηση, τα συναλλασσόμενα με τον φορέα του δημόσιου τομέα φυσικά πρόσωπα ή τα ΝΠΙΔ δια των εξουσιοδοτημένων από αυτά προσώπων μπορούν να

ενημερώνονται με χρήση ΤΠΕ αναφορικά με την πρωτοκόλληση των εγγράφων και την πορεία της υπόθεσης που τα αφορά.

5. Οι φορείς του δημόσιου τομέα μπορούν, τηρώντας τις ρυθμίσεις της κείμενης νομοθεσίας για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα/μετά από ανωνυμοποίηση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, να επεξεργάζονται και να εξάγουν στατιστικά στοιχεία που προκύπτουν από μια ολοκληρωμένη διοικητική διαδικασία ή την έκδοση πράξης με χρήση ΤΠΕ. Τα στατιστικά στοιχεία τηρούνται ηλεκτρονικά από τους φορείς του δημόσιου τομέα με σκοπό την εξαγωγή αναφορών και στοιχείων σχετικά με τη διεκπεραίωση διοικητικών πράξεων και συναλλαγών, όπως ο χρόνος και το κόστος διεκπεραίωσης της διαδικασίας. Τα στατιστικά στοιχεία δημοσιεύονται περιοδικά στον δικτυακό τόπο του φορέα. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης/ Εναλλακτικά: Με Π.Δ που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και γνώμη της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα ορίζονται οι μέθοδοι, τα μέσα, και οι διαδικασίες ανωνυμοποίησης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, οι μέθοδοι στατιστικής επεξεργασίας των στοιχείων/δεδομένων και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

5.2.3.17 Άρθρο 16 Ηλεκτρονική διακίνηση εγγράφων μεταξύ φορέων του δημόσιου τομέα

1. Οι φορείς δημόσιου τομέα μπορούν να διακινούν ή να ανταλλάσσουν ηλεκτρονικά έγγραφα στο πλαίσιο της άσκησης των αρμοδιοτήτων που τους έχουν ανατεθεί και για την εκπλήρωση αυτών, υπό την προϋπόθεση της τήρησης των όρων ασφαλείας στο επίπεδο που κάθε φορά επιβάλλεται από τη φύση των διακινούμενων εγγράφων και της αυθεντικοποίησης των δημοσίων λειτουργιών και υπαλλήλων που είναι τελικοί χρήστες, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό Πιστοποίησης της Αρχής Πιστοποίησης του Ελληνικού Δημοσίου, όπως ισχύει.
2. Με την επιφύλαξη της τήρησης των όρων ασφαλείας στο επίπεδο που κάθε φορά επιβάλλεται από τη φύση των διακινούμενων εγγράφων, οι φορείς του δημόσιου τομέα μπορούν/οφείλουν να αναζητούν δημόσια έγγραφα ή

έγγραφα βρίσκονται στην κατοχή των ίδιων ή άλλου φορέα του δημόσιου τομέα και να διακινούν και να διαβιβάζουν αυτά με χρήση ΤΠΕ, εφόσον είναι αναγκαίο για τη διεκπεραίωση διαδικασίας, συναλλαγής ή αιτήματος φυσικού προσώπου, ή ΝΠΙΔ και το πρόσωπο αυτό έχει συγκατατεθεί στην αναζήτηση και διακίνηση των εγγράφων αυτών

5.2.3.18 Άρθρο 17 Αυτοματοποιημένη παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

1. Η παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και η εκπλήρωση αιτημάτων που υποβάλλονται ηλεκτρονικά (ή μη) μπορεί να γίνεται με πλήρως αυτοματοποιημένο τρόπο με την υποστήριξη ΤΠΕ, με την επιφύλαξη της ταυτοποίησης και αυθεντικοποίησης των αιτούντων την παροχή της υπηρεσίας κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην κείμενη νομοθεσία. Με την επιφύλαξη της προηγμένης ηλεκτρονικής υπογραφής οι πράξεις που εκδίδονται συνιστούν διοικητικές πράξεις.
2. Η παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης και η ανταπόκριση σε αιτήματα φυσικών προσώπων είτε με διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ φορέων του δημόσιου τομέα είτε με διασύνδεση (ηλεκτρονικών) αρχείων ή/και βάσεων δεδομένων που τηρούνται από φορείς του δημόσιου τομέα είτε με πλήρως αυτοματοποιημένο τρόπο με την υποστήριξη πληροφοριακών συστημάτων και βάσεων δεδομένων, πραγματοποιείται τηρουμένων των προϋποθέσεων και εγγυήσεων της κείμενης νομοθεσίας /του ν. 2472/97, για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως ισχύει. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που ανταλλάσσονται, διαβιβάζονται ή προκύπτουν ως αποτέλεσμα της διασύνδεσης ή της αυτοματοποιημένης παροχής υπηρεσίας ηλεκτρονικής διακυβέρνησης μπορούν να χρησιμοποιηθούν αποκλειστικά για τον σκοπό της παροχής των υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης ή την ανταπόκριση σε σχετικά ειδικά αιτήματα των αιτούντων προσώπων.

5.2.3.19 Άρθρο 18 Πλαίσιο Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης

1. Οι φορείς του Δημόσιου Τομέα κάνουν χρήση ΤΠΕ στη μεταξύ τους επικοινωνία, διακίνηση και ανταλλαγή εγγράφων και δεδομένων

εφαρμόζοντας όλα τα πρότυπα και τις τεχνικές, με βάση το Πλαίσιο Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, όπως ισχύει, προκειμένου να εξασφαλίσουν το απαιτούμενο από το τελευταίο επίπεδο διαλειτουργικότητας.

2. Το Πλαίσιο Παροχής Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης επικαιροποιείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, όταν αυτό επιβάλλεται είτε από τη μεταβολή του κανονιστικού πλαισίου που διέπει την παροχή υπηρεσιών είτε από τη μεταβολή του τεχνολογικού περιβάλλοντος και της αντίστοιχης υποδομής.

5.2.3.20 Άρθρο 19 Ηλεκτρονική επικοινωνία των φορέων δημόσιου τομέα με φυσικά ή νομικά πρόσωπα

1. Με την επιφύλαξη ειδικών ρυθμίσεων που καθιστούν υποχρεωτική τη χρήση ΤΠΕ για την επικοινωνία και τη συναλλαγή με φορέα του δημόσιου τομέα, ο φορέας του δημόσιου τομέα μπορεί να χρησιμοποιήσει ηλεκτρονικό τρόπο επικοινωνίας με φυσικά ή ΝΠΙΔ και παροχής υπηρεσιών (ηλεκτρονικής διακυβέρνησης) σε αυτά, εφόσον τα πρόσωπα αυτά έχουν αιτηθεί τη χρήση του τρόπου αυτού ή έχουν δώσει τη ρητή συγκατάθεσή τους. Η αίτηση και η παροχή της συγκατάθεσης (καθώς και η ανάκλησή της) μπορούν να διαβιβαστούν και με ηλεκτρονικό τρόπο με την επιφύλαξη των ρυθμίσεων για την ταυτοποίηση και αυθεντικοποίηση.
2. Οι επικοινωνίες, οι συναλλαγές και εν γένει η παροχή υπηρεσιών (ηλεκτρονικής διακυβέρνησης) με χρήση ΤΠΕ είναι έγκυρες, εφόσον πληρούνται οι όροι που αναφέρονται στην πολιτική ασφάλειας του εκάστοτε φορέα του δημόσιου τομέα.

5.2.3.21 Άρθρο 20 Διακίνηση εγγράφων μεταξύ φορέων του δημόσιου τομέα και φυσικών προσώπων ή/και ΝΠΙΔ

1. Έγγραφα, όπως ατομικές διοικητικές πράξεις, αποφάσεις, κοινοποιήσεις, πιστοποιητικά και βεβαιώσεις διακινούνται μεταξύ των φορέων του δημόσιου τομέα και των φυσικών ή ΝΠΙΔ ή κοινοποιούνται σε αυτά με ηλεκτρονικό τρόπο, εφόσον φέρουν προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή και πληρούνται οι

κατά περίπτωση οριζόμενες προϋποθέσεις που αφορούν την παροχή των διαπιστευτηρίων και εν γένει της ταυτοποίησης και αυθεντικοποίησης ή εφόσον παρέχονται μέσω κατάλληλα ταυτοποιημένου και αυθεντικοποιημένου δικτυακού τόπου.

2. Η διακίνηση ηλεκτρονικών εγγράφων, τα οποία φέρουν μόνον ηλεκτρονική υπογραφή επιτρέπεται στις περιπτώσεις που η αναφερόμενη διακίνηση δεν συνδέεται με την παραγωγή έννομων αποτελεσμάτων ή με την άσκηση δικαιώματος. Στα έγγραφα αυτά περιλαμβάνονται ιδίως ερωτήματα, εγκύκλιοι, οδηγίες, μελέτες, στατιστικά στοιχεία, αιτήσεις παροχής πληροφοριών.

5.2.3.22 Άρθρο 21 Υποβολή αιτήσεων, δηλώσεων και δικαιολογητικών

1. Με την επιφύλαξη ειδικών ρυθμίσεων, φυσικά πρόσωπα και ΝΠΙΔ μπορούν να υποβάλλουν με ηλεκτρονικό τρόπο αιτήσεις, δηλώσεις, βεβαιώσεις, δικαιολογητικά καθώς και προσφορές για συμμετοχή σε δημόσιους διαγωνισμούς εφόσον πληρούνται οι κατά περίπτωση οριζόμενες προϋποθέσεις που αφορούν την παροχή των διαπιστευτηρίων και εν γένει της ταυτοποίησης και αυθεντικοποίησης.
2. Με την επιφύλαξη ειδικών ρυθμίσεων, φυσικά πρόσωπα και ΝΠΙΔ μπορούν να υποβάλλουν με ηλεκτρονικό τρόπο νομιμοποιητικά έγγραφα, δικαιολογητικά, δικαιολογητικά συμμετοχής σε δημόσιους διαγωνισμούς, εφόσον πληρούνται οι κατά περίπτωση οριζόμενες προϋποθέσεις που αφορούν την υποβολή και την παροχή των διαπιστευτηρίων, της ταυτοποίησης και αυθεντικοποίησης και εν γένει της πολιτικής ασφάλειας του φορέα.
3. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του εκάστοτε αρμόδιου Υπουργού/Εναλλακτικά: Με απόφαση του εκάστοτε αρμόδιου Υπουργού προσδιορίζονται ειδικότερα οι δηλώσεις, αιτήσεις και προσφορές που επιτρέπεται να υποβάλλονται ηλεκτρονικά καθώς και το περιεχόμενο και ο τύπος αυτών. Με την ίδια απόφαση εξειδικεύονται οι όροι, τα κριτήρια και οι προϋποθέσεις ηλεκτρονικής κατάθεσης και υποβολής εγγράφων, αιτήσεων, δηλώσεων,

προσφορών και δικαιολογητικών και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια. Αν η υποβολή από φυσικό ή ΝΠΙΔ και η αντίστοιχη διακίνηση αφορά έγγραφα, τα οποία δεν περιλαμβάνονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος, ο φορέας του δημόσιου τομέα υποχρεούται να ενημερώνει σχετικώς και εγκαίρως με τον εκάστοτε πλέον πρόσφορο τρόπο τον ενδιαφερόμενο.

4. Ο φορέας του δημόσιου τομέα μπορεί, κατ' εξαίρεση, να απαιτήσει την ηλεκτρονική υποβολή εγγράφων και ιδίως αιτήσεων και δηλώσεων, εφόσον πιθανολογείται ότι τα αιτούντα ή δηλούντα φυσικά πρόσωπα ή ΝΠΙΔ λόγω της φύσης τους, των τεχνικών-οικονομικών δυνατοτήτων τους και του πεδίου δραστηριότητάς τους έχουν πρόσβαση σε ΤΠΕ και στη χρήση αυτών.
5. Ο φορέας του δημόσιου τομέα οφείλει να θέτει στη διάθεση του προσώπου που υποβάλλει με ηλεκτρονικό τρόπο αιτήσεις, δηλώσεις, δικαιολογητικά κ.α. κατάλληλα, αποτελεσματικά και προσιτά μέσα που θα επιτρέψουν να διορθώσει τυχόν λάθη κατά τον ηλεκτρονικό χειρισμό της υπηρεσίας πριν από την οριστική υποβολή. Ο φορέας του δημόσιου τομέα οφείλει να ενημερώνει με τον κατά περίπτωση πλέον πρόσφορο τρόπο για την ύπαρξη δυνατότητας μεταγενέστερης διορθωτικής ή/και συμπληρωματικής υποβολής με ηλεκτρονικό ή μη τρόπο ενημερώνοντας ταυτόχρονα για τις έννομες συνέπειες της διορθωτικής ή συμπληρωματικής υποβολής.
6. Εφόσον τα έγγραφα που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος τηρούνται ήδη σε ηλεκτρονικό αρχείο ή με οποιοδήποτε τρόπο σε φορέα του δημόσιου τομέα, ο φορέας του δημόσιου τομέα στον οποίο απευθύνονται οι αιτήσεις, δηλώσεις, βεβαιώσεις κ.α. αναζητά αυτεπαγγέλτως τα έγγραφα αυτά. Ο φορέας του δημόσιου τομέα που διαθέτει τα έγγραφα αυτά οφείλει σε κάθε περίπτωση να επιβεβαιώνει την ακρίβεια και επικαιροποίησή τους. Το φυσικό πρόσωπο ή ΝΠΙΔ που επικοινωνεί ή συναλλάσσεται με φορέα του δημόσιου τομέα μπορεί να αιτηθεί την αναζήτηση των εγγράφων αυτών βεβαιώνοντας (με υπεύθυνη δήλωση) την ακρίβεια των αναγραφόμενων ή/και βεβαιούμενων σε αυτά στοιχείων/δεδομένων.

5.2.3.23 Άρθρο 22 Προσδιορισμός χρόνου παραλαβής και υπολογισμός προθεσμιών κατάθεση

1. Με την επιφύλαξη ειδικότερων ρυθμίσεων, δηλώσεις, αιτήσεις, δικαιολογητικά και άλλα έγγραφα που αποστέλλονται ηλεκτρονικά σε έναν φορέα του δημόσιου τομέα θεωρείται ότι έχουν περιέλθει σε αυτή, εφόσον υπάρξει ηλεκτρονική επιβεβαίωση της λήψης με ασφαλή χρονοσήμανση. Με απόφαση του εκάστοτε αρμόδιου Υπουργού ορίζονται οι ειδικότερες λεπτομέρειες για την εφαρμογή της παρούσας και ιδίως τα ζητήματα που αναφέρονται στη διαδικασία και τον τρόπο ηλεκτρονικής επιβεβαίωσης της λήψης και της χρονοσήμανσης.
2. Εφόσον το σύστημα που χρησιμοποιεί ο φορέας του δημόσιου τομέα, στον οποίο απευθύνονται οι αιτήσεις, δηλώσεις, δικαιολογητικά και άλλα έγγραφα δεν υποστηρίζει την αυτόματη επιβεβαίωση της λήψης, ο φορέας του δημόσιου τομέα υποχρεούται να ενημερώνει για αυτό με κάθε πρόσφορο τρόπο και ιδίως με πληροφόρηση στον οικείο δικτυακό τόπο, Στην περίπτωση αυτή τα έγγραφα που περιέρχονται σε φορέα του δημόσιου τομέα με χρήση ΤΠΕ πρωτοκολλούνται αυθημερόν, εφόσον έχουν κατατεθεί εντός ωραρίου εργασίας, ειδάλλως πρωτοκολλούνται την επόμενη εργάσιμη ημέρα. Με την επιφύλαξη ειδικότερων ρυθμίσεων, ο φορέας του δημόσιου τομέα αποστέλλει αμελλητί, με ηλεκτρονικό τρόπο, στο πρόσωπο που έχει υποβάλλει δηλώσεις, αιτήσεις, δικαιολογητικά ή άλλα έγγραφα αποδεικτικό υποβολής, στο οποίο αναφέρεται ο ακριβής χρόνος παραλαβής και τα στοιχεία καταχώρισης στο (ηλεκτρονικό) πρωτόκολλο.
3. Με την επιφύλαξη ειδικών ρυθμίσεων, ως χρόνος υποβολής θεωρείται ο χρόνος της ηλεκτρονικής επιβεβαίωσης της λήψης και, σε περίπτωση που είναι τεχνικά δυνατή η υποστήριξη της λειτουργίας αυτής, ο χρόνος καταχώρισης, στο (ηλεκτρονικό) πρωτόκολλο που αναγράφεται στο αποδεικτικό υποβολής.
4. Με την επιφύλαξη ειδικών ρυθμίσεων, σε περίπτωση που προβλέπεται προθεσμία για την (ηλεκτρονική) υποβολή αιτήσεων, δηλώσεων, δικαιολογητικών και άλλων εγγράφων η προθεσμία αυτή λήγει την 12η νυχτερινή ώρα Ελλάδας της ημέρας κατά την οποία παρέρχεται η προθεσμία. Σε περίπτωση εκπρόθεσμης ηλεκτρονικής υποβολής το πρόσωπο που έχει

προβεί στην εκπρόθεσμη υποβολή ενημερώνεται αμελλητί και με τον πλέον πρόσφορο τρόπο για τον εκπρόθεσμο χαρακτήρα της υποβολής. Στην περίπτωση των ηλεκτρονικών πληρωμών η προθεσμία λήγει την.....¹⁷

5.2.3.24 Άρθρο 23 Γνωστοποίηση/Κοινοποίηση με ηλεκτρονικό τρόπο

1. Οι φορείς του δημόσιου τομέα μπορούν να γνωστοποιούν ή να κοινοποιούν έγγραφα σε φυσικά πρόσωπα ή ΝΠΙΔ με χρήση ΤΠΕ, εφόσον αυτά έχουν αιτηθεί ή υποδείξει το συγκεκριμένο μέσο ως προτιμώμενο ή έχουν συγκατατεθεί ρητά στη χρήση του. Τόσο η αίτηση για τη χρήση ή η υπόδειξη του προτιμώμενου ηλεκτρονικού μέσου όσο και η σχετική συγκατάθεση θα μπορούν να μεταδοθούν και να αποσταλούν, σε κάθε περίπτωση, με χρήση τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών, υπό την επιφύλαξη των ρυθμίσεων που αναφέρονται στην ταυτοποίηση και αυθεντικοποίηση των προσώπων.
2. Το σύστημα γνωστοποίησης ή και κοινοποίησης θα (πρέπει να) επιτρέπει την εξακρίβωση του ακριβούς χρόνου, κατά τον οποίο έλαβε χώρα η αποστολή, παραλαβή και η πρόσβαση στο περιεχόμενο του εν λόγω εγγράφου, η οποία συνεπάγεται έναρξη των έννομων συνεπειών και των προθεσμιών, όπως αυτές που αφορούν την άσκηση ενδίκων μέσων και βοηθημάτων. Με απόφαση του εκάστοτε αρμόδιου Υπουργού ορίζεται κάθε αναγκαία τεχνική λεπτομέρεια ως προς τις προδιαγραφές και τα πρότυπα για το σχεδιασμό και την υλοποίηση του συστήματος γνωστοποίησης και κοινοποίησης με τρόπο ώστε να ανταποκρίνεται στον σκοπό της εξακρίβωσης του ακριβούς χρόνου αποστολής και παραλαβής ενός εγγράφου και πρόσβασης στο περιεχόμενό του. Σε κάθε περίπτωση τεκμαίρεται ότι το πρόσωπο που είναι αποδέκτης του εγγράφου που γνωστοποιείται ή κοινοποιείται αποκτά πρόσβαση στο περιεχόμενο της γνωστοποίησης ή κοινοποίησης το αργότερο δέκα(10) πλήρεις/ημερολογιακές ημέρες από τη γνωστοποίηση ή κοινοποίηση, εκτός εάν ο αποδέκτης αποδείξει την συνδρομή λόγων ανωτέρας βίας που δεν

¹⁷ Η ΓΠΠΣ έχει θέσει το θέμα ότι η 12η νυχτερινή ως χρονικό σημείο λήξης προθεσμίας δεν υποστηρίζεται από τα ηλεκτρονικά συστήματα πληρωμών των τραπεζών και επισημαίνει ότι για αυτές τις υπηρεσίες θα απαιτηθεί ειδική ρύθμιση. Για τον λόγο αυτό γίνεται αναφορά σε αιτήσεις, δηλώσεις και δικαιολογητικά και ίσως να πρέπει να εξαιρεθούν ρητά οι υπηρεσίες που απαιτούν και πληρωμή κι να ζητηθεί η συνδρομή του Υπουργείου Οικονομικών για τη διατύπωση ειδικής ρύθμισης

επέτρεψαν την πρόσβαση στο περιεχόμενο του εγγράφου που γνωστοποιήθηκε ή κοινοποιήθηκε με ηλεκτρονικό τρόπο ή εφόσον αυτή η αδυναμία οφείλεται σε υπαιτιότητα του φορέα του δημόσιου τομέα.

3. Με γνωστοποίηση ή κοινοποίηση ισοδυναμεί η ηλεκτρονική πρόσβαση από τους ενδιαφερόμενους στο περιεχόμενο των ενεργειών και των αντίστοιχων εγγράφων του φορέα του δημόσιου τομέα, εφόσον ο φορέας του δημόσιου τομέα δύναται να αποδείξει την προαναφερόμενη πρόσβαση.

5.2.3.25 Άρθρο 24 Ηλεκτρονικές πληρωμές/Ηλεκτρονικές συναλλαγές

1. Επιτρέπεται η είσπραξη (ειδικών) φόρων, παραβόλων, τελών, ενσήμων, χαρτοσήμων, προστίμων και εν γένει η οικονομική εκκαθάριση οφειλών φυσικών και ΝΠΙΔ προς φορείς του δημόσιου τομέα με χρέωση των τραπεζικών λογαριασμών που τηρούν οι υπόχρεοι ή με χρέωση πιστωτικών ή άλλων καρτών που χρησιμοποιούνται ως μέσο ηλεκτρονικής πληρωμής και έχουν εκδοθεί στο όνομα των υπόχρεων.
2. Η καταβολή μπορεί να πραγματοποιείται είτε απευθείας από τον υπόχρεο υπό τις προϋποθέσεις της ταυτοποίησης/αυθεντικοποίησης αυτού είτε μέσω των Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών
3. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών / με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του εκάστοτε (συν)αρμόδιου Υπουργού προσδιορίζονται ειδικότερα οι φόροι, παράβολα, τέλη, ένσημα, χαρτόσημα, και πρόστιμα που μπορούν να καταβληθούν και εισπραχθούν ηλεκτρονικά, οι αποδιδόμενοι σε κάθε περίπτωση κωδικοί υποχρέωσης καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

5.2.3.26 Άρθρο 25 Πληροφορίες και υπολογισμός χρόνου καταβολής στις ηλεκτρονικές πληρωμές / Ηλεκτρονικές οικονομικές συναλλαγές

1. Για την εντολή πληρωμής ο υπόχρεος υποβάλλει τουλάχιστον τις ακόλουθες πληροφορίες: α) κωδικός υποχρέωσης που αντιστοιχεί στην οφειλή, β) ποσό καταβολής, γ) ημερομηνίας καταβολής. Τα στοιχεία β και γ μπορεί να εμπεριέχονται στον κωδικό υποχρέωσης.»
2. Η καταβολή έχει ολοκληρωθεί όταν στον υπόχρεο κοινοποιηθεί ηλεκτρονικά η επιβεβαίωση της συναλλαγής, η χρέωση του αντίστοιχου λογαριασμού ή

- πιστωτικής ή άλλης κάρτας που χρησιμοποιείται ως μέσο ηλεκτρονικής πληρωμής και ο ακριβής χρόνος που ολοκληρώθηκε η συναλλαγή (χρονοσήμανση).
3. Σε περίπτωση που δεν είναι επιτυχής ή δεν ολοκληρωθεί η ηλεκτρονική συναλλαγή ο υπόχρεος ενημερώνεται χωρίς καθυστέρηση για την αδυναμία χρήσης της συγκεκριμένης ηλεκτρονικής υπηρεσίας και, εφόσον είναι δυνατό, και για τους λόγους της ανεπιτυχούς συναλλαγής.
 4. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών /Εναλλακτικά με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του εκάστοτε καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού καθορίζονται ο τρόπος, οι μέθοδοι, οι διαδικασίες και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την επιβεβαίωση της επιτυχούς συναλλαγής ή την ενημέρωση για τη μη επιτυχή ολοκλήρωση της συναλλαγής.

5.2.3.27 Άρθρο 26 Ηλεκτρονική επικοινωνία χωρίς ταυτοποίηση και αυθεντικοποίηση

1. Με την επιφύλαξη ειδικότερων ρυθμίσεων δεν απαιτείται ταυτοποίηση και αυθεντικοποίηση φυσικών και ΝΠΙΔ , όταν το περιεχόμενο της ηλεκτρονικής επικοινωνίας με τον φορέα του δημόσιου τομέα αφορά πληροφορίες που είναι εν γένει προσιτές σε κάθε ενδιαφερόμενο, όπως εγκύκλιοι, γενικές οδηγίες, έντυπα αιτήσεων και δηλώσεων, εκθέσεις, μελέτες, ενημερωτικό υλικό, στατιστικά στοιχεία, πρακτικά δημοσίων συνεδριάσεων.
2. Στην περίπτωση υπηρεσιών πληροφόρησης, αυτές μπορούν να παρέχονται χωρίς να είναι αναγκαία η καταχώριση στοιχείων του αποδέκτη της υπηρεσίας, όπως η διαδικτυακή διεύθυνση αυτού, εφόσον δεν είναι αναγκαίο για την παροχή της υπηρεσίας ή την τυχόν χρέωσή της.
3. Στην περίπτωση υπηρεσιών περιοδικής γενικής πληροφόρησης με χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, αυτές μπορούν να παρέχονται με αναγκαία μόνη την καταχώριση της ηλεκτρονικής διεύθυνσης του παραλήπτη, χωρίς να είναι αναγκαία η συλλογή και επεξεργασία άλλων δεδομένων.

5.2.3.28 Άρθρο 27 Υποχρέωση ταυτοποίησης και αυθεντικοποίησης

1. Η ταυτοποίηση και αυθεντικοποίηση των φυσικών και ΝΠΙΔ που επικοινωνούν και συναλλάσσονται με τους φορείς του δημόσιου τομέα είναι αναγκαία/απαραίτητη, εφόσον η επικοινωνία ή η συναλλαγή:
 1. αφορά αιτήσεις, δηλώσεις, βεβαιώσεις, η υποβολή και παροχή των οποίων προβλέπεται ως υποχρεωτική από το νόμο
 2. αφορά υποβολή νομιμοποιητικών εγγράφων, δικαιολογητικών, προσφορών, δικαιολογητικών συμμετοχής σε δημόσιους διαγωνισμούς.
 3. αφορά την έκδοση, αναπαραγωγή ή κοινοποίηση πράξεων, βεβαιώσεων, πιστοποιητικών και εν γένει εγγράφων, τα οποία περιέχουν ή σχετίζονται με δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των φυσικών προσώπων που συναλλάσσονται με τη διοίκηση
 4. αφορά την έκδοση, αναπαραγωγή ή κοινοποίηση πράξεων, βεβαιώσεων, πιστοποιητικών και εν γένει εγγράφων, τα οποία περιέχουν ή σχετίζονται με φορολογικά, περιουσιακά, οικονομικά ή άλλα στοιχεία, δεδομένα και πληροφορίες που αφορούν ΝΠΙΔ και καλύπτονται από απόρρητο που προβλέπεται από ειδικές διατάξεις, όπως το φορολογικό απόρρητο.
 5. αφορά την καταβολή φόρων, παραβόλων, τελών, ενσήμων, χαρτοσήμων προστίμων ή άλλων οφειλών προς δημόσια αρχή που λαμβάνει χώρα με ηλεκτρονικά μέσα/με ηλεκτρονικό τρόπο.
 6. σε κάθε περίπτωση, στην οποία το περιεχόμενο της επικοινωνίας και της συναλλαγής με τη δημόσια αρχή αφορά ή σχετίζεται με δήλωση, αίτηση, πράξη, απόφαση ή ενέργεια, από την οποία απορρέουν έννομες συνέπειες για το φυσικό πρόσωπο ή το ΝΠΙΔ που επικοινωνεί ή/και συναλλάσσεται με τη δημόσια αρχή.
2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης/ Εναλλακτικά: Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του εκάστοτε καθ' ύλην αρμόδιου υπουργού προσδιορίζονται ειδικότερα οι συναλλαγές και οι υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, για τη χρήση και παροχή των οποίων απαιτείται η ταυτοποίηση και αυθεντικοποίηση των φυσικών και νομικών προσώπων και κάθε άλλη τεχνική λεπτομέρεια.

5.2.3.29 Άρθρο 28 Εγγραφή σε υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

1. Η χρήση υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης για τις οποίες απαιτείται ταυτοποίηση και αυθεντικοποίηση προϋποθέτει την εγγραφή στην *Κεντρική Διαδικτυακή Πύλη του Ελληνικού Δημοσίου* ή κατά περίπτωση στις *ηλεκτρονικές υπηρεσίες* που παρέχονται από επιμέρους αρχές και φορείς κατά τα οριζόμενα στην κείμενη νομοθεσία.
2. Κατά την αρχική εγγραφή το φυσικό πρόσωπο που επιθυμεί να κάνει χρήση υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης θα πρέπει να προσκομίζει /ή και να αποστέλλει υπογεγραμμένα με προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή στην αρμόδια Αρχή Εγγραφής τα στοιχεία που αποδεικνύουν την ταυτότητά του. Τα στοιχεία της ταυτότητας που αναφέρονται στην αίτηση εγγραφής, όταν πρόκειται για Έλληνες πολίτες, αποδεικνύονται από το δελτίο ταυτότητας ή τη σχετική προσωρινή βεβαίωση της αρμόδιας αρχής ή το διαβατήριο. Η ταυτότητα των αλλοδαπών αποδεικνύεται, στην περίπτωση πολιτών Κράτους – Μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από το δελτίο ταυτότητας ή το διαβατήριο, ενώ, στις άλλες περιπτώσεις, από το διαβατήριο ή άλλο έγγραφο βάσει του οποίου επιτρέπεται η είσοδός τους στη Χώρα, ή τα έγγραφα που έχουν εκδώσει οι αρμόδιες ελληνικές αρχές.
3. Κατά την αρχική εγγραφή το ΝΠΙΔ που επιθυμεί να κάνει χρήση υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης θα πρέπει να προσκομίζει τα στοιχεία που αποδεικνύουν την επωνυμία ή/και διακριτικό τίτλο, τη νομική μορφή, την έδρα και την εξουσία εκπροσώπησης του προσώπου που προβαίνει στην εγγραφή.
4. Η αρχική εγγραφή μπορεί να γίνεται είτε αυτοπροσώπως είτε δια ειδικά προς τούτο εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου ή εκπροσώπου. Αιτήσεις για εγγραφή που υποβάλλονται μέσω Κ.Ε.Π. τα οποία έχουν την ευθύνη ελέγχου των στοιχείων της ταυτότητας, θεωρείται ότι υποβάλλονται αυτοπροσώπως στην αρμόδια για την εγγραφή υπηρεσία, εφόσον υπάρχει η κατάλληλη ηλεκτρονική διασύνδεση μεταξύ του Κ.Ε.Π. και της ηλεκτρονικής υπηρεσίας.
5. Κατά την εγγραφή σε μία υπηρεσία ηλεκτρονικής διακυβέρνησης τα πρόσωπα ενημερώνονται για τους σκοπούς της συλλογής και επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τις κατηγορίες δεδομένων που υπόκεινται

σε επεξεργασία, τους υπεύθυνους επεξεργασίας και τους αποδέκτες των δεδομένων στο πλαίσιο της παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης.

6. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης/ Εναλλακτικά: του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού /Εναλλακτικά με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του καθ' ύλην αρμόδιου Υπουργού καθορίζονται τα ειδικότερα τεχνικά και λεπτομερειακά ζητήματα που αναφέρονται στις ρυθμίσεις του παρόντος άρθρου.

5.2.3.30 Άρθρο 29 Έκδοση αναγνωριστικών – διαπιστευτηρίων και διαδικασία αυθεντικοποίησης

1. Κατά την εγγραφή στην υπηρεσία ηλεκτρονικής διακυβέρνησης προσδιορίζονται τα αναγνωριστικά που απαιτεί κάθε φορέας του δημόσιου τομέα για την ταυτοποίηση και την περαιτέρω αυθεντικοποίηση του προσώπου που κάνει χρήση υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Εφόσον πρόκειται για νομικό πρόσωπο τα αναγνωριστικά αποδίδονται στο νόμιμο εκπρόσωπό του ή σε πρόσωπο ειδικά προς τούτο εξουσιοδοτημένο από το όργανο διοίκησης του νομικού προσώπου.
2. Το πρόσωπο, στο οποίο αποδίδονται αναγνωριστικά οφείλει να λαμβάνει όλα τα προσήκοντα μέτρα για την εμπιστευτικότητα των αναγνωριστικών και την ασφαλή φύλαξη των μέσων που τυχόν έχουν διατεθεί για την αποθήκευση και χρησιμοποίηση των αναγνωριστικών. Οφείλει να ειδοποιεί αμελλητί τον φορέα του δημόσιου τομέα που έχει εκδώσει τα αναγνωριστικά για οποιαδήποτε παραβίαση της εμπιστευτικότητας ή ηλεκτρονική επικοινωνία ή συναλλαγή έλαβε χώρα χωρίς τη γνώση και έγκρισή του καθώς για οποιοδήποτε άλλο πρόβλημα όπως κλοπή ή απώλεια αναγνωριστικών ή/και των μέσων που έχουν διατεθεί για την αποθήκευση και χρησιμοποίηση αυτών.
3. Τα αναγνωριστικά και οι μέθοδοι ταυτοποίησης και αυθεντικοποίησης των προσώπων διαφοροποιούνται ανάλογα με το επίπεδο εμπιστοσύνης, το οποίο απαιτείται για την εκάστοτε χρήση υπηρεσίας ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Για την κατανομή σε επίπεδα εμπιστοσύνης λαμβάνονται υπόψη ιδίως η φύση της διοικητικής πράξης, η σοβαρότητα των εννόμων συνεπειών για το

πρόσωπο το οποίο αιτείται ή είναι αποδέκτης της επικοινωνίας ή/και της υπηρεσίας ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, η φύση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιέχονται στα οικεία έγγραφα, η φύση των επιχειρηματικών ή άλλων απορρήτων που περιέχονται στα οικεία έγγραφα.

4. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και του εκάστοτε αρμόδιου Υπουργού/ Με απόφαση του εκάστοτε αρμόδιου Υπουργού προσδιορίζεται το επίπεδο εμπιστοσύνης που απαιτείται για την δυνατότητα χρήσης μίας υπηρεσίας ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, τα αντίστοιχα αναγνωριστικά και οι μέθοδοι ταυτοποίησης- αυθεντικοποίησης καθώς και τα διακριτικά που θα αξιοποιηθούν για τη δημιουργία αμοιβαίας σχέσης εμπιστοσύνης μεταξύ της Κεντρικής Διαδικτυακής Πύλης και του εκάστοτε φορέα.

5.2.3.31 Άρθρο 30 Τήρηση και αποθήκευση διαπιστευτηρίων

1. Η τήρηση και αποθήκευση των αναγνωριστικών στην Κεντρική Διαδικτυακή Πύλη του Ελληνικού Δημοσίου δεν είναι υποχρεωτική. Τα πρόσωπα μπορούν να εισάγουν εκ νέου τα αναγνωριστικά κάθε φορά που αιτούνται ταυτοποίηση και αυθεντικοποίηση προκειμένου να κάνουν χρήση μίας υπηρεσίας ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Τα αναγνωριστικά των προσώπων μπορούν να τηρούνται στην Κεντρική Διαδικτυακή Πύλη του Ελληνικού Δημοσίου με έγγραφη συγκατάθεση των προσώπων και σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στον ν. 2472/97 για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως ισχύει/ Με πράξη της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα ορίζονται οι ειδικότερες λεπτομέρειες για την ενημέρωση των προσώπων και την παροχή της συγκατάθεσης.
2. Σε περίπτωση που η ταυτοποίηση – αυθεντικοποίηση δεν είναι επιτυχής ο χρήστης ενημερώνεται από την Κεντρική Διαδικτυακή Πύλη του Ελληνικού Δημοσίου για τους λόγους της ανεπιτυχούς αναγνώρισης και για την αδυναμία χρήσης της συγκεκριμένης ηλεκτρονικής υπηρεσίας. [72]

5.3 Προεδρικό Διάταγμα 150/2001: Προσαρμογή στην Οδηγία 99/93/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για ηλεκτρονικές υπογραφές

5.3.1 Εισαγωγή

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

1. Του άρθρου 3 του Ν. 1338/1983 «Εφαρμογή του Κοινοτικού Δικαίου» (Α' 34), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 65 του Ν. 1892/1990 (Α' 101) «Για τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη και άλλες διατάξεις».
2. Του άρθρου 4 του αυτού Ν. 1338/1983, όπως αντικαταστάθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 6 του Ν. 1440/1984 (Α' 70) «Συμμετοχή της Ελλάδος στο κεφάλαιο, τα αποθεματικά και τις προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων, στο κεφάλαιο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Άνθρακος και Χάλυβος και του Οργανισμού ΕΥΡΑΤΟΜ» και τροποποιήθηκε με το άρθρο 22 του Ν. 2789/2000 (Α' 21).

2. Τις διατάξεις του δεύτερου άρθρου του Ν. 2077/1992 «Κύρωση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και των σχετικών πρωτοκόλλων και δηλώσεων που περιλαμβάνονται στην Τελική Πράξη» (Α' 136).

3. Τις διατάξεις του άρθρου 29 Α' του Ν. 1558/1985 (Α' 137) το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2081/1992 (Α' 154) και αντικαταστάθηκε με την παρ. 2α του άρθρου 1 του Ν. 2469/1997 (Α' 38).

4. Τις διατάξεις του Ν. 2867/2000 (Α' 273) «Οργάνωση και λειτουργία των τηλεπικοινωνιών και άλλες διατάξεις».

5. Τις διατάξεις του Ν. 2672/98 (Α' 290) «Οικονομικοί πόροι της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης και άλλες διατάξεις».

6. Ότι από την εφαρμογή του παρόντος Διατάγματος δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού.

7. Την υπ' αριθμ. 98/2001 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας μετά από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης,

Εθνικής Οικονομίας, Δικαιοσύνης και του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών, αποφασίζουμε:

2.3.2 Άρθρο 1: Σκοπός και Πεδίο Εφαρμογής

1. Με το παρόν Διάταγμα προσαρμόζεται η ελληνική νομοθεσία προς τις διατάξεις της Οδηγίας 99/93/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 1999 «Σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για ηλεκτρονικές υπογραφές» (ΕΕL 13/19.1.2000) στο εξής: Οδηγία.
2. Οι διατάξεις του παρόντος Διατάγματος δεν θίγουν διατάξεις που, αναφορικά με τη σύναψη και την ισχύ συμβάσεων ή εν γένει τη σύσταση νομικών υποχρεώσεων, επιβάλλουν τη χρήση ορισμένου τύπου, ούτε διατάξεις για την αποδεικτική ή άλλη χρήση εγγράφων ή διατάξεις με τις οποίες απαγορεύεται να διακινούνται και να καθίστανται γνωστά έγγραφα ορισμένων κατηγοριών και δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

2.3.3 Άρθρο 2: Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος Διατάγματος νοούνται ως:

1. «ηλεκτρονική υπογραφή»: δεδομένα σε ηλεκτρονική μορφή, τα οποία είναι συνημμένα σε άλλα ηλεκτρονικά δεδομένα ή συσχετίζονται λογικά με αυτά και τα οποία χρησιμεύουν ως μέθοδος απόδειξης της γνησιότητας.
2. «προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή» ή «ψηφιακή υπογραφή»: ηλεκτρονική υπογραφή, που πληροί τους εξής όρους:
 1. συνδέεται μονοσήμαντα με τον υπογράφοντα,
 2. είναι ικανή να καθορίσει ειδικά και αποκλειστικά την ταυτότητα του υπογράφοντος,
 3. δημιουργείται με μέσα τα οποία ο υπογράφων μπορεί να διατηρήσει υπό τον αποκλειστικό του έλεγχο και
 4. συνδέεται με τα δεδομένα στα οποία αναφέρεται κατά τρόπο, ώστε να μπορεί να εντοπισθεί οποιαδήποτε μεταγενέστερη αλλοίωση των εν λόγω δεδομένων.

3. «υπογράφων»: φυσικό ή νομικό πρόσωπο, που κατέχει διάταξη δημιουργίας υπογραφής και ενεργεί είτε στο δικό του όνομα είτε στο όνομα άλλου φυσικού ή νομικού προσώπου ή φορέα.
4. «δεδομένα δημιουργίας υπογραφής»: μονοσήμαντα δεδομένα, όπως κώδικες ή ιδιωτικά κλειδιά κρυπτογραφίας, που χρησιμοποιούνται από τον υπογράφο για τη δημιουργία ηλεκτρονικής υπογραφής.
5. «διάταξη δημιουργίας υπογραφής»: διατεταγμένο υλικό ή λογισμικό που χρησιμοποιείται για την εφαρμογή των δεδομένων δημιουργίας της υπογραφής.
6. «ασφαλής διάταξη δημιουργίας υπογραφής» διάταξη δημιουργίας υπογραφής, που πληροί τους όρους του Παραρτήματος III.
7. «δεδομένα επαλήθευσης υπογραφής»: δεδομένα, όπως κώδικες, ή δημόσια κλειδιά κρυπτογραφίας, τα οποία χρησιμοποιούνται για την επαλήθευση της ηλεκτρονικής υπογραφής.
8. «διάταξη επαλήθευσης υπογραφής»: διατεταγμένο υλικό ή λογισμικό, που χρησιμοποιείται για την εφαρμογή των δεδομένων επαλήθευσης υπογραφής.
9. «πιστοποιητικό»: ηλεκτρονική βεβαίωση, η οποία συνδέει δεδομένα επαλήθευσης υπογραφής με ένα άτομο και επιβεβαιώνει την ταυτότητά του.
10. «αναγνωρισμένο πιστοποιητικό»: πιστοποιητικό που πληροί τους όρους του Παραρτήματος I και εκδίδεται από πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος πληροί τους οριζόμενους στο Παράρτημα II όρους.
11. «πάροχος υπηρεσιών πιστοποίησης»: φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή άλλος φορέας, που εκδίδει πιστοποιητικά ή παρέχει άλλες υπηρεσίες, συναφείς με τις ηλεκτρονικές υπογραφές.
12. «προϊόν ηλεκτρονικής υπογραφής»: υλικό ή λογισμικό ή συναφή συστατικά στοιχεία τους, που προορίζονται προς χρήση από τον πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης για την προσφορά υπηρεσιών ηλεκτρονικής υπογραφής ή προορίζονται να χρησιμοποιηθούν για τη δημιουργία ή επαλήθευση ηλεκτρονικών υπογραφών.
13. «εθελοντική διαπίστευση»: κάθε άδεια διαπίστευσης των ηλεκτρονικών δεδομένων, στην οποία ορίζονται τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις, που διέπουν την παροχή υπηρεσιών πιστοποίησης και η οποία χορηγείται ύστερα από αίτηση του

ενδιαφερόμενου παρόχου υπηρεσιών από τον φορέα που προβλέπεται στην παράγραφο 5 του άρθρου 4 του παρόντος.

5.3.4 Άρθρο 3 : Έννομες συνέπειες των ηλεκτρονικών υπογραφών

1. Η προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή που βασίζεται σε αναγνωρισμένο πιστοποιητικό και δημιουργείται από ασφαλή διάταξη δημιουργίας υπογραφής επέχει θέση ιδιόχειρης υπογραφής τόσο στο ουσιαστικό όσο και στο δικονομικό δίκαιο.
2. Η ισχύς της ηλεκτρονικής υπογραφής ή το παραδεκτό της ως αποδεικτικού στοιχείου δεν αποκλείεται από μόνο τον λόγο ότι δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου.

5.3.5 Άρθρο 4: Πρόσβαση στην αγορά - Αρχές της εσωτερικής αγοράς

1. Τα διατιθέμενα προϊόντα ηλεκτρονικής υπογραφής μπορεί να αφορούν ασφαλείς διατάξεις υπογραφής ή και μη ασφαλείς διατάξεις στον βαθμό που αυτό διατυπώνεται κατά τρόπο απόλυτα σαφή για οποιονδήποτε τρίτο με την επιφύλαξη του άρθρου 3 του παρόντος.
2. Η συμμόρφωση των ασφαλών διατάξεων δημιουργίας υπογραφής προς το Παράρτημα ΙΙΙ του παρόντος Διατάγματος διαπιστώνεται από την Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.) (άρθρο 3 του Ν. 2867/2000) ή από οριζόμενους από αυτήν δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς. Η Ε.Ε.Τ.Τ. και οι οριζόμενοι από αυτή δημόσιοι ή ιδιωτικοί φορείς υποχρεούνται στην εφαρμογή των ελαχίστων κριτηρίων που προβλέπονται στην Απόφαση της Επιτροπής της 6.11.2000 (Ε (2000) 3179 τελικό). Η συμμόρφωση των προϊόντων ηλεκτρονικής υπογραφής προς αναγνωρισμένα πρότυπα αποτελεί τεκμήριο συμμόρφωσης με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στο σημείο (στ) του Παραρτήματος ΙΙ και στο Παράρτημα ΙΙΙ του παρόντος.
3. Τα παρεχόμενα πιστοποιητικά επαλήθευσης ορίζουν ρητά, κατά τρόπο εύκολα αντιληπτό από μη ειδικό τρίτο, αν πρόκειται για αναγνωρισμένα ή μη αναγνωρισμένα πιστοποιητικά.

4. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου, για την παροχή των υπηρεσιών πιστοποίησης οποιασδήποτε μορφής δεν απαιτείται η χορήγηση άδειας στους παρόχους των υπηρεσιών αυτών.
5. Προκειμένου να επιτευχθεί βελτιωμένο επίπεδο παροχής υπηρεσιών πιστοποίησης, παρέχεται από την Ε.Ε.Τ.Τ. ή από οριζόμενους από αυτήν δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς, ύστερα από έγγραφη αίτηση του ενδιαφερόμενου παρόχου υπηρεσιών πιστοποίησης, εθελοντική διαπίστευση. Με την εθελοντική διαπίστευση απονέμονται δικαιώματα και επιβάλλονται υποχρεώσεις, συμπεριλαμβανομένων τελών, στον πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης. Οι προϋποθέσεις εθελοντικής διαπίστευσης πρέπει να είναι αντικειμενικές, διαφανείς, ανάλογες με τον επιδιωκόμενο σκοπό και να μην οδηγούν σε διακρίσεις. Η Ε.Ε.Τ.Τ. δεν μπορεί να περιορίσει τον αριθμό των παρόχων υπηρεσιών πιστοποίησης, που επιθυμούν τη διαπίστευσή τους σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.
6. Οι διαπιστευμένοι ή μη, πάροχοι υπηρεσιών πιστοποίησης, που πληρούν τις προϋποθέσεις του Παραρτήματος II του παρόντος, εκδίδουν αναγνωρισμένα πιστοποιητικά για το κοινό.
7. Οι πάροχοι υπηρεσιών πιστοποίησης οφείλουν ιδιαίτερα να μεριμνούν για την από μέρους τους τήρηση των διατάξεων για την προστασία του ανταγωνισμού, για τον αθέμιτο ανταγωνισμό, για την πνευματική και βιομηχανική ιδιοκτησία και για την προστασία του καταναλωτή.
8. Η Ε.Ε.Τ.Τ. έχει την εποπτεία και τον έλεγχο των εγκατεστημένων στην Ελλάδα παρόχων υπηρεσιών πιστοποίησης, καθώς και των σύμφωνα με τις παραγράφους 5 και 2 του παρόντος φορέων διαπίστευσης και ελέγχου της συμμόρφωσης των υπογραφών προς το παράρτημα III.
9. Σε περίπτωση που πάροχος υπηρεσιών πιστοποίησης ενεργεί ως διαπιστευμένος πάροχος υπηρεσιών πιστοποίησης, χωρίς να είναι, η Ε.Ε.Τ.Τ. επιβάλλει πρόστιμο από εξήντα χιλιάδες (60.000) έως τριακόσιες χιλιάδες (300.000) Ευρώ.

5.3.6 Άρθρο 5: Διεθνείς πτυχές

1. Η προσφορά υπηρεσιών πιστοποίησης εντός της ελληνικής επικράτειας από πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, που είναι εγκατεστημένος στην Ελλάδα διέπεται από την κείμενη ελληνική νομοθεσία.
2. Υπηρεσίες πιστοποίησης στους καλυπτόμενους από τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ηλεκτρονική υπογραφή τομείς, εφόσον προέρχονται από άλλη χώρα μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συνεπάγονται τις ίδιες έννομες συνέπειες με τις αντίστοιχες υπηρεσίες πιστοποίησης, που παρέχονται από πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος είναι εγκατεστημένος στην Ελλάδα.
3. Προϊόντα ηλεκτρονικής υπογραφής, τα οποία συνάδουν με την κείμενη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συνεπάγονται τις ίδιες έννομες συνέπειες με τα αντίστοιχα προϊόντα ηλεκτρονικής υπογραφής, τα οποία προέρχονται από την Ελλάδα. Ιδιαίτερα, η διαπίστωση συμμόρφωσης προς την κείμενη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που αφορά προϋποθέσεις για ασφαλείς διατάξεις δημιουργίας της υπογραφής από φορέα στον οποίο έχει ανατεθεί ή διαπίστωση αυτή σύμφωνα με τη νομοθεσία κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχει άμεση ισχύ και στην Ελλάδα.
4. Τα αναγνωρισμένα πιστοποιητικά, που εκδίδονται στο κοινό από πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, ο οποίος είναι εγκατεστημένος σε χώρα εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι νομικώς ισοδύναμα με τα εκδιδόμενα από πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης εγκατεστημένο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, εφόσον:
 1. ο πάροχος αυτός πληροί τους όρους του παρόντος Διατάγματος και έχει διαπιστευθεί εθελοντικώς σε κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης
 2. για το συγκεκριμένο πιστοποιητικό έχει εγγυηθεί πάροχος υπηρεσιών πιστοποίησης, που είναι εγκατεστημένος σε κράτος - μέλος και πληροί τους όρους του παρόντος Διατάγματος.
 3. το αναγνωρισμένο πιστοποιητικό του παρόχου υπηρεσιών πιστοποίησης αναγνωρίζεται βάσει διμερούς ή πολυμερούς συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τρίτων χωρών ή διεθνών οργανισμών.

5.3.7 Άρθρο 6: Ευθύνη των παρόχων πιστοποίησης

1. Ο πάροχος υπηρεσιών πιστοποίησης, διαπιστευμένος ή μη, που εκδίδει αναγνωρισμένο πιστοποιητικό στο κοινό ή εγγυάται για την ακρίβεια τέτοιου πιστοποιητικού, ευθύνεται έναντι οποιουδήποτε φορέα ή φυσικού ή νομικού προσώπου για τη ζημία που προκλήθηκε σε βάρος του επειδή το πρόσωπο αυτό εύλογα βασίσθηκε στο πιστοποιητικό, όσον αφορά:

1. την ακρίβεια, κατά τη στιγμή της έκδοσής του, όλων των πληροφοριών που περιέχονται στο αναγνωρισμένο πιστοποιητικό, καθώς και την ύπαρξη όλων των στοιχείων που απαιτούνται για την έκδοσή του.
2. τη διαβεβαίωση ότι ο υπογράφων, η ταυτότητα του οποίου βεβαιώνεται στο αναγνωρισμένο πιστοποιητικό, κατά τη στιγμή της έκδοσής του, κατείχε δεδομένα δημιουργίας υπογραφής, που αντιστοιχούσαν στα αναφερόμενα ή καθοριζόμενα στο πιστοποιητικό δεδομένα επαλήθευσης της υπογραφής.
3. τη διαβεβαίωση ότι αμφότερα τα δεδομένα δημιουργίας υπογραφής και επαλήθευσης υπογραφής μπορούν να χρησιμοποιηθούν συμπληρωματικά, εφόσον προέρχονται από πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης.

2. Ο πάροχος υπηρεσιών πιστοποίησης ευθύνεται επίσης, αν παραλείψει να καταγράψει την ανάκληση του πιστοποιητικού.

3. Σε όλες τις παραπάνω περιπτώσεις ο πάροχος δεν ευθύνεται, αν αποδείξει ότι δεν τον βαρύνει πταίσμα.

4. Στο αναγνωρισμένο πιστοποιητικό δύνανται να αναγράφονται, από τον πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, περιορισμοί χρήσης αυτού, υπό την προϋπόθεση ότι οι περιορισμοί τίθενται κατά τρόπο, ο οποίος είναι αναγνωρίσιμος από οποιονδήποτε τρίτο. Σ' αυτή την περίπτωση ο πάροχος υπηρεσιών πιστοποίησης δεν ευθύνεται για τη ζημία που προκύπτει από την υπέρβαση των αναφερόμενων περιορισμών κατά τη χρήση του αναγνωρισμένου πιστοποιητικού.

5. Στο αναγνωρισμένο πιστοποιητικό δύνανται να αναγράφονται, από τον πάροχο υπηρεσιών πιστοποίησης, όρια για το ύψος των συναλλαγών, για τις οποίες μπορεί να χρησιμοποιηθεί το σχετικό πιστοποιητικό, με την προϋπόθεση ότι τα όρια αυτά τίθενται κατά τρόπο αναγνωρίσιμο από οποιονδήποτε τρίτο. Στην περίπτωση αυτήν ο πάροχος υπηρεσιών πιστοποίησης δεν ευθύνεται για τη ζημία που προκαλείται από την υπέρβαση των ορίων αυτών.

6. Τα οριζόμενα στις διατάξεις των παραπάνω παραγράφων ισχύουν με την επιφύλαξη των διατάξεων του Ν. 2251/1994 (Α' 191) όπως ισχύει για την προστασία καταναλωτών και ιδιαίτερα για τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων, που συνάπτονται με καταναλωτές.

5.3.8 Άρθρο 7: Προστασία δεδομένων

1. Οι πάροχοι υπηρεσιών πιστοποίησης, η Ε.Ε.Τ.Τ και οι φορείς του άρθρου 4 του παρόντος Διατάγματος υπόκεινται στις διατάξεις του Ν. 2472/1997 (Α' 50) και του Ν. 2774/1999 (Α' 287) για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

2. Ειδικότερα ο πάροχος των υπηρεσιών πιστοποίησης που εκδίδει πιστοποιητικό, δύναται να συγκεντρώνει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για την έκδοση πιστοποιητικών μόνο απευθείας από το ενδιαφερόμενο πρόσωπο ή κατόπιν ρητής συγκατάθεσής του και μόνο στο βαθμό που είναι απαραίτητο για την έκδοση και διατήρηση του πιστοποιητικού. Η συλλογή ή επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για άλλους σκοπούς απαγορεύεται, χωρίς τη συγκατάθεση του ενδιαφερόμενου προσώπου.

3. Επιτρέπεται στους παρόχους υπηρεσιών πιστοποίησης να αναγράφουν στο αναγνωρισμένο πιστοποιητικό ψευδώνυμο αντί του ονόματος του υπογράφοντος.

5.3.9 Άρθρο 8: Κοινοποίηση

1. Η Γενική Γραμματεία Επικοινωνιών του Υπουργείου Μεταφορών Επικοινωνιών ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το ταχύτερο δυνατόν για την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 4 του παρόντος.

2. Η Ε.Ε.Τ.Τ ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τις επωνυμίες και τις διευθύνσεις όλων των διαπιστευμένων εθνικών παρόχων υπηρεσιών πιστοποίησης.

3. Τυχόν αλλαγές των παραπάνω πληροφοριών ανακοινώνονται το ταχύτερο δυνατόν στην Επιτροπή από τα ανωτέρω όργανα.

5.3.10 Άρθρο 9: Παραρτήματα

Αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του παρόντος τα παρακάτω Παραρτήματα I, II, III και IV.

5.3.10.1 Παράρτημα I: Όροι ισχύοντες για αναγνωρισμένα πιστοποιητικά

Τα αναγνωρισμένα πιστοποιητικά πρέπει να περιλαμβάνουν:

1. ένδειξη ότι το πιστοποιητικό εκδίδεται ως αναγνωρισμένο πιστοποιητικό,
2. τα στοιχεία αναγνώρισης του παρόχου υπηρεσιών πιστοποίησης και το κράτος, στο οποίο είναι εγκατεστημένος,
3. το όνομα του υπογράφοντος ή ψευδώνυμο που αναγνωρίζεται ως ψευδώνυμο,
4. πρόβλεψη ειδικού χαρακτηριστικού του υπογράφοντος, που θα περιληφθεί εφόσον είναι σημαντικό σε σχέση με τον σκοπό για τον οποίο προορίζεται το πιστοποιητικό,
5. δεδομένα επαλήθευσης υπογραφής που αντιστοιχούν σε δεδομένα δημιουργίας υπογραφής υπό τον έλεγχο του υπογράφοντος,
6. ένδειξη της έναρξης και του τέλους της περιόδου ισχύος του πιστοποιητικού,
7. τον κωδικό ταυτοποίησης του πιστοποιητικού,
8. την προηγμένη ηλεκτρονική υπογραφή του παρόχου των υπηρεσιών πιστοποίησης που το εκδίδει,
9. τυχόν περιορισμούς του πεδίου χρήσης του πιστοποιητικού, και
10. τυχόν όρια στο ύψος των συναλλαγών για τις οποίες το πιστοποιητικό μπορεί να χρησιμοποιηθεί.

5.3.10.2 Παράρτημα II: Όροι ισχύοντες για παρόχους υπηρεσιών πιστοποίησης που εκδίδουν αναγνωρισμένα πιστοποιητικά

Οι παρόχοι υπηρεσιών πιστοποίησης πρέπει:

1. να αποδεικνύουν την απαραίτητη αξιοπιστία για την παροχή υπηρεσιών πιστοποίησης, σύμφωνα με τα εκάστοτε ισχύοντα κριτήρια,
2. να διασφαλίζουν την παροχή ασφαλών και άμεσων υπηρεσιών καταλόγου και ανάκλησης,
3. να διασφαλίζουν ότι η ημερομηνία και ο χρόνος έκδοσης ή ανάκλησης πιστοποιητικού μπορεί να προσδιοριστεί επακριβώς,

4. να προβαίνουν, με κατάλληλα μέσα και σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, σε επαλήθευση της ταυτότητας και ενδεχομένως τυχόν ειδικών χαρακτηριστικών του ατόμου στο όνομα του οποίου έχει εκδοθεί αναγνωρισμένο πιστοποιητικό.
5. να απασχολούν προσωπικό που διαθέτει την κατάρτιση, την εμπειρία και τα προσόντα που είναι απαραίτητα για τις παρεχόμενες υπηρεσίες, ιδίως ικανότητα σε διαχειριστικό επίπεδο, τεχνογνωσία και εμπειρία στις ηλεκτρονικές υπογραφές και εξοικείωση με τις κατάλληλες διαδικασίες ασφάλειας και να χρησιμοποιούν κατάλληλες διοικητικές και διαχειριστικές διαδικασίες, οι οποίες να αντιστοιχούν προς αναγνωρισμένα πρότυπα.
6. να χρησιμοποιούν αξιόπιστα συστήματα και προϊόντα τα οποία προστατεύονται έναντι τροποποίησης και να διασφαλίζουν την τεχνική και κρυπτογραφική ασφάλεια των διεργασιών πιστοποίησης οι οποίες υποστηρίζονται από αυτά.
7. να λαμβάνουν μέτρα έναντι της πλαστογράφησης πιστοποιητικών και σε περίπτωση που ο πάροχος πιστοποίησης παράγει δεδομένα δημιουργίας υπογραφής να εγγυώνται την τήρηση του απορρήτου κατά τη διάρκεια της διεργασίας παραγωγής των εν λόγω δεδομένων.
8. να διαθέτουν επαρκείς χρηματικούς πόρους ώστε να λειτουργούν σύμφωνα με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στην οδηγία, ιδίως για την ανάληψη της ευθύνης ζημιών,
9. να καταγράφουν το σύνολο των συναφών πληροφοριών που αφορούν ένα αναγνωρισμένο πιστοποιητικό για χρονικό διάστημα τριάντα (30) ετών, ιδίως για την παροχή αποδεικτικών στοιχείων πιστοποίησης σε νομικές διαδικασίες. Η καταγραφή αυτή δύναται να πραγματοποιείται με ηλεκτρονικά μέσα.
10. να μην αποθηκεύουν ή αντιγράφουν δεδομένα δημιουργίας υπογραφής του ατόμου προς το οποίο ο πάροχος υπηρεσιών πιστοποίησης παρέσχε υπηρεσίες διαχείρισης κλειδιών.
11. πριν συνάψουν συμβατική σχέση με πρόσωπο που ζητεί πιστοποιητικό από αυτούς για να κατοχυρώσει την ηλεκτρονική του υπογραφή, να το ενημερώνουν με ανθεκτικά μέσα επικοινωνίας σχετικά με τους ακριβείς όρους και προϋποθέσεις χρησιμοποίησης του πιστοποιητικού, συμπεριλαμβανομένων ενδεχομένων περιορισμών της χρήσης του πιστοποιητικού, της ύπαρξης μηχανισμού εθελοντικής διαπίστευσης και των

διαδικασιών υποβολής παραπόνων και επίλυσης διαφορών. Οι πληροφορίες αυτές, οι οποίες δύνανται να διαβιβάζονται ηλεκτρονικώς, πρέπει να παρέχονται εγγράφως, σε εύκολα καταληπτή γλώσσα. Σχετικά αποσπάσματα των πληροφοριών αυτών καθίστανται επίσης προσιτά κατόπιν αιτήματος τρίτων, οι οποίοι βασίζονται στο πιστοποιητικό αυτό.

12. να χρησιμοποιούν αξιόπιστα συστήματα για την αποθήκευση πιστοποιητικών σε επαληθεύσιμη μορφή, ούτως ώστε:

- μόνο αρμόδιοι να μπορούν να διενεργούν εισαγωγές και τροποποιήσεις
- να μπορεί να ελέγχεται η γνησιότητα των πληροφοριών,
- να είναι δυνατή η κοινόχρηστη ανάκτηση πιστοποιητικών μόνον στις περιπτώσεις εκείνες για τις οποίες έχει δοθεί η συγκατάθεση του κατόχου και
- οι τυχόν τεχνικές αλλαγές που θέτουν σε κίνδυνο τις εν λόγω απαιτήσεις ασφαλείας να γίνονται εμφανώς αντιληπτές από τον χειριστή.

5.3.10.3 Παράρτημα III: Διασφάλιση αξιοπιστίας της δημιουργίας υπογραφής

1. Οι ασφαλείς διατάξεις δημιουργίας υπογραφής πρέπει, μέσω ενδεδειγμένων τεχνικών και διαδικαστικών μέσων, να διασφαλίζουν τουλάχιστον ότι:

1. τα δεδομένα δημιουργίας υπογραφής που χρησιμοποιούνται προς παραγωγή υπογραφών απαντούν κατ' ουσία, μόνο μία φορά και ότι το απόρρητο είναι διασφαλισμένο.
2. τα δεδομένα δημιουργίας υπογραφής που χρησιμοποιούνται προς παραγωγή υπογραφών δεν μπορούν, με εύλογη βεβαιότητα, να αντληθούν από αλλού και ότι η υπογραφή προστατεύεται από πλαστογραφία με τα μέσα της σύγχρονης τεχνολογίας,
3. τα δεδομένα δημιουργίας υπογραφής που χρησιμοποιούνται προς παραγωγή υπογραφών μπορούν να προστατεύονται αποτελεσματικά από τον νόμιμο υπογράφοντα κατά της χρησιμοποίησής από τρίτους.

2. Οι ασφαλείς διατάξεις δημιουργίας υπογραφής δεν μεταβάλλουν τα προς υπογραφή δεδομένα ούτε εμποδίζουν την υποβολή των δεδομένων αυτών στο υπογράφο, πριν από τη διαδικασία υπογραφής.

5.3.10.4 Παράρτημα IV: Συστάσεις για την ασφαλή επαλήθευση της υπογραφής

Κατά τη διαδικασία επαλήθευσης της υπογραφής θα πρέπει να διασφαλίζεται με εύλογη βεβαιότητα ότι:

1. τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται προς επαλήθευση της υπογραφής αντιστοιχούν στα δεδομένα που εμφανίζονται στον επαληθεύοντα,
2. η υπογραφή επαληθεύεται με αξιοπιστία και ότι το αποτέλεσμα της επαλήθευσης εμφανίζεται με ορθό τρόπο,
3. ο επαληθεύων μπορεί ενδεχομένως να ορίσει με βεβαιότητα τα περιεχόμενα των δεδομένων που υπογράφονται,
4. η γνησιότητα και η εγκυρότητα του πιστοποιητικού που απαιτείται κατά τη στιγμή της επαλήθευσης της υπογραφής έχουν ελεγχθεί με αξιοπιστία,
5. το αποτέλεσμα της επαλήθευσης όπως και η ταυτότητα του υπογράφοντος εμφανίζονται με τον ορθό τρόπο,
6. η χρησιμοποίηση ψευδώνυμου δηλώνεται εμφανώς, και
7. μπορούν να εντοπιστούν τυχόν τροποποιήσεις απτόμενες της ασφάλειας.

5.3.11 Άρθρο 10: Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος Διατάγματος αρχίζει από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Υπουργό Μεταφορών και Επικοινωνιών αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος Διατάγματος. [73]

5.4 Προεδρικό Διάταγμα 39/2001: Καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών σε συμμόρφωση προς τις Οδηγίες 98/34/ΕΚ και 98/48/ΕΚ

5.4.1 Εισαγωγή

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Έχοντας υπόψη :

1. Τις διατάξεις του άρθρου 4 του Ν. 1338/83 (ΦΕΚ 34/Α/17.3.1983), όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 6 του Ν. 1440/84 (ΦΕΚ 70/Α/21.5.1984) και από το άρθρο 22 του Ν.2789/2000 (ΦΕΚ 21/Α/2000) και του άρθρου 65 του Ν.1892/1990 (ΦΕΚ 101/Α/31.7.1990).
2. Τις διατάξεις του άρθρου 29Α του Ν. 1558/85 «Κυβέρνηση και Κυβερνητικά Όργανα» (ΦΕΚ 137/Α/26.7.1985), όπως το άρθρο αυτό προστέθηκε με το άρθρο 27 του Ν.2081/1992 (ΦΕΚ 154/Α/10.9.1992) και αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 παρ. 2α του Ν. 2469/97 (ΦΕΚ 38/Α/14.3.1997).
3. Τις διατάξεις του Π.Δ. 229/86 (ΦΕΚ 96/Α/6.7.1986) «Σύσταση και Οργάνωση της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας» και του Π.Δ. 396/89 (ΦΕΚ 172/Α/16.6.1989) «Οργανισμός της Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας».
4. Τις διατάξεις του Π.Δ. 27/1986 «Συγχώνευση των Υπουργείων Τουρισμού, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και Εμπορίου στο Υπουργείο Ανάπτυξης» (ΦΕΚ 19/Α/1.2.1996).
5. Τις διατάξεις του Π.Δ. 143/2000 «Διορισμός Υπουργών, Αν. Υπουργού και Υφυπουργών» (ΦΕΚ 122/Α/13.04.2000).
6. Την 303/5.05.2000 Κοινή Απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Ανάπτυξης «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στους Υφυπουργούς Ανάπτυξης/Αλέξανδρο Καλαφάτη και Μαρία-Ελένη Αποστολάκη» (ΦΕΚ 594/Β/5.5.2000).
7. Τις διατάξεις του Ν.372/1976 «Περί συστάσεως και λειτουργίας του Ελληνικού Οργανισμού Τυποποίησης (ΕΛΟΤ¹⁸)» (ΦΕΚ 166/Α/30.6.1976), το άρθρο 22 του Ν.

¹⁸ ΕΛΟΤ : [Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης](#)

1682/1987 (ΦΕΚ 14/Α/16.2.1987) και το άρθρο 9 του Ν. 2642/98 (ΦΕΚ 216/Α/1998).

8. Την με αριθ. 518/2000 γνωμοδότηση του Συμβουλίου της Επικρατείας, ύστερα από πρόταση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας και του Υφυπουργού Ανάπτυξης, αποφασίζουμε:

5.4.2 Άρθρο 1

Σκοπός του παρόντος διατάγματος είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις Οδηγίες 98/34/ΕΚ (ΕΕ L204/37 της 21.7.1998) και 98/48/ΕΚ (ΕΕ L217/1998 της 5.8.1998).

5.4.3 Άρθρο 2

Κατά την έννοια του παρόντος Π.Δ., νοείται ως:

1. «Προϊόν»: κάθε προϊόν βιομηχανικής κατασκευής, και κάθε γεωργικό προϊόν, συμπεριλαμβανομένων και των αλιευτικών προϊόντων.
2. «Υπηρεσία»: οποιαδήποτε υπηρεσία της κοινωνίας των πληροφοριών, ήτοι κάθε υπηρεσία που συνήθως παρέχεται έναντι αμοιβής, με ηλεκτρονικά μέσα εξ αποστάσεως και κατόπιν προσωπικής επιλογής ενός αποδέκτη υπηρεσιών.

Για τους σκοπούς του παρόντος ορισμού, νοείται με τον όρο:

- «εξ αποστάσεως»: υπηρεσία που παρέχεται χωρίς τα συμβαλλόμενα μέρη να είναι ταυτόχρονα παρόντα,
- «με ηλεκτρονικά μέσα»: υπηρεσία που παρέχεται στην αφετηρία της και γίνεται αποδεκτή στον προορισμό της μέσω εξοπλισμών ηλεκτρονικής επεξεργασίας (συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής συμπίεσης) ή αποθήκευσης δεδομένων και η οποία παρέχεται, διαβιβάζεται και λαμβάνεται εξ ολοκλήρου μέσω τηλεφωνικής γραμμής, ραδιοφωνικής μετάδοσης, οπτικής ίνας ή με άλλα ηλεκτρομαγνητικά μέσα,
- «κατόπιν συγκεκριμένης παραγγελίας ενός αποδέκτη υπηρεσιών»: υπηρεσία που παρέχεται με μετάδοση δεδομένων κατόπιν συγκεκριμένης παραγγελίας.

Στο παράρτημα ΙΙΙ περιέχεται ενδεικτικός κατάλογος των υπηρεσιών που δεν καλύπτονται από αυτόν τον ορισμό.

Το παρόν Π.Δ. δεν εφαρμόζεται:

- στις υπηρεσίες ραδιοφωνικών μεταδόσεων,
- στις υπηρεσίες ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων περί των οποίων το άρθρο 1 στοιχείο α) της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ, η οποία ενσωματώθηκε στην ελληνική νομοθεσία με το Π.Δ. 231/1995 (ΦΕΚ 131/Α/1995).

3. «Τεχνική προδιαγραφή»: η προδιαγραφή που περιέχεται σε έγγραφο στο οποίο ορίζονται τα απαιτούμενα χαρακτηριστικά ενός προϊόντος, όπως τα επίπεδα ποιότητας ή ιδιότητες χρήσης, η ασφάλεια, οι διαστάσεις, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων που ισχύουν για το προϊόν όσον αφορά την ονομασία πώλησης, την ορολογία, τα σύμβολα, τις δοκιμές και τις μεθόδους δοκιμής, τη συσκευασία, τη σήμανση και το ετικετάρισμα, καθώς και τις διαδικασίες αξιολόγησης της πιστότητας.

Ο όρος «τεχνική προδιαγραφή» καλύπτει επίσης τις μεθόδους και διαδικασίες παραγωγής γεωργικών προϊόντων δυνάμει του άρθρου 38 παράγραφος 1 της συνθήκης, προϊόντων που προορίζονται για ανθρώπινη διατροφή και διατροφή των ζώων, καθώς και φαρμάκων όπως ορίζονται στο άρθρο 1 της οδηγίας 65/65/ΕΟΚ, η οποία ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία με την ΚΥΑ Α6/10395/13-12/31.12.1985 (ΦΕΚ 798/Β/1985), καθώς και τις μεθόδους και διαδικασίες παραγωγής άλλων προϊόντων, εφόσον αυτές έχουν επιπτώσεις στα χαρακτηριστικά τους γνωρίσματα.

4. «Άλλη απαίτηση»: απαίτηση, εκτός των τεχνικών προδιαγραφών, επιβαλλόμενη σε ένα προϊόν, ιδίως για λόγους προστασίας των καταναλωτών ή του περιβάλλοντος, η οποία αφορά τον κύκλο ζωής του προϊόντος μετά τη διάθεση του στην αγορά, όπως οι συνθήκες χρησιμοποίησης, ανακύκλωσης, επαναχρησιμοποίησης ή εξάλειψής του, εφόσον οι συνθήκες αυτές μπορούν να επηρεάσουν σημαντικά τη σύνθεση ή τη φύση του προϊόντος, ή την εμπορία του.

5. «Κανόνας σχετικά με τις υπηρεσίες»: απαίτηση γενικής φύσεως σχετικά με την πρόσβαση στις δραστηριότητες των υπηρεσιών που περιγράφονται στο σημείο 2 και στην άσκηση τους, ειδικότερα διατάξεις για τους παρέχοντες υπηρεσίες, τις υπηρεσίες και τον αποδέκτη των υπηρεσιών, εξαιρουμένων των κανόνων που δεν αναφέρονται ειδικά στις υπηρεσίες που ορίζονται στο ίδιο σημείο.

Το παρόν Π.Δ. δεν εφαρμόζεται στους κανόνες που άπτονται ζητημάτων εμπιπτότων στις κοινοτικές κανονιστικές ρυθμίσεις του τομέα των τηλεπικοινωνιακών

υπηρεσιών, όπως αυτές ορίζονται στο Ν. 2246/94 (ΦΕΚ 276/Α/1994), με τον οποίο ενσωματώθηκε η οδηγία 90/387/ΕΚ.

Το παρόν Π.Δ. δεν εφαρμόζεται στους κανόνες που άπτονται ζητημάτων εμπιστότων στις κοινοτικές κανονιστικές διατάξεις του τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, σύμφωνα με την ενδεικτική απαρίθμηση των εν λόγω υπηρεσιών στο παράρτημα IV του παρόντος Π.Δ.

Το παρόν Π.Δ. δεν εφαρμόζεται στους κανόνες που εκδίδονται από ή για οργανωμένες αγορές σύμφωνα με το Ν. 2396/96(ΦΕΚ73/Α/1996), με τον οποίο ενσωματώθηκε η οδηγία 93/22/ΕΟΚ, άλλες αγορές ή οργανισμούς που προσφέρουν συμψηφιστικές ή εκκαθαριστικές υπηρεσίες προς τις αγορές αυτές, εξαιρουμένου του άρθρου 32 παράγραφος 4 του παραπάνω Νόμου.

Για τους σκοπούς του παρόντος ορισμού:

- ένας κανόνας θεωρείται ότι αφορά ειδικά τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών όταν, αν ληφθεί υπόψη η αιτιολογία και το κείμενο του, έχει συγκεκριμένο σκοπό και αντικείμενο, είτε εξ ολοκλήρου είτε σε επί μέρους διατάξεις, να ρυθμίσει με σαφή και εύστοχο τρόπο τις υπηρεσίες αυτές,

- ένας κανόνας δεν θεωρείται ότι αφορά ειδικά τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών όταν αφορά τις υπηρεσίες αυτές μόνον κατά συνεκδοχή ή κατά σύμπτωση.

6. «Πρότυπο»: οι τεχνικές προδιαγραφές που έχουν εγκριθεί από αναγνωρισμένο οργανισμό τυποποίησης, για επανειλημμένη ή διαρκή εφαρμογή, των οποίων όμως η τήρηση δεν είναι υποχρεωτική και οι οποίες υπάγονται σε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες:

- διεθνές πρότυπο: πρότυπο εγκεκριμένο από διεθνή οργανισμό τυποποίησης το οποίο τίθεται στη διάθεση του κοινού,

- ευρωπαϊκό πρότυπο: πρότυπο εγκεκριμένο από ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης, το οποίο τίθεται στη διάθεση του κοινού,

- Εθνικό πρότυπο: πρότυπο εγκεκριμένο από εθνικό οργανισμό τυποποίησης το οποίο τίθεται στη διάθεση του κοινού.

7. «Πρόγραμμα τυποποίησης»: πρόγραμμα εργασίας ενός αναγνωρισμένου οργανισμού τυποποίησης με το οποίο καταρτίζεται κατάλογος των θεμάτων για τα οποία διεξάγονται εργασίες τυποποίησης.
8. «Σχέδιο προτύπου»: το έγγραφο με το κείμενο των τεχνικών κανονισμών για καθορισμένο προϊόν, που σχεδιάζεται να εγκριθεί σύμφωνα με τη διαδικασία εθνικής τυποποίησης, όπως το κείμενο αυτό προκύπτει από τις προπαρασκευαστικές εργασίες και διανέμεται προς σχολιασμό ή δημόσια έρευνα.
9. «Ευρωπαϊκός Οργανισμός Τυποποίησης»: οργανισμός αναφερόμενος στο παράρτημα Ι.
10. «Εθνικός Οργανισμός Τυποποίησης»: οργανισμός αναφερόμενος στο παράρτημα ΙΙ.
11. «Τεχνικός κανόνας»: Τεχνική προδιαγραφή ή άλλη απαίτηση ή κανόνας σχετικά με τις υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των οικείων διοικητικών διατάξεων των οποίων η τήρηση είναι υποχρεωτική από το νόμο ή την πρακτική (de jure ή de facto), για την εμπορία, την παροχή υπηρεσιών, την εγκατάσταση ενός φορέα παροχής υπηρεσιών ή τη χρήση σε κράτος μέλος ή σε σημαντικό τμήμα του κράτους αυτού, όπως επίσης, με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο άρθρο 10, οι νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις των κρατών μελών που απαγορεύουν την κατασκευή, εισαγωγή, εμπορία ή χρήση ενός προϊόντος και την παροχή ή χρήση μιας υπηρεσίας ή την εγκατάσταση για την παροχή των υπηρεσιών αυτών. Τεχνικοί κανόνες υποχρεωτικοί από την πρακτική (de facto) είναι ιδίως: οι νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις ενός κράτους μέλους οι οποίες παραπέμπουν είτε σε τεχνικές προδιαγραφές ή άλλες απαιτήσεις είτε σε κανόνες σχετικά με τις υπηρεσίες, είτε σε επαγγελματικούς κώδικες ή κώδικες ορθής πρακτικής που με τη σειρά τους παραπέμπουν σε τεχνικές προδιαγραφές ή άλλες απαιτήσεις ή κανόνες σχετικά με τις υπηρεσίες, η τήρηση των οποίων αποτελεί τεκμήριο συμβατότητας προς τις προδιαγραφές που καθορίζονται από τις εν λόγω νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις, οι εκούσιες συμφωνίες στις οποίες η δημόσια αρχή είναι συμβαλλόμενο μέρος και οι οποίες αποσκοπούν στην τήρηση, προς το δημόσιο συμφέρον, των τεχνικών προδιαγραφών ή άλλων απαιτήσεων ή κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες. Εξαιρούνται οι συγγραφές υποχρεώσεων των δημοσίων συμβάσεων,

- οι τεχνικές προδιαγραφές ή άλλες απαιτήσεις ή οι κανόνες περί υπηρεσιών, που συνδέονται με φορολογικά ή οικονομικά μέτρα και επηρεάζουν την κατανάλωση προϊόντων ή υπηρεσιών ενθαρρύνοντας την τήρηση των τεχνικών αυτών προδιαγραφών ή άλλων απαιτήσεων ή κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες εξαιρούνται οι τεχνικές προδιαγραφές ή άλλες απαιτήσεις ή οι κανόνες σχετικά με τις υπηρεσίες που έχουν σχέση με τα εθνικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης.

12. «Σχέδιο τεχνικού κανόνα»: το κείμενο μια τεχνικής προδιαγραφής ή άλλης απαίτησης ή ενός κανόνα σχετικά με τις υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων των διοικητικών διατάξεων, που εκπονείται προκειμένου η τεχνική αυτή προδιαγραφή ή απαίτηση ή κανόνας σχετικά με τις υπηρεσίες να καθιερωθεί αμέσως ή εν τέλει ως τεχνικός κανόνας, και το οποίο δεδομένου ότι βρίσκεται σε προπαρασκευαστικό στάδιο, μπορεί να υποστεί ουσιαστικές τροποποιήσεις.

Το παρόν Π.Δ. δεν ισχύει για τα μέτρα που θεσπίζονται ως αναγκαία στο πλαίσιο της συνθήκης προκειμένου να εξασφαλίσουν την προστασία του κοινού, και ιδιαίτερα των εργαζομένων, κατά τη χρήση προϊόντων, εφόσον τα μέτρα αυτά δεν επηρεάζουν τα προϊόντα.

5.4.4 Άρθρο 3

Οι οργανισμοί τυποποίησης που αναφέρονται στα παραρτήματα I και II καθώς και η Ευρ. Επιτροπή, λαμβάνουν, κατόπιν αιτήσεως τους, τα σχέδια προτύπων και ενημερώνονται από το Κέντρο Πληροφόρησης του ΕΛΟΤ για τη συνέχεια που δίνεται στις τυχόν παρατηρήσεις τους επί των σχεδίων αυτών.

5.4.5 Άρθρο 4

1. Ο ΕΛΟΤ υποχρεούται:

- να γνωστοποιεί τις πληροφορίες που προβλέπονται από το άρθρο 3
- να δίνει στη δημοσιότητα τα σχέδια προτύπων, έτσι ώστε να μπορούν να συγκεντρώνονται και παρατηρήσεις από ενδιαφερόμενα μέρη εγκατεστημένα σε άλλα κράτη μέλη,
- να παραχωρεί στους άλλους οργανισμούς που αναφέρονται στο παράρτημα II το δικαίωμα να συμμετέχουν παθητικά ή ενεργά (με την αποστολή παρατηρητού) στις προγραμματιζόμενες εργασίες,

- να μην αντιτίθεται στην εξέταση, σε ευρωπαϊκό επίπεδο και σύμφωνα με τους κανόνες των ευρωπαϊκών οργανισμών τυποποίησης, ενός θέματος τυποποίησης του προγράμματος εργασίας του, και να μην πραγματοποιεί ενέργειες που θα μπορούσαν να προδικάσουν τη λήψη σχετικής απόφασης.

2. Απαγορεύεται κάθε πράξη αναγνώρισης, έγκρισης τύπου ή έμμεσης χρήσης ενός εθνικού προτύπου που έχει εγκριθεί κατά παράβαση του άρθρου 3 και της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.

3. Το Κέντρο Πληροφόρησης (ΚΠ) του ΕΛΟΤ θέτει ομοίως στη διάθεση κάθε ενδιαφερομένου όλα τα νέα σχέδια ελληνικών προτύπων, καθώς και τα νέα σχέδια προτύπων, που εκπονούνται από τους Οργανισμούς Τυποποίησης των παραρτημάτων Ι και ΙΙ του παρόντος Π.Δ. Κάθε ενδιαφερόμενος επιβαρύνεται με το κόστος της παρεχόμενης πληροφόρησης.

5.4.6 Άρθρο 5

Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης ορίζεται ο εκπρόσωπος της Ελλάδας στη μόνιμη επιτροπή του άρθρου 5 της Οδηγίας 98/34/ΕΚ του Συμβουλίου της Ε. Ε., εφεξής επιτροπή, ο οποίος μπορεί να υποβοηθείται από εμπειρογνώμονες ή συμβούλους για τη διατύπωση των ελληνικών θέσεων.

5.4.7 Άρθρο 6

Ο εκπρόσωπος της Ελλάδας:

1. συμμετέχει στις εργασίες της επιτροπής, στις οποίες συμμετέχει και εκπρόσωπος του ΕΛΟΤ όταν καλείται. Η επιτροπή συνέρχεται με ειδική σύνθεση για να εξετάσει τα ζητήματα τα σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών.

2. εκφράζει τις ελληνικές θέσεις πάνω στις εκθέσεις που παρουσιάζει η Ευρ. Επιτροπή στην επιτροπή για τη λειτουργία και την εφαρμογή των προαναφερόμενων διαδικασιών, καθώς και στις προτάσεις που αποσκοπούν στην εξάλειψη των υφισταμένων ή προβλεπόμενων εμποδίων κατά τις συναλλαγές.

3. συνεργάζεται με τον ΕΛΟΤ για την έκφραση γνώμης στις προτάσεις της επιτροπής προς την Ευρ. Επιτροπή στα παρακάτω θέματα:

- στην ανάθεση από την Ευρ. Επιτροπή στους Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς Τυποποίησης της κατάρτισης ευρωπαϊκού προτύπου σε μια καθορισμένη ημερομηνία,

- στην μέριμνα της Ευρ. Επιτροπής ώστε, εφόσον χρειάζεται, και προκειμένου να αποφευχθεί ο κίνδυνος των εμποδίων κατά τις συναλλαγές, να αποφασίσουν τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη σε μια πρώτη φάση μεταξύ τους για τα κατάλληλα μέτρα,
- στην λήψη από την Ευρ. Επιτροπή κάθε κατάλληλου μέτρου σχετικά με τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2,
- στον εντοπισμό των τομέων για τους οποίους αποδεικνύεται αναγκαία η εναρμόνιση και στη λήψη, ενδεχομένως, των κατάλληλων εργασιών εναρμόνισης σε ένα συγκεκριμένο τομέα,
- στην τροποποίηση από την Ευρ. Επιτροπή των παραρτημάτων του παρόντος Π.Δ.,
- στην κατάρτιση των κανόνων κωδικοποιημένης παρουσίασης των πληροφοριών και του σχεδίου και των κριτηρίων, σύμφωνα με τα οποία θα πρέπει να υποβάλλονται τα προγράμματα τυποποίησης σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 2 της Οδηγίας 98/34/ΕΚ,
- στις αιτήσεις που απευθύνονται στους οργανισμούς τυποποίησης που αναφέρονται στην πρώτη περίπτωση της παραγράφου αυτής,
- στην επιλογή του πρακτικού συστήματος που θα πρέπει να εφαρμοσθεί για την ανταλλαγή πληροφοριών, που προβλέπει η Οδηγία 98/34/ΕΚ, και των τροποποιήσεων που θα πρέπει, ενδεχομένως, να γίνουν σε αυτό,
- στην επανεξέταση της λειτουργίας του συστήματος, που θέτει σε εφαρμογή το παρόν Π.Δ.,
- στην έκφραση γνώμης σε κάθε σχέδιο Τεχνικού Κανόνα που τίθεται υπόψη της επιτροπής,
- σε κάθε άλλο ζήτημα που αφορά στην εφαρμογή της Οδηγίας 98/34/ΕΚ.

5.4.8 Άρθρο 7

1. Κατά τη διάρκεια επεξεργασίας ενός ευρωπαϊκού προτύπου, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 3 πρώτη περίπτωση, ο ΕΛΟΤ δεν επιτρέπεται να προβαίνει σε καμία ενέργεια η οποία μπορεί να βλάψει την επιδιωκόμενη εναρμόνιση, και ιδίως, δεν δημοσιεύει στο δεδομένο τομέα νέο ή αναθεωρημένο εθνικό πρότυπο που δεν είναι πλήρως σύμφωνο προς υφιστάμενο ευρωπαϊκό πρότυπο.

2. Η παράγραφος 1 δεν ισχύει για τις εργασίες του ΕΛΟΤ οι οποίες αναλαμβάνονται ύστερα από αίτηση των δημόσιων αρχών προκειμένου να καταρτισθούν τεχνικοί κανονισμοί ή πρότυπα για καθορισμένα προϊόντα με στόχο την κατάρτιση τεχνικού κανόνα για τα προϊόντα αυτά.

Οι Δημόσιες Υπηρεσίες και Οργανισμοί εν γένει, που επιθυμούν να εκπονήσουν τεχνικούς κανονισμούς σε τομείς που ήδη υπάρχει έτοιμο ή υπό επεξεργασία ευρωπαϊκό πρότυπο, υποχρεούνται να διαβιβάζουν στο Υπουργείο Ανάπτυξης (ΥΠΑΝ) αίτηση όπου θα σημειώνουν τους λόγους που δικαιολογούν την κατάρτιση του, επισυνάπτοντας και σχέδιο του υπό εκπόνηση τεχνικού κανονισμού.

Το ΥΠΑΝ μέσω του ΕΛΟΤ μεριμνά για την ανακοίνωση στην Ευρ. Επιτροπή, των παραπάνω αιτήσεων, σύμφωνα και με το άρθρο 8 παράγραφος 1 του παρόντος Π.Δ.

5.4.9 Άρθρο 8

1. Οι Δημόσιες Υπηρεσίες και Οργανισμοί που συντάσσουν σχέδια τεχνικών κανόνων, υποχρεούνται να τα κοινοποιούν στη Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας του ΥΠΑΝ και στον ΕΛΟΤ, εκτός εάν πρόκειται απλώς για αυτούσια μεταφορά ενός διεθνούς ή ευρωπαϊκού προτύπου, οπότε δεν αποστέλλεται το κείμενο και αρκεί μια απλή ενημέρωση σχετικά με τον εν λόγω τεχνικό κανόνα. Τα σχέδια αυτά συνοδεύονται από μια σύντομη ανακοίνωση των λόγων που καθιστούν αναγκαία την κατάρτιση αυτού του τεχνικού κανόνα, ιδιαίτερα στην περίπτωση του άρθρου 7, παράγραφος 2, εδάφιο δεύτερο.

Το ΥΠΑΝ μέσω του Κέντρου Πληροφόρησης του ΕΛΟΤ αποστέλλει στην Επιτροπή της Ε. Ε., κατά τις υποδείξεις της, τα παραπάνω σχέδια τεχνικών κανόνων και αντίστοιχα δέχεται τα αποστελλόμενα από τα άλλα κράτη-μέλη, για τα οποία παρέχει πληροφόρηση στους αρμόδιους φορείς.

Κατά περίπτωση, οι παραπάνω υπηρεσίες ανακοινώνουν ταυτόχρονα το κείμενο των βασικών νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων, στις οποίες αναφέρεται κατά κύριο και άμεσο τρόπο το σχέδιο τεχνικού κανόνα, εάν η γνώση αυτού του κειμένου είναι αναγκαία για την εκτίμηση του πεδίου εφαρμογής του σχεδίου τεχνικού κανόνα.

Εάν χρειαστεί, οι Δημόσιες Υπηρεσίες και Οργανισμοί που συνέταξαν το σχέδιο του τεχνικού κανόνα γνωστοποιούν ταυτοχρόνως - εάν δεν το έχουν ήδη διαβιβάσει με κάποια προηγούμενη γνωστοποίηση τους- το κείμενο των βασικών, νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων που αφορούν κατά κύριο και άμεσο τρόπο τον σχετικό κανόνα, εφόσον η γνώση του κειμένου αυτού είναι αναγκαία για να εκτιμηθεί η εμβέλεια του σχεδίου αυτού.

Οι αρμόδιες για τη σύνταξη των εν λόγω σχεδίων τεχνικών κανόνων αρχές, προβαίνουν σε νέα γνωστοποίηση αυτών, υπό τους ανωτέρω όρους, εφόσον οι όροι αυτοί επιφέρουν σημαντικές τροποποιήσεις στο σχέδιο με αποτέλεσμα να τροποποιείται το πεδίο εφαρμογής του, να συντομεύεται το αρχικό χρονοδιάγραμμα εφαρμογής του, να προστίθενται προδιαγραφές ή απαιτήσεις ή - αυτές να καθίστανται πιο αυστηρές.

Ειδικότερα, όταν το σχέδιο τεχνικού κανόνα αφορά στον περιορισμό της διάθεσης στο εμπόριο ή της χρήσης μιας ουσίας, ενός παρασκευάσματος ή ενός χημικού προϊόντος, συν τοις άλλοις και για λόγους δημόσιας υγείας και προστασίας των καταναλωτών ή του περιβάλλοντος, γνωστοποιείται επίσης, είτε περίληψη, είτε, στο μέτρο που είναι διαθέσιμες οι σχετικές πληροφορίες, τα χρήσιμα στοιχεία που αφορούν στη συγκεκριμένη ουσία, παρασκεύασμα ή προϊόν, καθώς και όσα αφορούν στα γνωστά και διαθέσιμα προϊόντα υποκατάστασης. Ομοίως γνωστοποιούν τις αναμενόμενες επιπτώσεις του μέτρου στη δημόσια υγεία και την προστασία των καταναλωτών και του περιβάλλοντος, συνοδεύοντάς τα με ανάλυση των κινδύνων, διενεργούμενη, όπου συντρέχει λόγος, βάσει των γενικών αρχών αξιολόγησης των κινδύνων από χημικά προϊόντα, όπως προβλέπεται στο άρθρο 10, παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 793/93 για την περίπτωση ήδη υφισταμένης ουσίας ή στο άρθρο 3, παράγραφος 2 της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ, η οποία έχει ενσωματωθεί στην ελληνική νομοθεσία με το ΠΔ 329/83(ΦΕΚ 118/Α/83), για την περίπτωση νέας ουσίας.

2. Οι Δημόσιες Υπηρεσίες και Οργανισμοί εν γένει μπορούν να στέλνουν στο ΥΠΑΝ τις παρατηρήσεις τους για τα σχέδια τεχνικών κανονισμών άλλων χωρών που τους διαβιβάζονται. Οι παρατηρήσεις αυτές αποστέλλονται μέσω του Κ.Π. του ΕΛΟΤ στο κράτος-μέλος που εκπόνησε το σχέδιο τεχνικού κανονισμού.

Κατά τον ίδιο τρόπο διαβιβάζονται στις παραπάνω Υπηρεσίες και Οργανισμούς οι παρατηρήσεις άλλων κρατών μελών ή της Επιτροπής της Ε.Ε. για σχέδια τεχνικών κανονισμών που αυτές κατάρτισαν, για να τις λάβουν υπόψη τους, στο μέτρο του δυνατού, κατά τη διατύπωση των οριστικών κειμένων των τεχνικών κανονισμών αυτών.

Όταν πρόκειται για τις τεχνικές προδιαγραφές ή άλλες απαιτήσεις ή τους κανόνες σχετικά με τις υπηρεσίες, που αναφέρει το άρθρο 2 σημείο 11 δεύτερο εδάφιο τρίτη

περίπτωση, οι παρατηρήσεις ή οι αιτιολογημένες γνώμες της Ευρ. Επιτροπής ή των κρατών μελών μπορούν να αφορούν μόνο τις πτυχές του μέτρου οι οποίες ενδεχομένως αποτελούν εμπόδιο για τις συναλλαγές ή προκειμένου για τους κανόνες σχετικά με τις υπηρεσίες, την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών ή την ελευθερία εγκατάστασης των φορέων παροχής υπηρεσιών και όχι τη φορολογική ή οικονομική του πτυχή.

3. Οι Δημόσιες Υπηρεσίες και Οργανισμοί εν γένει αποστέλλουν στο ΥΠΑΝ και τον ΕΛΟΤ το οριστικό κείμενο τεχνικού κανονισμού που καταρτίζουν το συντομότερο δυνατό.

Οι παραπάνω Υπηρεσίες μπορούν να ζητούν, μέσω του ΥΠΑΝ και του ΕΛΟΤ, το οριστικό κείμενο ενός τεχνικού κανονισμού άλλου κράτους-μέλους.

4. Οι πληροφορίες που παρέχονται δυνάμει του παρόντος δεν είναι εμπιστευτικές, εκτός εάν το ζητήσουν ρητώς οι ελληνικές αρχές που πραγματοποιούν την κοινοποίηση. Κάθε τέτοια αίτηση πρέπει να αιτιολογείται.

Αν αυτό ζητηθεί από άλλο κράτος-μέλος για το σχέδιο τεχνικού κανόνα, οι ελληνικές αρχές που χειρίζονται θέματα τεχνικών κανόνων μπορούν, λαμβάνοντας τις αναγκαίες προφυλάξεις, να ζητήσουν πραγματογνωμοσύνη από φυσικά ή νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα.

5. Όταν το σχέδιο τεχνικού κανόνα αποτελεί μέρος μέτρου, του οποίου η γνωστοποίηση κατά το στάδια του σχεδίου προβλέπεται από άλλες κοινοτικές πράξεις, ο συντάκτης του σχεδίου μπορεί να προβαίνει στη γνωστοποίηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 8, με βάση την άλλη πράξη, αναφέροντας ρητά ότι η γνωστοποίηση αυτή γίνεται επίσης δυνάμει του παρόντος Π.Δ.

5.4.10 Άρθρο 9

1. Οι Δημόσιες Υπηρεσίες και Οργανισμοί εν γένει αναβάλλουν την έγκριση ενός σχεδίου τεχνικού κανόνα για τρεις μήνες από την ημερομηνία παραλαβής από την Επιτροπή της γνωστοποίησης που αναφέρεται στο άρθρο 8 παράγραφος 1.

2. Οι συντάκτες τεχνικού κανόνα αναβάλλουν:

- κατά τέσσερις μήνες την έγκριση ενός σχεδίου τεχνικού κανόνα υπό μορφή εκούσιας συμφωνίας κατά την έννοια του άρθρου 2 σημείο 11 δεύτερο εδάφιο, δεύτερη περίπτωση,

- με την επιφύλαξη των παραγράφων 3, 4 και 5, κατά έξι μήνες την έγκριση οιοδήποτε άλλου σχεδίου τεχνικού κανόνα (εξαιρουμένων των σχεδίων όσον αφορά τις υπηρεσίες), από την ημερομηνία παραλαβής από την Ευρ. Επιτροπή της γνωστοποίησης που αναφέρεται στο άρθρο 8 παράγραφος 1, εφόσον η Ευρ. Επιτροπή ή ένα άλλο κράτος μέλος διατυπώσει, εντός τριών μηνών από την ημερομηνία αυτή, αιτιολογημένη γνώμη, σύμφωνα με την οποία το προτεινόμενο μέτρο παρουσιάζει πτυχές που μπορούν ενδεχομένως να δημιουργήσουν εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία των εμπορευμάτων στα πλαίσια της εσωτερικής αγοράς

- με την επιφύλαξη των παραγράφων 4 και 5, κατά τέσσερις μήνες την έγκριση ενός σχεδίου κανόνα σχετικά με τις υπηρεσίες, από την ημερομηνία παραλαβής από την Ευρ. Επιτροπή της γνωστοποίησης που αναφέρεται στο άρθρο 8 παράγραφος 1, εφόσον η Ευρ. Επιτροπή ή ένα άλλο κράτος μέλος διατυπώσει, εντός τριών μηνών από την ημερομηνία αυτή, αιτιολογημένη γνώμη σύμφωνα με την οποία το προτεινόμενο μέτρο παρουσιάζει πτυχές που μπορούν ενδεχομένως να δημιουργήσουν εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών ή στην ελεύθερη εγκατάσταση των φορέων παροχής υπηρεσιών στα πλαίσια της εσωτερικής αγοράς.

Προκειμένου περί των σχεδίων κανόνων όσον αφορά τις υπηρεσίες, οι αιτιολογημένες γνώμες της Επιτροπής ή των κρατών μελών δεν μπορούν να\θήγουν μέτρα πολιτιστικής πολιτικής, στον οπτικοακουστικό ιδίως τομέα, τα οποία εκδίδονται σε εθνικό επίπεδο, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, λαμβάνοντας υπόψη τη γλωσσική πολυμορφία, τις εθνικές και περιφερειακές ιδιομορφίες, καθώς και την πολιτιστική κληρονομιά.

Οι Δημόσιες Υπηρεσίες και Οργανισμοί που είναι αποδέκτες των αιτιολογημένων γνώμων, αναφέρουν στην Ευρ. Επιτροπή τη συνέχεια που προτίθενται να δώσουν σε αυτές. Προκειμένου δε περί των κανόνων όσον αφορά τις υπηρεσίες αναφέρουν, ενδεχομένως, τους λόγους για τους οποίους δεν μπορούν να ληφθούν υπόψη οι αιτιολογημένες γνώμες.

3. Οι Δημόσιες Υπηρεσίες και Οργανισμοί αναβάλλουν την έγκριση ενός σχεδίου τεχνικού κανόνα, με εξαίρεση τα σχέδια τα σχετικά με τις υπηρεσίες, κατά δώδεκα μήνες από την ημερομηνία παραλαβής από την Ευρ. Επιτροπή της γνωστοποίησης που αναφέρεται στο άρθρο 8 παράγραφος 1, εφόσον εντός των τριών μηνών που ακολουθούν την ημερομηνία αυτή, η Ευρ. Επιτροπή γνωστοποιήσει την πρόθεση της

να προτείνει ή να εκδώσει οδηγία, κανονισμό ή απόφαση για το θέμα αυτό σύμφωνα με το άρθρο 189 της συνθήκης ΕΟΚ και ήδη το άρθρο 249 της Ενοποιημένης Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ενώσεως.

4. Οι Δημόσιες Υπηρεσίες και Οργανισμοί αναβάλλουν την έκδοση ενός σχεδίου τεχνικού κανόνα για δώδεκα μήνες από την ημερομηνία παραλαβής από την Ευρ. Επιτροπή της γνωστοποίησης που αναφέρεται στο άρθρο 8 παράγραφος 1 εφόσον, εντός τριών μηνών μετά την ημερομηνία αυτή, η Ευρ. Επιτροπή γνωστοποιήσει τη διαπίστωση της ότι το σχέδιο τεχνικού κανόνα αφορά θέμα καλυπτόμενο από πρόταση οδηγίας, κανονισμού ή απόφασης που έχει υποβληθεί στο Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 189 της συνθήκης ΕΟΚ και ήδη το άρθρο 249 της Ενοποιημένης Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ενώσεως.

5. Εάν το Συμβούλιο εγκρίνει κοινή θέση κατά τη διάρκεια της περιόδου αναστολής (status quo) που αναφέρεται στις παραγράφους 3 και 4, η περίοδος αυτή θα επεκταθεί, με την επιφύλαξη της παραγράφου 6, στους 18 μήνες.

6. Οι υποχρεώσεις που αναφέρονται στις παραγράφους 3, 4 και 5, παύουν να υφίστανται είτε:

- όταν η Ευρ. Επιτροπή ενημερώσει τους συντάκτες των σχεδίων τεχνικών κανόνων ότι δεν προτίθεται πλέον να προτείνει ή να εκδώσει κοινοτική πράξη αναγκαστικού χαρακτήρα,

- όταν η Ευρ. Επιτροπή ενημερώσει τους συντάκτες των σχεδίων τεχνικών κανόνων ότι αποσύρει την πρόταση ή το σχέδιο της,

- με την έκδοση κοινοτικής πράξης υποχρεωτικού χαρακτήρα από το Συμβούλιο ή από την Ευρ. Επιτροπή.

7. Οι παράγραφοι 1 έως 5 δεν ισχύουν όταν οι Δημόσιες Υπηρεσίες και Οργανισμοί:

- για λόγους έκτακτης ανάγκης που επιβάλλονται από σοβαρή και απρόβλεπτη κατάσταση συνδεδεμένη με την προστασία της υγείας των προσώπων και των ζώων, με τη διατήρηση της χλωρίδας ή με την ασφάλεια και για τους κανόνες σχετικά με τις υπηρεσίες, με τη δημόσια τάξη και δη με την προστασία των ανηλίκων, πρέπει να εκπονήσει σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα τεχνικούς κανόνες, προκειμένου να τους εκδώσει και να τους θέσει σε ισχύ αμέσως, χωρίς να είναι δυνατή η διενέργεια διαβουλεύσεων, ή

- για λόγους έκτακτης ανάγκης που επιβάλλονται από σοβαρή κατάσταση που αφορά την προστασία της ασφάλειας και της ακεραιότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος, και δη την προστασία των καταθετών, των επενδυτών και των ασφαλισμένων, οφείλει να εκδώσει και να θέσει αμέσως σε εφαρμογή κανόνες σχετικούς με τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.

Οι Δημόσιες Υπηρεσίες και Οργανισμοί παραθέτουν στη γνωστοποίηση που αναφέρεται στο άρθρο 8 την αιτιολογία του επείγοντα χαρακτήρα των μέτρων.

5.4.11 Άρθρο 10

1. Τα άρθρα 8 και 9 δεν εφαρμόζονται στις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας ή στις εκούσιες συμφωνίες με τις οποίες:

α) επιχειρείται συμμόρφωση προς τις κοινοτικές πράξεις υποχρεωτικού χαρακτήρα που έχουν ως αποτέλεσμα την έκδοση τεχνικών προδιαγραφών ή κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες,

β) τηρούνται οι δεσμεύσεις που απορρέουν από διεθνή συμφωνία και έχουν ως αποτέλεσμα την έκδοση κοινών τεχνικών προδιαγραφών ή κανόνων σχετικά με τις κοινές υπηρεσίες στην Κοινότητα,

γ) γίνεται χρήση των ρητρών διασφάλισης που προβλέπονται σε κοινοτικές πράξεις υποχρεωτικού χαρακτήρα,

δ) εφαρμόζεται το άρθρο 8 παράγραφος 1 της οδηγίας 92/59/ΕΟΚ για τη γενική ασφάλεια των προϊόντων,

ε) υπάρχει συμμόρφωση προς την απόφαση του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η οποία ενσωματώθηκε στην εθνική νομοθεσία με την ΚΥΑ Φ1-503/96 (ΦΕΚ98/Β/96)

στ) τροποποιείται απλώς ένας τεχνικός κανόνας κατά την έννοια του άρθρου 2, σημείο 11 του παρόντος Π.Δ., κατόπιν σχετικού αιτήματος της Ευρ. Επιτροπής, προκειμένου να αρθεί ένα εμπόδιο στις συναλλαγές ή προκειμένου για τους κανόνες σχετικά με τις υπηρεσίες, την ελεύθερη κυκλοφορία των υπηρεσιών ή την ελευθερία εγκατάστασης των φορέων παροχής υπηρεσιών.

2. Το άρθρο 9 δεν εφαρμόζεται στις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας που προβλέπουν απαγόρευση της παραγωγής, εφόσον δεν θέτουν εμπόδια στην ελεύθερη κυκλοφορία των αγαθών.

3. Το άρθρο 9 παράγραφοι 3 έως 6, δεν εφαρμόζεται στις εκούσιες συμφωνίες που αναφέρονται στο άρθρο 2, σημείο 11, δεύτερο εδάφιο δεύτερη περίπτωση.

4. Το άρθρο 9 δεν εφαρμόζεται στις τεχνικές προδιαγραφές ή άλλες απαιτήσεις ή στους κανόνες σχετικά με τις υπηρεσίες που αναφέρονται στο άρθρο 2 σημείο 11 δεύτερο εδάφιο τρίτη περίπτωση.

5.4.12 Άρθρο 11

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος Π.Δ. καταργούνται:

1. Το Π.Δ. 206/87 (ΦΕΚ 94/Α/18.6.87) εκτός των διατάξεων του άρθρου 3, οι οποίες παραμένουν σε ισχύ.
2. Το Π.Δ. 523/ 88 (ΦΕΚ 236/Α/24.10 88)
3. Το Π.Δ. 48/96 (ΦΕΚ 44/Α/7.3.96)

2. Σε κάθε τεχνικό κανόνα που θεσπίζεται, πρέπει να περιλαμβάνεται παραπομπή στο παρόν Π.Δ.

5.4.13 Άρθρο 12

Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του παρόντος Π.Δ. τα παρακάτω παραρτήματα:

5.4.13.1 Παράρτημα I: ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ

CEN: Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης

CENELEC: Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ηλεκτροτεχνικής Τυποποίησης

ETSI: Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Τηλεπικοινωνιακών Προτύπων

5.4.13.2 Παράρτημα II: ΕΘΝΙΚΟΙ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ

1. ΒΕΛΓΙΟ: IBN/BIN (Institut belge de normalisation/Belgisch Instituut voor Normalisatie), CEB/BEC (Comite electrotechnique belge/Belgisch Elektrotechnisch Comite)

2. ΔΑΝΙΑ: DS (Dansk Standard), NTA (Telestyrelsen, National Telecom Agency)

3. ΓΕΡΜΑΝΙΑ: DIN (Deutsches Institut für Normung e.V.), DKE (Deutsche Elektrotechnische Kommission im DIN und VDE)
4. ΕΛΛΑΔΑ: ΕΛΟΤ (Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης)
5. ΙΣΠΑΝΙΑ: AENOR (Asociación Española de Normalización y Certificación)
6. ΓΑΛΛΙΑ: AFNOR (Association française de normalisation), UTE (Union technique de l'électricité - Bureau de normalisation auprès de l'AFNOR)
7. ΙΡΛΑΝΔΙΑ: NSAI (National Standards Authority of Ireland), ETCI (Electrotechnical Council of Ireland)
8. ΙΤΑΛΙΑ: UNI¹⁹ (Ente nazionale italiano di unificazione), CEI (Comitato elettrotecnico italiano)
9. ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ: ITM (Inspection du travail et des mines), SEE (Service de l'énergie de l'Etat)
10. ΚΑΤΩ ΧΩΡΕΣ: NNI (Nederlands Normalisatie institut), NEC (Nederlands Elektrotechnisch Comité)
11. ΑΥΣΤΡΙΑ: ON (Österreichisches Normungsinstitut), OVE (Österreichischer Verband für Elektrotechnik)
12. ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΑ: IPQ (Instituto Português de Qualidade)
13. ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ: BSI (British Standards Institution), BEC (British Electrotechnical Committee)
14. ΦΙΝΛΑΝΔΙΑ: SFS (Suomen Standardisoimisliitto SGS ry Finlands Standardiseringsförbund SFSrf), THK (Telehallintokeskus / Teleförvaltningscentralen), SESKO (Suomen Sähkötäknillinen Standardisoimisyhdistys SESKIO ry Finlands Elektrotekniska Standardiseringsforening SESKO rf)
15. ΣΟΥΗΔΙΑ: SIS (Standardiseringsen i Sverige), SEK (Svenska elektiska kommissionen), ITS (Informationstekniska Standardiseringsen)

¹⁹ Οι οργανισμοί UNI και CEI, σε συνεργασία με το Istituto Superiore delle Poste e Telecomunicazioni και το Ministero dell'Industria, έχουν αναθέσει τις εργασίες που εντάσσονται στο πλαίσιο του ETSI στην επιτροπή CONCIT (Comitato Nazionale di Coordinamento per le tecnologie dell'informazione).

5.4.13.3 Παράρτημα III: Ενδεικτικός κατάλογος υπηρεσιών που δεν καλύπτονται από το άρθρο 2 σημείο 2 δεύτερο εδάφιο

1. Υπηρεσίες που δεν παρέχονται «εξ αποστάσεως»

Υπηρεσίες που παρέχονται παρουσία του παρέχοντος και του αποδέκτη, ακόμη και όταν προϋποθέτουν τη χρησιμοποίηση ηλεκτρονικών συσκευών:

- α) εξετάσεις ή θεραπεία σε ιατρείο με χρησιμοποίηση ηλεκτρονικού εξοπλισμού αλλά παρουσία του ασθενούς
- β) αναδίφηση ηλεκτρονικού καταλόγου μέσα σε κατάστημα παρουσία του πελάτη
- γ) κράτηση αεροπορικού εισιτηρίου μέσω δικτύου υπολογιστών σε γραφείο ταξιδιών παρουσία του πελάτη
- δ) διάθεση ηλεκτρονικών παιχνιδιών σε χώρο αναψυχής παρουσία του χρήστη

2. Υπηρεσίες που δεν παρέχονται «με ηλεκτρονικά μέσα»

Υπηρεσίες που έχουν υλικό περιεχόμενο, έστω και αν παρέχονται μέσω ηλεκτρονικών συσκευών:

- α) αυτόματη έκδοση τίτλων (χαρτονομισμάτων, σιδηροδρομικών εισιτηρίων)
- β) πρόσβαση στα οδικά δίκτυα, στους χώρους στάθμευσης κ.λπ., με αντίτιμο ακόμη και αν στην είσοδο ή/και στην έξοδο παρεμβαίνουν ηλεκτρονικές συσκευές για να ελέγξουν την πρόσβαση ή/και να εξασφαλίσουν την ορθή πληρωμή.

- Υπηρεσίες «off-line»: διανομή CD-ROM ή λογισμικού σε δισκέτες

- Υπηρεσίες που δεν παρέχονται μέσω ηλεκτρονικών συστημάτων απογραφής και επεξεργασίας δεδομένων:

- α) υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας
- β) υπηρεσίες φαξ/τέλεξ
- γ) υπηρεσίες που παρέχονται μέσω φωνητικής τηλεφωνίας ή φαξ
- δ) ιατρικές υπηρεσίες μέσω τηλεφώνου /φαξ
- ε) νομικές υπηρεσίες μέσω τηλεφώνου/φαξ
- στ) άμεση εμπορία μέσω τηλεφώνου/φαξ

3. Υπηρεσίες που δεν παρέχονται «κατόπιν προσωπικής επιλογής αποδεκτού υπηρεσιών»

Υπηρεσίες που παρέχονται με τη διαβίβαση δεδομένων χωρίς συγκεκριμένη παραγγελία και προορίζονται για ταυτόχρονη παραλαβή από απεριόριστο αριθμό αποδεκτών (μετάδοση «από ένα σημείο σε πολλά σημεία»):

- α) υπηρεσίες ραδιοηλεκτρονικής μετάδοσης (συμπεριλαμβανομένων των «βίντεο σχεδόν αλά καρτ»), κατ' άρθρο 1 στοιχείο α) της οδηγίας 89/552/ΕΟΚ.
- β) υπηρεσίες ραδιοφωνικών μεταδόσεων
- γ) (οπτικοακουστική) τηλεκείμενογραφία (Teletext).

5.4.13.4 Παράρτημα IV: Ενδεικτικός κατάλογος χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών περί των οποίων το άρθρο 2 σημείο 5 τρίτο εδάφιο

-
- Επενδυτικές υπηρεσίες
 - Συναλλαγές ασφάλισης και αντασφάλισης
 - Τραπεζικές υπηρεσίες
 - Συναλλαγές που έχουν σχέση με συνταξιοδοτικά ταμεία
 - Υπηρεσίες που αφορούν συναλλαγές επί προθεσμία ή προαιρέσεις.

Αυτές οι υπηρεσίες περιλαμβάνουν ιδίως:

α) τις επενδυτικές υπηρεσίες που αναφέρονται στο παράρτημα της οδηγίας 93/22/ΕΟΚ, τις υπηρεσίες οργανισμών συλλογικών επενδύσεων

β) τις υπηρεσίες που εξαρτώνται από δραστηριότητες υπέρ των οποίων ισχύει αμοιβαία αναγνώριση και οι οποίες αναφέρονται στο παράρτημα της οδηγίας 89/646/ΕΟΚ

γ) τις συναλλαγές που εξαρτώνται από δραστηριότητες ασφάλισης και αντασφάλισης, και οι οποίες αναφέρονται:

- στο άρθρο 1 της οδηγίας 73/239/ΕΟΚ
- στο παράρτημα της οδηγίας 79/267/ΕΟΚ
- στην οδηγία 64/255/ΕΟΚ
- στις οδηγίες 92/49/ΕΟΚ και 92/96/ΕΟΚ

5.4.14 Άρθρο 13

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Υφυπουργό Ανάπτυξης αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος Διατάγματος. [74]

5.5 Συμπεράσματα

Μετά τη μελέτη της παραπάνω νομοθεσίας, βγαίνει το συμπέρασμα πως η δημιουργία μίας ηλεκτρονικής πλατφόρμας συνεργασίας για την παροχή υπηρεσιών στις επιχειρήσεις **μπορεί να δημιουργηθεί**.

Αυτό γίνεται σαφές από τη μελέτη του Νόμου 2672/1998 στο άρθρο 14 όπου φαίνεται καθαρά πως επιτρέπεται η διακίνηση εγγράφων με ηλεκτρονικά μέσα και αυτό μπορεί να γίνει μεταξύ υπηρεσιών Δημοσίου, ΝΠΔΔ, οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης ή μεταξύ των παραπάνω και φυσικών ή νομικών προσώπων. Το περιεχόμενο που θα ανταλλάσσεται μπορεί να είναι γνωμοδοτήσεις, ερωτήματα, αιτήσεις, απαντήσεις, εγκύκλιοι, οδηγίες, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, υπηρεσιακά σημειώματα ή έγγραφα εισηγήσεις.

Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί στις εξαιρέσεις όπου φαίνεται πως δεν μπορούν να διακινηθούν απόρρητα έγγραφα, έγγραφα με ευαίσθητα δεδομένα αλλά και δικαιολογητικά συμμετοχής στις διαδικασίες πρόσληψης (εκτός ορίζεται διαφορετικά από ειδικές διατάξεις ή την οικεία προκήρυξη ή την πρόσκληση συμμετοχής). Τέλος, δεν επιτρέπεται η διακίνηση εγγράφων που χρησιμοποιούνται για εξόφληση τίτλων πληρωμής.

Ο παρόν νόμος φαίνεται να δίνει και την επιλογή, να μην χαρτοσημόνονται τα έγγραφα που διακινούνται με ηλεκτρονικά μέσα.

Ο νέος Νόμος 3979 του 2011 φαίνεται να ανοίγει τον δρόμο στην ηλεκτρονική διακυβέρνηση και κατ' επέκταση στην παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών με εμπλεκόμενους του φορείς Δημόσιας Διοίκησης, τους πολίτες και τις επιχειρήσεις.

Ωστόσο, όπως ο κ Ι. Χαραλαμπίας είχε σχολιάσει στη ανάλογη ηλεκτρονική διαβούλευση, το σχέδιο νόμου δεν αγγίζει την «καρδιά» του προβλήματος και

εμμέσως νομιμοποιεί και επικυρώνει τον λανθασμένο σχεδιασμό υπηρεσιών προς πολίτες και επιχειρήσεις, είναι συντηρητικό ως προς τις στοχεύσεις του, καθώς ουσιαστικά συνεχίζει να χειρίζεται το «χαρτί» ως πρωτότυπο και το ηλεκτρονικό μέσο ως «αντίγραφο», δεν θεσπίζει συγκεκριμένους στόχους χρόνου / κόστους για την ολοκλήρωση των υπηρεσιών προς πολίτες και επιχειρήσεις, δε θεσπίζει κανενός είδους κίνητρο ή αντικίνητρο για δημόσιους λειτουργούς ή συναλλασσόμενους πολίτες και επιχειρήσεις και δεν περιλαμβάνει καμία πρόβλεψη για τη σχεδίαση και παροχή νέων υπηρεσιών. Όσο αφορά στα ζητήματα Ανθρώπινου Δυναμικού και πρόληψης του Ψηφιακού Αποκλεισμού, συνεχίζει λέγοντας πως το σχέδιο νόμου δεν αναφέρει μέτρα για την καλύτερη κατάρτιση των δημόσιων λειτουργών στις νέες τεχνολογίες αλλά και τη σταδιακή αναμόρφωση της αποστολής τους και δεν αποτυπώνει μία ξεκάθαρη πολιτική όσον αφορά ζητήματα ψηφιακού αποκλεισμού πολιτών. Τέλος, ο κ Ι. Χαραλαμπίδης θίγει το ζήτημα των υποδομών του δημόσιου τομέα και σχολιάζει πως δεν θεσμοθετούνται τα απαραίτητα, εξελίξιμα καταστατικά πλαίσια για την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση, το σχέδιο νόμου δεν περιλαμβάνει καμία πρόβλεψη για τη θέσπιση, διασύνδεση και χρήση των απαραίτητων κεντρικών μητρώων και δεν θεσμοθετεί την ανάπτυξη αυτόματων ηλεκτρονικών υπηρεσιών (web services) και δεν στοχοθετεί τις αυτοματοποιημένες συναλλαγές.

Κλείνοντας, τα Προεδρικά διατάγματα 150/2001 και 39/2001, επιβεβαιώνουν πως η ηλεκτρονική υπογραφή είναι ομότιμη της ιδιόχειρης και πως ο ΕΛΟΤ είναι ο μοναδικός που έχει το δικαίωμα τυποποίησης και πιστοποίησης στην Ελλάδα και υποχρεούται να παρέχει πληροφόρηση είτε ηλεκτρονικά είτε μέσα από τις υπηρεσίες του για θέματα τυποποίησης, πιστοποίησης, δοκιμών ποιότητας και Κοινοτικής Νομοθεσίας.

6.Διερεύνηση του Υποκείμενου Θεσμικού Κανονιστικού Πλαισίου της ΕΕ για τη Λειτουργία πλατφόρμας σύνθεσης και παροχής υπηρεσιών μέσω διαδικτύου

Στην περιοχή της λειτουργίας πλατφόρμας σύνθεσης και παροχής υπηρεσιών μέσω διαδικτύου υπάρχουν δύο κοινοτικές οδηγίες, οι οποίες αναλύονται παρακάτω.

6.1 Οδηγία 2002/19/ΕΚ: σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους (οδηγία για την πρόσβαση)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το

άρθρο 95, την πρόταση της Επιτροπής (1), τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (2),

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης (3),

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

1. Η οδηγία 2002/21/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία πλαίσιο) (4), ορίζει τους στόχους ενός κανονιστικού πλαισίου που καλύπτει τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην Κοινότητα, συμπεριλαμβανομένων των σταθερών και κινητών τηλεπικοινωνιακών δικτύων, των δικτύων καλωδιακής τηλεόρασης, των δικτύων επίγειων ραδιοηλεκτρονικών εκπομπών, των δορυφορικών δικτύων και των δικτύων του Διαδικτύου, που χρησιμοποιούνται για τη φωνητική τηλεφωνία, την τηλεομοιοτυπία ή τη μετάδοση δεδομένων ή εικόνων. Τα εν λόγω δίκτυα δύνανται να έχουν αδειοδοτηθεί από τα κράτη μέλη, βάσει της οδηγίας 2002/20/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών

ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την αδειοδότηση) (5) ή βάσει παλαιότερων κανονιστικών μέτρων. Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας ισχύουν για εκείνα τα δίκτυα που χρησιμοποιούνται για την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών διαθέσιμων στο κοινό. Η παρούσα οδηγία καλύπτει την πρόσβαση και τη διασύνδεση μεταξύ προμηθευτών υπηρεσιών. Τα μη δημόσια δίκτυα δεν υπέχουν υποχρεώσεις δυνάμει της παρούσας οδηγίας, πλην των περιπτώσεων κατά τις οποίες, επειδή επωφελούνται από την πρόσβαση στα δημόσια δίκτυα, ενδέχεται να υπόκεινται σε όρους που καθορίζουν τα κράτη μέλη.

2. Οι υπηρεσίες που παρέχουν περιεχόμενο, όπως η προσφορά προς πώληση δέσμης περιεχομένου ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών εκπομπών, δεν καλύπτονται από το κοινό κανονιστικό πλαίσιο για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών.
3. Στον όρο «πρόσβαση» αποδίδονται πολλές ερμηνείες και, συνεπώς, είναι αναγκαίο να οριστεί με ακρίβεια η χρήση του όρου αυτού στην παρούσα οδηγία, χωρίς να θίγεται ο τρόπος χρήσης του σε άλλα κοινοτικά μέτρα. Ένας φορέας εκμετάλλευσης μπορεί να έχει στην κυριότητά του το βασικό δίκτυο ή τις βασικές ευκολίες ή να μισθώνει μέρος ή το σύνολο αυτών.
4. Η οδηγία 95/47/EΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, σχετικά με τη χρήση προτύπων για τη μετάδοση τηλεοπτικού σήματος (1), δεν επέβαλε συγκεκριμένο σύστημα μετάδοσης ψηφιακής τηλεόρασης ή απαίτηση υπηρεσίας, και αυτό παρείχε τη δυνατότητα στους παράγοντες της αγοράς να αναλάβουν πρωτοβουλία και να αναπτύξουν κατάλληλα συστήματα. Μέσω του Digital Video Broadcasting Group, οι συντελεστές της ευρωπαϊκής αγοράς ανέπτυξαν μια ομάδα συστημάτων τηλεοπτικής μετάδοσης, τα οποία υιοθέτησαν ραδιοτηλεοπτικοί φορείς σε ολόκληρο τον κόσμο. Αυτά τα συστήματα μετάδοσης έχουν τυποποιηθεί από το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Τηλεπικοινωνιακών Προτύπων (ETSI) και έχουν συμπεριληφθεί στις συστάσεις της Διεθνούς Ένωσης Τηλεπικοινωνιών (ITU). Όσον αφορά τη ψηφιακή τηλεόραση ευρείας οθόνης, το σχήμα 16:9 είναι το σχήμα αναφοράς της τηλεοπτικής υπηρεσίας και των προγραμμάτων ευρείας οθόνης, και επί του παρόντος έχει καθιερωθεί στις αγορές των κρατών μελών, με την απόφαση 93/424/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 22ας Ιουλίου 1993, σχετικά με τη

θέσπιση σχεδίου δράσης για την εισαγωγή προηγμένων τηλεοπτικών υπηρεσιών στην Ευρώπη (2).

5. Σε μία ανοιχτή και ανταγωνιστική αγορά, δεν θα πρέπει να υπάρχουν περιορισμοί που αποτρέπουν τις επιχειρήσεις να διαπραγματεύονται ρυθμίσεις πρόσβασης και διασύνδεσης μεταξύ τους, ιδίως σε διασυνοριακές συμφωνίες, με την επιφύλαξη των κανόνων περί ανταγωνισμού της συνθήκης. Κατά την επίτευξη μιας αποτελεσματικότερης και πραγματικά πανευρωπαϊκής αγοράς, με ουσιαστικό ανταγωνισμό και μεγαλύτερες δυνατότητες επιλογής και ανταγωνιστικών υπηρεσιών στους καταναλωτές, οι επιχειρήσεις που λαμβάνουν αιτήσεις πρόσβασης ή διασύνδεσης θα πρέπει, κατ' αρχήν, να συνάπτουν τις σχετικές συμφωνίες επί εμπορικής βάσεως και να διαπραγματεύονται καλόπιστα.
6. Σε αγορές όπου εξακολουθούν να υπάρχουν μεγάλες διαφορές ως προς τη διαπραγματευτική ισχύ μεταξύ επιχειρήσεων και όπου ορισμένες επιχειρήσεις στηρίζονται σε υποδομή που παρέχεται από τρίτους για την παροχή των υπηρεσιών τους, είναι σκόπιμη η θέσπιση ενός πλαισίου, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική λειτουργία της αγοράς. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές θα πρέπει να έχουν την εξουσία, σε περίπτωση αποτυχίας των εμπορικών διαπραγματεύσεων, να εξασφαλίζουν κατάλληλη πρόσβαση και διασύνδεση καθώς και διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών προς το συμφέρον των τελικών χρηστών. Συγκεκριμένα, οι εθνικές κανονιστικές αρχές μπορούν να εξασφαλίζουν τη διατεματική συνδεσιμότητα επιβάλλοντας αναλογικές υποχρεώσεις στις επιχειρήσεις που ελέγχουν την πρόσβαση στους τελικούς χρήστες. Ο έλεγχος των μέσων πρόσβασης ενδέχεται να συνεπάγεται κυριότητα ή έλεγχο του φυσικού (σταθερού ή κινητού) συνδέσμου με τον τελικό χρήστη, και/ή τη δυνατότητα αλλαγής ή αφαίρεσης του εθνικού αριθμού ή αριθμών που χρειάζονται για την πρόσβαση στο τερματικό σημείο ενός τελικού χρήστη. Τούτο θα μπορούσε, παραδείγματος χάριν, να είναι απαραίτητο εάν οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύου περιόριζαν αδικαιολόγητα τις επιλογές των τελικών χρηστών όσον αφορά την πρόσβαση σε πύλες και υπηρεσίες του Διαδικτύου.
7. Τα εθνικά, νομοθετικά ή διοικητικά μέτρα που συνδέουν τους όρους και τις προϋποθέσεις πρόσβασης ή διασύνδεσης με τις δραστηριότητες του μέρους που επιθυμεί τη διασύνδεση, και ειδικότερα με το ύψος της επένδυσής του σε υποδομή δικτύου και όχι με τις παρεχόμενες υπηρεσίες διασύνδεσης ή πρόσβασης,

- μπορούν να προξενήσουν στρέβλωση της αγοράς και, επομένως, να μην συμβιβάζονται με τους κανόνες περί ανταγωνισμού.
8. Οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύου που ελέγχουν την πρόσβαση των δικών τους πελατών, ενεργούν βάσει αποκλειστικών αριθμών ή διευθύνσεων μιας δημοσιευμένης σειράς αριθμών ή διευθύνσεων. Άλλοι φορείς εκμετάλλευσης δικτύου πρέπει να μπορούν να παρέχουν τηλεπικοινωνιακή κίνηση στους πελάτες αυτούς και, επομένως, πρέπει να είναι σε θέση να διασυνδέονται άμεσα ή έμμεσα μεταξύ τους. Θα πρέπει, επομένως, να διατηρηθούν τα υφιστάμενα δικαιώματα και υποχρεώσεις για τη διαπραγμάτευση της διασύνδεσης. Είναι σκόπιμο επίσης να διατηρηθούν οι υποχρεώσεις που είχε θεσπίσει παλαιότερα η οδηγία 95/47/EK, βάσει των οποίων απαιτούνται πλήρως ψηφιακά δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών που χρησιμοποιούνται για τη διανομή τηλεοπτικών υπηρεσιών, τα οποία είναι ανοιχτά στο κοινό και είναι σε θέση να διανέμουν υπηρεσίες και προγράμματα τηλεόρασης ευρείας οθόνης, ώστε οι χρήστες να μπορούν να λαμβάνουν τα προγράμματα αυτά στο σχήμα με το οποίο μεταδόθηκαν.
 9. Η διαλειτουργικότητα είναι επωφελής για τους τελικούς χρήστες και αποτελεί σημαντικό στόχο του παρόντος κανονιστικού πλαισίου. Η ενθάρρυνση της διαλειτουργικότητας αποτελεί έναν από τους στόχους των εθνικών κανονιστικών αρχών, που καθορίζονται στο παρόν πλαίσιο, το οποίο προβλέπει ότι η Επιτροπή δημοσιεύει κατάλογο προτύπων και/ή προδιαγραφών που καλύπτουν την προσφορά υπηρεσιών, τις τεχνικές διεπαφές και/ή τις λειτουργίες δικτύου, ως βάση για την ενθάρρυνση της εναρμόνισης των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να κληθούν να ενθαρρύνουν τη χρήση των δημοσιευμένων προτύπων και/ή προδιαγραφών, στον βαθμό που αυτό είναι απολύτως απαραίτητο για τη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας των υπηρεσιών και για τη διεύρυνση της ελευθερίας επιλογής των χρηστών.
 10. Στον τομέα της ψηφιακής τηλεόρασης, οι κανόνες του ανταγωνισμού ενδέχεται να μην επαρκούν, αφεαυτοί, για την εξασφάλιση της πολιτιστικής πολυμορφίας και του πλουραλισμού των μέσων ενημέρωσης. Η οδηγία 95/47/EK θέσπισε ένα αρχικό κανονιστικό πλαίσιο για την εκκολαπτόμενη βιομηχανία ψηφιακής τηλεόρασης, το οποίο θα πρέπει να διατηρηθεί, συμπεριλαμβανομένης, ιδίως, της υποχρέωσης παροχής πρόσβασης υπό όρους, με δίκαιο, εύλογο και αμερόληπτο τρόπο, ώστε να εξασφαλίζεται ότι διατίθεται ευρεία ποικιλία προγραμμάτων και υπηρεσιών. Οι εξελίξεις στην τεχνολογία και την αγορά καθιστούν αναγκαία την

αναθεώρηση των υποχρεώσεων αυτών, ανά τακτά χρονικά διαστήματα, είτε από ένα κράτος μέλος για την εθνική αγορά του είτε από την Επιτροπή για την Κοινότητα, ιδίως τον προσδιορισμό του κατά πόσον είναι αιτιολογημένη η επέκταση των υποχρεώσεων σε νέες πύλες, όπως οι ηλεκτρονικοί οδηγοί προγραμμάτων (EPG) και οι διεπαφές προγράμματος εφαρμογών (API), στο μέτρο που απαιτείται για να εξασφαλιστεί η δυνατότητα πρόσβασης των τελικών χρηστών σε συγκεκριμένες ψηφιακές υπηρεσίες ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών. Τα κράτη μέλη μπορούν να ορίζουν τις ψηφιακές υπηρεσίες ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών στις οποίες πρέπει να εξασφαλίζεται η πρόσβαση των τελικών χρηστών με τα νομοθετικά, κανονιστικά ή διοικητικά μέσα που κρίνουν αναγκαία.

11. Τα κράτη μέλη μπορούν επίσης να επιτρέπουν στην εθνική κανονιστική αρχή τους να επανεξετάζει τις υποχρεώσεις για την υπό όρους πρόσβαση σε ψηφιακές υπηρεσίες ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών προκειμένου να εκτιμά, μέσω ανάλυσης της αγοράς, εάν θα ανακαλέσει ή θα τροποποιήσει τους όρους για τους φορείς εκμετάλλευσης που δεν διαθέτουν σημαντική ισχύ στη σχετική αγορά. Η ανάκληση ή η τροποποίηση αυτή δεν θα πρέπει να επηρεάζουν αρνητικά την πρόσβαση των τελικών χρηστών στις υπηρεσίες αυτές ούτε τις δυνατότητες πραγματικού ανταγωνισμού.
12. Για την εξασφάλιση της συνέχειας των υφιστάμενων συμφωνιών και προς αποφυγή δημιουργίας κενού νόμου, είναι αναγκαίο να διασφαλιστεί ότι οι υποχρεώσεις πρόσβασης και διασύνδεσης που έχουν επιβληθεί βάσει των άρθρων 4, 6, 7, 8, 11, 12 και 14 της οδηγίας 97/33/ΕΟΚ, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1997, για τη διασύνδεση στο χώρο των τηλεπικοινωνιών προκειμένου να διασφαλιστεί καθολική υπηρεσία και διαλειτουργικότητα, με εφαρμογή των αρχών παροχής ανοικτού δικτύου (ONP) (1), οι υποχρεώσεις σχετικά με την ειδική πρόσβαση που επιβάλλονται βάσει του άρθρου 16 της οδηγίας 98/10/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 1998, για την εφαρμογή της παροχής ανοικτού δικτύου (ONP) στη φωνητική τηλεφωνία και για την καθολική υπηρεσία για τις τηλεπικοινωνίες σε ανταγωνιστικό περιβάλλον (2) και οι υποχρεώσεις σχετικά με την παροχή χωρητικότητας μετάδοσης μισθωμένων γραμμών δυνάμει της οδηγίας 92/44/ΕΚ του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 1992, σχετικά με την εφαρμογή της παροχής ανοικτού δικτύου στις μισθωμένες γραμμές (3), μεταφέρονται αρχικά στο νέο κανονιστικό πλαίσιο, αλλά ότι υπόκεινται σε

άμεση αναθεώρηση, υπό το πρίσμα των συνθηκών που επικρατούν στην αγορά. Η αναθεώρηση αυτή θα πρέπει να επεκταθεί και στους οργανισμούς που διέπονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2887/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο (4).

13. Η αναθεώρηση θα πρέπει να διεξάγεται μέσω οικονομικής ανάλυσης της αγοράς βάσει της μεθοδολογίας του δικαίου περί ανταγωνισμού. Σκοπός είναι η προοδευτική μείωση των εκ των προτέρων τομεακών κανόνων, καθώς θα αναπτύσσεται ο ανταγωνισμός στην αγορά. Ωστόσο, η διαδικασία συνεκτιμά επίσης τα προβλήματα μεταβατικού χαρακτήρα της αγοράς, όπως εκείνα που αφορούν τη διεθνή περιαγωγή και τη δυνατότητα να προκύψουν νέα φαινόμενα συμφόρησης ως αποτέλεσμα της τεχνολογικής ανάπτυξης, για τα οποία ενδέχεται να απαιτείται εκ των προτέρων κανονιστική ρύθμιση, π.χ. στο πεδίο των ευρυζωνικών δικτύων πρόσβασης. Είναι πιθανό το ενδεχόμενο, ο ανταγωνισμός να αναπτύσσεται με διαφορετική ταχύτητα σε διαφορετικά τμήματα της αγοράς και διαφορετικά κράτη μέλη, ενώ οι εθνικές κανονιστικές αρχές θα πρέπει να καθιστούν λιγότερο αυστηρές τις κανονιστικές υποχρεώσεις στις αγορές εκείνες όπου ο ανταγωνισμός αποφέρει τα επιθυμητά αποτελέσματα. Προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι οι συντελεστές της αγοράς σε ανάλογες περιστάσεις αντιμετωπίζονται κατά ανάλογο τρόπο σε διαφορετικά κράτη μέλη, η Επιτροπή θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να διασφαλίζει την εναρμονισμένη εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές και οι εθνικές αρχές στις οποίες έχει ανατεθεί η εφαρμογή του δικαίου περί ανταγωνισμού θα πρέπει, ανάλογα με την περίπτωση, να συντονίζουν τις ενέργειές τους ώστε να εξασφαλίζεται ότι εφαρμόζονται τα πλέον κατάλληλα επανορθωτικά μέτρα. Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη της έχουν αναλάβει δεσμεύσεις όσον αφορά τη διασύνδεση των τηλεπικοινωνιακών δικτύων στο πλαίσιο της συμφωνίας του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου για τις βασικές τηλεπικοινωνίες, οι οποίες πρέπει να τηρούνται.
14. Η οδηγία 97/33/ΕΚ θέσπισε σειρά υποχρεώσεων οι οποίες μπορούν να επιβάλλονται σε επιχειρήσεις με σημαντική ισχύ στην αγορά, ήτοι διαφάνεια, αμεροληψία, λογιστικό διαχωρισμό, πρόσβαση και έλεγχο των τιμών, συμπεριλαμβανομένης της κοστοστρέφειας. Αυτή η σειρά πιθανών υποχρεώσεων θα πρέπει να διατηρηθεί αλλά επιπρόσθετα, θα πρέπει να γίνει σαφές ότι,

αποτελεί το μέγιστο των υποχρεώσεων που μπορούν να επιβληθούν σε επιχειρήσεις, για την αποφυγή περιττών ρυθμίσεων. Κατ' εξαίρεση, για λόγους συμμόρφωσης με τις διεθνείς δεσμεύσεις ή το κοινοτικό δίκαιο, ενδέχεται να ενδείκνυται η επιβολή, σε όλους τους συντελεστές της αγοράς, υποχρεώσεων πρόσβασης ή διασύνδεσης, όπως ισχύει επί του παρόντος στα συστήματα υπό όρους πρόσβασης για τις υπηρεσίες της ψηφιακής τηλεόρασης.

15. Η επιβολή ειδικών υποχρεώσεων σε μια επιχείρηση με σημαντική ισχύ στην αγορά δεν απαιτεί πρόσθετη ανάλυση της αγοράς αλλά αιτιολόγηση ότι η συγκεκριμένη υποχρέωση είναι κατάλληλη και αναλογική σε σχέση με τη φύση του συγκεκριμένου προβλήματος.
16. Η διαφάνεια των όρων και προϋποθέσεων πρόσβασης και διασύνδεσης, συμπεριλαμβανομένων των τιμών, συμβάλλει στην επίτευξη των διαπραγματεύσεων, στην αποφυγή των διενέξεων και στην ενίσχυση της εμπιστοσύνης των συντελεστών της αγοράς ότι οι υπηρεσίες παρέχονται με αμερόληπτο τρόπο. Ο ανοικτός χαρακτήρας και η διαφάνεια των τεχνικών διεπαφών μπορούν να αποδειχθούν ιδιαίτερα σημαντικοί για τη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας. Όταν μια εθνική κανονιστική αρχή επιβάλλει υποχρεώσεις δημοσιοποίησης πληροφοριών, μπορεί επίσης να ορίζει τον τρόπο με τον οποίον δημοσιοποιούνται οι πληροφορίες, ορίζοντας π.χ. τη μορφή της δημοσίευσης (έντυπη ή/και ηλεκτρονική) και εάν οι πληροφορίες παρέχονται δωρεάν ή όχι, ανάλογα με τη φύση και τον σκοπό των συγκεκριμένων πληροφοριών.
17. Η αρχή της αμεροληψίας διασφαλίζει ότι οι επιχειρήσεις που κατέχουν σημαντική ισχύ στην αγορά δεν προκαλούν στρέβλωση του ανταγωνισμού, ιδίως σε περιπτώσεις καθετοποιημένων επιχειρήσεων που παρέχουν υπηρεσίες σε επιχειρήσεις τις οποίες ανταγωνίζονται σε αγορές σε επόμενο στάδιο της παραγωγικής διαδικασίας.
18. Ο λογιστικός διαχωρισμός επιτρέπει τη διαφάνεια των εσωτερικών τιμολογήσεων και παρέχει στις εθνικές κανονιστικές αρχές τη δυνατότητα να ελέγχουν, κατά περίπτωση, τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις αμεροληψίας. Από την άποψη αυτή, η Επιτροπή έχει δημοσιεύσει τη σύσταση 98/322/EΚ, της 8ης Απριλίου 1998, σχετικά με τη διασύνδεση σε ελευθερωμένη τηλεπικοινωνιακή αγορά (Μέρος 2 — Λογιστικός διαχωρισμός και λογιστική καταγραφή κόστους) (1).
19. Η κατ' εντολήν πρόσβαση σε υποδομή δικτύου είναι δυνατόν να αιτιολογείται ως μέσο αύξησης του ανταγωνισμού. Όμως, οι εθνικές κανονιστικές αρχές πρέπει να

λαμβάνουν εξίσου υπόψη τα δικαιώματα που έχει ο ιδιοκτήτης υποδομής να αξιοποιεί την υποδομή του προς όφελός του και τα δικαιώματα άλλων φορέων παροχής υπηρεσιών να έχουν πρόσβαση σε ευκολίες που είναι ουσιώδεις για την παροχή εκ μέρους τους ανταγωνιστικών υπηρεσιών. Όταν επιβάλλονται στους φορείς εκμετάλλευσης υποχρεώσεις δυνάμει των οποίων πρέπει να ανταποκρίνονται στις εύλογες αιτήσεις πρόσβασης και χρήσης στοιχείων του δικτύου και συναφών ευκολιών, οι αιτήσεις αυτές θα πρέπει να απορρίπτονται μόνον βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, όπως η τεχνική σκοπιμότητα ή η ανάγκη διατήρησης της ακεραιότητας του δικτύου. Όταν απορρίπτεται η αίτηση πρόσβασης, το θιγόμενο μέρος μπορεί να υποβάλλει την υπόθεση στις διαδικασίες επίλυσης των διαφορών που προβλέπονται στα άρθρα 20 και 21 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία πλαίσιο). Δεν μπορεί να απαιτηθεί από ένα φορέα εκμετάλλευσης με υποχρεώσεις κατ' εντολήν πρόσβασης να παρέχει τύπους πρόσβασης τους οποίους δεν είναι σε θέση να παράσχει. Η επιβολή από τις εθνικές κανονιστικές αρχές πρόσβασης που αυξάνει τον ανταγωνισμό βραχυπρόθεσμα, δεν θα πρέπει να περιορίζει τα κίνητρα των ανταγωνιστών για επενδύσεις σε εναλλακτικές ευκολίες που θα εξασφαλίσουν μεγαλύτερο ανταγωνισμό μακροπρόθεσμα. Η Επιτροπή έχει δημοσιεύσει ανακοίνωση για την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού σε συμφωνίες πρόσβασης στον τομέα των τηλεπικοινωνιών (1), που πραγματεύεται τα θέματα αυτά. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές μπορούν να επιβάλλουν τεχνικούς και λειτουργικούς όρους στον πάροχο και/ή στους δικαιούχους της κατ' εντολήν πρόσβασης σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο. Συγκεκριμένα, η επιβολή τεχνικών προτύπων θα πρέπει να είναι σύμφωνη με την οδηγία 98/34/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Ιουνίου 1998, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών (2).

20. Ο έλεγχος των τιμών ενδέχεται να απαιτείται όταν από την ανάλυση συγκεκριμένης αγοράς προκύπτει ανεπαρκής ανταγωνισμός. Η κανονιστική παρέμβαση δύναται να είναι λιγότερο αυστηρή, όπως όσον αφορά υποχρέωση σύμφωνα με την οποία πρέπει να είναι εύλογες οι τιμές για επιλογή φορέα, όπως ορίζεται στην οδηγία 97/33/EK, ή αυστηρότερη, όπως όσον αφορά υποχρεώσεις σύμφωνα με τις οποίες οι τιμές πρέπει να είναι κοστοστραφείς ώστε να παρέχεται πλήρης αιτιολόγηση για τις τιμές αυτές στις περιπτώσεις όπου ο ανταγωνισμός

δεν είναι αρκετά έντονος για την αποτροπή υπερβολικής τιμολόγησης. Ιδιαίτερα, φορείς εκμετάλλευσης με σημαντική ισχύ στην αγορά θα πρέπει να αποφεύγουν τη συμπίεση τιμών, κατά την οποία η διαφορά μεταξύ των λιανικών τιμών τους και των τιμών διασύνδεσης που χρεώνουν σε ανταγωνιστές, οι οποίοι παρέχουν παρεμφερείς λιανικές υπηρεσίες, δεν επαρκεί για την εξασφάλιση βιώσιμου ανταγωνισμού. Όταν μια εθνική κανονιστική αρχή υπολογίζει το κόστος που συνεπάγεται η εγκατάσταση υπηρεσίας την οποία εντέλλεται η παρούσα οδηγία, είναι σκόπιμο να επιτρέπεται εύλογη απόδοση του επενδεδυμένου κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένων των ανάλογων εργατικών και οικοδομικών δαπανών, με την ανάλογη προσαρμογή του κεφαλαίου, εφόσον χρειάζεται, ώστε να αντανακλώνται οι τρέχουσες αποτιμήσεις περιουσιακών στοιχείων και η αποδοτικότητα της λειτουργίας. Η μέθοδος ανάκτησης του κόστους θα πρέπει να αρμόζει στην περίπτωση, λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης να προωθούνται η αποδοτικότητα και ο βιώσιμος ανταγωνισμός και να μεγιστοποιούνται τα οφέλη του καταναλωτή.

21. Όταν μια εθνική κανονιστική αρχή επιβάλλει υποχρεώσεις χρησιμοποίησης συστήματος κοστολόγησης για λόγους υποστήριξης του ελέγχου τιμών, μπορεί είτε να διενεργεί η ίδια ετήσιο έλεγχο για να διασφαλίζεται η συμμόρφωση με το εν λόγω σύστημα κοστολόγησης, υπό τον όρο ότι διαθέτει το αναγκαίο εξειδικευμένο προσωπικό, είτε να αναθέτει τη διενέργεια του ελέγχου σε άλλον εξειδικευμένο φορέα, ανεξάρτητο από τον συγκεκριμένο φορέα εκμετάλλευσης.
22. Η δημοσίευση πληροφοριών από τα κράτη μέλη εξασφαλίζει ότι, οι συντελεστές της αγοράς και οι ενδεχόμενοι νεοεισερχόμενοι σε αυτήν, κατανοούν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους και γνωρίζουν πού να αναζητούν τις σχετικές λεπτομερείς πληροφορίες. Η δημοσίευση στην εθνική επίσημη εφημερίδα επιτρέπει στα ενδιαφερόμενα μέρη σε άλλα κράτη μέλη να εντοπίζουν τις σχετικές πληροφορίες.
23. Προκειμένου να εξασφαλισθεί σε πανευρωπαϊκό επίπεδο η αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία της αγοράς ηλεκτρονικών επικοινωνιών, η Επιτροπή θα πρέπει να επιβλέπει και να δημοσιεύει πληροφορίες σχετικά με τα τέλη που συμβάλλουν στον προσδιορισμό της τιμής για τους τελικούς καταναλωτές.
24. Η ανάπτυξη της αγοράς ηλεκτρονικών επικοινωνιών και της συναφούς με αυτές υποδομής μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις για το περιβάλλον και το τοπίο. Είναι, ως εκ τούτου, αναγκαίο τα κράτη μέλη να παρακολουθούν τη διαδικασία

αυτή και, εάν είναι αναγκαίο, να λαμβάνουν μέτρα για την ελαχιστοποίηση οιονδήποτε τέτοιων συνεπειών, μέσω των κατάλληλων συμφωνιών και άλλων διακανονισμών με τις αρμόδιες αρχές.

25. Προκειμένου να καθοριστεί η σωστή εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου, η Επιτροπή πρέπει να γνωρίζει ποιες επιχειρήσεις έχουν οριστεί ως έχουσες σημαντική ισχύ στην αγορά και ποιες υποχρεώσεις έχουν επιβληθεί στους συντελεστές της αγοράς από τις εθνικές κανονιστικές αρχές. Συνεπώς, εκτός από τη δημοσίευση των εν λόγω πληροφοριών, σε εθνικό επίπεδο, είναι αναγκαία και η αποστολή των πληροφοριών αυτών από τα κράτη μέλη στην Επιτροπή. Όταν τα κράτη μέλη υποχρεούνται να αποστέλλουν πληροφορίες στην Επιτροπή, οι πληροφορίες αυτές μπορούν να αποστέλλονται σε ηλεκτρονική μορφή, εφόσον έχουν συμφωνηθεί κατάλληλες διαδικασίες επαλήθευσης.
26. Λαμβανομένου υπόψη του ρυθμού εξέλιξης της τεχνολογίας και της αγοράς, η εφαρμογή της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να αναθεωρηθεί εντός τριών ετών από την ημερομηνία εφαρμογής της, ώστε να διαπιστωθεί εάν έχει επιτύχει τους στόχους της.
27. Τα απαιτούμενα μέτρα για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, θα πρέπει να θεσπισθούν σύμφωνα με την απόφαση 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή (1).
28. Δεδομένου ότι οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης, ήτοι ένα εναρμονισμένο πλαίσιο σχετικά με τη ρύθμιση της πρόσβασης σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες καθώς και με τη διασύνδεσή τους, είναι αδύνατο να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και δύνανται συνεπώς, λόγω των διαστάσεων ή των αποτελεσμάτων της προβλεπόμενης δράσης να επιτευχθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα μπορεί να θεσπίσει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας η οποία ορίζεται στο άρθρο 5 της συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, η οποία ορίζεται στο εν λόγω άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων αυτών,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

6.1.1 Πεδίο εφαρμογής, σκοπός και ορισμοί

6.1.1.1 Άρθρο 1: Πεδίο εφαρμογής και σκοπός

1. Εντός του πλαισίου που θεσπίζει η οδηγία 2002/21/EK (οδηγία πλαίσιο), η παρούσα οδηγία εναρμονίζει τον τρόπο με τον οποίο τα κράτη μέλη ρυθμίζουν την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και σε συναφείς ευκολίες, καθώς και τη διασύνδεσή τους. Σκοπός είναι η θέσπιση ενός κανονιστικού πλαισίου, σύμφωνα με τις αρχές της εσωτερικής αγοράς, για τη σχέση μεταξύ προμηθευτών δικτύων και υπηρεσιών που θα έχει ως αποτέλεσμα βιώσιμο ανταγωνισμό, διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και οφέλη για τους καταναλωτές.
2. Η παρούσα οδηγία θεσπίζει δικαιώματα και υποχρεώσεις για φορείς εκμετάλλευσης, καθώς και για επιχειρήσεις που επιδιώκουν διασύνδεση και/ή πρόσβαση στα δικά τους δίκτυα ή συναφείς ευκολίες. Ορίζει τους στόχους των εθνικών κανονιστικών αρχών όσον αφορά την πρόσβαση και τη διασύνδεση και θεσπίζει διαδικασίες για να διασφαλίσει ότι, οι υποχρεώσεις που επιβάλλουν οι εθνικές κανονιστικές αρχές αναθεωρούνται και, κατά περίπτωση, αίρονται, μόλις επιτυγχάνονται οι επιθυμητοί στόχοι. Η πρόσβαση περί της οποίας η παρούσα οδηγία, δεν αναφέρεται στην πρόσβαση των τελικών χρηστών.

6.1.1.2 Άρθρο 2: Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, εφαρμόζονται οι ορισμοί που περιλαμβάνονται στο άρθρο 2 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία πλαίσιο).

Εφαρμόζονται επίσης οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) «Πρόσβαση»: η διάθεση ευκολιών ή/και υπηρεσιών σε άλλη επιχείρηση, βάσει καθορισμένων όρων, σε αποκλειστική ή μη βάση, για το σκοπό παροχής υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, και οσάκις χρησιμοποιούνται για τη διανομή υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας ή υπηρεσιών περιεχομένου ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών. Αφορά, μεταξύ άλλων: την πρόσβαση σε στοιχεία του δικτύου και συναφείς ευκολίες, που μπορούν να αφορούν και τη σύνδεση εξοπλισμού διά σταθερών ή μη σταθερών μέσων (αυτό περιλαμβάνει συγκεκριμένα την πρόσβαση στον τοπικό βρόχο και σε ευκολίες και υπηρεσίες απαραίτητες για την παροχή υπηρεσιών μέσω τοπικού βρόχου)• την πρόσβαση σε υλική υποδομή, που

περιλαμβάνει κτίρια, σωλήνες και ιστούς, την πρόσβαση σε συναφή συστήματα λογισμικού, που περιλαμβάνουν συστήματα λειτουργικής υποστήριξης• την πρόσβαση στα συστήματα πληροφοριών ή στις βάσεις δεδομένων για προπαραγγελία, εφοδιασμό, παραγγελία, αιτήσεις συντήρησης και επισκευής, και για τιμολόγηση• την πρόσβαση σε μετάφραση αριθμών ή σε συστήματα που παρέχουν παρόμοιες λειτουργικές δυνατότητες• την πρόσβαση σε σταθερά και κινητά δίκτυα, ιδίως για περιαγωγή• την πρόσβαση σε συστήματα υπό όρους πρόσβασης για υπηρεσίες ψηφιακής τηλεόρασης, και την πρόσβαση σε υπηρεσίες εικονικού δικτύου.

β) «Διασύνδεση»: η φυσική και λογική ζεύξη δημόσιων δικτύων επικοινωνιών που χρησιμοποιούνται από την ίδια ή διαφορετική επιχείρηση προκειμένου να παρέχεται στους χρήστες μιας επιχείρησης η δυνατότητα να επικοινωνούν με χρήστες της ίδιας ή άλλης επιχείρησης ή να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες που παρέχονται από άλλη επιχείρηση. Οι υπηρεσίες μπορούν να παρέχονται από τα εμπλεκόμενα μέρη ή από άλλα μέρη που έχουν πρόσβαση στο δίκτυο. Η διασύνδεση είναι ειδικός τύπος πρόσβασης που εφαρμόζεται μεταξύ φορέων εκμετάλλευσης δημόσιων δικτύων.

γ) «Φορέας εκμετάλλευσης»: η επιχείρηση που παρέχει ή της επιτρέπεται να παρέχει ένα δημόσιο δίκτυο επικοινωνιών ή μια συναφή ευκολία.

δ) «Υπηρεσία τηλεόρασης ευρείας οθόνης»: τηλεοπτική υπηρεσία που αποτελείται, στο σύνολό της ή εν μέρει, από προγράμματα που έχουν παραχθεί και υποστεί επεξεργασία προκειμένου να παρουσιαστούν σε σχήμα ευρείας οθόνης πλήρους ύψους. Το σχήμα 16: 9 είναι το σχήμα αναφοράς της τηλεοπτικής υπηρεσίας ευρείας οθόνης.

ε) «Τοπικός βρόχος»: φυσικό κύκλωμα που συνδέει το σημείο τερματισμού του δικτύου με κεντρικό καταναμητή ή με την αντίστοιχη ευκολία στο σταθερό δημόσιο δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

6.1.2 Γενικές Διατάξεις

6.1.2.1 Άρθρο 3: Γενικό πλαίσιο για την πρόσβαση και τη διασύνδεση

1. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι δεν υπάρχουν περιορισμοί που να εμποδίζουν τις επιχειρήσεις στο ίδιο κράτος μέλος ή σε διαφορετικά κράτη μέλη να διαπραγματεύονται μεταξύ τους συμφωνίες για τεχνικές και εμπορικές ρυθμίσεις

πρόσβασης ή/και διασύνδεσης, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο. Η επιχείρηση που ζητά πρόσβαση ή διασύνδεση δεν απαιτείται να έχει άδεια λειτουργίας στο κράτος μέλος όπου ζητείται η πρόσβαση ή η διασύνδεση, όταν δεν παρέχει υπηρεσίες και δεν εκμεταλλεύεται δίκτυο στο εν λόγω κράτος μέλος.

2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 31 της οδηγίας 2002/22/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την καθολική υπηρεσία) (1), τα κράτη μέλη παύουν να εφαρμόζουν νομοθετικά ή διοικητικά μέτρα, σύμφωνα με τα οποία οι φορείς εκμετάλλευσης υποχρεούνται, όταν χορηγούν πρόσβαση ή διασύνδεση, να παρέχουν, σε διαφορετικές επιχειρήσεις, διαφορετικούς όρους και προϋποθέσεις για ισοδύναμες υπηρεσίες ή/και να επιβάλλουν υποχρεώσεις που δεν έχουν σχέση με τις όντως παρεχόμενες υπηρεσίες πρόσβασης και διασύνδεσης, υπό την επιφύλαξη των όρων που ορίζονται στο παράρτημα της οδηγίας 2002/20/EK (οδηγία για την αδειοδότηση).

6.1.2.2 Άρθρο 4: Δικαιώματα και υποχρεώσεις επιχειρήσεων

1. Οι φορείς εκμετάλλευσης δημοσίων δικτύων επικοινωνιών έχουν το δικαίωμα και, όταν ζητείται από άλλες επιχειρήσεις που διαθέτουν άδεια, σύμφωνα με το άρθρο 4 της οδηγίας 2002/20/EK (οδηγία για την αδειοδότηση), την υποχρέωση να διαπραγματεύονται τη μεταξύ τους διασύνδεση για την παροχή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών που είναι διαθέσιμες στο κοινό, προκειμένου να εξασφαλίζεται η παροχή και η διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών σε ολόκληρη την Κοινότητα. Οι φορείς εκμετάλλευσης παρέχουν πρόσβαση και διασύνδεση σε άλλες επιχειρήσεις υπό όρους και προϋποθέσεις συμβατές με τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται από τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές σύμφωνα με τα άρθρα 5 έως 8.

2. Τα δημόσια δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών που εγκαθίστανται για τη μετάδοση ψηφιακών τηλεοπτικών υπηρεσιών, είναι σε θέση να μεταδίδουν υπηρεσίες και προγράμματα τηλεόρασης ευρείας οθόνης. Οι φορείς εκμετάλλευσης δικτύων που λαμβάνουν και αναμεταδίδουν υπηρεσίες ή προγράμματα τηλεόρασης ευρείας οθόνης, έχουν την υποχρέωση να διατηρούν αυτό το σχήμα ευρείας οθόνης.

3. Με την επιφύλαξη του άρθρου 11 της οδηγίας 2002/20/EK (οδηγία για την αδειοδότηση), τα κράτη μέλη απαιτούν από τις επιχειρήσεις που συλλέγουν

πληροφορίες από άλλη επιχείρηση πριν, κατά ή μετά τη διαδικασία διαπραγμάτευσης ρυθμίσεων πρόσβασης ή διασύνδεσης, να χρησιμοποιούν τις πληροφορίες αυτές μόνο για το σκοπό για τον οποίο παρασχέθηκαν και να τηρούν πάντοτε την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που μεταδόθηκαν ή αποθηκεύτηκαν. Οι λαμβανόμενες πληροφορίες δεν γνωστοποιούνται σε κανένα άλλο μέρος, ιδίως σε άλλες υπηρεσίες, θυγατρικές ή εταίρους, στους οποίους θα μπορούσαν να παράσχουν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα.

6.1.2.3 Άρθρο 5: Εξουσίες και καθήκοντα των εθνικών κανονιστικών αρχών όσον αφορά την πρόσβαση και τη διασύνδεση

1. Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές, ενεργώντας με γνώμονα την επίτευξη των στόχων του άρθρου 8 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ (οδηγία-πλαίσιο), ενθαρρύνουν και, κατά περίπτωση, εξασφαλίζουν, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας, την κατάλληλη πρόσβαση και διασύνδεση, καθώς και τη διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών, ασκώντας τις αρμοδιότητές τους κατά τρόπο ο οποίος εξασφαλίζει οικονομική απόδοση, βιώσιμο ανταγωνισμό, αποδοτική επένδυση και καινοτομία, και παρέχει το μέγιστο όφελος στους τελικούς χρήστες.

Ειδικότερα, και με την επιφύλαξη των μέτρων που μπορούν να ληφθούν για τις επιχειρήσεις με σημαντική ισχύ στην αγορά, σύμφωνα με το άρθρο 8, οι εθνικές κανονιστικές αρχές πρέπει να μπορούν να επιβάλλουν:

α) στο βαθμό που αυτό είναι απαραίτητο για να εξασφαλισθεί η δυνατότητα τελικής διασύνδεσης, υποχρεώσεις σε επιχειρήσεις που ελέγχουν την πρόσβαση στους τελικούς χρήστες, συμπεριλαμβανομένης, σε δικαιολογημένες περιπτώσεις, της υποχρέωσης να διασυνδέουν τα δίκτυά τους όταν αυτό δεν συμβαίνει ήδη·

αβ) σε δικαιολογημένες περιπτώσεις και στο βαθμό που αυτό είναι απαραίτητο, υποχρεώσεις σε επιχειρήσεις που ελέγχουν την πρόσβαση στους τελικούς χρήστες να καθιστούν τις υπηρεσίες τους διαλειτουργικές·

β) στο βαθμό που αυτό είναι απαραίτητο για να εξασφαλίζεται η δυνατότητα πρόσβασης των τελικών χρηστών σε υπηρεσίες ψηφιακών ραδιοηλεκτρονικών εκπομπών που προσδιορίζει το κράτος μέλος, υποχρεώσεις σε φορείς εκμετάλλευσης να παρέχουν πρόσβαση στις λοιπές ευκολίες οι οποίες

αναφέρονται στο παράρτημα Ι, μέρος ΙΙ, υπό δίκαιες, εύλογες και αμερόληπτες προϋποθέσεις.

2. Οι υποχρεώσεις και οι προϋποθέσεις που επιβάλλονται σύμφωνα με την παράγραφο 1, είναι αντικειμενικές, διαφανείς, αναλογικές και αμερόληπτες, και εφαρμόζονται με τη διαδικασία των άρθρων 6, 7 και 7α της οδηγίας 2002/21/ΕΚ (οδηγία-πλαίσιο).

3. Όσον αφορά την πρόσβαση και τη διασύνδεση που αναφέρονται στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές να εξουσιοδοτηθούν να παρεμβαίνουν αυτοβούλως εφόσον δικαιολογείται προκειμένου να διασφαλίσουν τους στόχους πολιτικής του άρθρου 8 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ (οδηγία-πλαίσιο), σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας και τις διαδικασίες οι οποίες αναφέρονται στα άρθρα 6, 7, 20 και 21 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ (οδηγία - πλαίσιο).

6.1.3 Υποχρεώσεις φορέων εκμετάλλευσης και διαδικασίες επανεξέτασης της αγοράς

6.1.3.1 Άρθρο 6: Συστήματα υπό όρους πρόσβασης και λοιπές ευκολίες

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, όσον αφορά την υπό όρους πρόσβαση σε ψηφιακές ραδιοτηλεοπτικές υπηρεσίες που μεταδίδονται σε θεατές και ακροατές στην Κοινότητα, ανεξάρτητα από τον τρόπο μετάδοσης, εφαρμόζονται οι όροι του παραρτήματος Ι, μέρος Ι.

2. Υπό το πρίσμα των εξελίξεων στην αγορά και την τεχνολογία, η Επιτροπή μπορεί να θεσπίσει εκτελεστικά μέτρα για την τροποποίηση του παραρτήματος Ι. Τα μέτρα αυτά, που προβλέπονται για την τροποποίηση μη ουσιωδών στοιχείων της παρούσας οδηγίας, θεσπίζονται σύμφωνα με την κανονιστική διαδικασία με έλεγχο στην οποία παραπέμπει το άρθρο 14 παράγραφος 3.

3. Παρά τις διατάξεις της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη δύνανται να επιτρέπουν στην εθνική τους κανονιστική αρχή, το ταχύτερο δυνατόν μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας οδηγίας, και εν συνεχεία, σε τακτά χρονικά διαστήματα, να επανεξετάζει τους όρους που ισχύουν σύμφωνα με το παρόν άρθρο, διεξάγοντας ανάλυση της αγοράς σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ (οδηγία πλαίσιο), για να αποφασίσουν εάν θα διατηρηθούν, θα τροποποιηθούν ή θα ανακληθούν οι ισχύοντες όροι.

Όταν, ως επακόλουθο αυτής της ανάλυσης της αγοράς, εθνική κανονιστική αρχή διαπιστώσει ότι, ένας ή περισσότεροι φορείς εκμετάλλευσης δεν διαθέτουν σημαντική ισχύ στη συγκεκριμένη αγορά, δύνανται να τροποποιήσει ή να ανακαλέσει τους όρους σε ό,τι αφορά τους εν λόγω φορείς εκμετάλλευσης, με τη διαδικασία των άρθρων 6 και 7 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία πλαίσιο), μόνον εφόσον:

α) η δυνατότητα πρόσβασης των τελικών χρηστών στις συγκεκριμένες ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις και τους διαύλους και υπηρεσίες ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης, σύμφωνα με το άρθρο 31 της οδηγίας 2002/22/EK (οδηγία για την καθολική υπηρεσία), δεν επηρεάζεται δυσμενώς από την εν λόγω τροποποίηση ή ανάκληση και

β) οι προοπτικές πραγματικού ανταγωνισμού στην αγορά για:

i) τη λιανική πώληση ψηφιακών ραδιοτηλεοπτικών υπηρεσιών και

ii) τα συστήματα υπό όρους πρόσβασης και άλλες συναφείς ευκολίες,

δεν επηρεάζονται δυσμενώς από την εν λόγω τροποποίηση ή ανάκληση.

Στα μέρη που επηρεάζονται από την εν λόγω τροποποίηση ή ανάκληση όρων, παρέχεται ενδεδειγμένη χρονική περίοδος προειδοποίησης.

4. Οι προϋποθέσεις που ισχύουν σύμφωνα με το παρόν άρθρο, δεν θίγουν τη δυνατότητα των κρατών μελών να επιβάλλουν υποχρεώσεις σε σχέση με τον τρόπο παρουσίασης οδηγών ηλεκτρονικών προγραμμάτων και παρόμοιων ευκολιών απαρίθμησης και πλοήγησης.

6.1.3.2 Άρθρο 8: Επιβολή, τροποποίηση ή άρση υποχρεώσεων

1. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι εθνικές κανονιστικές αρχές να έχουν εξουσία επιβολής των υποχρεώσεων, που προσδιορίζονται στα ►M1 άρθρα 9 έως 13α ◀.

2. Εφόσον, έπειτα από ανάλυση της αγοράς η οποία πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 16 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία πλαίσιο), ο φορέας εκμετάλλευσης ορίζεται ως έχων σημαντική ισχύ στη συγκεκριμένη αγορά, οι εθνικές κανονιστικές αρχές επιβάλλουν, κατά περίπτωση, τις υποχρεώσεις οι οποίες αναφέρονται στα άρθρα 9, 10, 11, 12 και 13 της παρούσας οδηγίας.

3. Με την επιφύλαξη:

— των διατάξεων ►M1 του άρθρου 5 παράγραφος 1 και του

άρθρου 6 ◀,

— των διατάξεων των άρθρων 12 και 13 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία πλαίσιο), του όρου 7 του μέρους Β του παραρτήματος της οδηγίας 2002/20/EK (οδηγία για την αδειοδότηση), όπως εφαρμόζεται βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 1 της οδηγίας αυτής, καθώς και των άρθρων 27, 28 και 30 της οδηγίας 2002/22/EK (οδηγία για την καθολική υπηρεσία) και των συναφών διατάξεων ►M1 οδηγία 2002/58/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Ιουλίου 2002, σχετικά με την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την προστασία της ιδιωτικής ζωής στις ηλεκτρονικές επικοινωνίες) (1) ◀ οι οποίες περιέχουν υποχρεώσεις για επιχειρήσεις εκτός από εκείνες οι οποίες έχουν οριστεί ως έχουσες σημαντική ισχύ στην αγορά· ή

— της ανάγκης συμμόρφωσης με διεθνείς υποχρεώσεις, οι εθνικές κανονιστικές αρχές δεν επιβάλλουν τις υποχρεώσεις των άρθρων 9 έως 13 σε φορείς εκμετάλλευσης οι οποίοι δεν έχουν οριστεί σύμφωνα με την παράγραφο 2.

Σε εξαιρετικές περιστάσεις, όταν μια εθνική ρυθμιστική αρχή προτίθεται να επιβάλει στους φορείς με σημαντική δύναμη στην αγορά υποχρεώσεις σχετικά με την πρόσβαση και τη διασύνδεση άλλες από τις θεσπιζόμενες στα άρθρα 9 έως 13 της παρούσας οδηγίας, υποβάλλει το αίτημά της στην Επιτροπή. Η Επιτροπή λαμβάνει ιδιαίτερος υπόψη της τη γνώμη του Φορέα Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών στις Ηλεκτρονικές Επικοινωνίες (BEREC)] (2). Η Επιτροπή αποφασίζει, σύμφωνα με το άρθρο 14, παράγραφος 2, να επιτρέψει ή να εμποδίσει την εθνική ρυθμιστική αρχή να λάβει τέτοιου είδους μέτρα.

4. Οι υποχρεώσεις που επιβάλλονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο, έχουν ως βάση τη φύση του προβλήματος που εντοπίστηκε, είναι αναλογικές και δικαιολογημένες, υπό το πρίσμα των στόχων που ορίζει το άρθρο 8 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία πλαίσιο). Οι υποχρεώσεις αυτές επιβάλλονται μόνο κατόπιν διαβουλεύσεως, σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 7 της οδηγίας αυτής.

5. Αναφορικά με την παράγραφο 3 πρώτο εδάφιο τρίτη περίπτωση, οι εθνικές κανονιστικές αρχές κοινοποιούν στην Επιτροπή αποφάσεις για την επιβολή, τροποποίηση ή άρση υποχρεώσεων σε συντελεστές της αγοράς, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 7 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία πλαίσιο).

6.1.3.3 Άρθρο 9: Υποχρέωση διαφάνειας

1. Οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές μπορούν, σύμφωνα με το άρθρο 8, να επιβάλλουν υποχρεώσεις διαφάνειας όσον αφορά τη διασύνδεση ή/και την πρόσβαση, βάσει των οποίων απαιτείται από τους φορείς εκμετάλλευσης να δημοσιοποιούν συγκεκριμένες πληροφορίες, όπως πληροφορίες λογιστικής φύσεως, τεχνικές προδιαγραφές, χαρακτηριστικά δικτύου, όρους και προϋποθέσεις παροχής και χρήσης, συμπεριλαμβανομένων οιονδήποτε όρων περιορισμού στη πρόσβαση και/ή στη χρήση εφόσον επιτρέπονται οι εν λόγω όροι από τα κράτη μέλη σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, καθώς και τιμών.

2. Ιδίως, στην περίπτωση που ένας φορέας εκμετάλλευσης έχει υποχρεώσεις αμεροληψίας, οι εθνικές κανονιστικές αρχές μπορούν να απαιτούν από τον φορέα αυτόν εκμετάλλευσης να δημοσιεύει προσφορά αναφοράς, που θα είναι επαρκώς αναλυτική προκειμένου να εξασφαλίζει ότι οι επιχειρήσεις δεν υποχρεούνται να πληρώνουν για ευκολίες οι οποίες δεν είναι αναγκαίες για τη ζητούμενη υπηρεσία, που θα παρέχει περιγραφή των σχετικών προσφορών, διαχωρισμένων ανά στοιχείο ανάλογα με τις ανάγκες της αγοράς, και τους συναφείς όρους και προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των τιμών. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές δύνανται, μεταξύ άλλων, να επιβάλλουν αλλαγές στις προσφορές αναφοράς για την εκπλήρωση τυχόν υποχρεώσεων οι οποίες επιβάλλονται δυνάμει της παρούσας οδηγίας.

3. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές μπορούν να καθορίζουν αναλυτικά τις πληροφορίες που πρέπει να διατίθενται, τις απαιτούμενες λεπτομέρειες και τον τρόπο δημοσίευσής τους.

4. Υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 3, όταν ένας φορέας εκμετάλλευσης έχει, δυνάμει του άρθρου 12, υποχρεώσεις όσον αφορά την πρόσβαση σε δίκτυο υποδομής χονδρικής, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές εξασφαλίζουν τη δημοσίευση προσφοράς αναφοράς που περιέχει τουλάχιστον τα στοιχεία που εκτίθενται στο παράρτημα II.

5. Η Επιτροπή μπορεί να θεσπίσει τις απαραίτητες τροποποιήσεις στο παράρτημα II για την προσαρμογή του στις εξελίξεις της τεχνολογίας και της αγοράς. Τα μέτρα αυτά, που αποσκοπούν σε τροποποίηση μη ουσιωδών στοιχείων της παρούσας οδηγίας, θεσπίζονται σύμφωνα με την κανονιστική διαδικασία με έλεγχο στην οποία

παραπέμπει το άρθρο 14 παράγραφος 3. Στην εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας παραγράφου, η Επιτροπή μπορεί να επικουρείται από τον BEREC.

6.1.3.4 Άρθρο 10: Υποχρέωση αμεροληψίας

1. Η εθνική κανονιστική αρχή δύναται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8, να επιβάλλει υποχρεώσεις αμεροληψίας όσον αφορά τη διασύνδεση και/ή την πρόσβαση.
2. Οι υποχρεώσεις αμεροληψίας διασφαλίζουν, ιδίως, ότι ο φορέας εκμετάλλευσης εφαρμόζει ισοδύναμους όρους, σε ισοδύναμες περιστάσεις, σε άλλες επιχειρήσεις που παρέχουν ισοδύναμες υπηρεσίες, και παρέχει υπηρεσίες και πληροφορίες σε τρίτους υπό τους ίδιους όρους και της ίδιας ποιότητας με τις παρεχόμενες για τις δικές τους υπηρεσίες ή τις υπηρεσίες των θυγατρικών τους ή των εταίρων τους.

6.1.3.5 Άρθρο 11: Υποχρέωση λογιστικού διαχωρισμού

1. Η εθνική κανονιστική αρχή μπορεί να επιβάλλει, σύμφωνα με το άρθρο 8, υποχρεώσεις λογιστικού διαχωρισμού όσον αφορά καθορισμένες δραστηριότητες που αφορούν τη διασύνδεση ή/και την πρόσβαση.

Η εθνική κανονιστική αρχή μπορεί ιδίως να απαιτεί από μια καθετοποιημένη επιχείρηση να καθιστά διαφανείς τις τιμές χονδρικής πώλησης και τις εσωτερικές τιμολογήσεις προκειμένου, μεταξύ άλλων, να διασφαλίζεται η συμμόρφωση, όπου υπάρχει απαίτηση αμεροληψίας, σύμφωνα με το άρθρο 10 ή, όπου είναι απαραίτητο, να αποτρέπεται ενδεχόμενη άδικη διεπίδωξη. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές δύναται να καθορίζουν τη μορφή και τη λογιστική μέθοδο που πρέπει να χρησιμοποιούνται.

2. Με την επιφύλαξη του άρθρου 5 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία πλαίσιο) και προκειμένου να διευκολύνεται ο έλεγχος της συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις διαφάνειας και αμεροληψίας, οι εθνικές κανονιστικές αρχές έχουν αρμοδιότητα να ζητούν την υποβολή λογιστικών βιβλίων, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων για έσοδα από τρίτους, κατόπιν αιτήματος. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές μπορούν να δημοσιεύουν τις πληροφορίες που συμβάλλουν σε μια ανοικτή και ανταγωνιστική αγορά, τηρουμένων των εθνικών και κοινοτικών κανόνων όσον αφορά το εμπορικό απόρρητο.

6.1.3.6 Άρθρο 12: Υποχρεώσεις πρόσβασης και χρήσης ειδικών ευκολιών δικτύου

1. Η εθνική κανονιστική αρχή δύναται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8, να επιβάλλει, σε φορείς εκμετάλλευσης, υποχρεώσεις να ικανοποιούν εύλογες αιτήσεις για πρόσβαση ή χρήση ειδικών στοιχείων του δικτύου και συναφών ευκολιών, μεταξύ άλλων σε περιπτώσεις όπου, η εθνική κανονιστική αρχή κρίνει ότι, η άρνηση πρόσβασης ή οι παράλογοι όροι και προϋποθέσεις με ανάλογο αποτέλεσμα, θα δυσχέραιναν τη δημιουργία βιώσιμης ανταγωνιστικής αγοράς, σε επίπεδο λιανικού εμπορίου ή ότι δεν θα ήταν προς το συμφέρον των τελικών χρηστών.

Από τους φορείς εκμετάλλευσης δύναται, μεταξύ άλλων, να απαιτούνται:

- α) η παροχή σε τρίτους πρόσβασης σε καθορισμένα στοιχεία ή/και ευκολίες δικτύου, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε μη ενεργά στοιχεία του δικτύου ή/και της αδεσμοποίητης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο, ώστε συν τοις άλλοις να διευκολυνθεί η επιλογή ή η προεπιλογή των φορέων εκμετάλλευσης ή/και η δυνατότητα μεταπώλησης της συνδρομητικής γραμμής
- β) η καλόπιστη διαπραγμάτευση με επιχειρήσεις που ζητούν πρόσβαση·
- γ) η μη ανάκληση ήδη χορηγηθείσας πρόσβασης σε ευκολίες·
- δ) η παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών χονδρικής για μεταπώληση από τρίτους·
- ε) η χορήγηση ελεύθερης πρόσβασης σε τεχνικές διεπαφές, πρωτόκολλα ή άλλες βασικές τεχνολογίες που είναι απαραίτητες για τη διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών ή των υπηρεσιών εικονικού δικτύου·
- στ) η παροχή συντοπισμού ή άλλων μορφών από κοινού χρήσης συναφών ευκολιών·
- ζ) η παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών που είναι αναγκαίες για τη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας διατεματικών υπηρεσιών που παρέχονται σε χρήστες, συμπεριλαμβανομένων των ευκολιών για υπηρεσίες ευφών δικτύων ή περιαγωγής σε κινητά δίκτυα·
- η) η παροχή πρόσβασης σε συστήματα επιχειρησιακής υποστήριξης ή παρόμοια συστήματα λογισμικού, απαραίτητα για την εξασφάλιση ισότιμου ανταγωνισμού στην παροχή των υπηρεσιών·
- θ) η διασύνδεση δικτύων ή ευκολιών δικτύου·

ι) η παροχή πρόσβασης σε συναφείς υπηρεσίες, όπως υπηρεσία ταυτοποίησης, εντοπισμού θέσης και παρουσίας.

Οι εθνικές κανονιστικές αρχές μπορούν να συνοδεύουν τις υποχρεώσεις αυτές, με όρους ισότιμου, εύλογου και έγκαιρου χαρακτήρα.

2. Όταν οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές εξετάζουν το ενδεχόμενο επιβολής υποχρεώσεων βάσει της παραγράφου 1, και ιδίως όταν αξιολογούν τον τρόπο με τον οποίο τέτοιου είδους υποχρεώσεις θα επιβάλλονταν έτσι ώστε να είναι ανάλογες με τους στόχους του άρθρου 8 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ (οδηγία-πλαίσιο), λαμβάνουν υπόψη ιδίως τα ακόλουθα:

α) την τεχνική και οικονομική βιωσιμότητα της χρήσης ή της εγκατάστασης ανταγωνιστικών ευκολιών, ανάλογα με τον ρυθμό ανάπτυξης της αγοράς, λαμβάνοντας υπόψη τη φύση και τον τύπο της διασύνδεσης ή/και της πρόσβασης περί των οποίων πρόκειται, συμπεριλαμβανομένης της βιωσιμότητας άλλων προϊόντων ανάντη πρόσβασης όπως η πρόσβαση σε αγωγούς•

β) τη σκοπιμότητα παροχής της προτεινόμενης πρόσβασης σε συνάρτηση με τις διαθέσιμες δυνατότητες·

γ) την αρχική επένδυση του κατόχου της ευκολίας, λαμβάνοντας υπόψη οιοσδήποτε πραγματοποιηθείσες δημόσιες επενδύσεις και τους συναφείς με την υλοποίηση της επένδυσης κινδύνους•

δ) την ανάγκη μακροπρόθεσμης διασφάλισης του ανταγωνισμού, με ιδιαίτερη έμφαση στον ανταγωνισμό που στηρίζεται σε οικονομικά αποδοτικές υποδομές•

ε) κατά περίπτωση, τα συναφή δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας·

στ) την παροχή πανευρωπαϊκών υπηρεσιών.

3. Στο πλαίσιο της επιβολής υποχρεώσεων σε φορέα εκμετάλλευσης για παροχή πρόσβασης σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές μπορούν να καθορίζουν τεχνικές ή λειτουργικές προϋποθέσεις που οφείλουν να πληρούν ο πάροχος ή/και οι δικαιούχοι αυτής της πρόσβασης εφόσον αυτό είναι απαραίτητο για την εξασφάλιση της ομαλής λειτουργίας του δικτύου. Οι υποχρεώσεις για την τήρηση συγκεκριμένων τεχνικών προτύπων ή προδιαγραφών είναι σύμφωνες

προς τα πρότυπα και τις προδιαγραφές που ορίζονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 17 της οδηγίας 2002/21/ΕΚ (οδηγία-πλαίσιο).

6.1.3.7 Άρθρο 13: Υποχρεώσεις ελέγχου τιμών και κοστολόγησης

1. Η εθνική ρυθμιστική αρχή δύναται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8, να επιβάλλει υποχρεώσεις σχετικά με την ανάκτηση κόστους και ελέγχους τιμών, που περιλαμβάνουν υποχρέωση καθορισμού των τιμών με γνώμονα το κόστος και υποχρέωση όσον αφορά τα συστήματα κοστολόγησης, για την παροχή ειδικών τύπων διασύνδεσης ή/και πρόσβασης, σε περιπτώσεις όπου η ανάλυση της αγοράς καταδεικνύει ότι η έλλειψη πραγματικού ανταγωνισμού σημαίνει ότι ο ενδιαφερόμενος φορέας εκμετάλλευσης μπορεί να διατηρεί τις τιμές σε υπερβολικά υψηλά επίπεδα ή να συμπιέζει τις τιμές, εις βάρος των τελικών χρηστών. Για να ενθαρρύνουν τις επενδύσεις από τον φορέα εκμετάλλευσης μεταξύ άλλων στα δίκτυα νεώτερης γενεάς, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές λαμβάνουν υπόψη την επένδυση του φορέα εκμετάλλευσης και του επιτρέπουν έναν εύλογο συντελεστή απόδοσης επί του επαρκούς επενδυμένου κεφαλαίου, συνυπολογίζοντας οιοσδήποτε κινδύνους ενέχει ενδεχομένως ένα συγκεκριμένο επενδυτικό σχέδιο δικτύου.

2. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές εξασφαλίζουν ότι κάθε επιβαλλόμενος μηχανισμός ανάκτησης κόστους ή μέθοδος τιμολόγησης, προάγει την οικονομική απόδοση και τον βιώσιμο ανταγωνισμό, και μεγιστοποιεί το όφελος για τους καταναλωτές. Εν προκειμένω, οι εθνικές κανονιστικές αρχές δύνανται επίσης να λαμβάνουν υπόψη τις διαθέσιμες τιμές σε συγκρίσιμες ανταγωνιστικές αγορές.

3. Όταν ένας φορέας εκμετάλλευσης έχει υποχρέωση καθορισμού των τιμών με γνώμονα το κόστος, ο ενδιαφερόμενος φορέας εκμετάλλευσης φέρει το βάρος της απόδειξης ότι τα τέλη υπολογίζονται βάσει του κόστους, λαμβανομένου υπόψη ενός εύλογου συντελεστή απόδοσης της επένδυσης. Για τον υπολογισμό του κόστους αποτελεσματικής παροχής υπηρεσιών, οι εθνικές κανονιστικές αρχές μπορούν να χρησιμοποιούν λογιστικές μεθόδους ανεξάρτητες από εκείνες που χρησιμοποιεί η επιχείρηση. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές δύνανται να απαιτούν από τον φορέα εκμετάλλευσης να αιτιολογεί πλήρως τις τιμές που επιβάλλει και, κατά περίπτωση, δύνανται να απαιτούν προσαρμογή των τιμών.

4. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές εξασφαλίζουν ότι, όταν η εφαρμογή συστήματος κοστολόγησης επιβάλλεται για λόγους υποστήριξης του ελέγχου των τιμών, πρέπει να τίθεται στη διάθεση του κοινού περιγραφή του συστήματος κοστολόγησης, στην οποία να εμφανίζονται τουλάχιστον οι βασικές κατηγορίες κόστους και οι κανόνες για την κατανομή του. Η συμμόρφωση με το σύστημα κοστολόγησης ελέγχεται από αρμόδιο ανεξάρτητο φορέα. Δημοσιεύεται ετησίως δήλωση σχετικά με τη συμμόρφωση.

6.1.3.8 Άρθρο 13α: Λειτουργικός διαχωρισμός

1. Όταν η εθνική ρυθμιστική αρχή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι οι προσήκουσες υποχρεώσεις δυνάμει των άρθρων 9 έως 13 απέτυχαν να εξασφαλίσουν αποτελεσματικό ανταγωνισμό και ότι σημαντικά προβλήματα ανταγωνισμού ή αδυναμίες της αγοράς παραμένουν όσον αφορά τη χονδρική παροχή ορισμένων αγορών προϊόντων πρόσβασης, μπορεί ως εξαιρετικό μέτρο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 παράγραφος 3 δεύτερο εδάφιο, να επιβάλει υποχρέωση σε καθετοποιημένες επιχειρήσεις να μεταθέσουν δραστηριότητες που σχετίζονται με τη χονδρική παροχή συναφών προϊόντων πρόσβασης σε επιχειρησιακή μονάδα που λειτουργεί ανεξάρτητα.

Η εν λόγω επιχειρησιακή μονάδα προμηθεύει προϊόντα και υπηρεσίες πρόσβασης σε όλες τις επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων άλλων επιχειρησιακών μονάδων της μητρικής εταιρείας, με τα ίδια χρονικά περιθώρια, όρους και προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων όσον αφορούν επίπεδα τιμών και στάθμη υπηρεσιών, καθώς και μέσω των ίδιων συστημάτων και διαδικασιών.

2. Εφόσον η εθνική ρυθμιστική αρχή προτίθεται να επιβάλει υποχρέωση λειτουργικού διαχωρισμού, υποβάλει αίτηση στην Επιτροπή, η οποία περιλαμβάνει:

α) τεκμηρίωση η οποία να αιτιολογεί το συμπέρασμα στο οποίο κατέληξε η εθνική ρυθμιστική αρχή βάσει της παραγράφου 1•

β) αιτιολογημένη τεκμηρίωση από την οποία να προκύπτει ότι οι προοπτικές αποτελεσματικού και βιώσιμου ανταγωνισμού με βάση την υποδομή μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα είναι ελάχιστες ή μηδαμινές•

γ) ανάλυση του αναμενόμενου αντίκτυπου στη ρυθμιστική αρχή, στην επιχείρηση, ιδίως στο εργατικό δυναμικό της διαχωρισμένης επιχείρησης και

στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών εν γένει, καθώς και στα επενδυτικά κίνητρα στον τομέα συνολικά, ιδίως όσον αφορά την ανάγκη να εξασφαλισθεί η κοινωνική και εδαφική συνοχή, και σε άλλους ενδιαφερομένους, ιδίως δε του αναμενόμενου αντίκτυπου στον ανταγωνισμό και ενδεχόμενων αποτελεσμάτων για τους καταναλωτές•

δ) ανάλυση των λόγων για τους οποίους η υποχρέωση αυτή θα αποτελούσε το αποτελεσματικότερο μέσο επιβολής επανορθωτικών μέτρων για την αντιμετώπιση των προσδιοριζόμενων προβλημάτων του ανταγωνισμού ή περιπτώσεων δυσλειτουργίας της αγοράς.

3. Το σχέδιο μέτρου περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

α) τον ακριβή χαρακτήρα και το επίπεδο του διαχωρισμού, προσδιορίζοντας ιδίως το νομικό καθεστώς της χωριστής επιχειρηματικής οντότητας•

β) προσδιορισμό των στοιχείων ενεργητικού της χωριστής επιχειρηματικής οντότητας καθώς και των προϊόντων ή υπηρεσιών που θα προμηθεύει η εν λόγω οντότητα•

γ) τις οργανωτικές ρυθμίσεις για την εξασφάλιση της ανεξαρτησίας του προσωπικού που απασχολείται από τη χωριστή επιχειρηματική οντότητα και την αντίστοιχη διάρθρωση κινήτρων•

δ) κανόνες για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις•

ε) κανόνες για την εξασφάλιση της διαφάνειας επιχειρησιακών διαδικασιών, ιδίως έναντι άλλων ενδιαφερομένων•

στ) πρόγραμμα παρακολούθησης για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης, που περιλαμβάνει τη δημοσίευση ετήσιας έκθεσης.

4. Έπειτα από την απόφαση της Επιτροπής για το σχέδιο μέτρου που λαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρο 8 παράγραφος 3, η εθνική ρυθμιστική αρχή διεξάγει συντονισμένη ανάλυση των διάφορων αγορών που σχετίζονται με το δίκτυο πρόσβασης σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζει το άρθρο 16 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία-πλαίσιο). Με βάση την αξιολόγησή της, η εθνική ρυθμιστική αρχή επιβάλλει, διατηρεί, τροποποιεί ή καταργεί υποχρεώσεις, σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 7 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία-πλαίσιο).

5. Επιχείρηση στην οποία έχει επιβληθεί λειτουργικός διαχωρισμός μπορεί να υπάγεται σε οποιαδήποτε από τις υποχρεώσεις που ορίζονται στα άρθρα 9 έως 13 σε οποιαδήποτε επιμέρους αγορά όπου έχει καθορισθεί ως διαθέτουμε σημαντική ισχύ σύμφωνα με το άρθρο 16 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία-πλαίσιο) ή σε κάθε άλλη υποχρέωση που έχει εγκριθεί από την Επιτροπή κατ' εφαρμογή του άρθρου 8 παράγραφος 3.

6.1.3.9 Άρθρο 13β: Εθελούσιος διαχωρισμός από καθετοποιημένη επιχείρηση

1. Επιχειρήσεις που έχουν οριστεί ως διαθέτουμε σημαντική ισχύ σε μία ή περισσότερες σχετικές αγορές σύμφωνα με το άρθρο 16 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία-πλαίσιο) ενημερώνουν την εθνική ρυθμιστική αρχή εκ των προτέρων και εγκαίρως προκειμένου να της επιτρέψουν να αξιολογήσει τον αντίκτυπο της σκοπούμενης μεταβίβασης, εφόσον προτίθενται να μεταβιβάσουν στοιχεία του τοπικού δικτύου πρόσβασής τους ή σημαντικό μέρος τους σε χωριστή νομική οντότητα υπό διαφορετική ιδιοκτησία ή να καθιερώσουν χωριστή επιχειρηματική οντότητα για την παροχή πλήρως ισότιμων προϊόντων πρόσβασης σε όλους τους παρόχους λιανικής, συμπεριλαμβανομένων και των δικών της τμημάτων λιανικής.

Οι επιχειρήσεις ενημερώνουν επίσης την εθνική ρυθμιστική αρχή για τυχόν αλλαγή του επιδιωκόμενου σκοπού, καθώς και για την τελική έκβαση της διαδικασίας διαχωρισμού.

2. Η εθνική ρυθμιστική αρχή αξιολογεί το αποτέλεσμα της σκοπούμενης μεταβίβασης υφιστάμενων κανονιστικών υποχρεώσεων βάσει της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία-πλαίσιο).

Για το σκοπό αυτό, η εθνική ρυθμιστική αρχή διεξάγει συντονισμένη ανάλυση των διάφορων αγορών που σχετίζονται με το δίκτυο πρόσβασης σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 16 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία-πλαίσιο).

Με βάση την αξιολόγησή της, η εθνική ρυθμιστική αρχή επιβάλλει, διατηρεί, τροποποιεί ή καταργεί υποχρεώσεις, σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 7 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία-πλαίσιο).

3. Η νομικά ή/και λειτουργικά χωριστή επιχειρησιακή οντότητα μπορεί να υπάγεται σε οποιαδήποτε από τις υποχρεώσεις των άρθρων 9 έως 13 σε οποιαδήποτε συγκεκριμένη αγορά όπου έχει οριστεί ως διαθέτουμε σημαντική ισχύ σύμφωνα με

το άρθρο 16 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία-πλαίσιο) ή οποιασδήποτε άλλη υποχρέωση που έχει εγκριθεί από την Επιτροπή κατ' εφαρμογή του άρθρου 8 παράγραφος 3.

6.1.4 Διαδικαστικές διατάξεις

6.1.4.1 Άρθρο 14: Επιτροπή

1. Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή επικοινωνιών, η οποία έχει συσταθεί βάσει του άρθρου 22 της οδηγίας 2002/21/EK (οδηγία πλαίσιο).
2. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζονται τα άρθρα 3 και 7 της απόφασης 1999/468/EK, τηρουμένου του άρθρου 8 της εν λόγω απόφασης.
3. Στις περιπτώσεις παραπομπής στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζονται το άρθρο 5α παράγραφοι 1 έως 4 και το άρθρο 7 της απόφασης 1999/468/EK, λαμβανομένων υπόψη των διατάξεων του άρθρου 8 της εν λόγω απόφασης.

6.1.4.2 Άρθρο 15: Δημοσίευση πληροφοριών και πρόσβαση σε αυτές

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι ειδικές υποχρεώσεις που επιβάλλονται σε επιχειρήσεις δυνάμει της παρούσας οδηγίας, δημοσιεύονται και ότι προσδιορίζονται οι ειδικές αγορές προϊόντων/υπηρεσιών και οι γεωγραφικές αγορές. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι διατίθενται στο κοινό ενημερωμένες πληροφορίες, υπό την προϋπόθεση ότι οι πληροφορίες δεν είναι εμπιστευτικές και ότι ιδίως δεν αφορούν μυστικά της επιχειρήσεως, κατά τρόπον που εγγυάται την εύκολη πρόσβαση όλων των ενδιαφερομένων στις πληροφορίες αυτές.
2. Τα κράτη μέλη αποστέλλουν στην Επιτροπή αντίγραφο όλων των δημοσιευόμενων πληροφοριών. Η Επιτροπή διαθέτει τις πληροφορίες αυτές σε εύκολα προσβάσιμη μορφή και τις διανέμει, κατά περίπτωση, στην επιτροπή επικοινωνιών.

6.1.4.3 Άρθρο 16: Κοινοποίηση

1. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή, το αργότερο έως την ημερομηνία εφαρμογής η οποία αναφέρεται στο άρθρο 18 παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, τις εθνικές κανονιστικές αρχές που είναι αρμόδιες για τα καθήκοντα που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία.
2. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές κοινοποιούν στην Επιτροπή τα ονόματα των φορέων εκμετάλλευσης οι οποίοι θεωρούνται ότι έχουν σημαντική ισχύ στην αγορά

για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, καθώς και τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται σε αυτούς δυνάμει της παρούσας οδηγίας. Οποιαδήποτε αλλαγή που επηρεάζει τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται σε επιχειρήσεις ή στις επιχειρήσεις που θίγονται δυνάμει των διατάξεων της παρούσας οδηγίας, κοινοποιείται αμελλητί στην Επιτροπή.

6.1.4.4 Άρθρο 17: Διαδικασίες επανεξέτασης

Η Επιτροπή επανεξετάζει ανά τακτά χρονικά διαστήματα, τη λειτουργία της παρούσας οδηγίας και υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, για πρώτη φορά το αργότερο τρία χρόνια μετά την ημερομηνία εφαρμογής, που αναφέρεται στο άρθρο 18 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο. Για το σκοπό αυτό, η Επιτροπή μπορεί να ζητά πληροφορίες από τα κράτη μέλη, οι οποίες παρέχονται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

6.1.4.5 Άρθρο 18: Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν και δημοσιεύουν τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο στις 24 Ιουλίου 2003. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τις διατάξεις αυτές από τις 25 Ιουλίου 2003.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομερείς διατάξεις για την αναφορά αυτή καθορίζονται από τα κράτη μέλη.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων εσωτερικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία καθώς και οιασδήποτε μεταγενέστερης τροποποίησης των εν λόγω διατάξεων.

6.1.4.6 Άρθρο 19: Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής της στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

6.1.4.7 Άρθρο 20: Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

6.1.5 Παράρτημα Ι: Όροι πρόσβασης σε υπηρεσίες ψηφιακής τηλεόρασης και ραδιοφώνου που μεταδίδονται σε θεατές και ακροατές στην κοινότητα

6.1.5.1 Μέρος Ι: Προϋποθέσεις για συστήματα υπό όρους πρόσβασης, που ισχύουν σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 1

Για την υπό όρους πρόσβαση των θεατών και ακροατών της Κοινότητας σε υπηρεσίες ψηφιακής τηλεόρασης και ραδιοφώνου, ανεξάρτητα από τον τρόπο μετάδοσης, τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίζουν, σύμφωνα με το άρθρο 6, ότι ισχύουν οι ακόλουθοι όροι:

α) τα συστήματα υπό όρους πρόσβασης που λειτουργούν στην αγορά της Κοινότητας πρέπει να διαθέτουν την απαραίτητη τεχνική ικανότητα για μη δαπανηρό διέλεγχο, παρέχοντας τη δυνατότητα πλήρους ελέγχου από τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων, σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο, των υπηρεσιών που χρησιμοποιούν τέτοιου είδους συστήματα υπό όρους πρόσβασης:

β) όλοι οι φορείς εκμετάλλευσης υπηρεσιών υπό όρους πρόσβασης, ανεξάρτητα από τον τρόπο μετάδοσης, οι οποίοι παρέχουν υπηρεσίες πρόσβασης σε υπηρεσίες ψηφιακής τηλεόρασης και ραδιοφώνου και από τις υπηρεσίες πρόσβασης των οποίων εξαρτώνται οι ραδιοτηλεοπτικοί φορείς μετάδοσης, προκειμένου να είναι προσιτοί σε οποιαδήποτε ομάδα των δυνητικών θεατών ή ακροατών τους:

— προσφέρουν σε όλους τους ραδιοτηλεοπτικούς φορείς, σε δίκαιη, εύλογη και αμερόληπτη βάση η οποία συνάδει με το κοινοτικό δίκαιο περί ανταγωνισμού, τεχνικές υπηρεσίες που επιτρέπουν τη λήψη των ψηφιακών υπηρεσιών των ραδιοτηλεοπτικών φορέων από θεατές ή ακροατές μέσω αποκωδικοποιητών τους οποίους διαθέτουν οι φορείς παροχής υπηρεσιών και τηρούν το κοινοτικό δίκαιο περί ανταγωνισμού,

— τηρούν χωριστά λογιστικά βιβλία για τις δραστηριότητές τους ως φορείς παροχής υπηρεσιών υπό όρους πρόσβασης:

γ) όταν οι κάτοχοι των δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας σχετικά με συστήματα και προϊόντα υπό όρους πρόσβασης, χορηγούν άδειες στους κατασκευαστές εξοπλισμού ευρείας κατανάλωσης, οφείλουν να εξασφαλίζουν ότι αυτό γίνεται υπό δίκαιους, εύλογους και αμερόληπτους όρους. Λαμβάνοντας υπόψη τους τεχνικούς και εμπορικούς παράγοντες, οι κάτοχοι δικαιωμάτων δεν εξαρτούν τη

χορήγηση αδειών από όρους με τους οποίους απαγορεύεται, αποτρέπεται ή αποθαρρύνεται η συμπερίληψη, στο ίδιο προϊόν:

— κοινής διεπαφής που επιτρέπει τη σύνδεση με διάφορα άλλα συστήματα πρόσβασης, ή

— συγκεκριμένων μέσων άλλου συστήματος πρόσβασης, εφόσον ο αποδέκτης της άδειας πληροί τις σχετικές εύλογες προϋποθέσεις που εγγυώνται, σε ό,τι τον αφορά, την ασφάλεια των συναλλαγών των φορέων εκμετάλλευσης συστημάτων υπό όρους πρόσβασης.

6.1.5.1 Μέρος II: Λοιπές ευκολίες στις οποίες δύνανται να εφαρμόζονται οι προϋποθέσεις του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχείο β).

α) Πρόσβαση σε διεπαφές προγράμματος εφαρμογής (API).

β) Πρόσβαση σε ηλεκτρονικούς οδηγούς προγραμμάτων (EPG).

6.1.6 Παράρτημα II: Στοιχειώδης κατάλογος στοιχείων που πρέπει να περιλαμβάνονται σε προσφορά αναφοράς για πρόσβαση σε δίκτυο υποδομής χονδρικής, συμπεριλαμβανομένης της μεριζόμενης ή πλήρως αδεσμοποίητης πρόσβασης σε σταθερό σημείο, ο οποίος πρέπει να δημοσιευτεί από τους κοινοποιημένους φορείς εκμετάλλευσης με σημαντική ισχύ στην αγορά (ΣΙΑ)

Για τους σκοπούς του παρόντος παραρτήματος, εφαρμόζονται οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) «τοπικός υποβρόχος» ο μερικός τοπικός βρόχος που συνδέει το σημείο τερματισμού του δικτύου με σημείο συγκέντρωσης ή προσδιορισμένο ενδιάμεσο σημείο πρόσβασης στο σταθερό δημόσιο δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών·

β) «αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο» η πλήρως αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο και η μεριζόμενη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο. Η πρόσβαση αυτή δεν συνεπάγεται αλλαγές στο καθεστώς ιδιοκτησίας του τοπικού βρόχου·

γ) «πλήρως αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο» η παροχή σε δικαιούχο πρόσβασης στον τοπικό βρόχο ή στον τοπικό υπο-βρόχο του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ, η οποία επιτρέπει τη χρήση της πλήρους δυναμικότητας της υποδομής του δικτύου·

δ) «μεριζόμενη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο» η παροχή σε δικαιούχο πρόσβασης στον τοπικό βρόχο ή στον τοπικό υπο-βρόχο του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ, η οποία επιτρέπει

τη χρήση της δυναμικότητας συγκεκριμένου τμήματος της υποδομής του δικτύου, όπως μέρους της συχνότητας ή ισοδύναμου.

6.1.6.1 Προϋποθέσεις αδεσμοποίησης πρόσβασης στον τοπικό βρόχο

1. Στοιχεία δικτύου στα οποία παρέχεται η πρόσβαση που αφορά ειδικότερα τα εξής στοιχεία, μαζί με τις αντίστοιχες σχετικές εγκαταστάσεις:

α) αδεσμοποίητη πρόσβαση σε τοπικούς βρόχους και υποβρόχους (ολική και μεριζόμενη)•

β) αδεσμοποίητη πρόσβαση σε τοπικούς βρόχους και υποβρόχους (ολική και μεριζόμενη) περιλαμβανομένης, ενδεχομένως, της πρόσβασης σε στοιχεία δικτύου που δεν είναι ενεργά με σκοπό την ανάπτυξη δικτύων οπισθόζευξης•

γ) εφόσον απαιτείται, πρόσβαση σε αγωγούς που επιτρέπουν την ανάπτυξη δικτύων πρόσβασης•

2. Πληροφορίες που αφορούν τις θέσεις των τόπων φυσικής πρόσβασης, συμπεριλαμβανομένων κυτίων πρόσβασης και πλαισίων διανομής, και την ύπαρξη τοπικών βρόχων και υποβρόχων, αγωγών και ευκολιών οπισθόζευξης σε συγκεκριμένα σημεία του δικτύου πρόσβασης και, κατά περίπτωση, πληροφορίες σχετικά με την τοποθεσία αγωγών και τη διαθεσιμότητα στους αγωγούς.

3. Τεχνικές προϋποθέσεις που αφορούν την πρόσβαση και τη χρήση των τοπικών βρόχων, υποβρόχων και αγωγών, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών χαρακτηριστικών του στρεπτού ζεύγους μεταλλικών αγωγών και ή οπτικών ινών, διανεμητών καλωδίων, αγωγών και συναφών ευκολιών και, κατά περίπτωση, τεχνικούς όρους σχετικά με την πρόσβαση σε αγωγούς.

4. Διαδικασίες παραγγελιών και εφοδιασμού, περιορισμοί χρήσης.

6.1.6.2 Υπηρεσίες συνεγκατάστασης

1. Πληροφορίες σχετικά με τους υπάρχοντες τρόπους ή τα σημεία εξοπλισμού του φορέα εκμετάλλευσης με ΣΙΑ και την προγραμματισμένη αναβάθμισή τους (1).

2. Δυνατότητες συνεγκατάστασης στους τόπους που αναφέρονται στο σημείο 1 (συμπεριλαμβανομένης της φυσικής συνεγκατάστασης και, ενδεχομένως, της εξ αποστάσεως και της εικονικής συνεγκατάστασης).

3. Χαρακτηριστικά εξοπλισμού: περιορισμοί, εφόσον υπάρχουν, στον εξοπλισμό που μπορεί να συνεγκατασταθεί.
4. Θέματα ασφάλειας: μέτρα που λαμβάνονται από τους κοινοποιημένους φορείς εκμετάλλευσης για την ασφάλεια των χώρων τους.
5. Προϋποθέσεις πρόσβασης για το προσωπικό ανταγωνιστικών φορέων εκμετάλλευσης.
6. Προδιαγραφές ασφάλειας.
7. Κανόνες για τη διάθεση χώρου στις περιπτώσεις που ο χώρος συνεγκατάστασης είναι περιορισμένος.
8. Προϋποθέσεις για την επιθεώρηση, από τους δικαιούχους, των χώρων στους οποίους διατίθεται φυσική συνεγκατάσταση ή των τόπων όπου η συνεγκατάσταση δεν έχει γίνει δεκτή λόγω έλλειψης χωρητικότητας.

6.1.6.3 Συστήματα πληροφοριών

Προϋποθέσεις πρόσβασης στα συστήματα λειτουργικής υποστήριξης, στα συστήματα πληροφοριών ή στις βάσεις δεδομένων του κοινοποιημένου φορέα εκμετάλλευσης για προπαραγγελία, εφοδιασμό, παραγγελία, αιτήσεις συντήρησης και επισκευής και τιμολόγηση.

6.1.6.4 Προϋποθέσεις παροχής

1. Προθεσμία ανταπόκρισης στις αιτήσεις παροχής υπηρεσιών και ευκολιών· συμφωνίες επιπέδου υπηρεσιών, επιδιόρθωση σφαλμάτων, διαδικασίες αποκατάστασης του κανονικού επιπέδου υπηρεσιών και παράμετροι ποιότητας υπηρεσιών.
2. Τυποποιημένοι όροι συμβάσεως, συμπεριλαμβανομένης, ανάλογα με την περίπτωση, αποζημίωσης, σε περίπτωση μη τήρησης των προβλεπόμενων προθεσμιών.
3. Τιμές ή τρόποι τιμολόγησης για κάθε προαναφερόμενο χαρακτηριστικό, λειτουργία και ευκολία. [75]

6.2 Οδηγία 2002/21 σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών

6.2.1 Εισαγωγή

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη: τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 95, την πρόταση της Επιτροπής 1, τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής 2, Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της συνθήκης 3,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο για τις τηλεπικοινωνίες επέτυχε να δημιουργήσει συνθήκες αποτελεσματικού ανταγωνιστού στον τομέα των τηλεπικοινωνιών κατά τη μετάβαση από μονοπωλιακό περιβάλλον σε περιβάλλον πλήρους ανταγωνισμού.

(2) Στις 10 Νοεμβρίου 1999, η Επιτροπή υπέβαλε ανακοίνωση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Για ένα νέο πλαίσιο για τις υποδομές ηλεκτρονικών επικοινωνιών και τις συναφείς υπηρεσίες - Ανασκόπηση των επικοινωνιών για το 1999». Στην εν λόγω ανακοίνωση, η Επιτροπή επανεξέτασε το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο για τις τηλεπικοινωνίες, βάσει της υποχρέωσής της σύμφωνα με το άρθρο 8 της οδηγίας 90/387/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1990, για τη δημιουργία της εσωτερικής αγοράς στον τομέα των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών μέσω της εφαρμογής της παροχής ανοικτού δικτύου (Open Network Provision — ONR) 4. Παρουσίασε επίσης σειρά προτάσεων πολιτικής για ένα νέο κανονιστικό πλαίσιο αναφορικά με τις υποδομές των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και τις συναφείς υπηρεσίες προς δημόσια διαβούλευση.

(3) Στις 26 Απριλίου 2000, η Επιτροπή υπέβαλε ανακοίνωση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο, στην Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών για τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης σχετικά με την ανασκόπηση των επικοινωνιών για το 1999 και κατευθύνσεις για το

νέο κανονιστικό πλαίσιο. Στην ανακοίνωση συνοψίζεται η δημόσια διαβούλευση και καθορίζονται ορισμένοι βασικοί προσανατολισμοί για τον σχεδιασμό ενός νέου πλαισίου για τις υποδομές των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και τις συναφείς υπηρεσίες.

(4) Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβώνας, στις 23 και 24 Μαρτίου 2000, υπογράμμισε το δυναμικό ανάπτυξης, ανταγωνιστικότητας και δημιουργίας απασχόλησης που εμπεριέχει η στροφή προς μια ψηφιακή οικονομία βασιζόμενη στη γνώση. Τονίστηκε ιδιαίτερα η σημασία, για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις και τους πολίτες, της πρόσβασης σε φθηνή, παγκόσμιας κλάσης, υποδομή επικοινωνιών και σε ευρύ φάσμα υπηρεσιών.

(5) Η σύγκλιση στους κλάδους των τηλεπικοινωνιών, των μέσων επικοινωνίας και της τεχνολογίας των πληροφοριών σημαίνει ότι όλα τα δίκτυα και οι υπηρεσίες μετάδοσης θα πρέπει να διέπονται από ενιαίο κανονιστικό πλαίσιο. Αυτό το κανονιστικό πλαίσιο αποτελείται από την παρούσα οδηγία και από τέσσερις ειδικές οδηγίες: οδηγία 2002/20/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την αδειοδότηση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την αδειοδότηση) 5, οδηγία 2002/19/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και για την διασύνδεσή τους (οδηγία για την πρόσβαση) 6, οδηγία 2001/22/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών (οδηγία για την καθολική υπηρεσία) 7, οδηγία 97/66/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 1997, περί επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και προστασίας της ιδιωτικής ζωής στον τηλεπικοινωνιακό τομέα 8 (εφεξής αποκαλούμενες «ειδικές οδηγίες»). Είναι απαραίτητο να διαχωριστεί η ρύθμιση της μετάδοσης από τη ρύθμιση του περιεχομένου. Το πλαίσιο αυτό δεν καλύπτει, επομένως, το περιεχόμενο υπηρεσιών που παρέχονται μέσω δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών που χρησιμοποιούν υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όπως το ραδιοηλεκτρονικά εκπεμπόμενο περιεχόμενο, οι χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και ορισμένες υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας και, για τον λόγο αυτό, δεν συνιστά εμπόδιο για μέτρα που

λαμβάνονται, σε κοινοτικό ή εθνικό επίπεδο, σχετικά με τις εν λόγω υπηρεσίες, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, με σκοπό την προώθηση της πολιτισμικής και γλωσσικής πολυμορφίας και τη διασφάλιση της υπεράσπισης του πλουραλισμού των μέσων ενημέρωσης. Το περιεχόμενο των τηλεοπτικών προγραμμάτων καλύπτεται από την οδηγία 89/552/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 3ης Οκτωβρίου 1989, για τον συντονισμό ορισμένων νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών σχετικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων 9. Η διάκριση μεταξύ της ρύθμισης της μετάδοσης και της ρύθμισης του περιεχομένου δεν εμποδίζει να λαμβάνονται υπόψη οι δεσμοί που υπάρχουν μεταξύ τους, ιδίως όσον αφορά τη διασφάλιση του πλουραλισμού των μέσων ενημέρωσης, της πολιτισμικής πολυμορφίας και της προστασίας του καταναλωτή.

(6) Η πολιτική στον οπτικοακουστικό τομέα και η κανονιστική ρύθμιση του περιεχομένου ακολουθούν στόχους γενικού ενδιαφέροντος, όπως η ελευθερία της έκφρασης, ο πλουραλισμός των μέσων ενημέρωσης, η πολιτιστική και γλωσσική πολυμορφία, η κοινωνική ένταξη, η προστασία του καταναλωτή και η προστασία των ανηλίκων. Η ανακοίνωση της Επιτροπής «Αρχές και κατευθυντήριες γραμμές για την κοινοτική πολιτική στον οπτικοακουστικό τομέα» και τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 6ης Ιουνίου 2000 τα οποία επικροτούν αυτή την ανακοίνωση, καθορίζουν τις κυριότερες δράσεις που πρέπει να αναληφθούν από την Κοινότητα για την εφαρμογή της πολιτικής της στον οπτικοακουστικό τομέα.

(7) Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας και των ειδικών οδηγιών δεν θίγουν τη δυνατότητα κάθε κράτους μέλους να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για την προστασία των ουσιαστικών συμφερόντων του στον τομέα της ασφάλειας και για την εξασφάλιση της δημόσιας τάξης και ασφάλειας, καθώς και για να διευκολύνει τη διερεύνηση, εξιχνίαση και δίωξη εγκλημάτων, συμπεριλαμβανομένης της θέσπισης, από τις εθνικές κανονιστικές αρχές, ειδικών και αναλογικών υποχρεώσεων που ισχύουν για τους παρέχοντες υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

(8) Η παρούσα οδηγία δεν καλύπτει τον εξοπλισμό που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 1999/5/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 1999, σχετικά με τον ραδιοεξοπλισμό και τον τηλεπικοινωνιακό τερματικό εξοπλισμό και την αμοιβαία αναγνώριση της πιστότητας των εξοπλισμών αυτών 10, καλύπτει όμως τον εξοπλισμό ευρείας κατανάλωσης

που χρησιμοποιείται για τη ψηφιακή τηλεόραση. Είναι σημαντικό για τις κανονιστικές αρχές να ενθαρρύνουν τη συνεργασία μεταξύ των φορέων εκμετάλλευσης δικτύων και των κατασκευαστών τερματικού εξοπλισμού, με στόχο να διευκολύνεται η πρόσβαση των μειονεκτούντων χρηστών στις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

(9) Οι υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας καλύπτονται από την οδηγία 2000/31/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 8ης Ιουνίου 2000, για ορισμένες νομικές πτυχές των υπηρεσιών της κοινωνίας της πληροφορίας, ιδίως του ηλεκτρονικού εμπορίου, στην εσωτερική αγορά (οδηγία για το ηλεκτρονικό εμπόριο) 11.

(10) Ο ορισμός της «πληροψίας της κοινωνίας των πληροφοριών» στο άρθρο 1 της οδηγίας 98/34/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Ιουνίου 1998, για την καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας 12, καλύπτει ένα ευρύ φάσμα οικονομικών δραστηριοτήτων που διεξάγονται επί γραμμής. Οι περισσότερες από αυτές τις δραστηριότητες δεν καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής της παρούσας οδηγίας επειδή δεν έγκεινται, εν όλω ή εν μέρει, στη μεταφορά σημάτων σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών. οι υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου καλύπτονται από την παρούσα οδηγία. Η ίδια επιχείρηση, παραδείγματος χάριν ένας πάροχος υπηρεσίας Διαδικτύου, μπορεί να προσφέρει ταυτόχρονα μια υπηρεσία ηλεκτρονικών επικοινωνιών, όπως η πρόσβαση στο διαδίκτυο, και υπηρεσίες που δεν καλύπτονται από την παρούσα οδηγία, όπως η παροχή περιεχομένου WEB.

(11) Σύμφωνα με την αρχή του διαχωρισμού κανονιστικών και εκτελεστικών αρμοδιοτήτων, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εγγυώνται την ανεξαρτησία της εθνικής κανονιστικής αρχής ή αρχών ούτως ώστε να εξασφαλίζεται η αμεροληψία των αποφάσεών τους. Αυτή η απαίτηση ανεξαρτησίας εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της θεσμικής αυτονομίας και των συνταγματικών υποχρεώσεων των κρατών μελών, ή της αρχής της ουδετερότητας όσον αφορά τους κανόνες των κρατών μελών που διέπουν το καθεστώς ιδιοκτησίας, που ορίζεται στο άρθρο 295 της συνθήκης. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές θα πρέπει να διαθέτουν όλους τους απαραίτητους πόρους,

όσον αφορά το προσωπικό, την εμπειρία και τα οικονομικά μέσα, για να διεκπεραιώνουν τα καθήκοντά τους.

(12) Κάθε μέρος που υπόκειται σε απόφαση εθνικής κανονιστικής αρχής, θα πρέπει να έχει δικαίωμα προσφυγής ενώπιον οργάνου, το οποίο θα είναι ανεξάρτητο από τα εμπλεκόμενα μέρη. Το όργανο αυτό μπορεί να είναι δικαστήριο. Επιπλέον, κάθε επιχείρηση που θεωρεί ότι οι αιτήσεις της για παροχή δικαιώματος εγκατάστασης ευκολιών δεν έχουν διεκπεραιωθεί σύμφωνα με τις αρχές της παρούσας οδηγίας, θα πρέπει να έχει το δικαίωμα να προσφεύγει κατά των αποφάσεων αυτών. Η εν λόγω διαδικασία προσφυγής δεν θίγει τον καταμερισμό των αρμοδιοτήτων εντός των εθνικών δικαστικών συστημάτων και τα δικαιώματα νομικών οντοτήτων ή φυσικών προσώπων βάσει του εθνικού δικαίου.

(13) Οι εθνικές κανονιστικές αρχές χρειάζεται να συγκεντρώνουν πληροφορίες από συντελεστές της αγοράς προκειμένου να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στα καθήκοντά τους. Τέτοιου είδους πληροφορίες μπορεί επίσης να χρειασθεί να συλλέγονται για λογαριασμό της Επιτροπής, προκειμένου αυτή να εκπληρώνει τις υποχρεώσεις της βάσει του κοινοτικού δικαίου. Τα αιτήματα πληροφόρησης θα πρέπει να είναι αναλογικά και να μην επιβάλλουν υπέρμετρα βάρη στις επιχειρήσεις. Οι πληροφορίες που συλλέγουν οι εθνικές κανονιστικές αρχές θα πρέπει να είναι διαθέσιμες στο κοινό, εκτός εάν πρόκειται για εμπιστευτικές πληροφορίες δυνάμει των εθνικών κανόνων για την πρόσβαση του κοινού σε πληροφορίες και εάν υπόκεινται στο κοινοτικό και το εθνικό δίκαιο περί επιχειρηματικού απορρήτου.

(14) Πληροφορίες που κρίνονται εμπιστευτικές από μια εθνική κανονιστική αρχή, σύμφωνα με τους κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες περί επιχειρηματικού απορρήτου, είναι δυνατόν να ανταλλάσσονται με την Επιτροπή και άλλες εθνικές κανονιστικές αρχές, μόνον εφόσον αυτή η ανταλλαγή είναι απολύτως αναγκαία για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας και των ειδικών οδηγιών. Οι ανταλλασσόμενες πληροφορίες θα πρέπει να περιορίζονται σε ό,τι ενδείκνυται και ανάλογα στους σκοπούς μιας τέτοιας ανταλλαγής.

(15) Είναι σημαντικό οι εθνικές κανονιστικές αρχές να διαβουλεύονται με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη επί των προτεινόμενων αποφάσεων και να λαμβάνουν υπόψη τους τις παρατηρήσεις τους πριν να λάβουν τελική απόφαση.

Προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι οι αποφάσεις που λαμβάνονται σε εθνικό επίπεδο δεν θα έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην ενιαία αγορά ή σε άλλους στόχους της συνθήκης, οι εθνικές κανονιστικές αρχές θα πρέπει επίσης να ανακοινώνουν ορισμένα σχέδια αποφάσεων στην Επιτροπή και στις άλλες εθνικές κανονιστικές αρχές προκειμένου να τους παρέχεται η ευκαιρία να υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους. Είναι σκόπιμο οι εθνικές κανονιστικές αρχές να διαβουλεύονται με τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με όλα τα σχέδια μέτρων που μπορεί να έχουν αντίκτυπο στο εμπόριο μεταξύ των κρατών μελών.

Οι περιπτώσεις στις οποίες εφαρμόζονται οι διαδικασίες των άρθρων 6 και 7, ορίζονται στην παρούσα οδηγία και στις ειδικές οδηγίες. Η Επιτροπή θα πρέπει να μπορεί, ύστερα από διαβούλευση με την επιτροπή επικοινωνιών, να ζητεί από μια εθνική κανονιστική αρχή να αποσύρει σχέδιο μέτρου όταν αφορά τον καθορισμό σημαντικών αγορών ή τον ορισμό ή μη επιχειρήσεων με σημαντική ισχύ στην αγορά, και, όταν τέτοιες αποφάσεις μπορούν να δημιουργήσουν φραγμό στην ενιαία αγορά ή να είναι ασύμβατες με το κοινοτικό δίκαιο, ιδίως με τους στόχους πολιτικής που θα πρέπει να ακολουθούν οι εθνικές κανονιστικές αρχές. Η διαδικασία αυτή δεν θίγει τη διαδικασία κοινοποίησης που προβλέπεται στην οδηγία 98/34/ΕΟΚ και την εξουσία της Επιτροπής δυνάμει της συνθήκης όσον αφορά τις παραβάσεις του κοινοτικού δικαίου.

(16) Οι εθνικές κανονιστικές αρχές θα πρέπει να διαθέτουν ένα εναρμονισμένο σύνολο στόχων και αρχών επί των οποίων να στηρίζονται και θα πρέπει, όπου είναι αναγκαίο, να συντονίζουν τις δράσεις τους με τις κανονιστικές αρχές άλλων κρατών μελών κατά τη διεξαγωγή των καθηκόντων τους εντός του εν λόγω κανονιστικού πλαισίου.

(17) Οι δραστηριότητες των εθνικών κανονιστικών αρχών που ορίζονται δυνάμει της παρούσας οδηγίας και των ειδικών οδηγιών, συμβάλλουν στην εκπλήρωση ευρύτερων πολιτικών στους τομείς του πολιτισμού, της απασχόλησης, του περιβάλλοντος, της κοινωνικής συνοχής και της χωροταξίας.

(18) Η απαίτηση σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι εθνικές κανονιστικές αρχές λαμβάνουν ιδιαίτερα υπόψη το επιθυμητό της τεχνολογικής ουδετερότητας των κανονιστικών ρυθμίσεων, δηλαδή ότι, με τις ρυθμίσεις ούτε επιβάλλεται ούτε ευνοείται η χρησιμοποίηση συγκεκριμένου είδους

τεχνολογίας, δεν αποκλείει τη λήψη ανάλογης μέριμνας για την προώθηση ορισμένων ειδικών υπηρεσιών, οσάκις αυτό δικαιολογείται, παραδείγματος χάριν ψηφιακή τηλεόραση, ως μέσο για την αύξηση της αποτελεσματικότητας του φάσματος.

(19) Οι ραδιοσυχνότητες είναι βασικό στοιχείο για τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών ραδιοεπικοινωνιακής βάσης και, στο μέτρο που σχετίζεται με τις εν λόγω υπηρεσίες, οι εθνικές κανονιστικές αρχές θα πρέπει να τις κατανέμουν και να τις παραχωρούν σύμφωνα με εναρμονισμένο σύνολο στόχων και αρχών που διέπουν τη δράση τους και βάση αντικειμενικών, διαφανών και αμερόληπτων κριτηρίων, λαμβάνοντας υπόψη τα δημοκρατικά, κοινωνικά, γλωσσικά και πολιτισμικά συμφέροντα που συνδέονται με τη χρήση των συχνοτήτων. Είναι σημαντικό η διαχείριση της κατανομής και της παραχώρησης των ραδιοσυχνοτήτων, να πραγματοποιείται όσο το δυνατόν πιο αποδοτικά. Η μεταφορά ραδιοσυχνοτήτων μπορεί να αποτελεί αποτελεσματικό μέσο αύξησης της αποδοτικής χρήσης του φάσματος, εφόσον υπάρχουν επαρκείς ρήτρες διασφάλισης του δημοσίου συμφέροντος, ιδίως της ανάγκης εξασφάλισης της διαφάνειας και της κανονιστικής εποπτείας της μεταφοράς αυτής. Η απόφαση αριθ. 676/2002/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, σχετικά με κανονιστικό πλαίσιο για την πολιτική ραδιοφάσματος στην Κοινότητα (απόφαση ραδιοφάσματος) 13, δημιουργεί ένα πλαίσιο για την εναρμόνιση των ραδιοσυχνοτήτων, και κάθε ενέργεια στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να στοχεύει στη διευκόλυνση των εργασιών που πραγματοποιούνται δυνάμει της εν λόγω απόφασης.

(20) Η πρόσβαση σε πόρους αριθμοδότησης βάσει διαφανών, αντικειμενικών και αμερόληπτων κριτηρίων, είναι απαραίτητη για τον ανταγωνισμό των επιχειρήσεων στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Η διαχείριση όλων των εθνικών σχεδίων αριθμοδότησης θα πρέπει να πραγματοποιείται από τις εθνικές κανονιστικές αρχές, συμπεριλαμβανομένων των κωδικών σημείων που χρησιμοποιούνται στη διευθυνσιοδότηση δικτύου. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες παρουσιάζεται ανάγκη εναρμόνισης των πόρων αριθμοδότησης στην Κοινότητα για την υποστήριξη της ανάπτυξης πανευρωπαϊκών υπηρεσιών, η Επιτροπή, χρησιμοποιώντας τις εκτελεστικές της εξουσίες, δύναται να λαμβάνει τεχνικά εκτελεστικά μέτρα. Όπου είναι σκόπιμο να

διασφαλίζεται η πλήρης και γενική διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών, τα κράτη μέλη θα πρέπει να συντονίζουν τις εθνικές τους θέσεις με τη συνθήκη, στους κόλπους των διεθνών οργανισμών και φόρουμ, όπου λαμβάνονται οι σχετικές με την αριθμοδότηση αποφάσεις. Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας δεν θεσπίζουν, για τις εθνικές κανονιστικές αρχές, νέα πεδία ευθύνης στον τομέα της ονοματοδοσίας και διευθυνσιοδότησης στα πλαίσια του Διαδικτύου.

(21) Τα κράτη μέλη μπορούν να χρησιμοποιούν, μεταξύ άλλων, διαδικασίες ανταγωνιστικής ή συγκριτικής επιλογής για την παραχώρηση ραδιοσυχνοτήτων καθώς και αριθμών με μεγάλη οικονομική αξία. Για τη διαχείριση των εν λόγω καθεστώτων, οι εθνικές κανονιστικές αρχές θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη το άρθρο 8.

(22) Θα πρέπει να διασφαλισθεί ότι υπάρχουν διαδικασίες για την παροχή δικαιωμάτων εγκατάστασης ευκολιών, οι οποίες είναι έγκαιρες, αμερόληπτες και διαφανείς ώστε να εγγυώνται όρους θεμιτού και αποτελεσματικού ανταγωνισμού. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει τις εθνικές διατάξεις που διέπουν την απαλλοτρίωση ή τη χρήση ακινήτων, τη συνήθη άσκηση των δικαιωμάτων κυριότητας, τη συνήθη χρήση της δημόσιας περιουσίας, ή την αρχή της ουδετερότητας όσον αφορά τους ισχύοντες στα κράτη μέλη κανόνες, οι οποίοι διέπουν το καθεστώς κυριότητας.

(23) Η από κοινού χρήση ευκολιών μπορεί να είναι επωφελής για λόγους χωροταξικούς, δημόσιας υγείας ή περιβάλλοντος, και θα πρέπει να ενθαρρύνεται από τις εθνικές κανονιστικές αρχές με βάση εθελοντικές συμφωνίες. Σε περιπτώσεις όπου οι επιχειρήσεις στερούνται πρόσβασης σε βιώσιμες εναλλακτικές επιλογές, η υποχρεωτική από κοινού χρήση ευκολιών ή περιουσιακών στοιχείων μπορεί να είναι σκόπιμη. Μεταξύ άλλων καλύπτει: την από κοινού χρήση υλικής συνεγκατάστασης και αγωγών, κτιρίων, ιστών, κεραιών ή συστημάτων κεραιών. Η υποχρεωτική από κοινού χρήση ευκολιών ή περιουσιακών στοιχείων, θα πρέπει να επιβάλλεται στις επιχειρήσεις μόνο έπειτα από πλήρη δημόσια διαβούλευση.

(24) Όταν απαιτείται από φορείς εκμετάλλευσης κινητής τηλεφωνίας να χρησιμοποιούν από κοινού πύργους ή ιστούς για περιβαλλοντικούς λόγους, αυτή η υποχρεωτική από κοινού χρήση μπορεί να συνεπάγεται τη μείωση των ανώτατων επιτρεπόμενων επιπέδων μεταδιδόμενης ισχύος για κάθε φορέα για λόγους δημόσιας

υγείας, και να οδηγήσει, εν συνεχεία, τους φορείς στην εγκατάσταση περισσότερων αναμεταδοτών για την εξασφάλιση εθνικής κάλυψης.

(25) Σε ορισμένες περιπτώσεις, υπάρχει ανάγκη επιβολής υποχρεώσεων εκ των προτέρων προκειμένου να εξασφαλισθεί η ανάπτυξη ανταγωνιστικής αγοράς. Ο ορισμός της σημαντικής ισχύος στην αγορά, στην οδηγία 97/33/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Ιουνίου 1997, για τη διασύνδεση στο χώρο των τηλεπικοινωνιών προκειμένου να διασφαλισθεί καθολική υπηρεσία και διαλειτουργικότητα, με εφαρμογή των αρχών παροχής ανοικτού δικτύου (ONP) 14, υπήρξε αποτελεσματικός στις αρχικές φάσεις του ανοίγματος της αγοράς ως όριο για τη θέσπιση εκ των προτέρων υποχρεώσεων, τώρα όμως πρέπει να προσαρμοστεί σε περισσότερο σύνθετες και δυναμικές αγορές. Για το λόγο αυτό, ο ορισμός που χρησιμοποιείται στην παρούσα οδηγία είναι ισοδύναμος με την έννοια της δεσπόζουσας θέσης, όπως ορίζεται στη νομολογία του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

(26) Δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις μπορούν να απολαμβάνουν κοινής δεσπόζουσας θέσης, όχι μόνο στις περιπτώσεις που υπάρχουν διαρθρωτικοί ή άλλοι δεσμοί μεταξύ τους, αλλά και στις περιπτώσεις που η δομή της σχετικής αγοράς προσφέρεται για συντονισμένες ενέργειες, δηλαδή ενθαρρύνει την παράλληλη ή ευθυγραμμισμένη αντιανταγωνιστική συμπεριφορά στην αγορά.

(27) Είναι απαραίτητο οι εκ των προτέρων κανονιστικές υποχρεώσεις να μην επιβάλλονται μόνο στις περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν υπάρχει ουσιαστικός ανταγωνισμός, δηλαδή σε αγορές στις οποίες μια ή περισσότερες επιχειρήσεις διαθέτουν σημαντική ισχύ στην αγορά, και όπου τα μέτρα αποκατάστασης, στο πλαίσιο του εθνικού και κοινοτικού δικαίου του ανταγωνισμού, δεν επαρκούν για την αντιμετώπιση του προβλήματος. Είναι, συνεπώς, απαραίτητο να συντάξει η Επιτροπή κατευθυντήριες γραμμές σε κοινοτικό επίπεδο, σύμφωνα με τις αρχές του δικαίου περί ανταγωνισμού, τις οποίες να ακολουθούν οι εθνικές κανονιστικές αρχές όταν αξιολογούν το κατά πόσο είναι αποτελεσματικός ο ανταγωνισμός σε μια δεδομένη αγορά και όταν εκτιμούν τη σημαντική ισχύ στην αγορά. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές θα πρέπει να αναλύουν κατά πόσο μια αγορά προϊόντων ή υπηρεσιών είναι πράγματι ανταγωνιστική σε έναν συγκεκριμένο γεωγραφικό χώρο, ο οποίος μπορεί να είναι το σύνολο ή τμήμα της επικρατείας του συγκεκριμένου κράτους μέλους ή γειτονικές περιοχές κρατών μελών,

εκλαμβανόμενες ως ενιαίο σύνολο. Στην ανάλυση του αποτελεσματικού ανταγωνισμού θα πρέπει να περιλαμβάνεται ανάλυση του κατά πόσον η αγορά έχει ανταγωνιστικές προοπτικές και, κατά συνέπεια, κατά πόσον η τυχόν έλλειψη αποτελεσματικού ανταγωνισμού θα έχει διάρκεια. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές θα αντιμετωπίσουν επίσης το θέμα των αναδυόμενων αγορών, όπου, εκ των πραγμάτων, η εταιρεία που ηγείται της αγοράς είναι πιθανό να διαθέτει σημαντικό μερίδιο της αγοράς αλλά δεν θα πρέπει να της επιβάλλονται άτοπες υποχρεώσεις. Η Επιτροπή θα πρέπει να επανεξετάζει τακτικά τις κατευθυντήριες γραμμές ώστε να διασφαλίζει ότι αυτές παραμένουν επίκαιρες σε μία ταχέως εξελισσόμενη αγορά. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές θα πρέπει να συνεργάζονται μεταξύ τους, στις περιπτώσεις που η σχετική αγορά έχει λάβει διακρατική διάσταση.

(28) Προκειμένου να καθορίσουν κατά πόσο μια επιχείρηση έχει σημαντική ισχύ σε μία συγκεκριμένη αγορά, οι εθνικές κανονιστικές αρχές θα πρέπει να ενεργούν σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο και να λαμβάνουν ιδιαιτέρως υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής.

(29) Η Κοινότητα και τα κράτη μέλη έχουν αναλάβει δεσμεύσεις όσον αφορά τα πρότυπα και το κανονιστικό πλαίσιο των δικτύων και υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών, στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου.

(30) Η τυποποίηση θα πρέπει να παραμείνει πρωτίστως διαδικασία καθοδηγούμενη από την αγορά. Παρόλα αυτά, πιθανώς να υπάρχουν ακόμη περιπτώσεις κατά τις οποίες είναι σκόπιμο να απαιτείται η συμμόρφωση με συγκεκριμένα πρότυπα σε κοινοτικό επίπεδο, ώστε να εξασφαλίζεται η διαλειτουργικότητα στην ενιαία αγορά. Σε εθνικό επίπεδο, τα κράτη μέλη υπόκεινται στις διατάξεις της οδηγίας 98/34/ΕΚ. Η οδηγία 95/47/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, σχετικά με τη χρήση προτύπων για την μετάδοση τηλεοπτικού σήματος 15, δεν προσδιόρισε κάποιο συγκεκριμένο σύστημα ή απαίτηση υπηρεσίας μετάδοσης ψηφιακής τηλεόρασης. Μέσω του Digital Video Broadcasting Group, οι ευρωπαίοι συντελεστές της αγοράς έχουν αναπτύξει μια ομάδα συστημάτων τηλεοπτικής μετάδοσης (Ομάδα DVB), τα οποία έχουν τυποποιηθεί από το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Τηλεπικοινωνιακών Προτύπων (ETSI) και αποτελούν συστάσεις της Διεθνούς Ένωσης Τηλεπικοινωνιών. Οιαδήποτε απόφαση να καταστεί υποχρεωτική η εφαρμογή αυτών των προτύπων, θα πρέπει να είναι αποτέλεσμα ευρείας δημόσιας διαβούλευσης. Οι διαδικασίες

τυποποίησης στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας ισχύουν με την επιφύλαξη των διατάξεων της οδηγίας 1999/5/EK, της οδηγίας 73/23/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Φεβρουαρίου 1973, περί προσεγγίσεως των νομοθεσιών των κρατών μελών των αναφερομένων στο ηλεκτρολογικό υλικό που προορίζεται να χρησιμοποιηθεί εντός ορισμένων ορίων τάσεως 16 και της οδηγίας 89/336/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 3ης Μαΐου 1989, για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών σχετικά με την ηλεκτρομαγνητική συμβατότητα 17.

(31) Θα πρέπει να ενθαρρύνεται η διαλειτουργικότητα των αμφίδρομων ψηφιακών τηλεοπτικών υπηρεσιών και του προηγμένου ψηφιακού τηλεοπτικού εξοπλισμού, σε επίπεδο καταναλωτών, προκειμένου να διασφαλίζονται η ελεύθερη ροή πληροφοριών, ο πλουραλισμός των μέσων και η πολιτιστική ποικιλότητα. Είναι ευκταίο να μπορούν οι καταναλωτές να λαμβάνουν, ανεξαρτήτως τρόπου εκπομπής, όλες τις αμφίδρομες υπηρεσίες ψηφιακής τηλεόρασης λαμβάνοντας υπόψη την τεχνολογική ουδετερότητα, τη μελλοντική τεχνολογική πρόοδο, την ανάγκη προώθησης της ψηφιακής τηλεόρασης καθώς και την κατάσταση ανταγωνισμού στις αγορές υπηρεσιών ψηφιακής τηλεόρασης.

Οι φορείς που παρέχουν ψηφιακές πλατφόρμες αμφίδρομης τηλεόρασης θα πρέπει να παροτρύνονται να εφαρμόζουν μια ανοικτή Διασύνδεση Προγράμματος Εφαρμογής (ARI) που να συμμορφώνεται με τα πρότυπα ή προδιαγραφές που έχουν θεσπιστεί από αναγνωρισμένο ευρωπαϊκό οργανισμό τυποποίησης. Η μετάβαση από τις υπάρχουσες ARI στις νέες κοινές ARI θα πρέπει να ενθαρρύνεται και οργανώνεται π.χ. μέσω μνημονίων κατανόησης μεταξύ όλων των σημαντικών παραγόντων της αγοράς. Οι ανοικτές ARI θα διευκολύνουν τη διαλειτουργικότητα π.χ. τη φορητότητα του αμφίδρομου περιεχομένου μεταξύ των διαφόρων μηχανισμών διάθεσης, και την πλήρη λειτουργικότητα του περιεχομένου αυτού στον προηγμένο ψηφιακό αμφίδρομο τηλεοπτικό εξοπλισμό. Ωστόσο, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη να μην παρεμποδίζεται η λειτουργία του εξοπλισμού λήψεως και να προστατεύεται από δόλιες ενέργειες, π.χ. από ιούς.

(32) Στην περίπτωση διαφοράς μεταξύ επιχειρήσεων που εδρεύουν στο ίδιο κράτος μέλος επί αντικειμένου που καλύπτεται από την παρούσα οδηγία ή από τις ειδικές οδηγίες, παραδείγματος χάριν όσον αφορά τις υποχρεώσεις για την πρόσβαση και τη διασύνδεση ή τους τρόπους μεταφοράς καταλόγων συνδρομητών, θα πρέπει να παρέχεται η δυνατότητα στο θιγόμενο μέρος το οποίο συμμετείχε

καλόπιστα στις διαπραγματεύσεις αλλά δεν μπόρεσε να καταλήξει σε συμφωνία, να απευθύνεται στην εθνική κανονιστική αρχή για την επίλυση της διαφοράς. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές θα πρέπει να είναι σε θέση να επιβάλλουν τη λύση στα μέρη. Η παρέμβαση μιας εθνικής κανονιστικής αρχής στην επίλυση διαφοράς μεταξύ επιχειρήσεων που παρέχουν δίκτυα ή υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε ένα κράτος μέλος, θα πρέπει να επιδιώκει την εξασφάλιση της συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την παρούσα οδηγία ή τις ειδικές οδηγίες.

(33) Εκτός από τα δικαιώματα προσφυγής που παρέχονται βάσει του εθνικού ή του κοινοτικού δικαίου, υφίσταται η ανάγκη να ξεκινά μια απλή διαδικασία, κατόπιν αιτήματος ενός των μερών της διαφοράς, για την επίλυση διασυνοριακών διαφορών που δεν υπάγονται στην αρμοδιότητα μιας και μόνης εθνικής κανονιστικής αρχής.

(34) Μια ενιαία επιτροπή θα πρέπει να αντικαταστήσει την «επιτροπή ONP», που θεσπίστηκε βάσει του άρθρου 9 της οδηγίας 90/387/ΕΟΚ και την επιτροπή αδειών, που θεσπίστηκε βάσει του άρθρου 14 της οδηγίας 97/13/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Απριλίου 1997, σχετικά με κοινό πλαίσιο γενικών και ειδικών αδειών στον τομέα των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών 18.

(35) Οι εθνικές κανονιστικές αρχές και οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού θα πρέπει να ανταλλάσσουν τις πληροφορίες που απαιτούνται για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας και των ειδικών οδηγιών για την καλύτερη συνεργασία τους. Σε σχέση με τις ανταλλασσόμενες πληροφορίες, η αποδέκτρια αρχή θα πρέπει να διασφαλίζει την τήρηση του ίδιου επιπέδου εμπιστευτικότητας με τη διαβιβάζουσα αρχή.

(36) Η Επιτροπή έχει δηλώσει την πρόθεσή της να συγκροτήσει ευρωπαϊκή ομάδα ρυθμιστικών φορέων για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, η οποία θα αποτελούσε τον κατάλληλο μηχανισμό για την ενθάρρυνση της συνεργασίας και του συντονισμού των εθνικών κανονιστικών αρχών, εις τρόπον ώστε να προωθηθεί η ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς για τα δίκτυα και τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών και να επιδιωχθεί η επίτευξη συνεπούς εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας οδηγίας και των ειδικών οδηγιών σε όλα τα κράτη μέλη, ιδίως σε τομείς στους οποίους η εθνική νομοθεσία εφαρμογής του

κοινοτικού δικαίου δίνει στις εθνικές κανονιστικές αρχές σημαντική διακριτική ευχέρεια κατά την εφαρμογή των σχετικών κανόνων.

(37) Οι εθνικές κανονιστικές αρχές θα πρέπει να κληθούν να συνεργάζονται μεταξύ τους και με την Επιτροπή, κατά διαφανή τρόπο, ώστε να εξασφαλίζεται η συνεπής εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας και των ειδικών οδηγιών σε όλα τα κράτη μέλη.

Αυτή η συνεργασία θα μπορούσε να πραγματοποιείται, μεταξύ άλλων, στο πλαίσιο της επιτροπής επικοινωνιών ή μιας ομάδας που θα αποτελείται από ευρωπαίους ρυθμιστές.

Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποφασίζουν ποιοι οργανισμοί αποτελούν εθνικές κανονιστικές αρχές για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας και των ειδικών οδηγιών.

(38) Μέτρα που θα μπορούσαν να επηρεάσουν το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών είναι τα μέτρα που ενδέχεται να επηρεάζουν, άμεσα ή έμμεσα, πραγματικά ή δυνητικά, τη μορφή του εμπορίου μεταξύ κρατών μελών κατά τρόπο που θα μπορούσε να δημιουργήσει φραγμό στην ενιαία αγορά. Αυτά περιλαμβάνουν μέτρα που έχουν σημαντικό αντίκτυπο σε φορείς παροχής ή χρήστες σε άλλα κράτη μέλη και συμπεριλαμβάνουν, μεταξύ άλλων: μέτρα που επηρεάζουν τις τιμές για τους χρήστες σε άλλα κράτη μέλη. Μέτρα που επηρεάζουν την ικανότητα μιας επιχείρησης που είναι εγκατεστημένη σε άλλο κράτος μέλος να παρέχει υπηρεσία ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ιδίως μέτρα που επηρεάζουν την ικανότητα παροχής υπηρεσιών σε διακρατική βάση και μέτρα που επηρεάζουν τη δομή της αγοράς ή την πρόσβαση στην αγορά, δημιουργώντας επιπτώσεις για τις επιχειρήσεις άλλων κρατών μελών.

(39) Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να επανεξετάζονται τακτικά, ιδίως προκειμένου να καθοριστεί η ανάγκη τροποποίησης υπό το πρίσμα των μεταβαλλόμενων συνθηκών στην τεχνολογία ή τις αγορές.

(40) Τα απαιτούμενα μέτρα για την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να θεσπισθούν σύμφωνα με την απόφαση 1999/468/EK του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή 19.

(41) Δεδομένου ότι οι στόχοι της προβλεπόμενης δράσης, ήτοι η επίτευξη εναρμονισμένου πλαισίου για τη ρύθμιση υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, συναφών ευκολιών και συναφών υπηρεσιών, είναι αδύνατον να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και δύνανται, συνεπώς, λόγω των διαστάσεων και των αποτελεσμάτων της δράσης, να επιτευχθούν καλλίτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα μπορεί να θεσπίσει μέτρα σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως εκτίθεται στο άρθρο 5 της συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως εκτίθεται στο εν λόγω άρθρο, η παρούσα οδηγία δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη των στόχων αυτών.

(42) Ορισμένες οδηγίες και αποφάσεις στον τομέα αυτό θα πρέπει να καταργηθούν.

(43) Η Επιτροπή θα πρέπει να παρακολουθεί τη μετάβαση από το υφιστάμενο πλαίσιο στο νέο πλαίσιο- ιδιαιτέρως, δύναται, σε εύθετο χρόνο, να υποβάλει πρόταση για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2887/2000 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, για την αδεσμοποίητη πρόσβαση στον τοπικό βρόχο 20.

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

6.2.2 Πεδίο εφαρμογής, στόχος και ορισμοί

6.2.2.1 Άρθρο 1 - Πεδίο εφαρμογής και στόχος

1. Η παρούσα οδηγία θεσπίζει εναρμονισμένο πλαίσιο για τη ρύθμιση υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, συναφών ευκολιών και συναφών υπηρεσιών. Καθορίζει τα καθήκοντα των εθνικών κανονιστικών αρχών και θεσπίζει σύνολο διαδικασιών για την εξασφάλιση της εναρμονισμένης εφαρμογής του κανονιστικού πλαισίου σε ολόκληρη την Κοινότητα.

2. Η παρούσα οδηγία καθώς και οι ειδικές οδηγίες ισχύουν υπό την επιφύλαξη των υποχρεώσεων που επιβάλλονται από το εθνικό δίκαιο σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, ή από το κοινοτικό δίκαιο σε σχέση με τις υπηρεσίες που παρέχονται μέσω δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

3. Η παρούσα οδηγία, καθώς και οι ειδικές οδηγίες, ισχύουν υπό την επιφύλαξη των μέτρων που λαμβάνονται, σε κοινοτικό ή εθνικό επίπεδο, τηρουμένου του κοινοτικού δικαίου, για την επιδίωξη στόχων γενικού συμφέροντος, ιδίως σχετικά με τη ρύθμιση του περιεχομένου και την πολιτική στον οπτικοακουστικό τομέα.

4. Η παρούσα οδηγία και οι ειδικές οδηγίες ισχύουν υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της οδηγίας 1999/5/ΕΚ.

6.2.2.2 Άρθρο 2 - Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως:

α) «Δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών»: τα συστήματα μετάδοσης και, κατά περίπτωση, ο εξοπλισμός μεταγωγής ή δρομολόγησης και οι λοιποί πόροι που επιτρέπουν τη μεταφορά σημάτων, με τη χρήση καλωδίου, ραδιοσημάτων, οπτικού ή άλλου ηλεκτρομαγνητικού μέσου, συμπεριλαμβανομένων των δορυφορικών δικτύων, των σταθερών (μεταγωγής δεδομένων μέσω κυκλωμάτων και πακετομεταγωγής, συμπεριλαμβανομένου του Διαδικτύου) και κινητών επίγειων δικτύων, των συστημάτων ηλεκτρικών καλωδίων, εφόσον χρησιμοποιούνται για τη μετάδοση σημάτων, των δικτύων που χρησιμοποιούνται για ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές, καθώς και των δικτύων καλωδιακής τηλεόρασης, ανεξάρτητα από το είδος των μεταφερόμενων πληροφοριών.

β) «Διακρατικές αγορές»: οι αγορές που προσδιορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 15, παράγραφος 4 και καλύπτουν την Κοινότητα ή σημαντικό μέρος της.

γ) «Υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών»: οι υπηρεσίες που παρέχονται συνήθως έναντι αμοιβής και των οποίων η παροχή συνίσταται, εν όλω ή εν μέρει, στη μεταφορά σημάτων σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών και των υπηρεσιών μετάδοσης σε δίκτυα που χρησιμοποιούνται για ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις, αλλά εξαιρουμένων των υπηρεσιών που παρέχουν περιεχόμενο μεταδιδόμενο με χρήση δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή που ασκούν έλεγχο επί του περιεχομένου. Δεν περιλαμβάνουν επίσης τις υπηρεσίες της κοινωνίας της πληροφορίας, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 1 της οδηγίας 98/34/ΕΚ, οι οποίες δεν συνίστανται, εν όλω ή εν μέρει, στη μεταφορά σημάτων σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

δ) «Δημόσιο δίκτυο επικοινωνιών»: το δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών, το οποίο χρησιμοποιείται, εξ ολοκλήρου ή κυρίως, για την παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

ε) «Συναφείς ευκολίες»: οι ευκολίες που σχετίζονται με δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή/και υπηρεσία ηλεκτρονικών επικοινωνιών, και καθιστούν δυνατή ή/και στηρίζουν την παροχή υπηρεσιών μέσω του εν λόγω δικτύου και/ή υπηρεσίας. Περιλαμβάνουν επίσης συστήματα υπό όρους πρόσβασης και οδηγούς ηλεκτρονικών προγραμμάτων.

στ) «Σύστημα υπό όρους πρόσβασης»: κάθε τεχνικό μέτρο ή/και ρύθμιση, όπου η πρόσβαση σε προστατευόμενη υπηρεσία ραδιοηλεκτρονικής μετάδοσης σε κατανοητή μορφή, εξαρτάται από τη συνδρομή ή κάποια άλλη μορφή προγενέστερης ειδικής άδειας.

ζ) «Εθνική κανονιστική αρχή»: ο ή οι φορείς στους οποίους ένα κράτος μέλος έχει αναθέσει οποιαδήποτε από τα κανονιστικά καθήκοντα που καθορίζονται στην παρούσα οδηγία και τις ειδικές οδηγίες.

η) «Χρήστης»: κάθε φυσικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που χρησιμοποιεί ή ζητά διαθέσιμη στο κοινό υπηρεσία ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

θ) «Καταναλωτής»: κάθε φυσικό πρόσωπο που χρησιμοποιεί ή ζητά διαθέσιμη στο κοινό υπηρεσία ηλεκτρονικών επικοινωνιών για σκοπούς που δεν εμπίπτουν στο πεδίο της εμπορικής ή επιχειρηματικής δραστηριότητάς του ή του επαγγέλματός του.

ι) «Καθολική υπηρεσία»: ένα στοιχειώδες σύνολο υπηρεσιών, που ορίζεται στην οδηγία 2002/22/ΕΚ (οδηγία για την καθολική υπηρεσία), συγκεκριμένης ποιότητας, διαθέσιμο για κάθε χρήστη, ανεξάρτητα από τη γεωγραφική του θέση και, υπό το πρίσμα των ιδιαίτερων εθνικών συνθηκών, σε προσιτή τιμή.

ια) «Συνδρομητής»: κάθε φυσικό πρόσωπο ή νομική οντότητα που έχει συνάψει σύμβαση με φορέα παροχής διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών για την παροχή τέτοιων υπηρεσιών.

ιβ) «Ειδικές οδηγίες»: η οδηγία 2002/20/ΕΚ (οδηγία για την αδειοδότηση), η οδηγία 2002/19/ΕΚ (οδηγία για την πρόσβαση), η οδηγία 2002/22/ΕΚ (οδηγία για την καθολική υπηρεσία) και η οδηγία 97/66/ΕΚ.

ιγ) «Παροχή δικτύου ηλεκτρονικών υπηρεσιών»: η σύσταση, η λειτουργία, ο έλεγχος και η διάθεση τέτοιου δικτύου.

ιδ) «Τελικός χρήστης»: χρήστης που δεν παρέχει δημόσια δίκτυα επικοινωνιών ή υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών διαθέσιμες στο κοινό.

ιε) «Προηγμένος ψηφιακός τηλεοπτικός εξοπλισμός»: οι περιφερειακές συσκευές και οι σύνθετοι ψηφιακοί τηλεοπτικοί δέκτες για τη λήψη υπηρεσιών ψηφιακής αλληλεπιδραστικής τηλεόρασης.

ιστ) «Διασύνδεση Προγράμματος Εφαρμογής (ARI)»: η διασύνδεση λογισμικού μεταξύ των εξωτερικών εφαρμογών, που διαθέτουν οι ραδιοτηλεοπτικοί φορείς και οι πάροχοι υπηρεσιών, και του προηγμένου ψηφιακού τηλεοπτικού εξοπλισμού για ψηφιακές ραδιοτηλεοπτικές υπηρεσίες.

6.2.3 Εθνικές κανονιστικές αρχές

6.2.3.1 Άρθρο 3: Εθνικές κανονιστικές αρχές

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι καθένα από τα καθήκοντα που ανατίθενται στις εθνικές κανονιστικές αρχές βάσει της παρούσας οδηγίας και των ειδικών οδηγιών, αναλαμβάνεται από αρμόδιο φορέα.

2. Τα κράτη μέλη εγγυώνται την ανεξαρτησία των εθνικών κανονιστικών αρχών εξασφαλίζοντας ότι οι εθνικές κανονιστικές αρχές είναι νομικά διακριτές και λειτουργικά ανεξάρτητες από όλους τους οργανισμούς παροχής δικτύων, εξοπλισμού ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Τα κράτη μέλη τα οποία διατηρούν την κυριότητα ή τον έλεγχο επιχειρήσεων παροχής δικτύων ή/και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, εξασφαλίζουν τον αποτελεσματικό διαρθρωτικό διαχωρισμό της κανονιστικής λειτουργίας από τις δραστηριότητες που έχουν σχέση με την κυριότητα ή τον έλεγχο.

3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την αμεροληψία και τη διαφάνεια των εθνικών κανονιστικών αρχών κατά την άσκηση των εξουσιών τους.

4. Τα κράτη μέλη δημοσιεύουν τα καθήκοντα που ανατίθενται στις εθνικές κανονιστικές αρχές κατά τρόπον ώστε να είναι εύκολα προσιτά, ιδίως στην περίπτωση που τα καθήκοντα αυτά ανατίθενται σε δύο ή περισσότερους φορείς. Ανάλογα με την περίπτωση, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη διαβούλευση και τη

συνεργασία μεταξύ των αρχών αυτών, καθώς και μεταξύ αυτών και των εθνικών αρχών στις οποίες ανατίθεται η εφαρμογή του δικαίου περί ανταγωνισμού και των εθνικών αρχών στις οποίες ανατίθεται η εφαρμογή του δικαίου του καταναλωτή, σε ζητήματα κοινού ενδιαφέροντος. Όταν περισσότερες της μιας αρχές έχουν αρμοδιότητα να χειρίζονται τα θέματα αυτά, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τα αντίστοιχα καθήκοντα κάθε αρχής δημοσιεύονται σε εύκολα προσιτή μορφή.

5. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές και οι εθνικές αρχές ανταγωνισμού ανταλλάσσουν τις πληροφορίες που απαιτούνται για την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας και των ειδικών οδηγιών. Σε σχέση με τις ανταλλασσόμενες πληροφορίες, η αποδέκτρια αρχή εξασφαλίζει το ίδιο επίπεδο εμπιστευτικότητας με τη διαβιβάζουσα αρχή.

6. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή όλες τις εθνικές κανονιστικές αρχές στις οποίες ανατίθενται καθήκοντα βάσει της παρούσας οδηγίας και των αδικών οδηγιών, καθώς και τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους.

6.2.3.2 Άρθρο 4 - Δικαίωμα προσφυγής

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την ύπαρξη αποτελεσματικών μηχανισμών, σε εθνικό επίπεδο, βάσει των οποίων κάθε χρήστης ή επιχείρηση που παρέχει δίκτυα ή/και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών έχει, όταν επηρεάζεται από απόφαση εθνικής κανονιστικής αρχής, δικαίωμα προσφυγής κατά της απόφασης, ενώπιον οργάνου προσφυγής το οποίο μπορεί να είναι δικαστήριο, και το οποίο είναι ανεξάρτητο από τα εμπλεκόμενα μέρη και διαθέτει την απαιτούμενη εμπειρία για την εκτέλεση των καθηκόντων του. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι λαμβάνονται δεόντως υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της υπόθεσης και ότι υπάρχει πραγματικός μηχανισμός προσφυγής. Εν αναμονή του αποτελέσματος μιας τέτοιας προσφυγής, ισχύει η απόφαση της εθνικής κανονιστικής αρχής, εκτός αν το όργανο προσφυγής αποφασίσει άλλως.

2. Εάν το όργανο προσφυγής που αναφέρεται στην παράγραφο 1, δεν έχει δικαιοδοτικό χαρακτήρα, αιτιολογεί πάντοτε εγγράφως τις αποφάσεις του. Επίσης, στην περίπτωση αυτή, η απόφασή του υπόκειται σε αναθεώρηση από δικαστήριο, κατά την έννοια του άρθρου 234 της συνθήκης.

6.2.3.3 Άρθρο 5 - Παροχή πληροφοριών

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι επιχειρήσεις παροχής δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών διαβιβάζουν στις εθνικές κανονιστικές αρχές όλες τις πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών πληροφοριών, που απαιτούνται για να διασφαλίζεται η συμμόρφωση προς τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας και των ειδικών οδηγιών και προς τις αποφάσεις που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή τους. Οι επιχειρήσεις αυτές παρέχουν τις πληροφορίες αυτές αμέσως, κατόπιν αιτήματος, και σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα και το βαθμό λεπτομέρειας που απαιτεί η εθνική κανονιστική αρχή. Οι πληροφορίες που ζητεί η εθνική κανονιστική αρχή πρέπει να είναι ανάλογες προς την εκτέλεση του συγκεκριμένου καθήκοντος. Η εθνική κανονιστική αρχή αιτιολογεί το αίτημά της για παροχή πληροφοριών.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι εθνικές κανονιστικές αρχές παρέχουν στην Επιτροπή, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος, τις απαραίτητες για την εκπλήρωση των καθηκόντων της πληροφορίες βάσει της συνθήκης. Οι ζητούμενες από την Επιτροπή πληροφορίες είναι ανάλογες προς την εκπλήρωση των καθηκόντων αυτών. Στις περιπτώσεις που οι παρεχόμενες πληροφορίες αναφέρονται σε πληροφορίες οι οποίες είχαν προηγουμένως παρασχεθεί από επιχειρήσεις, κατόπιν αιτήματος της εθνικής κανονιστικής αρχής, οι επιχειρήσεις αυτές ενημερώνονται σχετικά. Στο βαθμό που αυτό είναι αναγκαίο, και πλην ρητού και αιτιολογημένου αιτήματος της παρέχουσας τις πληροφορίες αρχής περί του αντιθέτου, η Επιτροπή θέτει τις παρασχεθείσες πληροφορίες στη διάθεση μιας άλλης τέτοιας αρχής άλλου κράτους μέλους. Με την επιφύλαξη των απαιτήσεων της παραγράφου 3, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες που παρέχονται σε μία εθνική κανονιστική αρχή μπορούν να διατίθενται σε άλλη τέτοια αρχή στο ίδιο ή σε διαφορετικό κράτος μέλος, κατόπιν αιτιολογημένου αιτήματος, εάν αυτό είναι αναγκαίο για να μπορεί η μία ή η άλλη κανονιστική αρχή να τηρήσει τις υποχρεώσεις της δυνάμει του κοινοτικού δικαίου.

3. Εάν οι πληροφορίες θεωρούνται εμπιστευτικές από μια εθνική κανονιστική αρχή σύμφωνα με τους κοινοτικούς και τους εθνικούς κανόνες περί επιχειρηματικού απορρήτου, η Επιτροπή και οι ενδιαφερόμενες εθνικές κανονιστικές αρχές εξασφαλίζουν την εμπιστευτικότητα αυτή.

4. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες για την πρόσβαση του κοινού σε πληροφορίες και με την επιφύλαξη των κοινοτικών και των εθνικών κανόνων περί επιχειρηματικού απορρήτου, οι εθνικές κανονιστικές αρχές δημοσιεύουν τις πληροφορίες που συμβάλλουν στη δημιουργία ανοικτής και ανταγωνιστικής αγοράς.

5. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές δημοσιεύουν τους όρους πρόσβασης του κοινού στις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 4, συμπεριλαμβανομένων διαδικασιών για την παροχή της εν λόγω πρόσβασης.

6.2.3.4 Άρθρο 6 - Μηχανισμός διαβούλευσης και διαφάνειας

Πλην των περιπτώσεων που υπάγονται στο άρθρο 7 παράγραφος 6, και στα άρθρα 20 και 21, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, όταν οι εθνικές κανονιστικές αρχές σκοπεύουν να λάβουν μέτρα κατ' εφαρμογήν της παρούσας οδηγίας, ή των ειδικών οδηγιών τα οποία έχουν σημαντική επίπτωση στην σχετική αγορά, παρέχουν στα ενδιαφερόμενα μέρη την ευκαιρία να υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους για το σχέδιο μέτρου, εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές δημοσιοποιούν τις εθνικές τους διαδικασίες διαβούλευσης. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν τη δημιουργία ενιαίας θέσης ενημέρωσης στην οποία παρατίθενται όλες οι τρέχουσες διαβουλεύσεις. Η εθνική κανονιστική αρχή δημοσιοποιεί τα αποτελέσματα της διαδικασίας διαβούλευσης, με εξαίρεση τις πληροφορίες εμπιστευτικού χαρακτήρα σύμφωνα με την κοινοτική και την εθνική νομοθεσία σχετικά με το επιχειρηματικό απόρρητο.

6.2.3.5 Άρθρο 7 - Εδραίωση της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρονικών επικοινωνιών

1. Κατά την άσκηση των καθηκόντων τους στο πλαίσιο της παρούσας οδηγίας και των ειδικών οδηγιών, οι εθνικές κανονιστικές αρχές λαμβάνουν υπόψη στο μέγιστο δυνατό βαθμό τους στόχους που καθορίζονται στο άρθρο 8, και στο βαθμό που αυτοί σχετίζονται με τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

2. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές συμβάλλουν στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς συνεργαζόμενες μεταξύ τους και με την Επιτροπή, κατά διαφανή τρόπο, ώστε να εξασφαλίζεται η συνεπής εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας και των ειδικών οδηγιών σε όλα τα κράτη μέλη. Προς το σκοπό αυτό, επιδιώκουν, ιδιαίτερα,

συμφωνία όσον αφορά τους τύπους των μέσων και των λύσεων που ενδείκνυνται για κάθε κατάσταση στην αγορά.

3.Επιπλέον της διαβούλευσης που αναφέρεται στο άρθρο 6, όταν κανονιστική αρχή προτίθεται να λάβει μέτρο το οποίο :

α) εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 15 ή 16 της παρούσας οδηγίας, των άρθρων 5 ή 8 της οδηγίας 2002/19/ΕΚ (οδηγία για την πρόσβαση) ή του άρθρου 16 της οδηγίας 2002/22/ΕΚ και (οδηγία για την καθολική υπηρεσία) και

β) επηρεάζει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, θέτει συγχρόνως το σχέδιο μέτρου στην διάθεση της Επιτροπής και των εθνικών κανονιστικών αρχών των άλλων κρατών μελών, μαζί με το σκεπτικό στο οποίο βασίζεται το μέτρο, σύμφωνα με το άρθρο 5, παράγραφος 3, και ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή και τις άλλες εθνικές κανονιστικές αρχές. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές και η Επιτροπή μπορούν να υποβάλλουν παρατηρήσεις στην ενδιαφερόμενη εθνική κανονιστική αρχή, μόνον εντός ενός μηνός ή εντός της περιόδου που αναφέρεται στο άρθρο 6, εάν η περίοδος αυτή είναι μεγαλύτερη. Η μηνιαία προθεσμία δεν μπορεί να παραταθεί.

4.Αν το σχεδιαζόμενο μέτρο που καλύπτεται από την παράγραφο 3 αποσκοπεί:

α)στον καθορισμό μιας σχετικής αγοράς που διαφέρει από εκείνες που ορίζονται στη σύσταση σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 1, ή

β) στη λήψη απόφασης σχετικά με το αν μια επιχείρηση διαθέτει, μόνη της ή από κοινού με άλλες, σημαντική ισχύ στην αγορά, βάσει του άρθρου 16 παράγραφοι 3, 4 ή 5 και επηρεάζει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών, η Επιτροπή δε έχει δηλώσει στην εθνική κανονιστική αρχή ότι θεωρεί ότι το σχέδιο μέτρου θα δημιουργούσε φραγμούς στην ενιαία ευρωπαϊκή αγορά ή ότι έχει σοβαρές αμφιβολίες για τη συμβατότητά του προς το κοινοτικό δίκαιο, ιδίως όσον αφορά τους στόχους του άρθρου 8, τότε η λήψη του σχεδίου μέτρου αναβάλλεται επί δύο ακόμη μήνες. Η εν λόγω προθεσμία δεν μπορεί να παραταθεί. Εντός της προθεσμίας αυτής, η Επιτροπή μπορεί, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 22 παράγραφος 2, να αποφασίσει να καλέσει την ενδιαφερόμενη κανονιστική εθνική αρχή να τροποποιήσει ή να αποσύρει το σχέδιο μέτρου. Η απόφαση αυτή πρέπει να συνοδεύεται από λεπτομερή και αντικειμενική ανάλυση των λόγων για τους οποίους η Επιτροπή θεωρεί ότι το σχέδιο μέτρου δεν θα πρέπει να θεσπισθεί, καθώς και από ειδικές προτάσεις για την τροποποίηση του σχεδίου μέτρου.

5. Η ενδιαφερόμενη εθνική κανονιστική αρχή λαμβάνει υπόψη στο μέγιστο βαθμό τις παρατηρήσεις των άλλων εθνικών κανονιστικών αρχών και της Επιτροπής και, εκτός από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 4, μπορεί να θεσπίζει το προκύπτον σχέδιο μέτρου. Εάν το πράξει, το γνωστοποιεί στην Επιτροπή.

6. Σε εξαιρετικές περιστάσεις, όταν μια εθνική κανονιστική αρχή κρίνει ότι πρέπει επείγοντως να αναληφθεί δράση, κατά παρέκκλιση από τη διαδικασία των παραγράφων 3 και 4, προκειμένου να διασφαλισθεί ο ανταγωνισμός και να προστατευθούν τα συμφέροντα των χρηστών, μπορεί να λαμβάνει αμέσως αναλογικά και προσωρινά μέτρα. Τα μέτρα αυτά, δεόντως αιτιολογημένα, ανακοινώνονται αμελλητί στην Επιτροπή και στις άλλες εθνικές κανονιστικές αρχές. Η λήψη απόφασης εκ μέρους εθνικής κανονιστικής αρχής για τη μονιμοποίηση των μέτρων ή την παράταση της ισχύος τους, υπόκειται στις διατάξεις των παραγράφων 3 και 4.

6.2.4 ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΩΝ ΑΡΧΩΝ

6.2.4.1 Άρθρο 8 - Στόχοι πολιτικής και κανονιστικές αρχές

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, κατά την άσκηση των κανονιστικών καθηκόντων που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία και τις ειδικές οδηγίες, οι εθνικές κανονιστικές αρχές λαμβάνουν κάθε εύλογο μέτρο που στοχεύει στην επίτευξη των στόχων των παραγράφων 2, 3 και 4. Τα εν λόγω μέτρα είναι ανάλογα προς τους στόχους αυτούς. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, κατά την άσκηση των κανονιστικών καθηκόντων που προβλέπονται στην παρούσα οδηγία και τις ειδικές οδηγίες, ιδίως εκείνων που αποσκοπούν στην εξασφάλιση πραγματικού ανταγωνισμού, οι εθνικές κανονιστικές αρχές λαμβάνουν ιδιαίτερα υπόψη το επιθυμητό της τεχνολογικής ουδετερότητας των κανονιστικών ρυθμίσεων. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές μπορούν να συμβάλλουν, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, στην εξασφάλιση της εφαρμογής πολιτικών που αποσκοπούν στην προαγωγή της πολιτιστικής και γλωσσικής πολυμορφίας, καθώς και στον πλουραλισμό των μέσων ενημέρωσης.

2. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές προάγουν τον ανταγωνισμό στην παροχή δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφών ευκολιών και υπηρεσιών, μεταξύ άλλων:

α) εξασφαλίζοντας ότι οι χρήστες, συμπεριλαμβανομένων των μειονεκτούντων χρηστών, αποκομίζουν το μέγιστο όφελος όσον αφορά την επιλογή, την τιμή και την ποιότητα•

β) εξασφαλίζοντας ότι δεν υφίσταται στρέβλωση ούτε περιορισμός του ανταγωνισμού στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών

γ) ενθαρρύνοντας αποτελεσματικές επενδύσεις ως προς την υποδομή και υποστηρίζοντας την καινοτομία και

δ) ενθαρρύνοντας την αποτελεσματική χρήση και εξασφαλίζοντας την ουσιαστική διαχείριση των ραδιοσυχνοτήτων και των πόρων αριθμοδότησης.

3.Οι εθνικές κανονιστικές αρχές συμβάλλουν στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς μέσω, μεταξύ άλλων:

α) της άρσης των τελευταίων εμποδίων στην παροχή δικτύων ηλεκτρονικών υπηρεσιών, συναφών ευκολιών και υπηρεσιών και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε ευρωπαϊκό επίπεδο•

β) της ενθάρρυνσης της σύστασης και της ανάπτυξης διευρωπαϊκών δικτύων και της διαλειτουργικότητας πανευρωπαϊκών υπηρεσιών, και διατεματικής δυνατότητας διασύνδεσης•

γ) της εξασφάλισης ότι, σε παρόμοιες περιπτώσεις, δεν γίνεται διάκριση στην αντιμετώπιση των επιχειρήσεων που παρέχουν δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών

δ) της συνεργασίας μεταξύ τους και με την Επιτροπή, κατά διαφανή τρόπο, ώστε να εξασφαλίζονται, η ανάπτυξη μιας συνεπούς κανονιστικής πρακτικής και η συνεπής εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και των ειδικών οδηγιών.

4.Οι εθνικές κανονιστικές αρχές προάγουν τα συμφέροντα των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μεταξύ άλλων:

α) εξασφαλίζοντας σε όλους τους πολίτες πρόσβαση στην καθολική υπηρεσία που προβλέπεται στην οδηγία 2002/22/ΕΚ (οδηγία για την καθολική υπηρεσία).

β) εξασφαλίζοντας υψηλού επιπέδου προστασία για τους καταναλωτές κατά τις συναλλαγές τους με τους προμηθευτές, ιδίως με την εξασφάλιση της

διαθεσιμότητας απλών και μη δαπανηρών διαδικασιών επίλυσης διαφορών, τις οποίες διενεργεί όργανο ανεξάρτητο από τα ενδιαφερόμενα μέρη-

γ) συμβάλλοντας στην εξασφάλιση υψηλού επιπέδου προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της ιδιωτικής ζωής•

δ) προάγοντας την παροχή σαφών πληροφοριών, ιδίως απαιτώντας διαφάνεια των τιμολογίων και των όρων χρήσης των διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών

ε) ανταποκρινόμενες στις ανάγκες συγκεκριμένων κοινωνικών ομάδων, και ιδίως των μειονεκτούντων χρηστών και

στ)εξασφαλίζοντας τη διατήρηση της ακεραιότητας και της ασφάλειας των δημοσίων δικτύων επικοινωνιών.

6.2.4.2 Άρθρο 9 - Διαχείριση ραδιοσυχνοτήτων για τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την ουσιαστική διαχείριση των ραδιοσυχνοτήτων για τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών στην επικράτειά τους σύμφωνα με το άρθρο 8. Εξασφαλίζουν ότι η κατανομή και η εκχώρηση των ραδιοσυχνοτήτων αυτών από τις εθνικές κανονιστικές αρχές, βασίζονται σε αντικειμενικά, διαφανή, αμερόληπτα και αναλογικά κριτήρια.

2.Τα κράτη μέλη προάγουν την εναρμόνιση της χρήσης των ραδιοσυχνοτήτων σε ολόκληρη την Κοινότητα, σύμφωνα με την ανάγκη εξασφάλισης της ουσιαστικής και αποτελεσματικής χρήσης τους και σύμφωνα με την απόφαση αριθ. 676/2002/ΕΚ (απόφαση ραδιοφάσματος).

3.Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν διατάξεις για τη μεταφορά δικαιωμάτων χρήσης ραδιοσυχνοτήτων μεταξύ επιχειρήσεων.

4.Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η πρόθεση μιας επιχείρησης για μεταφορά δικαιωμάτων χρήσης ραδιοσυχνοτήτων κοινοποιείται στην εθνική κανονιστική αρχή που είναι αρμόδια για εκχώρηση φάσματος και ότι κάθε μεταφορά πραγματοποιείται σύμφωνα με διαδικασίες που καθορίζονται από την εθνική κανονιστική αρχή και δημοσιοποιείται. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές εξασφαλίζουν ότι οι συναλλαγές αυτές δεν στρεβλώνουν τον ανταγωνισμό. Στις περιπτώσεις όπου η χρήση των ραδιοσυχνοτήτων έχει εναρμονισθεί μέσω της

εφαρμογής της απόφασης αριθ. 676/2002/ΕΚ (απόφαση ραδιοφάσματος) ή άλλων κοινοτικών μέτρων, οποιαδήποτε τέτοια μεταφορά δεν πρέπει να οδηγεί σε αλλαγή της χρήσης των ραδιοσυχνοτήτων αυτών.

6.2.4.3 Άρθρο 10 - Αριθμοδότηση, ονοματοδοσία και διευθυνσιοδότηση

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι εθνικές κανονιστικές αρχές ελέγχουν την παραχώρηση όλων των εθνικών πόρων αριθμοδότησης και τη διαχείριση του εθνικού σχεδίου αριθμοδότησης. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την παροχή επαρκούς πλήθους αριθμών και σειρών αριθμών, σε όλες τις υπηρεσίες ηλεκτρονικών υπηρεσιών που είναι διαθέσιμες στο κοινό. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές καθορίζουν αντικειμενικές, διαφανείς και αμερόληπτες διαδικασίες για την παραχώρηση των εθνικών πόρων αριθμοδότησης.

2. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές εξασφαλίζουν ότι τα σχέδια και οι διαδικασίες αριθμοδότησης εφαρμόζονται κατά τρόπο ο οποίος να εξασφαλίζει ίση μεταχείριση σε όλους τους παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, που είναι διαθέσιμες στο κοινό. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι μια επιχείρηση στην οποία χορηγείται σειρά αριθμών δεν προβαίνει σε διακρίσεις σε βάρος άλλων παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών όσον αφορά την αλληλουχία αριθμών που χρησιμοποιούνται για πρόσβαση στις υπηρεσίες τους.

3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τα εθνικά σχέδια αριθμοδότησης, καθώς και κάθε μεταγενέστερη προσθήκη ή τροποποίησή τους, δημοσιεύονται, με την επιφύλαξη μόνο τυχόν περιορισμών που επιβάλλονται για λόγους εθνικής ασφάλειας.

4. Τα κράτη μέλη υποστηρίζουν την εναρμόνιση των πόρων αριθμοδότησης σε όλη την Κοινότητα, όπου αυτό απαιτείται για την υποστήριξη της ανάπτυξης πανευρωπαϊκών υπηρεσιών. Η Επιτροπή μπορεί, με τη διαδικασία του άρθρου 22, παράγραφος 3, να λαμβάνει κατάλληλα τεχνικά εκτελεστικά μέτρα για το θέμα αυτό.

5. Όταν είναι σκόπιμο, προκειμένου να εξασφαλίζεται η πλήρης και γενική διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών, τα κράτη μέλη συντονίζουν τις θέσεις τους στους διεθνείς οργανισμούς και φόρουμ, όπου λαμβάνονται αποφάσεις επί ζητημάτων σχετικών με την αριθμοδότηση, την ονοματοδοσία και τη διευθυνσιοδότηση των δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

6.2.4.4 Άρθρο 11 - Δικαιώματα διέλευσης

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, όταν μια αρμόδια αρχή εξετάζει:

— αίτηση για την παραχώρηση δικαιωμάτων εγκατάστασης ευκολιών επί, υπεράνω ή υποκάτω δημόσιου ή ιδιωτικού ακινήτου, σε επιχείρηση στην οποία επιτρέπεται να παρέχει δημόσια δίκτυα επικοινωνιών, ή

— αίτηση για την παραχώρηση δικαιωμάτων εγκατάστασης ευκολιών επί, υπεράνω ή υποκάτω δημόσιου ακινήτου, σε επιχείρηση στην οποία επιτρέπεται να παρέχει δίκτυα επικοινωνιών, εκτός των δημοσίων δικτύων, η αρμόδια αρχή:

— ενεργεί βάσει διαφανών και προσιτών στο κοινό διαδικασιών που εφαρμόζονται χωρίς διακρίσεις και χωρίς καθυστέρηση, και

— ακολουθεί τις αρχές της διαφάνειας και της αμεροληψίας κατά τον καθορισμό των προϋποθέσεων για τα δικαιώματα αυτά.

Οι προαναφερθείσες διαδικασίες είναι δυνατό να διαφέρουν αναλόγως του εάν ο αιτών παρέχει δημόσια δίκτυα επικοινωνιών ή όχι.

2. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι, όταν οι δημόσιες ή οι τοπικές αρχές διατηρούν την κυριότητα ή τον έλεγχο των επιχειρήσεων που εκμεταλλεύονται δίκτυα και/ή υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, υπάρχει ουσιαστικός διαρθρωτικός διαχωρισμός της αρμοδιότητας σχετικά με την παροχή των δικαιωμάτων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 από τις δραστηριότητες που έχουν σχέση με την κυριότητα ή τον έλεγχο.

3. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν την ύπαρξη αποτελεσματικών μηχανισμών που παρέχουν στις επιχειρήσεις τη δυνατότητα προσφυγής κατά αποφάσεων σχετικά με τη χορήγηση δικαιωμάτων εγκατάστασης ευκολιών ενώπιον οργάνου, το οποίο είναι ανεξάρτητο από τα εμπλεκόμενα μέρη.

6.2.4.5 Άρθρο 12 - Συνεγκατάσταση και από κοινού χρήση ευκολιών

1. Όταν μια επιχείρηση παροχής δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών έχει το δικαίωμα, δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας, να εγκαθιστά ευκολίες επί, υπεράνω ή υποκάτω δημόσιου ή ιδιωτικού ακινήτου, ή δύναται να επωφελείται διαδικασίας

για την απαλλοτρίωση ή τη χρήση ακινήτου, οι εθνικές κανονιστικές αρχές ενθαρρύνουν την από κοινού χρήση των ευκολιών ή του ακινήτου αυτού.

2. Ειδικότερα, όταν οι επιχειρήσεις στερούνται πρόσβασης σε άλλες βιώσιμες δυνατότητες λόγω της ανάγκης προστασίας του περιβάλλοντος, της δημόσιας υγείας ή της δημόσιας ασφάλειας, ή της επίτευξης πολεοδομικών ή χωροταξικών στόχων της, τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν την από κοινού χρήση των ευκολιών ή ακινήτων (συμπεριλαμβανομένης της φυσικής συνεγκατάστασης), σε επιχείρηση που εκμεταλλεύεται δίκτυο ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή να λαμβάνουν μέτρα για να διευκολύνουν τον συντονισμό των δημόσιων έργων, μόνο έπειτα από κατάλληλη περίοδο δημόσιας διαβούλευσης, κατά τη διάρκεια της οποίας όλοι οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να εκφράζουν τις απόψεις τους. Οι ρυθμίσεις αυτές για από κοινού χρήση ή συντονισμό μπορούν να περιλαμβάνουν κανόνες για την κατανομή των δαπανών της από κοινού χρήσης ευκολιών ή ακινήτου.

6.2.4.6 Άρθρο 13 - Λογιστικός διαχωρισμός και οικονομικές εκθέσεις

1. Τα κράτη μέλη απαιτούν από τις επιχειρήσεις που παρέχουν δημόσια δίκτυα επικοινωνιών ή διαθέσιμες στο κοινό υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών, και οι οποίες έχουν ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα παροχής υπηρεσιών σε άλλους τομείς, στο ίδιο ή σε άλλο κράτος μέλος:

α) να τηρούν χωριστούς λογαριασμούς για τις δραστηριότητες που συνδέονται με την παροχή δικτύων ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, στο βαθμό που θα απαιτείτο εάν οι εν λόγω δραστηριότητες διεξάγοντο από νομικά ανεξάρτητες εταιρείες, ώστε να εντοπίζονται όλα τα στοιχεία κόστους και εσόδων, με τη βάση του υπολογισμού τους και τις λεπτομερείς χρησιμοποιούμενες μεθόδους απονομής, που έχουν σχέση με τις δραστηριότητές τους που συνδέονται με την παροχή δικτύων ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένης της αναλυτικής κατάστασης των παγίων στοιχείων του ενεργητικού και των διαρθρωτικών δαπανών ή

β) να υπάρχει διαρθρωτικός διαχωρισμός των δραστηριοτήτων που σχετίζονται με την παροχή δικτύων ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέγουν να μην εφαρμόζουν τις απαιτήσεις που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο, σε επιχειρήσεις των οποίων ο ετήσιος κύκλος εργασιών, όσον

αφορά τις δραστηριότητες που σχετίζονται με την παροχή δικτύων ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών στα κράτη μέλη, δεν υπερβαίνει τα 50 εκατομμύρια EUR.

2. Όταν οι επιχειρήσεις που παρέχουν δημόσια δίκτυα επικοινωνιών ή υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών διαθέσιμες στο κοινό, δεν υπόκεινται στις απαιτήσεις του εταιρικού δικαίου και δεν πληρούν τα κριτήρια μικρομεσαίων επιχειρήσεων των λογιστικών κανόνων του κοινοτικού δικαίου, οι οικονομικές τους εκθέσεις καταρτίζονται, υποβάλλονται σε ανεξάρτητο έλεγχο και δημοσιεύονται. Ο έλεγχος διεξάγεται σύμφωνα με τους σχετικούς κοινοτικούς και εθνικούς κανόνες. Η απαίτηση αυτή εφαρμόζεται και στους χωριστούς λογαριασμούς που προβλέπονται στην παράγραφο 1 στοιχείο α).

6.2.5 ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

6.2.5.1 Άρθρο 14 - Επιχειρήσεις με σημαντική ισχύ στην αγορά

1. Εφόσον οι ειδικές οδηγίες απαιτούν από τις εθνικές κανονιστικές αρχές να διαπιστώνουν κατά πόσον οι φορείς εκμετάλλευσης κατέχουν σημαντική ισχύ στην αγορά σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 16, εφαρμόζονται οι παράγραφοι 2 και 3 του παρόντος άρθρου.

2. Μια επιχείρηση θεωρείται ότι κατέχει σημαντική ισχύ στην αγορά εφόσον, είτε ατομικά είτε σε συνεργασία με άλλες επιχειρήσεις, ευρίσκεται σε θέση ισοδύναμη προς δεσπόζουσα θέση, ήτοι σε θέση οικονομικής ισχύος που της επιτρέπει να συμπεριφέρεται, σε σημαντικό βαθμό, ανεξάρτητα από τους ανταγωνιστές, τους πελάτες και, τελικά, τους καταναλωτές. Ειδικότερα, οι εθνικές κανονιστικές αρχές, όταν εκτιμούν κατά πόσον δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις κατέχουν κοινή δεσπόζουσα θέση σε μια αγορά, ενεργούν σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, λαμβάνοντας ιδιαιτέρως υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την ανάλυση της αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά, τις οποίες δημοσιεύει η Επιτροπή σύμφωνα με το άρθρο 15. Τα κριτήρια που πρέπει να χρησιμοποιούνται για την εν λόγω εκτίμηση περιλαμβάνονται στο παράρτημα II.

3. Εάν μια επιχείρηση έχει σημαντική ισχύ σε μια συγκεκριμένη αγορά, είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι κατέχει σημαντική ισχύ και σε μια στενά συνδεδεμένη με

αυτήν αγορά, εάν οι δεσμοί μεταξύ των δύο αγορών είναι τέτοιοι ώστε να είναι δυνατή η εκμετάλλευση της ισχύος στη μία αγορά στο πλαίσιο της άλλης αγοράς, ενισχύοντας έτσι τη θέση ισχύος της επιχείρησης στην αγορά.

6.2.5.2 Άρθρο 15 - Διαδικασία καθορισμού της αγοράς

1. Μετά από δημόσια διαβούλευση και διαβούλευση με τις εθνικές κανονιστικές αρχές, η Επιτροπή εκδίδει σύσταση σχετικά με συναφείς αγορές προϊόντων και υπηρεσιών (στο εξής αποκαλούμενη «σύσταση»). Στη σύσταση προσδιορίζονται, σύμφωνα με το παράρτημα I, οι αγορές προϊόντων και υπηρεσιών στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών τα χαρακτηριστικά των οποίων είναι δυνατόν να αιτιολογούν την επιβολή των κανονιστικών υποχρεώσεων που ορίζονται στις ειδικές οδηγίες, με την επιφύλαξη των αγορών που, ενδεχομένως, προσδιορίζονται από το δίκαιο περί ανταγωνισμού, σε συγκεκριμένες περιπτώσεις. Η Επιτροπή καθορίζει τις αγορές σύμφωνα με τις αρχές του δικαίου περί ανταγωνισμού.

Η Επιτροπή επανεξετάζει τακτικά τη σύσταση.

2. Το αργότερο κατά τη ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας, η Επιτροπή δημοσιεύει κατευθυντήριες γραμμές για την ανάλυση της αγοράς και την εκτίμηση της σημαντικής ισχύος στην αγορά (στο εξής αποκαλούμενες «κατευθυντήριες γραμμές»), οι οποίες είναι σύμφωνες με τις αρχές του δικαίου περί ανταγωνισμού.

3. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές, λαμβάνοντας ιδιαιτέρως υπόψη τη σύσταση και τις κατευθυντήριες γραμμές, καθορίζουν τις σχετικές αγορές που αντιστοιχούν στις εθνικές συνθήκες, ιδίως τις σχετικές γεωγραφικές αγορές εντός της επικράτειάς τους, σύμφωνα με τις αρχές του δικαίου περί ανταγωνισμού. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές ακολουθούν τη διαδικασία των άρθρων 6 και 7, πριν να καθορίσουν αγορές διαφορετικές από εκείνες που ορίζονται στη σύσταση.

4. Μετά από διαβούλευση με τις εθνικές κανονιστικές αρχές, η Επιτροπή μπορεί, με τη διαδικασία του άρθρου 22 παράγραφος 3, να εκδώσει απόφαση, με την οποία καθορίζονται διακρατικές αγορές.

6.2.5.3 Άρθρο 16 - Διαδικασία ανάλυσης της αγοράς

1. Το ταχύτερο δυνατό μετά την έκδοση ή οιαδήποτε ενημέρωση της σύστασης, οι εθνικές κανονιστικές αρχές διεξάγουν ανάλυση των σχετικών αγορών, λαμβάνοντας ιδιαίτερος υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι η ανάλυση αυτή διεξάγεται, όπου απαιτείται, σε συνεργασία με τις εθνικές αρχές για τον ανταγωνισμό.

2. Όταν εθνική κανονιστική αρχή, δυνάμει των άρθρων 16, 17, 18 ή 19 της οδηγίας 2002/22/ΕΚ (οδηγία για την καθολική υπηρεσία), ή των άρθρων 7 ή 8 της οδηγίας 2002/19/ΕΚ (οδηγία για την πρόσβαση), πρέπει να καθορίσει εάν θα επιβληθούν, θα διατηρηθούν, θα τροποποιηθούν ή θα αρθούν υποχρεώσεις επιχειρήσεων, καθορίζει, με βάση την ανάλυση αγοράς, που αναφέρεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, κατά πόσον μια σχετική αγορά είναι όντως ανταγωνιστική.

3. Όταν μια εθνική κανονιστική αρχή συμπεραίνει ότι η αγορά είναι όντως ανταγωνιστική, δεν επιβάλλει ούτε διατηρεί καμία από τις ειδικές κανονιστικές υποχρεώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου. Σε περιπτώσεις όπου υφίστανται ήδη τομεακές κανονιστικές υποχρεώσεις, η αρχή αίρει τις υποχρεώσεις αυτές που έχουν επιβληθεί σε επιχειρήσεις στη σχετική αγορά. Τα μέρη που επηρεάζονται από την άρση των υποχρεώσεων, ειδοποιούνται εγκαίρως.

4. Εφόσον εθνική κανονιστική αρχή διαπιστώσει ότι μια συγκεκριμένη αγορά δεν είναι όντως ανταγωνιστική, εντοπίζει επιχειρήσεις με σημαντική ισχύ στην εν λόγω αγορά σύμφωνα με το άρθρο 14 και επιβάλλει τις ενδεδειγμένες ειδικές κανονιστικές υποχρεώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου ή διατηρεί ή τροποποιεί τις εν λόγω υποχρεώσεις, εφόσον αυτές υφίστανται ήδη.

5. Στην περίπτωση των διακρατικών αγορών που καθορίζονται στην απόφαση, η οποία αναφέρεται στο άρθρο 15 παράγραφος 4, οι αφορώμενες εθνικές κανονιστικές αρχές πραγματοποιούν από κοινού την ανάλυση αγοράς, λαμβάνοντας ιδιαίτερος υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές και αποφασίζουν μετά από συνεννόηση για την τυχόν επιβολή, διατήρηση, τροποποίηση ή άρση των κανονιστικών υποχρεώσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

6. Τα μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 3, 4, και 5 του παρόντος άρθρου, υπόκεινται στη διαδικασία των άρθρων 6 και 7.

6.2.5.4 Άρθρο 17 - Τυποποίηση

1. Η Επιτροπή, ενεργώντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 22 παράγραφος 2, καταρτίζει και δημοσιεύει, στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, κατάλογο προτύπων ή/και προδιαγραφών που χρησιμεύει ως βάση για την ενθάρρυνση της εναρμονισμένης παροχής δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφών ευκολιών και υπηρεσιών. Οσάκις χρειάζεται, η Επιτροπή δύναται, ενεργώντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 22 παράγραφος 2, και κατόπιν διαβούλευσης με την επιτροπή που θεσπίζεται με την οδηγία 98/34/ΕΚ, να ζητάει την εκπόνηση προτύπων από τους Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς Τυποποίησης (Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN), Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ηλεκτροτεχνικής Τυποποίησης (CENELEC) και Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Τυποποίησης των Τηλεπικοινωνιών (ETSI)).

2. Τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν τη χρήση των προτύπων ή/και προδιαγραφών που αναφέρονται στην παράγραφο 1, για την παροχή υπηρεσιών, τεχνικών διεπαφών ή/και λειτουργιών δικτύων, στο βαθμό που αυτό είναι απολύτως απαραίτητο για την εξασφάλιση της διαλειτουργικότητας των υπηρεσιών και για τη βελτίωση της ελευθερίας επιλογής του χρήστη. Εφόσον πρότυπα ή/και προδιαγραφές δεν έχουν δημοσιευθεί σύμφωνα με την παράγραφο 1, τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν την εφαρμογή των προτύπων και/ή προδιαγραφών που θεσπίζονται από τους Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς Τυποποίησης. Ελλείψει τέτοιων προτύπων ή/και προδιαγραφών, τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν την εφαρμογή διεθνών προτύπων ή συστάσεων που εγκρίνονται από τη Διεθνή Ένωση Τηλεπικοινωνιών (ITU), τον Διεθνή Οργανισμό Τυποποίησης (ISO) ή τη Διεθνή Ηλεκτροτεχνική Επιτροπή (IEC). Εφόσον υφίστανται διεθνή πρότυπα, τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν τους Ευρωπαϊκούς Οργανισμούς Τυποποίησης να χρησιμοποιούν τα εν λόγω πρότυπα ή τα σχετικά στοιχεία τους, ως βάση για τα πρότυπα που καταρτίζουν, εκτός εάν τα διεθνή πρότυπα ή τα σχετικά τους στοιχεία είναι αναποτελεσματικά.

3. Εάν η εφαρμογή των προτύπων ή/και προδιαγραφών που αναφέρονται στην παράγραφο 1, δεν είναι ορθή και, συνεπώς, δεν είναι δυνατόν να εξασφαλισθεί η διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη, η εφαρμογή

των προτύπων ή/και προδιαγραφών αυτών μπορεί να καθίσταται υποχρεωτική, σύμφωνα με την παράγραφο 4, στο βαθμό που αυτό είναι απολύτως απαραίτητο για την εξασφάλιση της εν λόγω διαλειτουργικότητας και για τη βελτίωση της ελευθερίας επιλογής του χρήστη.

4. Εάν η Επιτροπή προτίθεται να καταστήσει υποχρεωτική την εφαρμογή ορισμένων προτύπων ή/και προδιαγραφών, δημοσιεύει ανακοίνωση στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και καλεί όλους τους ενδιαφερόμενους να υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους. Η Επιτροπή, ενεργώντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 22 παράγραφος 3, καθιστά υποχρεωτική την εφαρμογή των σχετικών προτύπων, αναφέροντάς τα ως υποχρεωτικά πρότυπα στον κατάλογο προτύπων ή/και προδιαγραφών που δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

5. Εάν η Επιτροπή κρίνει ότι τα πρότυπα ή/και οι προδιαγραφές που αναφέρονται στην παράγραφο 1, δεν συμβάλλουν πλέον στην παροχή εναρμονισμένων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή ότι δεν ανταποκρίνονται πλέον στις ανάγκες των καταναλωτών ή ότι παρεμποδίζουν την τεχνολογική εξέλιξη, τα αποσύρει από τον κατάλογο των προτύπων ή/και των προδιαγραφών που αναφέρεται στην παράγραφο 1, ενεργώντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 22 παράγραφος 2.

6. Όταν η Επιτροπή κρίνει ότι τα πρότυπα ή/και προδιαγραφές που αναφέρονται στην παράγραφο 4, δεν συμβάλλουν πλέον στην παροχή εναρμονισμένων υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή ότι δεν ανταποκρίνονται πλέον στις ανάγκες των καταναλωτών ή ότι παρεμποδίζουν την τεχνολογική εξέλιξη, τα αποσύρει από τον κατάλογο των προτύπων ή/και προδιαγραφών που αναφέρεται στην παράγραφο 1, ενεργώντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 22 παράγραφος 3.

7. Το παρόν άρθρο δεν ισχύει για καμία από τις στοιχειώδεις απαιτήσεις, τις προδιαγραφές διεπαφής ή τα εναρμονισμένα πρότυπα, στα οποία εφαρμόζονται οι διατάξεις της οδηγίας 1999/5/ΕΚ.

6.2.5.5 Άρθρο 18 - Διαλειτουργικότητα των υπηρεσιών αλληλεπιδραστικής ψηφιακής τηλεόρασης

1. Προκειμένου να διασφαλίζονται η ελεύθερη ροή πληροφοριών, ο πλουραλισμός των μέσων και η πολιτιστική ποικιλότητα, τα κράτη μέλη πρέπει να ενθαρρύνουν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 17 παράγραφος 2:

α) τους φορείς παροχής αμφίδρομων υπηρεσιών ψηφιακής τηλεόρασης που εκπέμπονται στις νέες ψηφιακές πλατφόρμες αμφίδρομης τηλεόρασης για διανομή στην Κοινότητα, ανεξαρτήτως τρόπου εκπομπής, να χρησιμοποιούν ανοικτή ARI•

β) τους φορείς παροχής κάθε προηγμένου ψηφιακού τηλεοπτικού εξοπλισμού που έχει αναπτυχθεί για τη λήψη αμφίδρομων υπηρεσιών ψηφιακής τηλεόρασης που εκπέμπονται στις νέες ψηφιακές πλατφόρμες αλληλεπιδραστικής τηλεόρασης, να τηρούν ανοικτή ARI σύμφωνα με τις ελάχιστες απαιτήσεις των σχετικών προτύπων ή προδιαγραφών.

2. Υπό την επιφύλαξη του άρθρου 5 παράγραφος 1 στοιχείο β) της οδηγίας 2002/19/EK (οδηγία για την πρόσβαση), τα κράτη μέλη ενθαρρύνουν τους ιδιοκτήτες των API να διαθέτουν υπό δίκαιους, λογικούς και αμερόληπτους όρους, έναντι κατάλληλης αποζημίωσης, όλες τις απαιτούμενες πληροφορίες που επιτρέπουν στους φορείς παροχής αμφίδρομων υπηρεσιών ψηφιακής τηλεόρασης την παροχή όλων των υπηρεσιών που υποστηρίζονται από την ARI κατά τρόπο πλήρως λειτουργικό.

3. Εντός ενός έτους από την ημερομηνία εφαρμογής που αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο, η Επιτροπή εξετάζει τις επιπτώσεις του παρόντος άρθρου. Εάν σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη δεν έχουν επιτευχθεί η διαλειτουργικότητα και η ελευθερία επιλογής του χρήστη, η Επιτροπή μπορεί να αναλαμβάνει δράση σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 17 παράγραφοι 3 και 4.

6.2.5.6 Άρθρο 19 - Διαδικασίες εναρμόνισης

1. Στις περιπτώσεις που η Επιτροπή, ενεργώντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 22 παράγραφος 2, εκδίδει συστάσεις προς τα κράτη μέλη σχετικά με την εναρμόνιση της εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας οδηγίας και των ειδικών οδηγιών για να επισπευσθεί η επίτευξη των στόχων του άρθρου 8, τα κράτη μέλη

εξασφαλίζουν ότι οι εθνικές κανονιστικές αρχές λαμβάνουν ιδιαίτερος υπόψη τις εν λόγω συστάσεις κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους. Εφόσον μια εθνική κανονιστική αρχή επιλέγει να μην ακολουθήσει μία σύσταση, ενημερώνει σχετικά την Επιτροπή, αιτιολογώντας τη θέση της.

2. Εφόσον η Επιτροπή διαπιστώνει ότι αποκλίνουσες ρυθμίσεις, σε εθνικό επίπεδο, οι οποίες αποσκοπούν στην εφαρμογή του άρθρου 10 παράγραφος 4, συνιστούν φραγμό για την ενιαία αγορά, τότε η Επιτροπή μπορεί, ενεργώντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 22 παράγραφος 3, να λαμβάνει τα δέοντα τεχνικά μέτρα εφαρμογής.

6.2.5.7 Άρθρο 20 - Επίλυση διαφοράς μεταξύ επιχειρήσεων

1. Σε περίπτωση διαφοράς που προκύπτει σε σχέση με υποχρεώσεις που απορρέουν από την παρούσα οδηγία ή τις ειδικές οδηγίες μεταξύ επιχειρήσεων παροχής δικτύων ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών σε ένα κράτος μέλος, η ενδιαφερόμενη εθνική κανονιστική αρχή εκδίδει, κατόπιν αιτήματος ενός εκ των μερών και υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 2, δεσμευτική απόφαση για την επίλυση της διαφοράς, το ταχύτερο δυνατό, και, πάντως, εντός τεσσάρων μηνών, εκτός από εξαιρετικές περιπτώσεις. Το αφορώμενο κράτος μέλος απαιτεί την πλήρη συνεργασία όλων των μερών με την εθνική κανονιστική αρχή.

2. Τα κράτη μέλη δύνανται να προβλέπουν ότι οι εθνικές κανονιστικές αρχές μπορούν να αρνούνται την επίλυση διαφοράς με δεσμευτική απόφαση, εάν υπάρχουν άλλοι μηχανισμοί, συμπεριλαμβανομένης της διαμεσολάβησης, οι οποίοι θα μπορούσαν να συμβάλλουν καλύτερα στην έγκαιρη επίλυση της διαφοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7. Τα μέρη ενημερώνονται σχετικά αμελλητί από την εθνική κανονιστική αρχή. Εάν η διαφορά δεν έχει επιλυθεί μετά την πάροδο τεσσάρων μηνών και το μέρος το οποίο επιζητεί την επανόρθωση δεν την έχει φέρει ενώπιον δικαστηρίου, η εθνική κανονιστική αρχή εκδίδει, κατόπιν αιτήματος ενός των μερών, δεσμευτική απόφαση για τη επίλυση της διαφοράς, το συντομότερο δυνατό, και, εν πάση περιπτώσει, εντός τεσσάρων μηνών.

3. Κατά την επίλυση μιας διαφοράς, η εθνική κανονιστική αρχή λαμβάνει αποφάσεις που αποσκοπούν στην επίτευξη των στόχων τους οποίους θέτει το άρθρο 8. Οι υποχρεώσεις που μπορεί να επιβάλει η εθνική κανονιστική αρχή σε μια επιχείρηση,

στο πλαίσιο της επίλυσης διαφοράς, πρέπει να τηρούν τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας ή των ειδικών οδηγιών.

4. Η απόφαση της εθνικής κανονιστικής αρχής δημοσιοποιείται, τηρουμένων των απαιτήσεων περί επιχειρηματικού απορρήτου. Στα ενδιαφερόμενα μέρη, παρέχεται πλήρης έκθεση των λόγων επί των οποίων βασίζεται.

5. Η διαδικασία που αναφέρεται στις παραγράφους 1, 3 και 4 δεν στερεί από κανένα μέρος τη δυνατότητα να ασκήσει αγωγή ενώπιον των δικαστηρίων.

6.2.5.8 Άρθρο 21 - Επίλυση διασυνοριακής διαφοράς

1. Στην περίπτωση διασυνοριακής διαφοράς που προκύπτει δυνάμει της παρούσας οδηγίας ή των ειδικών οδηγιών μεταξύ μερών σε διαφορετικά κράτη μέλη, αν η διαφορά αυτή εμπίπτει στην αρμοδιότητα εθνικών κανονιστικών αρχών δύο τουλάχιστον κρατών μελών, εφαρμόζεται η διαδικασία των παραγράφων 2, 3 και 4.

2. Κάθε μέρος μπορεί να παραπέμψει τη διαφορά στις ενδιαφερόμενες εθνικές κανονιστικές αρχές. Οι εθνικές κανονιστικές αρχές συντονίζουν τις προσπάθειές τους για την επίλυση της διαφοράς, σύμφωνα με τους στόχους τους οποίους θέτει το άρθρο 8. Οι υποχρεώσεις που μπορεί να επιβάλει η εθνική κανονιστική αρχή σε μια επιχείρηση, στο πλαίσιο της επίλυσης διαφοράς, πρέπει να τηρούν τις διατάξεις της παρούσας οδηγίας ή των ειδικών οδηγιών.

3. Τα κράτη μέλη δύνανται να προβλέπουν ότι οι εθνικές κανονιστικές αρχές μπορούν να αρνούνται από κοινού την επίλυση διαφοράς, εάν υπάρχουν άλλοι μηχανισμοί, συμπεριλαμβανομένης της διαμεσολάβησης, οι οποίοι θα μπορούσαν να συμβάλλουν καλύτερα στην έγκαιρη επίλυση της διαφοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8. Τα μέρη ενημερώνονται σχετικά, αμελλητί. Εάν η διαφορά δεν έχει επιλυθεί μετά την πάροδο τεσσάρων μηνών και το μέρος το οποίο επιζητεί την επανόρθωση δεν την έχει φέρει ενώπιον δικαστηρίου, οι εθνικές κανονιστικές αρχές, κατόπιν αιτήματος ενός εκ των μερών, συντονίζουν τις προσπάθειές τους προκειμένου να επιτύχουν την επίλυση της διαφοράς, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8.

4. Η διαδικασία που αναφέρεται στην παράγραφο 2 δεν στερεί από κανένα μέρος τη δυνατότητα να ασκήσει αγωγή ενώπιον των δικαστηρίων.

6.2.5.9 Άρθρο 22 - Επιτροπή

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή («επιτροπή επικοινωνιών»).
2. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζονται τα άρθρα 3 και 7 της απόφασης 1999/468/ΕΚ, τηρουμένου του άρθρου 8 της εν λόγω απόφασης.
3. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζονται τα άρθρα 5 και 7 της απόφασης 1999/468/ΕΚ, τηρουμένου του άρθρου 8 της εν λόγω απόφασης. Η προθεσμία που προβλέπεται στο άρθρο 5 παράγραφος 6 της απόφασης 1999/468/ΕΚ, ορίζεται σε τρεις μήνες.
4. Η επιτροπή θεσπίζει τον εσωτερικό της κανονισμό.

6.2.5.10 Άρθρο 23 - Ανταλλαγή πληροφοριών

1. Η Επιτροπή παρέχει όλες τις σχετικές πληροφορίες στην επιτροπή επικοινωνιών σχετικά με το αποτέλεσμα των τακτικών διαβουλεύσεων με τους αντιπροσώπους των φορέων εκμετάλλευσης δικτύων, των φορέων παροχής υπηρεσιών, των χρηστών, των καταναλωτών, των κατασκευαστών, και των συνδικαλιστικών οργανώσεων, καθώς και των τρίτων χωρών και των διεθνών οργανισμών.
2. Η επιτροπή επικοινωνιών, λαμβάνοντας υπόψη την πολιτική της Κοινότητας στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, ενθαρρύνει την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των κρατών μελών και μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής σχετικά με την κατάσταση και την εξέλιξη των κανονιστικών ενεργειών στον τομέα των δικτύων και των υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών.

6.2.5.11 Άρθρο 24 - Δημοσίευση πληροφοριών

1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι οι επικαιροποιημένες πληροφορίες που αφορούν την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας και των ειδικών οδηγιών, δημοσιοποιούνται με τρόπο που εγγυάται την εύκολη πρόσβαση όλων των ενδιαφερομένων μερών στις εν λόγω πληροφορίες. Δημοσιεύουν ανακοίνωση στην εθνική επίσημη εφημερίδα τους, όπου αναφέρεται ο τρόπος και ο τόπος δημοσίευσης των πληροφοριών αυτών. Η πρώτη σχετική ανακοίνωση δημοσιεύεται πριν από την ημερομηνία εφαρμογής που αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο και, στη συνέχεια,

δημοσιεύεται ανακοίνωση, κάθε φορά που μεταβάλλονται οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται σε αυτήν.

2. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή αντίγραφο όλων αυτών των ανακοινώσεων κατά τη δημοσίευσή τους. Η Επιτροπή διαβιβάζει τις πληροφορίες, στην επιτροπή επικοινωνιών, ανάλογα με την περίπτωση.

6.2.5.12 Άρθρο 25 - Διαδικασίες επανεξέτασης

1. Η Επιτροπή προβαίνει σε περιοδική επανεξέταση της λειτουργίας της παρούσας οδηγίας και υποβάλλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, την πρώτη φορά το αργότερο τρία έτη μετά την ημερομηνία εφαρμογής, η οποία αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο. Για το σκοπό αυτό, η Επιτροπή μπορεί να ζητά πληροφορίες από τα κράτη μέλη, οι οποίες παρέχονται χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

6.2.6 Τελικές διατάξεις

6.2.6.1 Άρθρο 26 – Κατάργηση

Οι ακόλουθες οδηγίες και αποφάσεις καταργούνται από την ημερομηνία εφαρμογής που αναφέρεται στο άρθρο 28 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο:

- Οδηγία 90/387/ΕΟΚ,
- Απόφαση 91/396/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Ιουλίου 1991, για τη δημιουργία ενός ενιαίου ευρωπαϊκού αριθμού κλήσης έκτακτης ανάγκης 21,
- Οδηγία 92/44/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 1992, σχετικά με την εφαρμογή της παροχής ανοικτού δικτύου στις μισθωμένες γραμμές 22,
- Απόφαση 92/264/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 1992, περί θεσπίσεως κοινού προθέματος πρόσβασης στο διεθνές τηλεφωνικό δίκτυο στην Κοινότητα 23,
- Οδηγία 95/47/ΕΚ,
- Οδηγία 97/13/ΕΚ,
- Οδηγία 97/33/ΕΚ,
- Οδηγία 98/10/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 1998, για την εφαρμογή της παροχής ανοικτού δικτύου (ΟΝΠ)

στη φωνητική τηλεφωνία και για την καθολική υπηρεσία για τις τηλεπικοινωνίες σε ανταγωνιστικό περιβάλλον 24.

6.2.6.2 Άρθρο 27 - Μεταβατικά μέτρα

Τα κράτη μέλη διατηρούν όλες τις υποχρεώσεις δυνάμει του εθνικού τους δικαίου που αναφέρονται στο άρθρο 7 της οδηγίας 2002/19/ΕΚ (οδηγία για την πρόσβαση) και στο άρθρο 16 της οδηγίας 2002/22/ΕΚ (οδηγία για την καθολική υπηρεσία), μέχρις ότου η εθνική κανονιστική αρχή καθορίσει αυτές τις υποχρεώσεις, σύμφωνα με το άρθρο 16 της παρούσας οδηγίας. Οι φορείς εκμετάλλευσης σταθερών δημόσιων τηλεφωνικών δικτύων, οι οποίοι έχουν οριστεί από την εθνική κανονιστική τους αρχή ως έχοντες σημαντική ισχύ στην αγορά παροχής σταθερών δημόσιων τηλεφωνικών δικτύων και υπηρεσιών, βάσει του παραρτήματος I, μέρος 1 της οδηγίας 97/33/ΕΚ ή της οδηγίας 98/10/ΕΚ, εξακολουθούν να θεωρούνται ως «κοινοποιημένοι φορείς εκμετάλλευσης», για τους σκοπούς του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2887/2000, μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας ανάλυσης της αγοράς που αναφέρεται στο άρθρο 16. Στη συνέχεια, παύουν να θεωρούνται ως «κοινοποιημένοι φορείς εκμετάλλευσης», για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού.

6.2.6.3 Άρθρο 28 - Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν και δημοσιεύουν τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο στις 24 Ιουλίου 2003. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά. Τα κράτη μέλη εφαρμόζουν τις διατάξεις αυτές από τις 25 Ιουλίου 2003.
2. Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από παρόμοια αναφορά κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Οι λεπτομερείς διατάξεις για την αναφορά αυτή καθορίζονται από τα κράτη μέλη.
3. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων εσωτερικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία καθώς και οιασδήποτε μεταγενέστερης τροποποίησης των διατάξεων αυτών.

6.2.6.4 Άρθρο 29 - Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής της στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

6.2.6.5 Άρθρο 30 - Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

6.2.7 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - Κατάλογος αγορών που θα συμπεριληφθεί στην αρχική σύσταση της Επιτροπής σχετικά με συναφείς αγορές προϊόντων και υπηρεσιών που αναφέρεται στο άρθρο 15

1. Αγορές που αναφέρονται στην οδηγία 2002/22/ΕΚ (οδηγία για την καθολική υπηρεσία). Άρθρο 16 — Αγορές που ορίζονται βάσει του προηγούμενου κανονιστικού πλαισίου και στις οποίες οι υποχρεώσεις θα πρέπει να επανεξεταστούν. Παροχή σύνδεσης και χρήση των δημόσιων τηλεφωνικών δικτύων σε σταθερές θέσεις. Παροχή μισθωμένων γραμμών σε τελικούς χρήστες.

2. Αγορές που αναφέρονται στην οδηγία 2002/19/ΕΚ (οδηγία για την πρόσβαση).

Άρθρο 7 — Αγορές που ορίζονται βάσει του προηγούμενου κανονιστικού πλαισίου και στις οποίες οι υποχρεώσεις θα πρέπει να επανεξεταστούν.

Διασύνδεση (οδηγία 97/33/ΕΚ)

Προέλευση κλήσης στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο

Απόληξη κλήσης στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο

Υπηρεσίες διαβίβασης στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο Προέλευση κλήσης σε δημόσια κινητά τηλεφωνικά δίκτυα

Απόληξη κλήσης σε δημόσιο κινητό τηλεφωνικό δίκτυο

Διασύνδεση μισθωμένων γραμμών (διασύνδεση τμημάτων κυκλωμάτων)

Δικτυακή πρόσβαση και ειδική δικτυακή πρόσβαση (οδηγία 97/33/ΕΚ, οδηγία 98/10/ΕΚ) Πρόσβαση στο σταθερό δημόσιο τηλεφωνικό δίκτυο, συμπεριλαμβανομένης της αποδεσμοποίησης του τοπικού βρόχου

Πρόσβαση σε δημόσια κινητά τηλεφωνικά δίκτυα, συμπεριλαμβανομένης της επιλογής του φορέα

Χονδρική παροχή μισθωμένων γραμμών (οδηγία 92/44/ΕΟΚ)

Χονδρική παροχή μισθωμένων γραμμών σε άλλους προμηθευτές δικτύων και υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών

3. Αγορές που αναφέρονται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2887/2000 Υπηρεσίες που παρέχονται μέσω αδεσμοποίητων βρόχων (στρεπτό ζεύγος μεταλλικών αγωγών)

4. Πρόσθετες αγορές

Η εθνική αγορά για διεθνείς υπηρεσίες περιαγωγής σε δημόσια δίκτυα κινητής τηλεφωνίας.

6.2.8 ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II - Κριτήρια προς χρήση από τις εθνικές κανονιστικές αρχές κατά την εκτίμηση της κοινής δεσπόζουσας θέσης, σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 2 δεύτερο εδάφιο

Δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις θεωρούνται ως ευρισκόμενες σε κοινή δεσπόζουσα θέση, κατά την έννοια του άρθρου 14, εάν, ακόμη και αν δεν υπάρχουν διαρθρωτικοί ή άλλοι δεσμοί μεταξύ τους, λειτουργούν σε μια αγορά, η δομή της οποίας θεωρείται ότι προσφέρεται για συντονισμένες ενέργειες. Με την επιφύλαξη της νομολογίας του Δικαστηρίου σχετικά με την κοινή δεσπόζουσα θέση, εκτιμάται ότι συντρέχει τέτοια περίπτωση, εάν η αγορά πληροί ορισμένα κατάλληλα χαρακτηριστικά, ιδίως όσον αφορά τη συγκέντρωση της αγοράς, τη διαφάνεια και οιοδήποτε άλλο από τα χαρακτηριστικά που αναφέρονται κατωτέρω:

- ώριμη αγορά
- στασιμότητα ή μικρή αύξηση της ζήτησης
- χαμηλή ελαστικότητα ζήτησης
- ομοιογενές προϊόν
- παρόμοιες δομές κόστους
- παρόμοια μερίδια αγοράς
- έλλειψη τεχνικής καινοτομίας, ώριμη τεχνολογία
- απουσία πλεονάζοντος δυναμικού
- υψηλοί φραγμοί στην είσοδο
- έλλειψη αντισταθμιστικής αγοραστικής ισχύος
- έλλειψη δυναμικού ανταγωνισμού

- διάφορα είδη άτυπων ή άλλων δεσμών μεταξύ των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων
- ανταποδοτικοί μηχανισμοί
- έλλειψη ή περιορισμένο πεδίο ανταγωνισμού ως προς τις τιμές

Ο ανωτέρω κατάλογος δεν είναι εξαντλητικός και τα κριτήρια δεν είναι σωρευτικά. Ο κατάλογος προτίθεται μάλλον να παρουσιάσει απλώς τα είδη αποδεικτικών στοιχείων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη στήριξη των ισχυρισμών περί ύπαρξης κοινής δεσπόζουσας θέσης. [76]

6.3 Συμπεράσματα

Όπως φαίνεται από τους παραπάνω νόμους που μελετήθηκαν, η Ευρωπαϊκή νομοθεσία όχι απλά επιτρέπει τη δημιουργία της προαναφερθείσας πλατφόρμας αλλά υποχρεώνει τα κράτη – μέλη να είναι σε θέση να παρέχουν τις όποιες δημόσιες υπηρεσίες με ηλεκτρονικό τρόπο και οι διάφοροι κρατικοί μηχανισμοί να είναι σε θέση να διαλειτουργούν.

Συνεπώς, το εγχείρημα της δημιουργίας μίας συνεργατικής πλατφόρμας η οποία θα αποσκοπεί στην παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών στις επιχειρήσεις φαίνεται να είναι εφικτό.

7. Συμπεράσματα

7.1 Οι ανάγκες των ΜΜΕ

Από την εκτενή μελέτη που έγινε στο κεφάλαιο 3 για τις ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων προκύπτει πως, θα χρειαστούν αρκετές αλλαγές στις μεθόδους που ακολουθούνται για τις διεργασίες τους σε σχέση με την παρούσα κατάσταση.

Από τη σύγκριση που έγινε μεταξύ της σημερινής κατάστασης, ενός πιθανού πρωτοκόλλου διαλειτουργικότητας αλλά και της ανάπτυξης κάποιας πλατφόρμας συνεργασίας που θα παρέχει ηλεκτρονικές υπηρεσίες στο σύνολο των ελληνικών επιχειρήσεων, προέκυψε πως η τρίτη λύση είναι πιο συμφέρουσα.

Για το σκοπό αυτό ακολούθησε μία ανάλυση τεχνολογικού επιπέδου στο σύγχρονο λογισμικό σαν υπηρεσία, τα συμπεράσματα της οποίας ακολουθούν στην παρακάτω ενότητα.

7.2 Τα τεχνολογικά συμπεράσματα

Από τη μελέτη των κεφαλαίων 2 και 4 προκύπτουν κάποια πολύ ενδιαφέροντα αποτελέσματα για τη δημιουργία μίας συνεργατικής πλατφόρμας η οποία θα έχει στόχο την απλουστευμένη παροχή υπηρεσιών στις επιχειρήσεις με τρόπο SaaS.

Πιο συγκεκριμένα, από τη μελέτη των έργων που έχουν πρόσφατα ολοκληρωθεί είτε ακόμη τρέχουν στην Ευρώπη και αφορούν την επιχειρησιακή διαλειτουργικότητα προκύπτει πως αυτό τον καιρό φαίνεται να υπάρχει μία μεγάλη δραστηριότητα στην έρευνα για την απλούστευση των επιχειρησιακών διαδικασιών. Παρατηρείται εύκολα πως η τάση της Ευρώπης είναι η δημιουργία κάποιας πλατφόρμας η οποία θα βασίζεται σε νέου τύπου αρχιτεκτονικές και θα έχει τη δυνατότητα να παρέχει διαλειτουργικότητα στα επιμέρους τμήματα κάθε ΜΜΕ αλλά και θα μπορεί να διευκολύνει την επικοινωνία μεταξύ των ΜΜΕ και τους φορείς Δημόσιας Διοίκησης. Προκειμένου να είμαστε σε θέση να δούμε αν μία τέτοια πλατφόρμα θα μπορούσε τεχνολογικά να δημιουργηθεί, στο κεφάλαιο 4 μελετήθηκαν όλες οι υπάρχουσες τεχνολογίες στο χώρο αυτό.

Τελικά προκύπτει πως κάτι τέτοιο θα ήταν εφικτό δημιουργώντας μία συνεργατική πλατφόρμα η οποία θα περιέχει μεμονομένες υπηρεσίες στις επιχειρήσεις στοχευμένες στις ανάγκες τους. Οι υπηρεσίες αυτές θα προσφέρονται ως λογισμικό

και οι επιχειρήσεις θα μπορούν να τις αγοράζουν και να τις χρησιμοποιούν μεμονομένα ή και ταυτόχρονα.

Εφόσον τεχνολογικά φαίνεται να είναι εφικτή η δημιουργία μίας τέτοιας πλατφόρμας, η μελέτη συνεχίστηκε και σε νομικό επίπεδο. Τα συμπεράσματα της μελέτης αυτής παρατίθενται στο κεφάλαιο 7.3.

7.3 Συμπεράσματα από τη διερεύνηση του κανονιστικού πλαισίου σε Ελλάδα και ΕΕ

Προκειμένου να δούμε αν είναι εφικτή η δημιουργία της πλατφόρμας, την οποία αναφέραμε παραπάνω, διερευνήθηκε το υποκείμενο Κανονιστικό Πλαίσιο στην Ελλάδα (κεφάλαιο 5) και στην Ευρώπη (Κεφάλαιο 6). Για το λόγο αυτό μελετήθηκαν οι παρακάτω νόμοι, προεδρικά διατάγματα και κοινοτικές οδηγίες:

- Νόμος 2672/1998 Άρθρο 14: Διακίνηση εγγράφων με ηλεκτρονικά μέσα (τηλεομοιοτυπία – ηλεκτρονικό ταχυδρομείο)
- Νόμος 3979/2011: Για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και λοιπές διατάξεις
- Προεδρικό Διάταγμα 150/2001: Προσαρμογή στην Οδηγία 99/93/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με το κοινοτικό πλαίσιο για ηλεκτρονικές υπογραφές
- Προεδρικό Διάταγμα 39/2001: Καθιέρωση μιας διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών και των κανόνων σχετικά με τις υπηρεσίες της κοινωνίας των πληροφοριών σε συμμόρφωση προς τις Οδηγίες 98/34/ΕΚ και 98/48/ΕΚ
- Οδηγία 2002/19/ΕΚ: σχετικά με την πρόσβαση σε δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και συναφείς ευκολίες, καθώς και με τη διασύνδεσή τους (οδηγία για την πρόσβαση)
- Οδηγία 2002/21 σχετικά με κοινό κανονιστικό πλαίσιο για δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών

Συμπερασματικά, προκύπτει πως επιτρέπεται η ηλεκτρονική διακίνηση πολλών εγγράφων όπως Γνωμοδοτήσεις, Ερωτήματα, Αιτήσεις, Απαντήσεις, Εγκυκλίους, Οδηγίες, Εκθέσεις, Μελέτες, Πρακτικά, Στατιστικά στοιχεία, Υπηρεσιακά σημειώματα, Έγγραφοι εισηγήσεις αλλά φυσικά εξαιρούνται τα απόρρητα έγγραφα και τα έγγραφα με ευαίσθητα δεδομένα. Πολύ σημαντικό είναι πως από την ψήφιση του Ν.3979/2011 επιτρέπονται οι ηλεκτρονικές πληρωμές και πως παρόλο που απαγορεύεται η ηλεκτρονική διακίνηση δικαιολογητικών συμμετοχής σε διαδικασίες πρόσληψης, αυτό αναιρείται όταν ορίζεται διαφορετικά από την προκήρυξη.

Ακόμη είναι πολύ σημαντικό να τονιστεί πως ο νόμος 3979/2011 έφερε πολλές αλλαγές τόσο στους πολίτες και τις επιχειρήσεις όσο και στους Δημόσιους Φορείς.

Ενθαρρύνεται ο εκ νέου σχεδιασμός όλων των κρατικών υπηρεσιών ώστε να γίνεται η παροχή υπηρεσιών με ηλεκτρονικό τρόπο με στόχο τη μείωση της γραφειοκρατίας. Τέλος, η ελληνική νομοθεσία θέτει την ηλεκτρονική υπογραφή ως ομότιμη της ιδιόχειρης.

Όσο αφορά στις κοινοτικές οδηγίες που μελετήθηκαν, φαίνεται πως όχι απλά καλύπτεται πλήρως νομικά η δημιουργία της πλατφόρμας που αναφέρεται παραπάνω αλλά φαίνεται να γίνεται υποχρεωτική η διαλειτουργικότητά της όταν πρόκειται να προσφέρει υπηρεσίες από Δημόσιους Φορείς.

7.4 Μελλοντική Έρευνα

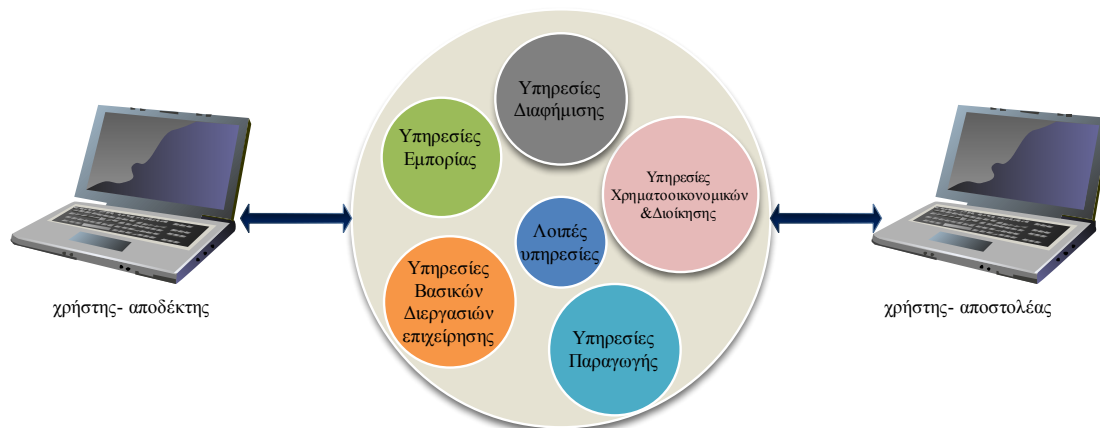
Εφόσον έγινε η νομική και η τεχνολογική ανάλυση και γνωρίζουμε πως είναι εφικτή η δημιουργία μίας συνεργατικής πλατφόρμας η οποία θα είναι σε θέση να προσφέρει ηλεκτρονικά υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις το πρώτο βήμα που θα πρέπει να γίνει είναι ο σχεδιασμός της σύμφωνα με τις ανάγκες που φαίνεται να έχουν οι επιχειρήσεις.

Ένα πολύ σημαντικό σημείο της παραπάνω παραδοχής, είναι η απόφαση για το αν η έρευνα θα πρέπει να γίνει από κάποιο Πανεπιστήμιο, Δημόσιο Φορέα ή επιχείρηση. Η μέχρι τώρα εμπειρία δείχνει πως μόνο τα έργα που αναλαμβάνουν οι επιχειρήσεις έχουν σταθερή πορεία και χρησιμοποιούνται, γιατί στην Ελλάδα του 2012 το κράτος δεν είναι σε θέση να χρηματοδοτήσει τέτοιου είδους έρευνες και πόσο μάλλον μετά την ολοκλήρωση της έρευνας να χρηματοδοτεί την διαφήμιση και την προώθησή της στους άμεσα ενδιαφερόμενους.

Έτσι τελικά καταλήγουμε πως καλό θα ήταν να χρησιμοποιηθεί η παρούσα έρευνα σε κάποιο έργο που θα συγχρηματοδοτείται και από επιχειρήσεις, και στόχο του θα έχει να σχεδιαστεί και να υλοποιηθεί μία πλατφόρμα συνεργασίας η οποία θα παρέχει υπηρεσίες σε επιχειρήσεις οι οποίες θα προσφέρονται είτε από άλλες επιχειρήσεις είτε από Δημόσιους Φορείς ανάλογα με τις ανάγκες.

Φυσικά για το σχεδιασμό και την υλοποίηση της πλατφόρμας θα πρέπει να δοθεί έμφαση στις ανάγκες των επιχειρήσεων χωρίς όμως να ξεχνάμε τους τεχνολογικούς και νομικούς περιορισμούς.

Τελικά η πλατφόρμα θα έχει τη μορφή που φαίνεται στο παρακάτω σχήμα:

Εικόνα 7.4.

Όπως φαίνεται και στην εικόνα 7.4.1 ο χρήστης θα μπορεί να επιλέγει όποια υπηρεσία χρειάζεται και η αρμόδια υπηρεσία/επιχείρηση θα του την παρέχει μέσω της πλατφόρμας.

8. Βιβλιογραφία-Πηγές

1. http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/sme-definition/index_en.htm
2. http://pforumgr.eommex.gr/eommex/153_ELL_HTML.aspx
3. http://pforumgr.eommex.gr/eommex/154_ELL_HTML.aspx
4. <http://dublincore.org/documents/dcmi-terms/>
5. <http://www.opengov.gr/minreform/?p=128>
6. <http://www.e-gif.gov.gr/portal/page/portal/egif/history/object>
7. http://www.middle-earth.gr/xgeorgio/software/xgeorgio_genesis_wp1.pdf
8. <http://www.fusionweb.org/FUSION/home.asp>
9. <http://www.interop-vlab.eu/>
10. <http://www.access-ict.com/site/about#What is ACCESS-ICT?>
11. <http://www.fines-cluster.eu/fines/jm/FInES-Private-Information/coin.html>
12. <http://www.fines-cluster.eu/fines/jm/FInES-Private-Information/commius.html>
13. <http://www.fines-cluster.eu/fines/jm/FInES-Private-Information/ebbits.html>
14. <http://www.fines-cluster.eu/fines/jm/FInES-Private-Information/isurf.html>
15. <http://www.fines-cluster.eu/fines/jm/FInES-Private-Information/neffics.html>
16. <http://www.fines-cluster.eu/fines/jm/FInES-Private-Information/nisb.html>
17. <http://www.fines-cluster.eu/fines/jm/FInES-Private-Information/spike.html>
18. <http://www.fines-cluster.eu/fines/jm/FInES-Private-Information/synergy.html>
19. <http://www.fines-cluster.eu/fines/jm/FInES-Private-Information/venture-gate.html>
20. <http://www.fines-cluster.eu/fines/jm/FInES-Private-Information/ymir.html>
21. <http://www.fines-cluster.eu/fines/jm/FInES-Private-Information/abilities.html>
22. <http://www.fines-cluster.eu/fines/jm/FInES-Private-Information/athena.html>
23. <http://www.fines-cluster.eu/fines/jm/FInES-Private-Information/contract.html>
24. <http://www.fines-cluster.eu/fines/jm/FInES-Private-Information/coves.html>
25. <http://www.fines-cluster.eu/fines/jm/FInES-Private-Information/e-nvision.html>
26. <http://www.fines-cluster.eu/fines/jm/FInES-Private-Information/importnet.html>
27. <http://www.fines-cluster.eu/fines/jm/FInES-Private-Information/sudden.html>

28. <http://www.fines-cluster.eu/fines/jm/FInES-Private-Information/lektor.html>
29. <http://www.fines-cluster.eu/fines/jm/FInES-Private-Information/trustcom.html>
30. <http://www.fines-cluster.eu/fines/jm/FInES-Private-Information/den4dek.html>
31. <http://www.fines-cluster.eu/fines/jm/FInES-Private-Information/ideas.html>
32. Εμπορικό Επιμελητήριο Μαγνησίας
33. https://pithos.grnet.gr/pithos/rest/yannisx@aegean.gr/files/Works/Aegean2011/UniAegean_2011_%CE%94%CE%B9%CE%B1%CE%BB%CE%B5%CE%B9%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%84%CE%B7%CF%84%CE%B1%CE%A3%CF%85%CF%83%CF%84%CE%B7%CE%BC%CE%AC%CF%84%CF%89%CE%BDERP.pdf
34. http://en.wikipedia.org/wiki/Collaboration_platform
35. http://en.wikipedia.org/wiki/Collaboration-oriented_architecture
36. <http://www.microsoft.com/biztalk/en/us/overview.aspx>
37. <http://www.oracle.com/us/products/applications/fusion/oracle-fusion-grc-solution-brief-173016.pdf>
38. <http://www-01.ibm.com/software/websphere/>
39. <http://www.sap.com/greece/solutions/netweaver/index.epx>
40. <http://dmst.aueb.gr/dds/tecom/ps/ebxml.htm>
41. <http://dmst.aueb.gr/dds/tecom/ps/rosettanel.htm>
42. http://artemis.cslab.ntua.gr/el_thesis/artemis.ntua.ece/DT2008-0198/DT2008-0198.pdf
43. <http://dmst.aueb.gr/dds/tecom/ps/cefact.htm>
44. <http://www.fipa.org/>
45. http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CF%80%CE%B9%CF%87%CE%B5%CE%B9%CF%81%CE%B7%CF%83%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CE%AE_%CE%9C%CE%BF%CE%BD%CF%84%CE%B5%CE%BB%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%AF%CE%B7%CF%83%CE%B7
46. http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%B9%CE%BF%CE%AF%CE%BA%CE%B7%CF%83%CE%B7_%CE%B5%CF%80%CE%B9%CF%87%CE%B5%CE%B9%CF%81%CE%B7%CF%83%CE%B9%CE%B1%CE%BA%CF%8E%CE%BD_%CE%B4%CE%B9%CE%B5%CF%81%CE%B3%CE%B1%CF%83%CE%B9%CF%8E%CE%BD
47. <http://www.uemlwiki.org/>

48. <http://www.gs1greece.org/index.php/productssolutions/prosolbarcodes/coding/-gs1/79>
49. <http://www.logistics.tuc.gr/contents/Lessons/M4/03 - ARIS.pdf>
50. <http://www.dblab.ntua.gr/pubs/uploads/DIPL-2003-11.pdf>
51. http://dspace.lib.ntua.gr/bitstream/123456789/1648/1/constantinoua_bpmn.pdf
52. <http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%93%CE%BB%CF%8E%CF%83%CF%83%CE%B5%CF%82%CE%BC%CE%BF%CE%BD%CF%84%CE%B5%CE%BB%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%AF%CE%B7%CF%83%CE%B7%CF%82%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CF%8D>
53. http://en.wikipedia.org/wiki/Business_Process_Execution_Language
54. http://pdplab.it.uom.gr/teaching/ince_2e_gr/Text/C3/Middleware_3.htm
55. http://artemis.cslab.ntua.gr/el_thesis/artemis.ntua.ece/DT2004-0195/DT2004-0195.pdf
56. <http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9C%CE%BF%CE%BD%CF%84%CE%B5%CE%BB%CE%BF%CF%80%CE%BF%CE%AF%CE%B7%CF%83%CE%B7%CE%B4%CE%B5%CE%B4%CE%BF%CE%BC%CE%AD%CE%BD%CF%89%CE%BD>
57. http://en.wikipedia.org/wiki/Information_model
58. http://artemis.cslab.ntua.gr/el_thesis/artemis.ntua.ece/DT2008-0198/DT2008-0198.pdf
59. <http://dmst.aueb.gr/dds/tecom/ps/xcbl.htm>
60. http://www.cosmo-one.gr/nl_archive/2007/july_eb.htm
61. <http://www.ibm.com/developerworks/xml/library/x-oagis/>
62. http://en.wikipedia.org/wiki/Software_as_a_service
63. http://www.wikinest.com/concept/Software_as_a_Service
64. <http://www2.softone.gr/saas-services/saas>
65. http://www.cordys.com/cordyscms_com/paas.php
66. <http://www.salesforce.com/eu/?ir=1#more>
67. <http://www2.softone.gr/el/saas-services/s1ondemand-for-businesses/s1-on-demand-service>
68. <http://dide.flo.sch.gr/Plinet/Tutorials/Tutorials-WAP-WML.html>
69. <http://pacific.jour.auth.gr/kinita/page7.htm>

70. http://www.hellenicnavy.gr/index.php/el/nomika-eggrafa/doc_view/22-%CE%9D-2672-98.html
71. http://www.egovplan.gr/?page_id=14
72. <http://www.opengov.gr/types/?p=983>
73. <http://nomothesia.ependyseis.gr/eu-law/getFile/%CE%A0%CE%94+150+2001.pdf?bodyId=500>
74. http://www.elinyae.gr/el/lib_file_upload/1810b_06.1166690595078.pdf
75. <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2002L0019:20091219:EL:PDF>
76. http://europa.eu/legislation_summaries/information_society/legislative_framework/124216a_el.htm
77. <http://pdplab.it.uom.gr/project/soap/Downloads/WebservicesTheory.pdf>
78. http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%BB%CE%B5%CF%8D%CE%B8%CE%B5%CF%81%CE%BF_%CE%BB%CE%BF%CE%B3%CE%B9%CF%83%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CF%8C
79. <http://el.science.wikia.com/wiki/%CE%91%CE%B3%CE%BD%CF%89%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82>
80. http://www.biosim.ntua.gr/GreekSite/CVS/Valavanis_PhD_Thesis_Greek.pdf
81. [http://nemertes.lis.upatras.gr/jspui/bitstream/123456789/509/1/Nimertis_Andrikopoulos\(m\).pdf](http://nemertes.lis.upatras.gr/jspui/bitstream/123456789/509/1/Nimertis_Andrikopoulos(m).pdf)
82. <http://iiw.idcommons.net/XDI>
83. http://mentoring.com.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=44&Itemid=9
84. http://en.wikipedia.org/wiki/Internet_of_things
85. http://en.wikipedia.org/wiki/Six_Sigma
86. <http://dide.flo.sch.gr/Plinet/Tutorials/Tutorials-WAP-WML.html>

9. Ορισμοί

Για την πλήρη κατανόηση της έρευνας που έχει προηγηθεί, επιβάλλεται να δοθούν οι ορισμοί από έννοιες που είναι άγνωστες σε κάποιους πιθανούς αναγνώστες.

9.1 web services

Τα web services είναι μία τεχνολογία που επιτρέπει στις εφαρμογές να επικοινωνούν μεταξύ τους ανεξαρτήτως πλατφόρμας και γλώσσας προγραμματισμού. Ένα web service είναι μία διεπαφή λογισμικού (software interface) που περιγράφει μια συλλογή από λειτουργίες οι οποίες μπορούν να προσεγγιστούν από το δίκτυο μέσω πρότυπων μηνυμάτων XML. Χρησιμοποιεί πρότυπα βασισμένα στη γλώσσα XML για να περιγράψει μία λειτουργία (operation) προς εκτέλεση και τα δεδομένα προς ανταλλαγή με κάποια άλλη εφαρμογή. Μια ομάδα από web services οι οποίες αλληλεπιδρούν μεταξύ τους καθορίζει μία εφαρμογή web services. [77]

9.2 Ελεύθερο λογισμικό

Το ελεύθερο λογισμικό όπως ορίζεται από το Ίδρυμα Ελευθέρου Λογισμικού (Free Software Foundation), είναι λογισμικό που μπορεί να χρησιμοποιηθεί, αντιγραφεί, μελετηθεί, τροποποιηθεί και αναδιανεμηθεί χωρίς περιορισμό. Η ελευθερία από τέτοιους περιορισμούς είναι βασικό στοιχείο στην ιδέα του "ελεύθερου λογισμικού", έτσι ώστε το αντίθετο του ελεύθερου λογισμικού είναι το ιδιόκτητο λογισμικό, και όχι το λογισμικό που πωλείται για κέρδος, όπως το εμπορικό λογισμικό. Το ελεύθερο λογισμικό ορισμένες φορές αναφέρεται και σαν ανοιχτό λογισμικό ή λογισμικό ανοιχτού κώδικα αλλά οι δύο έννοιες δεν είναι ταυτόσημες. Σύμφωνα με τον Richard Stallman δεν είναι κάθε λογισμικό ελεύθερο μόνο και μόνο επειδή είναι ανοιχτού κώδικα.

Στις δεκαετίες του 1950, του 1960, και του 1970, ήταν φυσιολογικό για τους χρήστες των υπολογιστών να έχουν τις ελευθερίες του λογισμικού που συνδέονται με το ελεύθερο λογισμικό. Το Λογισμικό μοιράζονταν ευρέως από τα άτομα που χρησιμοποιούσαν τους υπολογιστές και από τους κατασκευαστές του τεχνικού εξοπλισμού που καλωσόριζαν το γεγονός ότι οι άνθρωποι έγραφαν λογισμικό που έκανε τον εξοπλισμό τους χρήσιμο. Οργανώσεις από χρήστες και προμηθευτές, για παράδειγμα, η SHARE, σχηματίστηκαν για να διευκολύνουν την ανταλλαγή του λογισμικού. Στα τέλη όμως της δεκαετίας του 1960, η εικόνα άλλαξε: τα κόστη του

λογισμικού ανέβαιναν δραματικά, και μια αναπτυσσόμενη βιομηχανία λογισμικού ανταγωνίζονταν με τους κατασκευαστές του εξοπλισμού συσκευασμένα προϊόντα λογισμικού (δωρεάν από την άποψη ότι το κόστος περιλαμβάνονταν στο κόστος του εξοπλισμού), μισθωμένες μηχανές απαιτούσαν υποστήριξη λογισμικού ενώ δεν παρείχαν κανένα έσοδο για το λογισμικό, και μερικοί πελάτες που είχαν την δυνατότητα να ανταποκριθούν στις ιδιαίτερες ανάγκες τους δεν ήθελαν τα κόστη του ελεύθερου λογισμικού να έρχονται ως ενιαία δέσμη με το κόστος των προϊόντων εξοπλισμού υπολογιστών. Στην απόφαση Ηνωμένες Πολιτείες vs. IBM, που αρχειοθετήθηκε στις 17 Ιανουαρίου, 1969, η κυβέρνηση κατηγόρησε την εταιρεία ότι το "λογισμικό σε πακέτο" ήταν εναντίον του ανταγωνισμού. Κι ενώ κάποια λογισμικά θα μπορούσαν πάντα να είναι ελεύθερα, παράλληλα δινόταν η δυνατότητα να παραχθεί ένα διαρκώς αυξανόμενο σε ποσότητα λογισμικό που ήταν μόνον προς πώληση. Στις δεκαετίες του 1970 και νωρίς του 1980, η βιομηχανία λογισμικού άρχισε να χρησιμοποιεί τεχνικά μέτρα (τέτοια όπως την διανομή μόνον δυαδικών αντιγράφων από τα προγράμματα υπολογιστών) για να αποτρέψουν τους χρήστες από την μελέτη και τροποποίηση του λογισμικού. Το 1980 οι νομοθεσία για πνευματική ιδιοκτησία επεκτάθηκε και στα προγράμματα υπολογιστών.

Το 1983, Ρίτσαρντ Στόλλμαν, για πολλά χρόνια μέλος της κοινότητας των χάκερ στο Εργαστήριο Τεχνητής Νοημοσύνης του MIT, ανακοίνωσε το GNU Project, λέγοντας ότι είχε απογοητευθεί με τα αποτελέσματα στην αλλαγή της κουλτούρας της βιομηχανίας των υπολογιστών και των χρηστών της. Η ανάπτυξη του λογισμικού για το GNU άρχισε τον Ιανουάριο του 1984, και το Ίδρυμα Ελεύθερου Λογισμικού (FSF) ιδρύθηκε τον Οκτώβριο του 1985. Αυτός ανέπτυξε ένα ορισμό για το ελεύθερο λογισμικό και την έννοια του "copyleft", σχεδιασμένη ειδικά για να διασφαλίσει την ελευθερία του λογισμικού για όλους.

Η οικονομική βιωσιμότητα του ελεύθερου λογισμικού έχει αναγνωριστεί από μεγάλες εταιρείες όπως η IBM, η Red Hat, και η Sun Microsystems. Πολλές εταιρίες που η κύρια δραστηριότητά τους δεν είναι στον τομέα IT επιλέγουν το ελεύθερο λογισμικό για την Διαδικτυακή τους πληροφορία και τις ιστοσελίδες των πωλήσεων, λόγω του χαμηλότερου αρχικού κεφαλαίου επένδυσης και την ικανότητα να προσαρμόζουν ελεύθερα τα πακέτα εφαρμογών του. Επίσης, μερικές βιομηχανίες (όχι λογισμικού) αρχίζουν να χρησιμοποιούν τεχνικές παρόμοιες με αυτές που χρησιμοποιήθηκαν στην ανάπτυξη του ελεύθερου λογισμικού για τις έρευνές τους και την αναπτυξιακή

διαδικασία. Οι επιστήμονες, για παράδειγμα, αναζητούν ακόμα περισσότερο ανοιχτές διαδικασίες ανάπτυξης, και σε εξοπλισμό όπως τα μικροτσιπ αρχίζουν να αναπτύσσονται με εξειδικεύσεις όρων που δημοσιεύονται κάτω από άδειες copyleft (δείτε το εγχείρημα OpenCores, για παράδειγμα). Τα Creative Commons και το free culture movement έχουν επίσης επηρεαστεί σε μεγάλο βαθμό από το κίνημα του ελεύθερου λογισμικού.

Το FSF συστήνει να χρησιμοποιείται ο όρος "ελεύθερο λογισμικό" περισσότερο παρά "λογισμικό ανοιχτού κώδικα" επειδή, αυτοί διακηρύσσουν σε ένα έγγραφο για την φιλοσοφία του Ελεύθερου Λογισμικού, ότι αυτός ο τελευταίος όρος και η σχετική καμπάνια προώθησης εστιάζει στα τεχνικά θέματα της ανάπτυξης του λογισμικού, αποφεύγοντας τα θέματα της ελευθερίας των χρηστών. Η λέξη "libre" χρησιμοποιείται συχνά για να αποφεύγεται η αμφισημία της λέξης "ελευθερία" στην Αγγλική γλώσσα.

Εν γένει, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία περί πνευματικής ιδιοκτησίας, η ελεύθερη αντιγραφή, διανομή και τροποποίηση του λογισμικού δεν επιτρέπεται. Για το λόγο αυτό, οι εκδόσεις ελεύθερου λογισμικού κάνουν χρήση ειδικής άδειας (free software licence) σύμφωνα με την οποία, παραχωρείται το δικαίωμα αντιγραφής, τροποποίησης και αναδιανομής του λογισμικού, στους χρήστες.

Σύμφωνα με το Ίδρυμα Ελεύθερου Λογισμικού, οι άδειες χρήσης ελεύθερου λογισμικού πρέπει να περιλαμβάνουν τις εξής ελευθερίες:

- Ελευθερία 0: Ελευθερία χρήσης του προγράμματος για οποιονδήποτε σκοπό.
- Ελευθερία 1: Ελευθερία μελέτης και τροποποίησης του προγράμματος.
- Ελευθερία 2: Ελευθερία αντιγραφής του προγράμματος.
- Ελευθερία 3: Ελευθερία βελτίωσης του προγράμματος και επανέκδοσης του, προς το συμφέρον της κοινότητας των χρηστών.

Οι ελευθερίες 1 και 3 προϋποθέτουν την πρόσβαση των χρηστών στον πηγαίο κώδικα του λογισμικού. [78]

9.3 Αγνωστικισμός

Αγνωστικισμός ονομάζεται η φιλοσοφική θεώρηση ότι η αλήθεια ορισμένων ισχυρισμών, συγκεκριμένα οι θεολογικοί ισχυρισμοί που αφορούν την ύπαρξη του

Θεού, των θεών ή θεοτήτων, είναι είτε προς το παρόν άγνωστη είτε εγγενώς απρόσιτη.

Ο όρος αυτός, καθώς και ο σχετικός όρος **αγνωστικιστής** πλάστηκαν από τον Thomas Henry Huxley στα 1869 και χρησιμοποιούνται επίσης για να περιγράψουν εκείνους που υιοθετούν μια σκεπτικιστική ή διπλωματική στάση σχετικά με την ύπαρξη θεοτήτων καθώς και με άλλα ζητήματα της Θρησκείας. Η λέξη αγνωστικιστής προέρχεται από το στερητικό α και τη γνώση. Ο Αγνωστικισμός δεν θα πρέπει να συγχέεται με τη θεώρηση που αντιμάχεται ειδικά το δόγμα της Γνώσης και τον Γνωστικισμό — αυτές είναι θρησκευτικές έννοιες που δεν σχετίζονται εν γένει με τον αγνωστικισμό. [79]

9.4 Γενετικοί Αλγόριθμοι (GA)

Οι γενετικοί αλγόριθμοι (genetic algorithms) ανήκουν στη περιοχή του εξελικτικού υπολογισμού και συγκεκριμένα των εξελικτικών αλγορίθμων (evolutionary algorithms) όπου ανήκουν και οι μέθοδοι του γενετικού προγραμματισμού (genetic programming), του εξελικτικού προγραμματισμού (evolutionary programming) και της εξελικτικής στρατηγικής (evolutionary strategy) (Bäck, 1996). Χρησιμοποιούνται για την επίλυση πρακτικών προβλημάτων βελτιστοποίησης, όπως για παράδειγμα στην επιλογή χαρακτηριστικών σε ένα πρόβλημα ταξινόμησης, χωρίς τη χρήση των παραγώγων συνάρτησης. Εναλλακτικά, οδηγούν στη βέλτιστη λύση ενός προβλήματος υπακούοντας στην αρχή της φυσικής επιλογής του Δαρβίνου σύμφωνα με την οποία επιβιώνει ο ισχυρότερος. [80]

9.5 UBL

Η Παγκόσμια Επιχειρηματική Γλώσσα – Universal Business Language (UBL) του OASIS (www.oasisopen.org/committees/ubl/) είναι το προϊόν μιας διεθνούς προσπάθειας για τον καθορισμό μιας ελεύθερης βιβλιοθήκης από τυποποιημένα ηλεκτρονικά επιχειρηματικά έγγραφα σε XML όπως εντολές αγοράς και τιμολόγια. Η UBL αναπτύσσεται από μια ανοικτή και υπεύθυνη Τεχνική Επιτροπή του OASIS με συμμετοχές από ένα ευρύ φάσμα οργανισμών τυποποίησης επιχειρηματικών βιομηχανικών δεδομένων. Είναι σχεδιασμένη για να μπορεί να εφαρμοστεί απευθείας σε υπάρχουσες επιχειρήσεις, νομικές, ελεγκτικές και διαχειριστικές πρακτικές, εξαλείφοντας την ανάγκη για επαναδόμηση των δεδομένων από υπάρχουσες αλυσίδες

εφοδιασμού με βάση μη ηλεκτρονικά έγγραφα και παρέχοντας με τον τρόπο αυτό ένα σημείο εισαγωγής στο ηλεκτρονικό εμπόριο στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις [UBL2004]. Η UBL είναι σχεδιασμένη για να παρέχει μία παγκόσμια κατανοητή και αποδεκτή σύνταξη για νομικώς δεσμευτικά επιχειρηματικά έγγραφα και για να λειτουργεί μέσα σε ένα πρότυπο επιχειρηματικό πλαίσιο όπως το ISO 15000 (ebXML) για να παρέχει μια πλήρη, τυποποιημένη υποδομή που μπορεί να επεκτείνει τα πλεονεκτήματα των υπαρχόντων EDI συστημάτων σε επιχειρήσεις όλων των μεγεθών. Η UBL είναι ελεύθερα διαθέσιμη σε όλους χωρίς νομικούς περιορισμούς ή χρηματικό αντίτιμο για το δικαιώματα χρήσης.

Τα σχήματα της UBL είναι αρθρωτά, επαναχρησιμοποιήσιμα και επεκτάσιμα. Σχεδιασμένη ως μια υλοποίηση του Core Components Technical Specification 2.01 της ebXML [CCTS2003], η Βιβλιοθήκη της UBL είναι βασισμένη στο εννοιολογικό μοντέλο πληροφοριακών στοιχείων που είναι γνωστά ως Επιχειρηματικές Πληροφοριακές Οντότητες – Business Information Entities (BIEs). Τα στοιχεία αυτά δομούνται σε συγκεκριμένα επιχειρηματικά μοντέλα όπως η Εντολή και η Τιμολόγηση. Τα μοντέλα αυτά στη συνέχεια μετατρέπονται ακολουθώντας τους κανόνες που ορίζονται στο UBL Naming and Design Rules [UBL2004] σε W3C XSD σχήματα σύνταξης. Η προσέγγιση αυτή διευκολύνει τη δημιουργία τύπων εγγράφων βασισμένων στη UBL πέρα από αυτά που καθορίζονται στις προδιαγραφές της, και συγκεκριμένα αυτών του βασικού κύκλου από την εντολή αγοράς ως την τιμολόγηση. [81]

9.6 XRI Data Interchange (XDI)

Το XDI είναι ένα ανερχόμενο δομημένο πρωτόκολλο κοινής χρήσης δεδομένων από την OASIS βασισμένο στο δομημένο πρότυπο χαρακτήρων XRI. Η ανάπτυξη του ξεκίνησε το 2004 από πολλά από τα πρόσωπα και τις εταιρείες που δούλευαν με το XRI. [82]

9.7 Ανεπίσημος ιδιώτης

Ο αγγλικός όρος είναι business angel. Ο επίσημος ορισμός αναφέρει ότι business angel μπορεί να ονομαστεί ο "ανεπίσημος ιδιώτης", με επιτυχημένο παρελθόν ως επιχειρηματίας ή στέλεχος επιχείρησης. Χαρακτηρίζεται από κεκτημένη εμπειρία σε start - ups, από γνώση της αγοράς και δεξιότητες τις οποίες είναι διατεθειμένος να

μοιραστεί, επιδιώκοντας βιώσιμες επιχειρησιακές ενέργειες και νέες εμπειρίες. Έχει τη διάθεση να επενδύσει σε νέα κεφάλαια με στόχο το κέρδος. Τα βασικά στοιχεία που συνοψίζουν την προσωπικότητα ενός business angel είναι η υπάρχουσα εμπειρία του, η διάθεση κεφαλαίου σε καινοτόμα επιχειρηματικά σχέδια και το επιχειρηματικό ενδιαφέρον για το μέλλον. Σκοπός των Business Angel Networks είναι η διαδικασία του 'matching'. Επιδιώκουν την οργάνωση των business angels και συγχρόνως την προσέλκυση των υποψήφιων επενδυτών με σκοπό τη μεταξύ τους επαφή. Οι επενδυτικές επιλογές ενός business angel του δίνουν την ευκαιρία να αξιοποιήσει την τεχνογνωσία του καθώς και να εμπλακεί δυναμικά στη χάραξη στρατηγικής της νέας επιχείρησης. [83]

9.8 Internet of Things

Το Internet of Things αναφέρεται σε αντικείμενα που αναγνωρίζονται μοναδικά και οι εικονικές τους αναπαραστάσεις έχουν δομή όμοια με αυτή του Internet. Ο όρος Internet of Things χρησιμοποιήθηκε πρώτη φορά από τον Kevin Ashton το 1999 ενώ έγινε γνωστή από το κέντρο Auto-ID. Απαραίτητη προϋπόθεση για το Internet of Things, συχνά θεωρείται η χρήση τεχνολογίας RFID. [84]

9.9 Six Sigma

Το Six Sigma είναι μία στρατηγική διαχείρισης των επιχειρήσεων που αρχικά αναπτύχθηκε από τη Motorola στις ΗΠΑ το 1986. Έγινε γνωστό από τον Jack Welch όταν χρησιμοποιήθηκε στην General Electric το 1995, ενώ σήμερα χρησιμοποιείται ευρέως σε πολλούς τομείς της βιομηχανίας.

Το Six Sigma επιδιώκει να βελτιώσει την ποιότητα των αποτελεσμάτων της διαδικασίας με τον εντοπισμό και την εξάλειψη των αιτίων των ελαττωμάτων (λαθών) και την ελαχιστοποίηση των διακυμάνσεων στην κατασκευή και στις επιχειρηματικές διαδικασίες. Χρησιμοποιεί ένα σύνολο μεθόδων διαχείρισης της ποιότητας, συμπεριλαμβανομένων των στατιστικών μεθόδων, και δημιουργεί μια ειδική υποδομή των ανθρώπων μέσα στον οργανισμό ("μαύρες ζώνες", "πράσινων ζωνών", κλπ.) οι οποίοι είναι εμπειρογνώμονες σε αυτές τις μεθόδους. [85]